

درس ۳: جامعه‌شناسی دهم - جهان اجتماعی

◀ **جهان:** واژه‌ای برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ مانند جهان غرب، جهان طبیعت، جهان اسلام،

◀ مجموعه پدیده‌های اجتماعی:

نکته

۱ برخی اوقات برای شناخت پدیده‌های ناشناخته، مقایسه آن‌ها $\Leftarrow$ در مقایسه، آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌ها

۲ برای شناخت بهتر جهان اجتماعی، مقایسه آن با موجودات زنده (مانند سعدی: بنی آدم اعضای یک پیکرند)

ویژگی‌های مشترک بدن موجودات زنده و گیاهان و جانداران:

◀ اعضا برای تأمین هدف مشترک برخوردار از چینش و نظم مناسب

تست ۱

در کدام گزینه ویژگی‌های مشترک بدن موجودات زنده به درستی آمده است؟

۱ اندام و اعضای متفاوت - تأمین نیازهای اعضا توسط اعضای دیگر

۲ چینش و نظم مناسب - استقلال اعضا از یکدیگر

۳ اندام و اعضای متفاوت - عملکرد مستقل اعضا از هم

۴ استقلال اعضا از یکدیگر - وجود اعضای متفاوت برای تأمین هدف مشترک

جهان اجتماعی مانند موجود زنده:

◀ اعضای مختلف

◀ برخورداری اعضا از نوعی نظم (نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی)

◀ ارتباط اعضا با هم

تست ۲

کدام گزینه در ارتباط با مفهوم جهان **نادرست** است؟

- ۱ جهان واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.
- ۲ مجموعه پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی را شکل می‌دهند.
- ۳ سعدی جهان اجتماعی را با موجودات زنده مقایسه کرده است.
- ۴ از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی، وجود اعضای مختلف است.

تست ۳

کدام گزینه درباره مفهوم «جهان و جهان اجتماعی» **نادرست** است؟

- ۱ مجموعه پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی را شکل می‌دهند.
- ۲ جامعه واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.
- ۳ در مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر، شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها آشکار می‌شود.
- ۴ بعضی اوقات انسان‌ها برای شناخت پدیده‌های ناشناخته، آن‌ها را با پدیده‌های آشنا مقایسه می‌کنند.

تفاوت موجود زنده و جهان اجتماعی:

نکته

جهان اجتماعی بیشتر شبیه / در، آگاهی مشترک بازیکنان، داوران و تماشاگران.

اعضای جهان اجتماعی مانند کارگر، کشاورز، دانش‌آموز، نهاد آموزش و پرورش و خانواده با پذیرش عضویت جهان اجتماعی ← راهیابی به آن ← برعهده گرفتن نقش ← برخورداری از حقوق و تکالیف (خود و دیگران آگاه از این موارد)

تست ۴

کدام گزینه به روند درستی در ارتباط با عضویت جهان اجتماعی و نتایج آن اشاره دارد؟

- ۱ پذیرش عضویت جهان اجتماعی ← راهیابی به جهان اجتماعی ← به‌عهده گرفتن نقش ← برخورداری از حقوق و تکالیف
- ۲ ارادی بودن جهان اجتماعی ← راهیابی به جهان اجتماعی ← آگاهی و اراده داشتن اعضا ← به‌عهده گرفتن نقش
- ۳ ارادی بودن جهان اجتماعی ← به‌عهده گرفتن نقش ← راهیابی به جهان اجتماعی ← به عضویت درآمدن در جهان اجتماعی
- ۴ پذیرش عضویت جهان اجتماعی ← به‌عهده گرفتن نقش ← اعتباری بودن نقش و عضویت جهان اجتماعی ← برخورداری از حقوق و تکالیف

تست ۵

در ارتباط با کارگران، کشاورزان و دانش‌آموزان به‌عنوان اعضای جهان اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ آن‌ها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند.
- ۲ متناسب با نقش خود از حقوق و تکالیفی برخوردارند.
- ۳ بعد از پذیرش عضویت جهان اجتماعی، نقشی را به‌عهده می‌گیرند.
- ۴ جهان اجتماعی و نظامی که آن‌ها به‌وجود می‌آورند اعتباری و تکوینی است.

نکته

- ۱ آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد.....
- ۲ جهان اجتماعی و نظم آن.....

..... مجموعه

ویژگی‌های موجودات زنده و تداوم آن‌ها از طریق وراثت ← جهان اجتماعی و

..... انتقال

نکته

تست ۶

به ترتیب تداوم جهان اجتماعی چگونه است؟ پیامد عدم انتقال فرهنگ به نسل‌های بعد چیست و مجموعه آگاهی‌های مشترک را چه می‌نامند؟

- ۱ انتقال فرهنگ به نسل‌های بعد - دگرگونی جهان اجتماعی - فرهنگ
- ۲ عمل به هنجارها و ارزش‌ها - فروریختن جهان اجتماعی - جهان اجتماعی
- ۳ انتقال فرهنگ به نسل‌های بعد - عدم تداوم جهان اجتماعی - جهان اجتماعی
- ۴ با شکل‌گیری آگاهی‌های مشترک - تداوم فرهنگی - فرهنگ

تست ۷

چگونه جهان اجتماعی فرومی‌ریزد؟

- ۱ در صورتی که نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا آن را به نسل بعد منتقل سازد.
- ۲ در صورتی که نتواند فرهنگ خود را از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل کند.
- ۳ عدم توانایی در حفظ آگاهی فردی و خصوصی خود در نسل‌های بعدی.
- ۴ عدم توانایی در تکوین و حفظ نظم بین اعضای جهان اجتماعی

گستره‌ی جهان اجتماعی:

نکته

در چینش کتاب‌های یک کتابخانه، دسته‌بندی بر اساس معیار خاص برای رهایی از سر در گمی و ایجاد نظم ← دسته‌بندی نیازمند معیار و قاعده

۱ پدیده‌های اجتماعی متعلق به جهان اجتماعی مانند

۲ پدیده‌های طبیعی جهان ← جهان

تست ۸

عبارت زیر نشان‌دهنده کدام گزینه است؟

«انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند؛ آن‌ها خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشند، انبارها و سیلوهایی را بنا می‌کنند تا با خشکسالی مقابله کنند.»

۱ زلزله و خشکسالی با این‌که پدیده‌های طبیعی هستند، تأثیرات تعیین‌کننده بر کنش فردی انسان دارند.

۲ زلزله و خشکسالی به واسطه ارتباط با زندگی انسان وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

۳ زلزله و خشکسالی به واسطه تأثیرپذیری از زندگی اجتماعی وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

۴ اقدامات انسان در برابر زلزله و خشکسالی ممکن است کنش اجتماعی باشد.

۳ جهان اجتماعی ← جهان طبیعی

۴ پدیده‌های ماوراء طبیعی جهان ماوراء طبیعی ← جهان اجتماعی

نکته

تست ۹

کدام عبارت با توجه به نمودار زیر **نادرست** است؟

◀ جهان طبیعی ← جهان اجتماعی

- ۱ زلزله و خشکسالی تأثیرات تعیین‌کننده در کنش اجتماعی انسان‌ها دارند.
- ۲ در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب، ابداع می‌کنند.
- ۳ در هر منطقه‌ای، انسان‌ها، کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را برمی‌گزینند.
- ۴ خانواده، امنیت و صلح، حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند.

تست ۱۰

کدام عبارت با نمودار تطابق دارد؟

◀ جهان طبیعی ← جهان اجتماعی

- ۱ آلودگی طبیعی و محیط‌زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده انسان‌ها است.
- ۲ احترام به قانون یک کنش اجتماعی است.
- ۳ سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس یکسان عمل نمی‌کند.
- ۴ شناخت فلزات به ابزارسازی انسان کمک می‌کند.

پدیده‌ی اعتباری (کنش و پیامدها)	پدیده تکوینی (توسط انسان به وجود نیامده اما به واسطه ارتباط وارد زندگی اجتماعی می‌شود)

تست ۱۱

به ترتیب (الف، ب، ج و د) کدام گزینه جدول روبه‌رو را کامل می‌کند؟

جهان اجتماعی	
الف	ب
ارزش	ج
د	سونامی

- ۱ پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های اعتباری - ترافیک - هنجار
- ۲ پدیده‌های طبیعی - پدیده‌های تکوینی - فلزات - زلزله
- ۳ پدیده‌های اعتباری - پدیده‌های تکوینی - فرشتگان - کنش
- ۴ پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - کنش - امنیت

@konkor_persia

درس ۴: جامعه‌شناسی دهم - اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی

نکته

۱ در پزشکی، تشریح و کالبدشناسی برای شناسایی اجزای بدن انسان و محل قرارگرفتن آن‌ها - تشریح اساس

پزشکی

۲

◀ تقسیم‌بندی اجزاء و پدیده‌های جهان اجتماعی:

۱ براساس اندازه و دامنه:

۲ براساس ذهنی و عینی بودن (محسوس):

نکته

۱ تمام پدیده‌های اجتماعی هویت معنایی و ذهنی دارند، اما همه‌ی پدیده‌ها بعد محسوس و عینی ندارند.

۲ در جهان اجتماعی بعد ذهنی پدیده‌ها دارای اهمیت بسیار است. مثلاً

نمونه‌ها:

■ شهر - هدیه دادن برای روز تولد - تصور من از معلم کلاس اول ابتدایی - عدالت اجتماعی

تست ۱۲

کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟

«دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است، ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره‌چندانی نمی‌برد»

- ۱ در کشورهای نفت‌خیز، بعد عینی نفت به‌عنوان سرمایه وجود نداشت.
- ۲ در کشورهای صنعتی، تلقی از نفت به‌عنوان کالای استراتژیک وجود نداشت.
- ۳ در کشورهای صنعتی، بعد ذهنی نفت به‌عنوان سرمایه وجود داشت.
- ۴ در کشورهای نفت‌خیز، بعد ذهنی نفت به‌عنوان سرمایه وجود نداشت.

تست ۱۳

کدام‌یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با ابعاد ذهنی و عینی پدیده‌های اجتماعی نادرست است؟

- ۱ تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی ندارند.
- ۲ همه پدیده‌های اجتماعی محسوس نیستند.
- ۳ هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند.
- ۴ پدیده‌های اجتماعی را از جهت محسوس و نامحسوس بودن می‌توان در یک پیوستار قرار داد.

تست ۱۴

در جهان اجتماعی بُعد پدیده‌ها، اهمیت بسیار دارد. دانش‌آموزی که از استعداد سرشار خود آگاه نیست، از نظر توان خود غافل است.

- ۱ عینی - ذهنی
- ۲ ذهنی - عینی
- ۳ عینی - عینی
- ۴ ذهنی - ذهنی

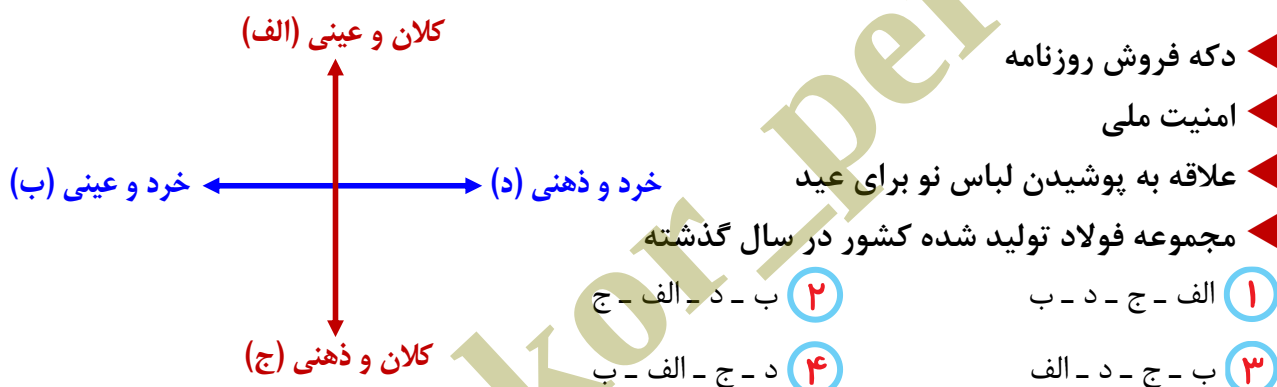
تست ۱۵

دو فایده اصلی تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ شناخت پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان - ترسیم طیفی از پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان
- ۲ فهم میزان اثرگذاری بر پدیده‌های اجتماعی - فهم میزان اثرپذیری از پدیده‌های اجتماعی
- ۳ تقسیم‌بندی اجزای جهان اجتماعی براساس اندازه و دامنه - شناخت پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان
- ۴ ترسیم طیفی از پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان - فهم میزان اثرگذاری بر پدیده‌های اجتماعی

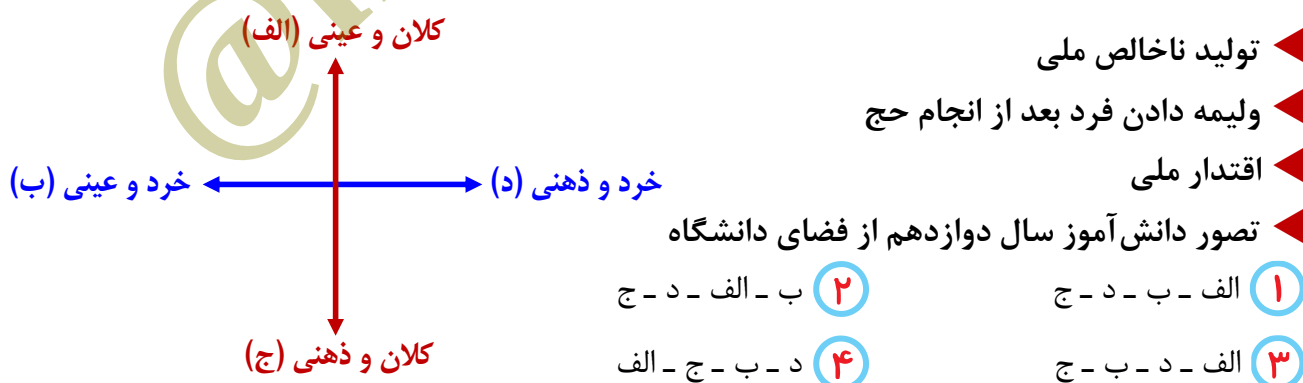
تست ۱۶

با توجه به نمودار، به ترتیب کدام گزینه درباره عبارات زیر درست است؟

تست ۱۷

به ترتیب هریک از پدیده‌های مربوط به کدام قسمت از نمودار است؟

تست ۱۸

(کنکور ۹۴)

پدیده‌های زیر را از نظر اندازه و دامنه و عینی و ذهنی بودن، مشخص کنید:

آزادی بیان - روستا - دید و بازدید عید نوروز

- ۱ دهنی و کلان - خرد و محسوس - خرد و عینی
- ۲ محسوس و کلان - عینی و متوسط - محسوس و خرد
- ۳ دهنی و محسوس - محسوس و خرد - دهنی و متوسط
- ۴ نامحسوس و دهنی - عینی و محسوس - نامحسوس و متوسط

تمرین:

در میان موارد زیر کدامیک اهمیت حیاتی و تاثیر تعیین کننده در جهان اجتماعی دارند؟

خانواده - تعلیم و تربیت - قانون - عدالت اجتماعی - لهجه‌های مختلف زبان - آداب جشن تولد - مد - جشن فارغ‌التحصیلی

۱ لایه‌های عمیق:

۲ لایه‌های سطحی:

تست ۱۹

منظور از «بخش‌هایی از جهان اجتماعی که امکان تغییر بیش‌تری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند»، چیست؟

- ۱ عقاید و ارزش‌ها
- ۲ لایه‌های عمیق و بنیادین
- ۳ هنجارها و ارزش‌ها
- ۴ لایه‌های سطحی

ترتیب لایه‌ها از عمق به سطح:

نکته

عمیق‌ترین پدیده‌ی اجتماعی

نهاد اجتماعی:

زمانی آشکار می‌شود که

مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها، نمادها

هر نهاد اجتماعی

تست ۲۰

آشکار شدن نهادهای اجتماعی زمانی رخ می‌دهد که

۱. مسأله رفع نیاز در جامعه مطرح باشد.

۲. شیوه‌های غیرقابل قبولی برای رفع نیاز وجود داشته باشند.

۳. اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.

۴. نیازمند تحلیل اجزای جهان اجتماعی به صورت جداگانه باشیم.

تست ۲۱

عبارت کدام گزینه با مفهوم «نهاد اجتماعی»، به صورت کامل در ارتباط است؟

- ۱ رفع نیازهای افراد و جامعه - باور و اعتقاد انسان نسبت به اصل جهان
- ۲ طرد شیوه‌های غیرقابل قبول تأمین نیاز در جامعه - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- ۳ لایه‌های سطحی جهان اجتماعی - رفع نیازهای افراد و جامعه
- ۴ شیوه قابل قبول تأمین نیاز در جامعه - سیاست و اقتصاد

تست ۲۲

هر مفهوم با کدام عبارت مرتبط است؟

◀ معنا

◀ لایه‌های عمیق جهان اجتماعی

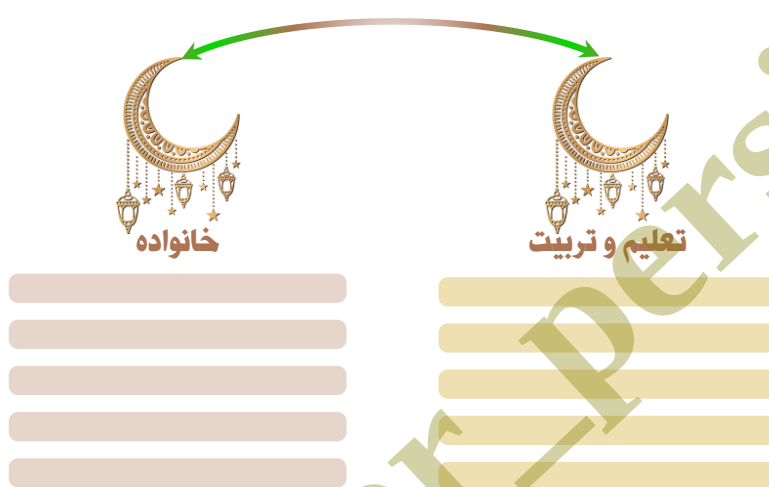
◀ نهاد اجتماعی

- ۱ همه پدیده‌های اجتماعی بعد معنایی و عینی دارند - برحسب شرایط در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند - در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی انواع و اشکال آن‌ها متفاوت است.
- ۲ تمامی پدیده‌های اجتماعی هویتی ذهنی دارند - کم‌تر در معرض تغییر هستند و تأثیرات همه‌جانبه دارند - شیوه‌های قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازند.
- ۳ برخی پدیده‌های اجتماعی هویتی ذهنی و فاقد معنا دارند - در صورت تغییر موجب تحول جهان اجتماعی نمی‌شوند - اگر اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را جداگانه تجزیه کنیم، شکل می‌گیرند.
- ۴ هیچ یک از اجزای جهان اجتماعی معنادار نیستند - عقاید و ارزش‌ها در لایه‌های عمیق قرار می‌گیرند - تأمین نیازهای اجتماعی در جهان‌های اجتماعی مختلف با کمک نهادهای اجتماعی صورت می‌گیرد.

تست ۳۳

مفهوم نهاد اجتماعی چه زمانی آشکار می‌شود؟

- ۱ وقتی در جامعه اهداف مشترک شکل می‌گیرد.
- ۲ وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.
- ۳ زمانی که آرمان اجتماعی در جامعه شکل می‌گیرد.
- ۴ زمانی که لایه‌های سطحی جهان اجتماعی کم‌تر در معرض تغییر قرار بگیرند.

تست ۳۴

به ترتیب هریک از عبارات زیر با چه عبارتی مرتبط هستند؟

- ▶ لایه‌هایی که تأثیرات محدودتری دارند و بیش‌تر در معرض تغییرند.
- ▶ باور انسان نسبت به جایگاه انسان در جهان
- ▶ برای دانا شدن باید به مدرسه رفت.
- ▶ خانواده، تعلیم و تربیت و سیاست

- ۱ هنجارها و ارزش‌ها - عقاید اجتماعی - هنجار اجتماعی - خرده‌نظام اجتماعی
- ۲ هنجارها و نمادها - عمیق‌ترین پدیده اجتماعی - هنجار اجتماعی - نهاد اجتماعی
- ۳ عقاید و ارزش‌ها - باور اجتماعی - ارزش اجتماعی - نهاد اجتماعی
- ۴ لایه سطحی - ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی - نماد اجتماعی

تست ۲۵

کدام گزینه با عبارت داده شده ارتباط مفهومی دارد؟

«براساس مفاهیم قرآن، کمک مالی به دیگران، به شکل قرض الحسنه آثار بسیاری در زندگی دنیا و آخرت و بهبود آن‌ها دارد، مانند برکت پیدا کردن اموال انسان.»

- ۱ اجزاء و لایه‌های جهان اجتماعی باید در ارتباط با یکدیگر در نظر گرفته شوند تا نهاد اقتصادی و کنش‌های اقتصادی معنا پیدا کنند.
- ۲ بخش‌هایی از جهان اجتماعی که امکان تغییر بیش‌تر و تأثیرات فراگیر دارند، لایه‌های عمیق جهان اجتماعی محسوب می‌شوند.
- ۳ جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای خود را متناسب با این عقیده سازمان می‌دهد.
- ۴ لایه‌های مختلف جهان اجتماعی به یک اندازه اهمیت ندارند، برخی مانند لایه‌های عمیق و بنیادین از اهمیت بیش‌تری برخوردار هستند.

تست ۲۶

در عبارات زیر، موارد مشخص شده در ارتباط با کدام مفاهیم جامعه‌شناسی هستند؟

«با توجه به اهمیت پاکیزگی برای حفظ تندرستی، بهتر است هر روز صبح دست و صورت خود را بشوییم. برای این کار می‌شود از صابون و آب استفاده کرد. خانواده‌ها باید روش‌های حفظ پاکیزگی را به کودک آموزش دهند.»

- ۱ آرمان اجتماعی - کنش اجتماعی - نماد - عقیده
- ۲ ارزش - هنجار - هنجار - ارزش
- ۳ ارزش - هنجار - نماد - نهاد اجتماعی
- ۴ عقیده - نماد - هنجار - نهاد اجتماعی

تست ۲۷

جایگاه پدیده‌های اجتماعی زیر در کدام گزینه به‌درستی نشان داده شده است؟

- ◀ شرکت در جشن فارغ‌التحصیلی یک دوست
- ◀ تصور برقراری صلح جهانی
- ◀ پس‌انداز کردن دانش‌آموز جهت جشن نیکوکاری مدرسه

۱ خرد و عینی - عینی و کلان - کلان و ذهنی

۲ کلان و عینی - ذهنی و کلان - عینی و کلان

۳ خرد و عینی - ذهنی و کلان - خرد و عینی

۴ عینی و خرد - خرد و عینی - کلان و ذهنی

تست ۲۸

به‌ترتیب درست یا نادرست بودن عبارت زیر را مشخص کنید:

- ◀ عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود.
 - ◀ آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی است.
 - ◀ احترام به قانون، خانواده، امنیت و صلح، کنش اجتماعی هستند.
- هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد.

۱ نادرست - درست - نادرست - نادرست

۲ درست - نادرست - درست - نادرست

۳ نادرست - نادرست - درست - درست

۴ درست - نادرست - نادرست - درست

تست ۲۹

به‌ترتیب درست یا نادرست بودن عبارات را مشخص کنید:

- ◀ کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت می‌گیرد.
- ◀ اعضای جهان اجتماعی هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند به آن راه می‌یابند.
- ◀ آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی است.

۱ نادرست - درست - درست

۲ درست - نادرست - نادرست

۳ نادرست - درست - نادرست

۴ درست - نادرست - درست

تست ۳۰

اقسام کنش را در موارد زیر معین کنید:

- ◀ دستگیری از مستمندان
- ◀ بلند شدن از روی صندلی به احترام فردی دیگر
- ◀ خیال‌پردازی درباره جنگل‌های آمازون

۱ درونی - فردی - درونی

۲ بیرونی - اجتماعی - درونی

۳ فردی - اجتماعی - بیرونی

۴ بیرونی - فردی - فردی

تست ۳۱

عبارت زیر اشاره به کدام مفهوم جامعه‌شناسی دارد؟

«شخصی در قالب تعاریف و تحلیل‌های دیگران از او، رفتارهای خود را می‌سازد و در آینه نگاه دیگران

ابعاد شخصیتی خود را جهت می‌دهد و در مسیر آن حرکت می‌کند.»

۱ کنش فردی ۲ پدیده اجتماعی

۳ ارزش اجتماعی ۴ کنش اجتماعی

تست ۳۲

(کنکور خارج - ۹۴)

پدیده‌های زیر را از نظر ذهنی و عینی بودن و اندازه و دامنه مشخص کنید؟

امنیت اجتماعی - منطقه شهری - تحقیقات دانش‌آموزی

- ۱ دهنی و کلان - خرد و محسوس - عینی و خرد
- ۲ محسوس و کلان - عینی و خرد - نامحسوس و کلان
- ۳ نامحسوس و عینی - دهنی و کلان - عینی و متوسط
- ۴ دهنی و محسوس - محسوس و کلان - دهنی و متوسط

تست ۳۳

(کنکور ۹۷)

هریک از این پدیده‌ها، مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

- ◀ اعتماد اجتماعی
 - ◀ مراقبت از اموال عمومی
 - ◀ متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی سانچی
 - ◀ علاقه به پوشیدن رنگی خاص
- ۱ ب، ج، د، الف
 - ۲ ج، د، الف، ب
 - ۳ د، ب، ج، ج
 - ۴ د، ب، ج، الف

تست ۳۴

هریک از عبارات زیر **به ترتیب** به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- ◀ برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.
 - ◀ ویژگی مهم جهان اجتماعی
 - ◀ عدم انتقال فرهنگ به نسل‌های آینده
- ۱ جهان اجتماعی - ارتباط اعضا با یکدیگر - تداوم جهان اجتماعی
 - ۲ جهان اجتماعی - همکاری اعضا با یکدیگر - عدم شکل‌گیری آگاهی عمومی
 - ۳ جهان - نظم - دگرگونی جهان اجتماعی
 - ۴ جهان - نظم - تداوم جهان اجتماعی

تست ۳۵

به چه دلیل در جهان‌های اجتماعی مختلف، نهادهای اجتماعی متفاوت و متنوعی وجود دارد؟

- ۱) زیرا هنجارهای اجتماعی به شکل‌های مختلف نیازهای جهان اجتماعی را رفع می‌کنند.
- ۲) زیرا عقاید و ارزش‌های مختلفی در جهان‌های اجتماعی وجود دارد.
- ۳) زیرا برای تأمین نیازهای جهان اجتماعی و افراد، راه‌های مشخص و ثابتی وجود ندارد.
- ۴) زیرا نهادها در همه جوامع وجود دارند و تنوع اراده آدمی باعث تفاوت آن‌ها می‌شود.

تست ۳۶

گزاره‌های زیر را به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن مشخص نمایید.

- ◀ برخی از پیامدهای ارادی، به خود کنشگر وابسته است.
- ◀ کنش اجتماعی، کلان‌ترین پدیده اجتماعی است؛ زیرا سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن هستند.
- ◀ هیچ کنشی، بدون آگاهی به وجود نمی‌آید.
- ◀ ارزش اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه است.

۱) ص - ص - غ - ص	۲) غ - ص - غ - ص
۳) غ - غ - ص - غ	۴) ص - غ - ص - غ

تست ۳۷

کدام گزینه در ارتباط با نهادهای اجتماعی صحیح نیست؟

- ۱) «دانایی از نادانی بهتر است» از هنجارهای پذیرفته‌شده در نهاد تعلیم و تربیت است.
- ۲) نهادها در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند، ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند.
- ۳) وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.
- ۴) نهاد اقتصاد، راه درست و مقبول یا کژراه‌های به دست آوردن ثروت را در جهان اجتماعی تعیین می‌کند.

تست ۳۸

عبارت «عضویت موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است.»؛ یعنی

- ۱ اندام و اعضای متفاوتی دارند.
- ۲ براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آیند.
- ۳ برای حفظ حیات موجود زنده در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
- ۴ اعضای موجود زنده به یکدیگر وابسته هستند.

تست ۳۹

اعضای جهان اجتماعی با پذیرش عضویت به جهان اجتماعی راه می‌یابند و نقشی را برعهده می‌گیرند، پیامد این امر چیست؟

- ۱ آگاهی از شرایط نقش خود
- ۲ برخورداری از حقوق و تکالیف متناسب با نقش خود
- ۳ شرکت در فعالیتهای اجتماعی
- ۴ کمک به فرآیند شکل‌گیری جهان اجتماعی

تست ۴۰

هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، چه پیامدی خواهد داشت؟

- ۱ جهان اجتماعی فرو می‌ریزد یا دگرگون می‌شود.
- ۲ تداوم جهان اجتماعی متوقف می‌شود.
- ۳ جهان اجتماعی با تغییراتی به مسیر خود ادامه می‌دهد.
- ۴ جهان اجتماعی باید روش‌های دیگری برای تداوم بیابد.

تست ۴۱

کدام گزینه حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها نیست؟

۱	امنیت	۲	ایستادن پشت چراغ قرمز
۳	خانواده	۴	نابرابری اجتماعی

تست ۴۲

کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد جهان نادرست است؟

۱	اعضای جهان اجتماعی تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند.
۲	جهان اجتماعی و نظم آن، اعتباری است و بااراده و آگاهی انسان‌ها شکل می‌گیرد.
۳	آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، نوعی آگاهی فردی و خصوصی است.
۴	جهان اجتماعی بیش‌تر شبیه یک بازی گروهی است که عضویت و نقش هریک از بازیکنان تعریف می‌شود.

تست ۴۳

اعضای جهان اجتماعی چگونه وارد جهان اجتماعی می‌شوند؟

۱	با آگاهی از حقوق و وظایف خود
۲	به‌وسیله آگاهی‌های مشترک
۳	همواره درون جهان اجتماعی قرار دارند، فقط باید آگاهی یابند.
۴	با پذیرش عضویت جهان اجتماعی

تست ۴۴

اگر در یک سوی طیف کنش اجتماعی را قرار دهیم، کدام گزینه به‌ترتیب پدیده‌های میانی و کلان طیف را نشان می‌دهد؟

۱	گروه‌ها - فرهنگ	۲	فرهنگ - جامعه
۳	ارزش‌های بنیادین - سازمان‌های اجتماعی	۴	سازمان‌های اجتماعی - گروه‌ها

تست ۴۵

یکی از استفاده‌های نادرست از مقایسه، کدام گزینه است؟

- ۱) تأکید صرف بر شباهت پدیده‌ها
- ۲) نادیده گرفتن شباهت پدیده‌ها
- ۳) عدم توجه به شباهت و تفاوت پدیده‌ها
- ۴) تأکید صرف بر تفاوت پدیده‌ها

تست ۴۶

به چه دلیل هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؟

- ۱) زیرا تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند.
- ۲) زیرا همه پدیده‌های اجتماعی بعد محسوس دارند.
- ۳) زیرا پدیده‌های اجتماعی را می‌توان در یک پیوستار عینی - ذهنی قرار داد.
- ۴) زیرا با فهم معنا، جهان اجتماعی تکامل پیدا می‌کند.

تست ۴۷

کدام گزینه در مورد پیامدهای ارادی کنش، توضیح درستی ارائه می‌دهد؟

- ۱) کنش هستند - احتمالی هستند.
- ۲) نتیجه طبیعی کنش‌اند - به اراده افراد انسانی وابسته‌اند.
- ۳) احتمالی هستند - نتیجه طبیعی کنش‌اند.
- ۴) کنش هستند - قطعی هستند.

تست ۴۸

«کنترل اجتماعی» از چه طریقی ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل می‌کند؟

- ۱) تشویق و تنبیه
- ۲) درونی کردن ارزش‌ها
- ۳) تعلیم و تربیت
- ۴) سازماندهی کنش‌های اجتماعی

تست ۴۹

کدام گزینه نمودار زیر را نشان می‌دهد؟

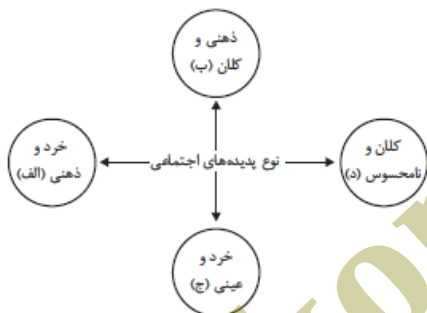
«جهان طبیعی → جهان اجتماعی»

- ۱ آلودگی محیط‌زیست نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌ها است.
- ۲ شناخت فلزات و ستارگان می‌تواند بر زندگی انسان‌ها تأثیر بگذارد.
- ۳ زلزله و خشکسالی به‌واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها پیدا می‌کنند وارد جهان اجتماعی می‌شوند.
- ۴ شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعیت آرمان‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد.

تست ۵۰

کدام گزینه با نمودار مقابل مرتبط است؟

- ◀ شرکت در مراسم عزاداری عاشورا
- ◀ آزادی بیان
- ◀ تصور جهانی بدون جنگ
- ◀ علاقه به نویسندگی خاص

- ۱ ج - ب - الف - د
- ۲ د - الف - ب - ج
- ۳ ج - د - ب - الف
- ۴ ب - ج - د - الف

تست ۵۱

به ترتیب هر عبارت با کدام مورد در ارتباط است؟

- ◀ مفقود بودن بعد ذهنی
- ◀ هنجارها و نمادها
- ◀ شکل‌گیری نهادهای اجتماعی

- ۱ خریداری نفت از کشورهای نفت‌خیز به ارزان‌ترین قیمت ممکن در یک بحران اقتصادی - لایه‌های سطحی جهان اجتماعی - در نظر گرفتن اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی در ارتباط با هم
- ۲ اهمیت بسیار بعد عینی پدیده‌ها در جهان اجتماعی - لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی - پذیرش راه‌های قابل قبول تأمین نیازهای جهان اجتماعی
- ۳ در نظر گرفتن نفت به عنوان یک سرمایه بنابر محاسبات اقتصادی - لایه‌های سطحی جهان اجتماعی - پذیرش راه‌های یکسان تأمین نیازهای جهان اجتماعی
- ۴ بهره‌مندی از استعداد سرشار دانش‌آموز - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - مجموعه‌های از عقاید ارزش‌ها و هنجارها و نمادهای یک فرهنگ

تست ۵۲

به ترتیب هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

الف	خانواده	ب	د
هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از آن‌ها نیست	ج	دانایی از نادانی بهتر است.	هدیه دادن برای روز تولد یک دوست

- ◀ از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی
 - ◀ عینی و خرد
 - ◀ ارزش اجتماعی
 - ◀ نمادهای اجتماعی
- ۱ ب - ج - د - الف
 - ۲ ج - ب - د - الف
 - ۳ الف - ج - ب - د
 - ۴ ج - د - ب - الف

تست ۵۳

عبارات درست در مورد جهان اجتماعی در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ از مهم‌ترین ویژگی‌های جهان اجتماعی، تکوینی بودن آن است. - جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ تداوم می‌یابد.
- ۲ از مهم‌ترین ویژگی‌های جهان اجتماعی، می‌توان به نظم اشاره کرد. - آگاهی در جهان اجتماعی از نوع آگاهی‌های عمومی است.
- ۳ جهان اجتماعی صرفاً با آگاهی انسان به‌وجود می‌آید. - از مهم‌ترین ویژگی‌های جهان اجتماعی، تکوینی بودن آن است.
- ۴ عضویت در جهان اجتماعی، خودبه‌خود انجام می‌گیرد. - بسیاری از پدیده‌های جهان اجتماعی حاصل کنش انسان‌ها هستند.

تست ۵۴

کدام یک از رابطه‌های زیر می‌تواند تأثیر کارهای نابخردانه انسان را نشان دهد؟

- ۱ جهان اجتماعی ← جهان طبیعی
- ۲ جهان اجتماعی → جهان طبیعی
- ۳ جهان اجتماعی → جهان ماورای طبیعی
- ۴ جهان اجتماعی ← جهان ماورای طبیعی

تست ۵۵

کنش انسان‌ها و پیامدهای آن، هستند و جهان اجتماعی و نظم آن است و به‌وجود می‌آید و هریک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند به‌واسطه در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

- ۱ پدیده‌های اعتباری - اعتباری - با قرارداد انسان‌ها - ارتباط آن‌ها با زندگی اجتماعی
- ۲ پدیده‌های تکوینی - اعتباری - مستقل از اراده انسان‌ها - دگرگونی کنش‌های اجتماعی
- ۳ پدیده‌های اعتباری - تکوینی - مستقل از اراده انسان‌ها - دگرگونی کنش‌های اجتماعی
- ۴ پدیده‌های تکوینی - اعتباری - با قرارداد انسان‌ها - ارتباط آن‌ها با زندگی اجتماعی

درس ۲: جامعه‌شناسی دوازدهم - علوم اجتماعی

نکته

همه ما متوجه تأثیر کنش‌های خودمان بر ایجاد، تداوم و تغییر اجتماعات هستیم ← ما متأثر از اجتماعاتی هستیم که خود پدید می‌آوریم.

- مطالعه علمی اجتماعات ←

- علوم اجتماعی: دانشی برای مطالعه علمی ←

۱
۲
۳

تست ۱

به ترتیب مطالعه علمی اجتماعات به چه امری انجامید؟ و در علوم اجتماعی چه چیزی بررسی نمی‌شود؟

- ۱ شکل‌گیری علوم اجتماعی - تأثیرگذاری اجتماعات بر ما و کنش‌های ما
- ۲ شکل‌گیری علوم انسانی - اجتماعات انسانی
- ۳ شکل‌گیری جامعه‌شناسی - تأثیرگذاری سایر اجتماعات و کنش‌ها
- ۴ شکل‌گیری علوم اجتماعی - کنش‌های فردی و اجتماعی

تست ۲

به ترتیب کدام‌یک در رابطه با شکل‌گیری علوم اجتماعی و تلقی جهان متجدد از علم، صحیح است؟

- ۱ مطالعه علمی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است. - ارتباط دوسویه و رو به رشد دانش عمومی و دانش علمی، تحکیم شده و رشد و توسعه می‌یابند.
- ۲ مطالعه علمی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است. - روش‌های عقلانی و وحیانی را در گستره علم قرار می‌دهد و منجر به شناسایی دقیق علمی و مشکلات و آسیب‌های جامعه می‌گردد.
- ۳ مطالعه عقلی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است. - در صورت نفوذ تلقی جهان متجدد از علم در جوامع دیگر، باعث پیوستگی دانش علمی و دانش عمومی می‌شود و به راهکارهای صحیح می‌انجامد.
- ۴ مطالعه علمی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است - دانش علمی را منحصر به دانش تجربی می‌داند و سایر روش‌های فراتجربی را از دایره علم بیرون می‌راند.

نکته

- ۱ هر علمی درباره موضوع خاصی بحث می‌کند.
- ۲ کنش انسان با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود و هدف و معنای خاصی دارد ← به همین دلیل، شناخت آن بدون فهم، هدف و معنای آن ممکن نیست.

تست ۳

چرا شناخت کنش‌ها بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست؟

- ۱ زیرا کنش اجتماعی با توجه به دیگران صورت می‌گیرد.
- ۲ زیرا فعالیت‌های غیرارادی کنش نیستند.
- ۳ زیرا کنش با آگاهی و اراده انسان صورت می‌گیرد.
- ۴ زیرا همه پدیده‌ها و کنش‌ها هدف و معنای خاصی دارند.

فلسفه یا متافیزیک: مانند اصل علیت: هر پدیده‌ای دارای علتی است.

تست ۴

درباره موضوع علوم انسانی و طبیعی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ علوم انسانی در فعالیت‌های غیرارادی انسان بحث نمی‌کند زیرا فعالیت‌های غیرارادی کنش نیستند.
- ۲ موضوع علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی است و علوم اجتماعی عام‌تر و گسترده‌تر است.
- ۳ برخی از کنش‌های انسانی اجتماعی‌اند و برخی علوم انسانی جزء علوم اجتماعی نیستند.
- ۴ علمی که بر پدیده‌های غیرارادی می‌پردازد با آن که درباره انسان بحث می‌کند، جزء علوم انسانی نیستند.

تست ۵

کدام شاخه زیر به علوم اجتماعی اشاره دارد؟

- ۱ زبان‌شناسی - تاریخ - حقوق - نجوم
- ۲ اقتصاد - ارتباطات - روان‌شناسی اجتماعی - زمین‌شناسی
- ۳ جغرافیای انسانی - فلسفه - روان‌شناسی - باستان‌شناسی
- ۴ علوم سیاسی - مردم‌شناسی - جمعیت‌شناسی - مدیریت

نکته

فلسفه علمی

تست ۶

کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با موضوع فلسفه، علوم طبیعی و علوم انسانی، صحیح نیست؟

(کنکور ۹۲ - داخل)

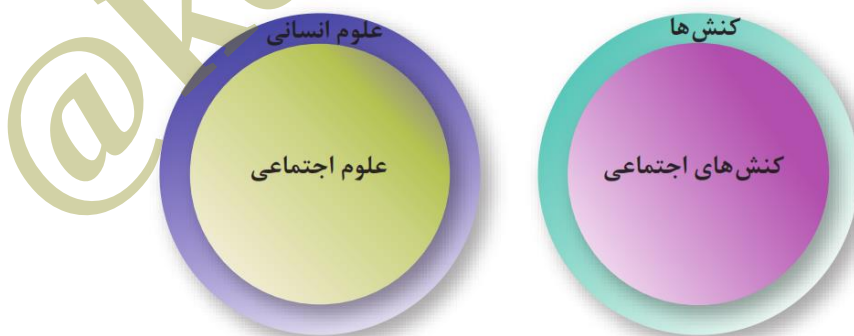
- ۱ فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. موضوع علوم طبیعی، موجودات طبیعی است - علوم انسانی از کارهای غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند.
- ۲ شناسایی قوانین توسط فلسفه شامل همه‌ی موجودات می‌شود - علوم طبیعی، قوانین طبیعت و موجودات طبیعی را شناسایی می‌کند - علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.
- ۳ موضوع فلسفه اصل وجود است و قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند - موضوع علوم طبیعی، موجودات طبیعی است - علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.
- ۴ موضوع فلسفه اصل وجود است، یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی می‌پردازد - علوم طبیعی، قوانین طبیعت و موجودات طبیعی را شناسایی می‌کند - علوم انسانی درباره‌ی کنش‌های انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها بحث می‌کند.

● **رابطه علوم انسانی و علوم اجتماعی:**

.....

.....

.....

دیدگاه‌ها درباره علوم انسانی و اجتماعی:

۱ برخی علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکی می‌دانند.

۲ برخی

۳ در کتاب حاضر علوم انسانی و اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند ← نه تقلیل انسان به ابعاد اجتماعی‌اش، نه فروکاستن کنش او به کنش‌های اجتماعی

تست ۷

در دیدگاه دوم نسبت به روابط علوم انسانی و علوم اجتماعی، برخی افراد تفاوت این دو را در چه چیزی می‌دانند؟

۱ علوم انسانی وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد.

۲ روش علوم انسانی روش‌های غیرتجربی است.

۳ موضوع علوم انسانی متفاوت اما روش تجربی بین علوم انسانی و اجتماعی مشترک است.

۴ کنش‌های انسانی به کنش‌های اجتماعی محدود نمی‌شود.

تست ۸

دو پیامد منفی یکسان دانستن موضوعات علوم اجتماعی و علوم انسانی، در کدام گزینه آمده است؟

۱ یکسان دانستن روش‌های علوم انسانی و اجتماعی - فروکاستن کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی

۲ جدا شدن رشته‌هایی مانند فلسفه و هنر از علوم اجتماعی - تقلیل وجود انسان به ابعاد اجتماعی‌اش

۳ تقلیل وجود انسان به ابعاد اجتماعی‌اش - فروکاستن کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی

۴ جدا شدن رشته‌هایی مانند فلسفه و هنر از علوم اجتماعی - یکسان دانستن روش‌های علوم انسانی و اجتماعی

اجتماعی

نکته

در این جا علوم اجتماعی شامل جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و علوم انسانی شامل هنر، فلسفه علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی می‌باشد.

نمونه بیاورید

دانش‌های روان‌شناسی، اخلاق، مردم‌شناسی، تاریخ، شیمی و فیزیک زیرمجموعه کدام دسته از علوم قرار می‌گیرند؟

علوم		
علوم طبیعی	علوم انسانی	علوم اجتماعی
.....		

فواید علوم طبیعی:

۱

۲

۳

فواید علوم اجتماعی در مقایسه با علوم طبیعی (مشابه):

۱-

۲-

۳- کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی ← توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی ما

نکته

شناخت قواعد زندگی در خانواده و دیگر اجتماعات
 ← برخورداری از فرصت‌ها
 ← درمان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف

● **فواید علوم اجتماعی متفاوت با علوم طبیعی:**

۴- زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر

..... ۵-

..... ۶-

..... ۷-

تست ۹

کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

پیامد	علت
(الف)	شناخت پدیده‌های اجتماعی
امکان توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان	(ب)
(ج)	فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها از یکدیگر توسط علوم اجتماعی
پیچیده‌تر بودن پیش‌بینی در علوم اجتماعی	(د)

۱) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - مقایسه علوم اجتماعی و علوم طبیعی - افزایش همدلی و

همراهی انسان‌ها - معنادار بودن کنش‌های انسانی

۲) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌های اجتماعی - مقایسه علوم اجتماعی و علوم طبیعی - درمان ماندن از

آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف - معنادار بودن کنش‌های انسانی

۳) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌های اجتماعی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - درمان ماندن از آسیب‌های

احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و تنوع آن‌ها

۴) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - افزایش همدلی و

همراهی انسان‌ها - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و تنوع آن‌ها

تست ۱۰

علوم اجتماعی چگونه فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد؟
۱ علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند، بنابراین با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان فراهم می‌شود.

۲ علوم اجتماعی باعث فهم معنا و شناخت کنش‌های آدمیان می‌شود، بنابراین با به‌وجود آوردن زمینه‌های شناخت عوامل مؤثر بر شکل‌گیری کنش‌های انسانی، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان فراهم می‌شود.

۳ علوم اجتماعی با نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن به انسان آگاهی می‌دهد و این‌گونه فرصت موضع‌گیری مناسب را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.

۴ علوم اجتماعی با بیش‌تر اهمیت داشتن نسبت به علوم طبیعی به‌دلیل نشان دادن مسیر درست فضیلت و عدالت و نیز سعادت بشر، ظرفیت موضع‌گیری مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.

تست ۱۱

به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارات را مشخص کنید:

- ◀ علوم اجتماعی به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیش‌گیری از آن‌ها را می‌دهند.
- ◀ علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند.
- ◀ پیش‌بینی در علوم طبیعی، پیچیده‌تر از علوم اجتماعی است.
- ◀ علوم طبیعی، وسیله غلبه بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

۱ نادرست - نادرست - درست - درست

۲ درست - درست - نادرست - نادرست

۳ نادرست - درست - نادرست - درست

۴ درست - نادرست - درست - نادرست

تست ۱۲

کدام گزینه به فواید علوم اجتماعی در مقایسه با علوم طبیعی اشاره دارد؟

- ۱ علوم اجتماعی به همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.
- ۲ علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند.
- ۳ علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.
- ۴ دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند که نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند.

تست ۱۳

به ترتیب، هریک از موارد زیر، نتیجه چیست؟

- ◀ کمک به استفاده از طبیعت
 - ◀ برخورداری از فرصت‌های زندگی در اجتماعات
 - ◀ شکل‌گیری شاخه‌های مختلف در علوم اجتماعی
- ۱ آگاهی از فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - فراهم شدن زمینه فهم متقابل انسان‌ها توسط علوم اجتماعی - ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان
 - ۲ شناخت طبیعت و قوانین آن توسط علوم طبیعی - فراهم شدن زمینه فهم متقابل انسان‌ها توسط علوم اجتماعی - رهایی از سیطره فناوری بر زندگی بشر
 - ۳ آگاهی به فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - شناخت قواعد زندگی در اجتماعات - رهایی از سیطره فناوری بر زندگی بشر
 - ۴ شناخت طبیعت و قوانین آن توسط علوم طبیعی - شناخت قواعد زندگی در اجتماعات - ابعاد و انواع مختلف کنش‌های اجتماعی

تست ۱۴

نتیجه هریک از موارد زیر، به ترتیب، کدام است؟

«شناخت طبیعت و قوانین آن توسط علوم طبیعی»، «شناخت قواعد زندگی در اجتماعات» و «داوری علوم اجتماعی درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها»

۱) کمک به فهم متقابل انسان‌ها از یکدیگر - برخورداری از فرصت‌های زندگی در اجتماعات - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها

۲) کمک به استفاده از فرصت‌های اجتماعی - درمان مانند از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات - فراهم شدن ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها

۳) کمک به استفاده از طبیعت - برخورداری از فرصت‌های زندگی در اجتماعات - کمک به فهم متقابل انسان‌ها از یکدیگر

۴) کمک به استفاده از طبیعت - برخورداری از فرصت‌های زندگی در اجتماعی - فراهم شدن فرصت موضع‌گیری اجتماعات مناسب و صحیح برای دانشمندان

تست ۱۵

چرا پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است؟

- ۱) چون کنش اجتماعی، نوعی کنش انسانی محسوب می‌شود.
- ۲) چون موضوع علوم اجتماعی کنش‌های اجتماعی ولی موضوع علوم طبیعی پدیده‌های طبیعی است.
- ۳) چون کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی آگاهانه، ارادی و متنوع هستند.
- ۴) چون موضوع علوم طبیعی عام‌تر و گسترده‌تر از علوم اجتماعی است.

نکته

دارای ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن
 علوم اجتماعی → آگاهی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری ← از این رو
 کمک به

تست ۱۶

کدام گزینه با متن زیر مرتبط نیست؟

«انتشار خبر دروغین فوت نوبل، شیمی‌دان سوئدی، مخترع دینامیت و صاحب کارخانه اسلحه‌سازی او را به فکر انداخت که تصویر بهتری از خود برای آیندگان به‌جا گذارد، نوبل بیش‌تر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد تا همه‌ساله به افراد شایسته اهدا گردد.»

- ۱ علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.
- ۲ علوم اجتماعی به انسان‌ها کمک می‌کنند از علوم طبیعی با شیوه صحیح بهره‌مند شوند. از این‌رو نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیش‌تری برخوردارند.
- ۳ علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کمک کنند.
- ۴ علوم طبیعی ظرفیت داوری درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری را دارد و به انسان‌ها آگاهی می‌دهند تا از طبیعت به شیوه صحیح استفاده کنند.

● **فوائد علوم انسانی:**

- ۱-
- ۲-
- ۳-
- ۴-
- ۵- رها کردن و آزادسازی انسان از ظلم و اسارت ناشی از کنش‌های انسان‌ها
- ۶-

تست ۱۷

در کدام گزینه فواید علوم انسانی به‌درستی آمده است؟

- ۱ نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش ابزاری - شناسایی عوامل مؤثر بر زندگی انسان و کنش‌های او
- ۲ رها کردن و آزادسازی انسان از ظلم و اسارت متأثر از کنش‌ها - پیش‌بینی حوادث طبیعی
- ۳ شناخت فضیلت و سعادت و راه صحیح زندگی - رهایی انسان از محدودیت‌های طبیعی
- ۴ داوری درباره کنش‌های انسان و انتقاد از کنش‌های ناپسند - شناخت و فهم معانی کنش‌ها و تسلط بر طبیعت

تست ۱۸

این عبارات‌ها به‌ترتیب بیان‌کننده‌ی چیست؟

(خارج کشور ۹۵)

«قواعد و مقرراتی که انسان‌ها وضع می‌کنند»، «داوری درباره‌ی کنش‌های خوب و بد انسان‌ها» و «بالا آوردن دست دانش‌آموز در کلاس درس».

- ۱ علم حقوق - فایده‌ی علوم اجتماعی - هدف‌دار بودن کنش انسانی
- ۲ اعتباریات - فایده‌ی علوم انسانی - معنادار بودن کنش انسانی
- ۳ هنجار اجتماعی - فایده‌ی علوم انسانی - ارادی بودن کنش انسانی
- ۴ عقل عملی - فایده‌ی علوم اجتماعی - تناسب کنش انسانی با موقعیت‌ها

..... علوم طبیعی را علوم ابزاری می‌گویند. چون

..... علوم انسانی را علوم تفهیمی می‌گویند. چون

..... علوم انسانی را علوم انتقادی می‌گویند. چون

تست ۱۹

کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را درباره علوم و دلایل نام‌گذاری آن‌ها کامل می‌کند؟

نام علوم	دلیل نام‌گذاری آن
علوم ابزاری	(الف)
علوم تفهومی	(ب)
علوم انتقادی	(ج)

۱ ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و فناوری حاصل از علوم تجربی

- پرداختن به فهم معانی کنش‌های اجتماعی انسان - نشان دادن راه صحیح زندگی و طرز استفاده از علوم ابزاری

۲ ابزار تسلط انسان بر طبیعت و ابزار رهاسازی انسان از

محدودیت‌های طبیعی - پرداختن به فهم معانی کنش‌های انسان - پرداختن به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان

۳ ابزار تسلط انسان بر طبیعت و ابزار رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی - پرداختن به فهم معانی

کنش‌های انسان - نشان دادن راه صحیح زندگی و طرز استفاده از علوم ابزاری

۴ ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و فناوری حاصل از علوم تجربی - پرداختن به فهم معانی کنش‌های

اجتماعی انسان - پرداختن به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان

شاخه‌های علوم اجتماعی:

علوم اجتماعی: بررسی کنش اجتماعی و پیامدها = بررسی پدیده‌های اجتماعی

تست ۲۰

کدام یک، جزء رشته‌هایی که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند، نیست؟

۱ جغرافیای انسانی - تاریخ - مدیریت - اقتصاد

۲ علوم سیاسی - جمعیت‌شناسی - تاریخ - مردم‌شناسی

۳ مدیریت - روان‌شناسی اجتماعی - مردم‌شناسی - تاریخ

۴ زبان‌شناسی - روان‌شناسی - فلسفه - باستان‌شناسی

- جامعه‌شناسی } ۱- خرد:
 ۲- کلان:

■ بررسی پدیده‌های خرد و کلان در جامعه‌شناسی شهری؛ روابط همسایگی، ریخت‌شناسی شهری، ترافیک، آلودگی و مهاجرت.

نکته

جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.

رویکردهای اصلی جامعه‌شناسی (تبیینی، تفسیری و انتقادی) براساس شکل گرفته‌اند.

نکته

- ۱ بسیاری از خانواده‌ها ارزیابی رشته را براساس انجام می‌دهند.
- ۲ امروزه رشته‌های علوم پایه (اساسی‌ترین علوم) مهجور مانده‌اند و جزء اولین انتخاب‌ها قرار نمی‌گیرند.
- ۳ در کشور ما بسیاری از مدیران ارشد و برنامه‌ریز دانش‌آموخته علوم انسانی نیستند.
- ۴ امروزه فناوری بر زندگی انسان سیطره یافته و زندگی انسان را کنترل می‌کند (به جای هدایت توسعه فناوری توسط انسان)

تست ۲۱

به ترتیب هر عبارت با کدام مفهوم در ارتباط است؟

- ◀ ساختار اجتماعی را بررسی و مطالعه می‌کند.
- ◀ به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی، انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد.
- ◀ ظرفیت دآوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را داراست.

- ۱ جامعه‌شناسی خرد - اصل وجود - فلسفه
- ۲ جامعه‌شناسی کلان - فلسفه - علوم اجتماعی
- ۳ جامعه‌شناسی خرد - علوم انتقادی - علوم اجتماعی
- ۴ جامعه‌شناسی کلان - علوم تفهیمی - علوم اجتماعی

تست ۲۲

درست و نادرست را مشخص کنید:

- ◀ امروزه رشته‌های علوم پایه مهجور مانده‌اند و جزء اولین انتخاب‌ها قرار نمی‌گیرند.
- ◀ در کشور ما بسیاری از مدیران ارشد و برنامه‌ریز دانش‌آموخته علوم انسانی هستند.
- ◀ بسیاری از خانواده‌ها ارزیابی رشته را براساس علاقه فرزندشان انجام می‌دهند.
- ◀ امروزه فناوری بر زندگی انسان سیطره یافته و هدایت توسعه فناوری توسط انسان صورت می‌گیرد.

۱ درست - نادرست - نادرست - درست

۲ نادرست - درست - درست - نادرست

۳ درست - نادرست - نادرست - نادرست

۴ درست - نادرست - درست - درست

تست ۲۳

به ترتیب هریک از عبارات زیر، پیامد کدام مورد است؟

- ◀ پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی
- ◀ پدید آمدن دانش‌های اجتماعی متفاوت
- ◀ شکل‌گیری جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی

۱ شناخت پدیده‌های اجتماعی توسط علوم طبیعی - ابعاد مختلف کنش اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

۲ تنوع و پیچیدگی پدیده‌های اجتماعی - آگاهی و شناخت درباره فرصت‌ها و محدودیت‌ها - مکمل بودن جامعه‌شناسی خردوکلان

۳ شناخت پدیده‌های اجتماعی توسط علوم اجتماعی - ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

۴ کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - پیش‌بینی و پیش‌گیری پدیده‌های اجتماعی مختلف - مکمل بودن جامعه‌شناسی خردوکلان

تست ۲۴

عبارات زیر را از جهت صحیح یا غلط بودن، مشخص کنید.

- ◀ کنش‌های افراد انسانی بر ایجاد و تغییر اجتماعات تأثیر می‌گذارند.
- ◀ زندگی در اجتماعات می‌تواند آسیب‌هایی به همراه داشته باشد.
- ◀ نظم و قواعد جهان اجتماعی قابل کشف نیست.

۱ ص - ص - غ

۲ ص - ص - ص

۳ غ - غ - غ

۴ غ - ص - ص

تست ۲۵

کدام گزینه در رابطه با دیدگاه اول درباره دانش علمی و عمومی، درست و در رابطه با دیدگاه دوم، نادرست است؟

- ۱ دانش علمی را به دانش تجربی محدود نمی‌کند - دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیش‌تری برخوردار است.
- ۲ دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است - دانش علمی را راه کشف واقعیت و دانش عمومی را دانش حاصل از زندگی می‌داند.
- ۳ تفاوت دانش علمی با دانش عمومی را در روش آن‌ها می‌داند. - دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند.
- ۴ دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. - همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.

تست ۲۶

کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با علوم اجتماعی نادرست است؟

- ۱ علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهد که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.
- ۲ علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازد و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.
- ۳ دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.
- ۴ به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها، پیش‌بینی در علوم اجتماعی آسان‌تر از علوم طبیعی است.

تست ۲۷

به ترتیب، کدام یک در رابطه با شکل‌گیری علوم اجتماعی، درست و در رابطه با تعریف علوم اجتماعی، نادرست است؟

- ۱ مطالعه علمی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است - مجموعه‌ای از دانش‌ها را دربرمی‌گیرد.
- ۲ مطالعه عقلی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است - صرفاً به اثرگذاری و اثرپذیری اجتماعات بر کنش‌های اجتماعی و کنش‌های اجتماعی بر اجتماعات می‌پردازد.
- ۳ مطالعه علمی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است - صرفاً به اثرگذاری و اثرپذیری اجتماعات بر کنش‌های اجتماعی و کنش‌های اجتماعی بر اجتماعات می‌پردازد.
- ۴ مطالعه علمی اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است - مجموعه‌ای از دانش‌ها را دربرمی‌گیرد.

تست ۲۸

هریک از عبارات زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول جای می‌گیرد؟

- ◀ قدرت دفاع از حقایق موجود در شناخت عمومی
- ◀ از رونق افتادن تدریجی رویکرد صرفاً تجربی به دانش علمی
- ◀ غیرعلمی دانستن علومى مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی
- ◀ رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی

نیمه دوم قرن بیستم	دانش علمی	علوم ابزاری	اوایل قرن بیستم
الف	ج	د	ب

۱ ب - د - ج - الف

۲ ج - د - ب - الف

۳ ج - الف - ب - د

۴ ب - الف - ج - د

تست ۲۹

کدام گزینه در ارتباط با شاخه‌های علوم اجتماعی، درست است؟

- ۱ کنش‌های اجتماعی، ابعاد و اجزای مختلفی دارند و با توجه به ابعاد و اجزای خود، دانش‌های مختلفی را به وجود می‌آورند.
- ۲ جغرافیای انسانی، مدیریت، زبان‌شناسی و روان‌شناسی اجتماعی، پدیده‌های طبیعی و اجتماعی را مطالعه می‌کنند.
- ۳ برخی از اندیشمندان اجتماعی، جامعه‌شناسی را علم شناخت ساختار اجتماعی دانسته‌اند و جامعه‌شناسی خرد را شکل داده‌اند.
- ۴ علوم اجتماعی، ابعاد مختلف بدن انسان را مطالعه می‌کند و به همین دلیل، تخصص‌های گوناگونی درباره آن ایجاد شده است.

تست ۳۰

به ترتیب نتیجه هریک از عبارات زیر، کدام است؟

◀ مطالعه علمی اجتماعات انسانی

◀ تلاش برای حل تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی

◀ تلاش‌های علمی در جامعه

۱ شکل‌گیری علوم انسانی - دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر - غنی‌تر شدن دانش عمومی

۲ شکل‌گیری علوم انسانی - طرح ایده‌های جدید - افزایش ذخیره دانش علمی

۳ شکل‌گیری علوم اجتماعی - عدم حمایت همه‌جانبه دانش عمومی از دانش علمی - فراهم شدن زمینه برای

پیدایش و رشد دانش علمی

۴ شکل‌گیری علوم اجتماعی - طرح ایده‌های جدید - غنی‌تر شدن دانش عمومی

تست ۳۱

در جامعه‌شناسی رویکردهای مختلف بر چه اساسی شکل گرفته است؟ و جامعه‌شناسی خرد به بررسی کدام موارد می‌پردازد؟

۱ دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - کنش‌های اجتماعی

۲ دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - ساختارهای اجتماعی

۳ دوری و نزدیکی به علوم انسانی - پدیده‌های اجتماعی

۴ دوری و نزدیکی به علوم انسانی - پدیده‌های فرد

تست ۳۳

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را کدام گزینه نشان می‌دهد؟

- ◀ فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان پیامد ظرفیت داوری بیش‌تر علوم طبیعی نسبت به علوم اجتماعی است.
- ◀ در جامعه‌شناسی شهری، روابط همسایگی، ریخت‌شناسی شهری و الودگی بررسی می‌شود.
- ◀ افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها پیامد فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها توسط علوم اجتماعی است.
- ◀ علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند ولی برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند.

۱ غ - ص - ص - ص

۲ ص - ص - غ - غ

۳ غ - غ - ص - ص

۴ ص - ص - غ - ص

تست ۳۳

کدام گزینه از دلایل اهمیت علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی نیست؟

- ۱ علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد.
- ۲ علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی، فرصت موضع‌گیری مناسب را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.
- ۳ علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان آگاهی می‌دهد.
- ۴ علوم اجتماعی به انسان کمک می‌کند از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کند.

تست ۳۴

پاسخ‌های سؤالات زیر به ترتیب کدام است؟

- ◀ اشتراک دانش‌های اقتصاد، جمعیت‌شناسی و زبان‌شناسی چیست؟
- ◀ درمان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف پیامد چیست؟
- ◀ به چه دلیل علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند؟

- ① مطالعه پدیده‌های اجتماعی - استفاده از علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها - مستقل بودن فعالیت‌های غیرارادی از اهداف و معانی موردنظر انسان‌ها
- ② بررسی پیامدهای اجتماعی کنش انسانی - غلبه بر محدودیت‌های طبیعی - مستقل بودن فعالیت‌های غیرارادی از اهداف و معانی موردنظر انسان‌ها
- ③ مطالعه پدیده‌های اجتماعی - شناخت قواعد زندگی - کنش نبودن فعالیت‌های غیرارادی
- ④ ابعاد مختلف زندگی اجتماعی - آگاهی از فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - کنش نبودن فعالیت‌های غیرارادی

تست ۳۵

درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- ◀ همه کنش‌های انسان، بعد اجتماعی نیز دارند.
- ◀ علوم انسانی، کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.
- ◀ روان‌شناسی در زمره علوم اجتماعی محسوب نمی‌شود، بلکه نمونه‌ای از علوم انسانی است.
- ◀ برخی علوم اجتماعی در زمره علوم انسانی نیستند.

- ① درست - درست - نادرست - نادرست
- ② نادرست - درست - درست - نادرست
- ③ نادرست - نادرست - نادرست - درست
- ④ درست - نادرست - درست - درست

تست ۳۶

علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، چه چیزی را فراهم می‌آورد؟

- ۱ پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی
- ۲ ایجاد زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر
- ۳ فراهم آوردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
- ۴ آگاهی دادن درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری

تست ۳۷

به علوم به علت علوم تفهمی می‌گویند.

- ۱ انسانی - انتقاد از کنش‌های ناپسند انسان
- ۲ طبیعی - ابزار رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی
- ۳ انسانی - فهم معنای کنش‌های انسان
- ۴ اجتماعی - فهم معنای پدیده‌های اجتماعی

تست ۳۸

دلیل به‌وجود آمدن دانش‌های متفاوت اجتماعی چیست؟ و اساس شکل‌گیری رویکردهای مختلف در جامعه‌شناسی چه بوده است؟

- ۱ تفاوت پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
- ۲ تفاوت پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی - دانستن کنش اجتماعی یا ساختار اجتماعی به‌عنوان موضوع جامعه‌شناسی
- ۳ ابعاد و انواع مختلف کنش‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
- ۴ ابعاد و انواع مختلف کنش‌های اجتماعی - دانستن کنش اجتماعی یا ساختار اجتماعی به‌عنوان موضوع جامعه‌شناسی

تست ۳۹

در کدام گزینه فواید علوم اجتماعی مشابه علوم طبیعی آمده است؟

- ۱ کشف قواعد جهان اجتماعی - ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
- ۲ فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی
- ۳ زمینه فهم متقابل انسان‌ها از یکدیگر - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها
- ۴ شناخت پدیده‌های اجتماعی - توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی ما

تست ۴۰

کشف و شناخت قواعد جهان اجتماعی کدام نتیجه را ندارد؟

- ۱ برخورداری از فرصت زندگی در اجتماعات
- ۲ درآمان ماندن از آسیب‌های اجتماعی زندگی در اجتماعات مختلف
- ۳ توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی ما
- ۴ امکان نقد و اصلاح ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی

درس پنجم: جهان اجتماعی

نکته

- نظم و همکاری میان اعضای موجود زنده یکسان است.
- تفاوت شیر و آهو در ویژگی‌های اساسی (ذاتی) و تفاوت‌های شیرهای مختلف در ویژگی‌های سطحی (عَرَضی) آن‌هاست.
- ۱) هنگامی که متولد می‌شویم ← جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد.
- ۲) هنگامی که چشم بر جوامع دیگر در نقاط دیگر دنیا می‌گشاییم یا خود را با گذشته مقایسه می‌کنیم ← پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی
- رفتار موجودات زنده ناآگاهانه و غریزی ← پدید آوردن جهان اجتماعی توسط انسان آگاه و خلاق
- انسان در قبال فرهنگ منتقل شده از طریق تربیت، کنشگری فعال و تأثیرگذار نه موجودی منفعل و پذیرنده.

تنوع سبب پیدایش
مانند تفاوت جهان اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی با جهان اجتماعی که نژاد و زبان را عناصر اصلی به‌شمار نمی‌آورد.

■ جوانی به علت اعتراض به آپارتاید (جدانژادی) توسط پلیس بازداشت می‌شود.

تست ۱

نظم و همکاری در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱ همکاری دستگاه تنفس و گردش خون در بدن انسان‌ها
- ۲ زندگی جمعی زنبورهای عسل سبلان و اجداد آن‌ها در گذشته
- ۳ جهان اجتماعی انسان‌ها
- ۴ نظم و همکاری اعضای موجود زنده

تست ۲

انسان در قبال فرهنگی که از طریق به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی نیست، بلکه کنش‌گری تأثیرگذار است؟

- ۱ ارث - فعال
- ۲ تربیت - پذیرنده
- ۳ ارث - پذیرنده
- ۴ تربیت - فعال

تست ۳

ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند چه چیزی است؟ مشارکت اجتماعی اعضای جهان اجتماعی چه پیامدی برای آن جهان دارد و حذف الزام‌های جهان اجتماعی چگونه امکان‌پذیر خواهد شد؟

- ۱ پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - منفعل نبودن اعضای جهان اجتماعی - تغییر جهان اجتماعی
- ۲ تداوم، گسترش و پیشرفت جهان اجتماعی موجود - منفعل نبودن اعضای جهان اجتماعی - گام برداشتن به سمت جهان اجتماعی جدید
- ۳ تداوم، گسترش و پیشرفت جهان اجتماعی موجود - پابرجا بودن جهان اجتماعی - گام برداشتن به سمت جهان اجتماعی جدید
- ۴ پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - پابرجا بودن جهان اجتماعی - تغییر جهان اجتماعی

تست ۴

هنگامی که به تاریخ گذشته‌ی خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم به چه چیزی پی می‌بریم؟

- ۱ میزان پیشرفت فعلی جامعه‌ی خود
- ۲ عوامل پیشرفت جامعه
- ۳ تنوع جهان‌های اجتماعی
- ۴ موانع پیشرفت جامعه

انواع تفاوت‌های جهان‌های اجتماعی:

- ۱ تفاوت لایه‌های سطحی ←
مانند کم و زیاد شدن جمعیت، رشد یا افول اقتصاد و دگرگونی زبان و لهجه مردم
- ۲ تفاوت‌های لایه عمیق ←
.....
- ۳ تفاوت‌های
.....

تست ۵

به ترتیب هر عبارت چه نوع تغییری در جهان اجتماعی است؟

- انقلاب مشروطه
 - تغییر پرچم شیر و خورشید به پرچم با نشان الله
 - پوشیدن جین توسط جوانان معترض آمریکایی
 - پذیرش دین اسلام توسط ایرانیان
- ۱ بین جهان‌های اجتماعی - درون جهان اجتماعی - درون جهان اجتماعی - دگرگونی جهان اجتماعی
 - ۲ بین جهان‌های اجتماعی - دگرگونی جهان اجتماعی - درون جهان اجتماعی - درون جهان اجتماعی
 - ۳ درون جهان اجتماعی - دگرگونی جهان اجتماعی - دگرگونی جهان اجتماعی - درون جهان اجتماعی
 - ۴ درون جهان اجتماعی - درون جهان اجتماعی - بین جهان‌های اجتماعی - دگرگونی جهان اجتماعی

تست ۶

(کنکور ۹۲)

کدام گزینه در ارتباط با تغییر جهان اجتماعی صحیح است؟

- ۱ تفاوت‌هایی که در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی رخ می‌دهد از نوع تفاوت‌هایی میان جهان‌های اجتماعی مختلف محسوب می‌گردد و جهان اجتماعی با حفظ هویت خود، دگرگون می‌شود.
- ۲ رشد و افول اقتصاد، کاهش و افزایش جمعیت، تغییر زبان و لهجه از جمله دگرگونی‌هایی است که منجر به تغییر جهان اجتماعی شده و گاه به ظهور جهان اجتماعی جدید منجر می‌شود.
- ۳ یک جهان اجتماعی واحد، تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد و تفاوت‌هایی که به ارزش‌ها و آرمان‌ها مربوط می‌شود از نوع تفاوت‌هایی میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
- ۴ هر نوع تغییر در زندگی اجتماعی را می‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست و تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی ارزش‌ها، هنجارها و نمادها مربوط می‌شود از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی است.

بخوانیم و بدانیم: در غرب نوعی تقسیم کار میان جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی بود.....

تست ۷

به ترتیب در کدام گزینه تمامی موارد به ویژگی‌های جامعه‌شناسی و نگاه جامعه‌شناسان در جهان غرب مرتبط است؟

- ۱) مطالعه‌ی جوامع صنعتی - متعلق به گذشته بشر پنداشتن جوامع غیرغربی - تصور ساده از سایر فرهنگ‌ها
- ۲) تصور ساده از سایر فرهنگ‌ها - مطالعه‌ی جوامع ابتدایی - خودمداری فرهنگ غرب
- ۳) خودمداری فرهنگ غرب - متعلق به گذشته‌ی بشر پنداشتن جوامع غیر غربی - مطالعه‌ی جوامع ساده
- ۴) پیچیدگی و عمق جوامع غیر غربی - مطالعه‌ی جوامع صنعتی - خودمداری فرهنگ غرب

تست ۸

یکی از مهم‌ترین انتقاداتی که مردم‌شناسان به فرهنگ غرب مطرح کردند، چه بوده است؟

- ۱) خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده‌ی آن از سایر فرهنگ‌ها
- ۲) عدم اعتقاد به ارتباط با دیگر فرهنگ‌های موجود
- ۳) اجازه ندادن به ورود فرهنگ‌های دیگر به فرهنگ غرب
- ۴) عدم مطالعه‌ی دقیق فرهنگ خود و فرهنگ‌های دیگر

تحلیل کنید: اعتقادات و ارزش‌های جهان اسلام: توحید، یکتاپرستی، خلافت و کرامت انسان

تست ۹

کدام گزینه درباره لایه‌های سطحی و عمیق و تغییرات آن‌ها نادرست است؟

- ۱ تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
- ۲ توحید و یکتاپرستی و خلافت و کرامت انسان از اعتقادات و ارزش‌های جهان اجتماعی اسلام است.
- ۳ جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود، اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند و زبان و لهجه‌ی مردم دگرگون می‌شود، تمام این تفاوت‌ها از نوع تفاوت‌های درون جهان اجتماعی واحد است.
- ۴ با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادی جامعه‌ی جاهلی نظیر شرک و بت‌پرستی و نگاه نژادی و قبیله‌ای به همراه لایه‌های سطحی آن از بین رفت.

دیدگاه‌ها به مسیر رشد و تحول جوامع

۱ دیدگاه طولی یا تک‌خطی:

۲ دیدگاه عرضی:

نکته

در دیدگاه عرضی، جهان‌های اجتماعی مختلف می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند، اما با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند. جهان اجتماعی زنده و سالم ← ارتباط فعال با جهان اطراف ← بهره بردن از دستاوردهای جهان‌های دیگر ← در صورت لزوم تغییر در این دستاوردها و استفاده از آنها

تست ۱۰

کدام یک از عبارات زیر به نگاه تک خطی به تاریخ بشر، اشاره دارند؟

- الف) طی شدن مسیری یکسان توسط همه جهان‌های اجتماعی
- ب) به وجود آمدن فرهنگ به تناسب جهان اجتماعی
- ج) شباهت داشتن تفوت جوامع به تفاوت موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود
- د) شباهت همه جوامع به یکدیگر
- ه) مطابق با نیاز یک جهان اجتماعی از دستاوردهای جهان اجتماعی دیگر بهره بردن
- و) الگو بودن جوامع پیشرفته برای جوامع عقب مانده

۱) الف - ب - د - ه

۲) الف - ج - د - و

۳) ب - ج - ه - و

۴) ج - د - ه - و

تست ۱۱

به ترتیب هر نمونه مربوط به کدام دیدگاه درباره‌ی تحولات جوامع است؟

● نگاره‌های هندسی عظیم‌الجثه و باستانی تمدن نازکا در پرو که صرفاً از فاصله‌ی ۱۳ هزارپایی قابل مشاهده است.

● ضرب‌المثل اروپایی همه‌ی راه‌ها به رم ختم می‌شود.

● مردم‌شناسان از تمدن غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

● استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده

۱ نگاه تک‌خطی - نگاه تک‌خطی - جهان‌های اجتماعی متنوع - نگاه تک‌خطی

۲ جهان‌های اجتماعی متنوع - نگاه تک‌خطی - جهان‌های اجتماعی متنوع - نگاه تک‌خطی

۳ نگاه تک‌خطی - جهان‌های اجتماعی متنوع - نگاه تک‌خطی - جهان‌های اجتماعی متنوع

۴ جهان‌های اجتماعی متنوع - جهان‌های اجتماعی متنوع - نگاه تک‌خطی - نگاه تک‌خطی

تست ۱۲

عبارت «فعالانه با جهان اطراف ارتباط برقرار کردن که از خصوصیات جهان اجتماعی زنده و سالم است»، در کدام گزینه معنا شده است؟

۱ براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها، تحولات را دنبال کردن و پیمودن مسیرهای مختلف در تحولات جهان اجتماعی

۲ استفاده از تجربیات جهان‌های اجتماعی مختلف در روابط متقابل با آن‌ها و ادامه دادن مسیر آن‌ها

۳ مطابق با نیاز خود از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره بردن و در صورتی که لازم باشد تغییراتی

دادن و سپس از آن‌ها استفاده کردن

۴ به وجود آوردن فرهنگ و تمدن مناسب خود، براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین و ادامه دادن مسیر دیگر

جهان‌های اجتماعی با حفظ هویت خود

تست ۱۳

کدام یک از گزینه‌های زیر با عبارت «همه‌ی جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند.» مرتبط است؟

- ۱ برخی فرهنگ‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی مدتی کمتر
- ۲ نگاه تک‌خط به تاریخ
- ۳ تنوع جهان‌های اجتماعی
- ۴ هر جهان اجتماعی فرهنگ مناسب خود را به وجود می‌آورد.

تست ۱۴

هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از انواع مسیر رشد و تحول جهان‌های اجتماعی اشاره می‌کند؟

- الف جهان اجتماعی مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد.
- ب تفاوت جهان‌های اجتماعی همانند تفاوت مراحل مختلف رشد موجودات زنده است.
- ۱ نگاه تک‌خطی به تاریخ بشر - جهان‌های اجتماعی متنوع
- ۲ نگاه تک‌خطی به تاریخ بشر - جوامع پیشرفته الگوی جوامع عقب‌مانده
- ۳ جهان‌های اجتماعی سالم - نگاه تک‌خطی
- ۴ مسیر رشد و تحول جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند - نگاه تک‌خطی

تست ۱۵

کدام گزینه با ضرب‌المثل «همه‌ی راه‌ها به رم ختم می‌شوند.» در ارتباط چیست؟

- ۱ تنوع جهان‌های اجتماعی
- ۲ نگاه تک‌خطی به تاریخ
- ۳ هر جهان اجتماعی، فرهنگ مناسب خود را به وجود می‌آورد.
- ۴ بهره بردن از جوامع دیگر براساس نیاز

تست ۱۶

مردم‌شناسان بر چه اساسی از جهان‌های اجتماعی متفاوت همچون جهان غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند؟

۱) همه‌ی جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس، مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند و همه‌ی آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند.

۲) جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند و با حفظ هویت خود می‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند.

۳) فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

۴) در مقایسه با جوامع پیشرفته، بعضی جوامع عقب‌مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی خود قرار دهند.

تست ۱۷

به ترتیب هریک از عبارت زیر با کدام مفهوم مرتبط است؟

● برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.

● جوامع پیشرفته، الگوی حرکت جوامعی هستند که در دوره‌ی ابتدایی به سر می‌برند.

● هر جهان و اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد.

۱) نگاه تک‌خطی - نگاه عرضی - جهان‌هی اجتماعی در عرض هم

۲) جهان‌های اجتماعی در عرض هم - نگاه تک‌خطی - نگاه تک‌خطی

۳) جهان‌های اجتماعی در عرض هم - نگاه تک‌خطی - نگاه عرضی

۴) نگاه تک‌خطی - جهان‌های اجتماعی در عرض هم - نگاه تک‌خطی

تست ۱۸

تفاوت میان جهان‌های اجتماعی پیامد است و لایه‌های جهان اجتماعی، بیش‌تر در معرض تغییرند و مردم‌شناسان به معتقدند.

- ۱ تفاوت‌های هنجارها و نمادها - سطحی - جهان‌های اجتماعی متفاوت
- ۲ تفاوت‌های ارزش‌های کلان و اعتقادات اصلی - عمیق - نگاه تک‌خطی
- ۳ تفاوت‌های هنجارها و نمادها - عمیق - نگاه تک‌خطی
- ۴ تفاوت‌های ارزش‌های کلان و اعتقادات اصلی - سطحی - جهان‌های اجتماعی متفاوت

درس ۶: جامعه‌شناسی دهم (۱) - پیامدهای جهان اجتماعی

نکته

- یکی از جامعه‌شناسان می‌گوید سهم مردگان در ساختن جهان اجتماعی بیش‌تر از سهم زندگان است. یعنی سهم پیشینیان در ساختن جهان اجتماعی بیش‌تر از ماست.
- زندگی اجتماعی به مثابه یک گفت‌وگوست.

پیامدهای الزامی:

نکته

- پیامدهای الزامی موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.
- ما کنشگری منفعل نیستیم ← می‌توانیم در جهت تداوم و پیشرفت این جهان یا ساختن جهان جدید گام برداریم ← ساختن جهان جدید نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده نوین (ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند)
- مهم‌ترین تفاوت ما با خانه‌سازی موجودات، ناگزیری ما به تغییر در خود و شیوه زندگی براساس شرایط خانه است. (دلیل تفاوت زندگی انسان کوچ‌نشین، یک‌جانشین و شهرنشین)
- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن باقی است. با تغییر
.....

تست ۱۹

کدام گزینه توضیح مناسبی برای عبارت ذیل است؟

«حسین تلاش می‌کرد تا بتواند نحوه‌ی انتخاب مبصر در کلاس را تغییر دهد و دیگر معاون مدرسه برای کلاس مبصر تعیین نکند. اما طبق رأی‌گیری انجام شده در بین بچه‌ها، اکثریت همان شیوه‌ی سابق را انتخاب کردند و به همین دلیل معاون مدرسه برای هر کلاس مبصر تعیین می‌کرد.»

- ۱ جهان اجتماعی پیامدها و الزام‌هایی برای افراد در قالب محدودیت‌ها، فراهم می‌کند.
- ۲ هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.
- ۳ در بیشتر مواقع تغییر در فضاها و اجتماعی به خوبی پیش نمی‌رود و باید الزام‌های آن را پذیرفت.
- ۴ جهان اجتماعی ساخته‌ی پیشینیان ماست و هرگونه تلاش برای تغییر آن با شکست مواجه می‌شود.

تست ۲۰

تا زمانی که یک جهان اجتماعی پابرجاست پیامدهای ضروری و الزامی آن باقیست یا تغییر جهان اجتماعی موجود و جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن الزام‌های دیگری به وجود می‌آید که بر تأثیر می‌گذارد.

(کنکور ۹۳)

- ۱ از طریق مشارکت اجتماعی افراد - تغییر ارزش‌ها و هنجارهای آن - جهان اجتماعی دیگر
- ۲ از طریق مشارکت اجتماعی افراد - برداشته شدن الزام‌های آن - فعالیت اجتماعی اعضای آن
- ۳ بر پایه ارزش و هنجارهای خود - تغییر ارزش‌ها و هنجارهای آن - دگرگونی و گسترش جهان اجتماعی
- ۴ براساس آگاهی و اراده افراد - برداشته شدن الزام‌های آن - بسط و گسترش جهان‌های اجتماعی دیگر

فرصت‌ها و محدودیت‌ها**نکته**

- ۱ تحقق جهان اجتماعی در قالب فرصت‌ها و محدودیت‌ها
- ۲ فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه (وابسته به یکدیگر، بدون دیگری محقق نمی‌شوند)
- ۳ فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف به افراد ظاهر می‌شوند. حقوق و تکالیف به یکدیگر وابسته‌اند و هیچکدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

فرصت: رفت‌وآمد ایمن و سریع

مقررات راهنمایی و رانندگی

محدودیت: در سرعت و حرکت

فرصت: ارتباط با هم‌زبانان و مبادله‌ی معانی پیچیده

زبان

محدودیت: نمی‌توان هرگونه دلمان می‌خواهد زبان را به کار ببریم.

نکته

- امکان ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها و فرصت‌ها و محدودیت‌ها
- هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌ها ← فراهم کردن افق‌ها و ظرفیت‌های جدید برای انسان ← نادیده گرفتن ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر

برخی جهان‌های اجتماعی: نادیده گرفتن استعداد معنوی و فراهم نکردن فرصت شکوفایی فطرت آدمی

- برخی دیگر:** مانع بسط ابعاد دنیوی وجود انسان - بی‌توجه به نیازهای مادی - با رویکرد دنیاگریز، استفاده نکردن از توانمندی آدمی برای آبادی جهان
- خانه عنکبوت از مرغوب‌ترین مصالح و اشکال است اما سست‌ترین خانه. خدا زندگی انسان‌هایی را که غیرخدا را به سرپرستی می‌گیرند مانند پناه بردن به خانه عنکبوت می‌داند.

تست ۲۱

فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به چه صورتی ظاهر می‌شوند؟

- ۱ عقاید و ارزش‌ها
- ۲ آرمان‌ها و باورها
- ۳ وظایف و هنجارها
- ۴ حقوق و تکالیف افراد

تست ۲۲

کدام گزینه در ارتباط با جهان اجتماعی و پیامدهای آن درست نیست؟

- ۱ علی‌رغم این‌که جهان اجتماعی با آگاهی و اراده‌ی انسان به وجود می‌آید، باعث به وجود آمدن الزام‌ها و پیامدهایی می‌شود که فرصت و محدودیت‌هایی را برای کنشگران، ایجاد می‌کند.
- ۲ ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ی نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن، جلوگیری کند.
- ۳ تنها جهان‌های اجتماعی که رویکرد دنیوی دارند، ثبات و پایداری آنان وابسته و به مشارکت اجتماعی افراد است.
- ۴ بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند. فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و به عبارتی دو روی یک سکه‌اند.

تست ۳۳

در ارتباط با محدودیت‌ها و فرصت‌های جهان اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.
- ۲) جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.
- ۳) فرصت‌ها و محدودیت‌ها از یکدیگر مستقل هستند.
- ۴) پیامدهای جهان اجتماعی، فرصت و محدودیت‌هایی را برای کنش‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.

تقسیم جهان‌های اجتماعی براساس فرهنگ:

۱) دنیوی و سکولار

عقاید و ارزش‌ها
انکار جهان دیگر یا پذیرش در محدوده‌ی منافع این جهانی بشر
به‌کارگیری همه ظرفیت‌ها

۲) جهان معنوی

هستی فراتر
زندگی این جهان در سایه
عبور انسان از مرز این جهان و پیدا کردن چهره ملکوتی و آسمانی

انواع جهان معنوی

توحیدی: تفسیر توحیدی و الهی - فرهنگ اسلام
اساطیری: قائل به - محصول انحراف - مانع
شکوفایی فطرت آدمی

تست ۲۴

تقسیم جهان‌های اجتماعی به دو نوع دنیوی و معنوی بر چه اساسی است؟

- ۱) فرهنگ
- ۲) آرمان‌ها
- ۳) حق یا باطل
- ۴) فرصت‌ها و محدودیت‌ها

تست ۲۵

کدام یک از فرهنگ‌ها، حاصل انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است؟

- ۱) فرهنگ سکولار
- ۲) فرهنگ اساطیری
- ۳) فرهنگ دنیوی
- ۴) فرهنگ غرب

فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد (غرب بعد از رنسانس یا ۴۰۰ سال اخیر) از دید ماکس وبر:

- ۱-
- ۲- گسترش عقلانیت ابزاری:
- ۳- رواج
- ۴- قفس آهنین (روند از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها):
- ۵- در جهان متجدد طرد عناصر مقدس

(در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی‌منزل است) اقبال لاهوری

۶- زوال معنا و عقلانیت ذاتی: جهان متجدد فقط علوم با روش تجربی را علم می‌داند نه علوم با روش فراتجربی (عقل و وحی) ← با افول این علوم ← از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان بشری (پدیده‌های فراتجربی و غیر قابل مطالعه با علوم تجربی) ← سپرده شدن داوری درباره این امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق

تست ۲۶

هریک از عبارات به ترتیب به کدام یک از ویژگی‌های جهان متجدد از نظر وبر اشاره می‌کنند؟

⊙ افراد خواهان تسلط بر این جهان به تدریج اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌شوند.

⊙ از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری

۱ قفس آهنین - افول علوم و حیانی و عقلانی

۲ قفس آهنین - رواج کنش‌های حساب‌گرانه‌ی معطوف به دنیا

۳ طرد شدن عناصر مقدس - قفس آهنین

۴ رواج کنش‌های عاطفی و اخلاقی - قفس آهنین

تست ۲۷

ابیات و عبارات «قوت افرنگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است.»، «در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است.» و «از بین رفتن امکان داوری ارزش‌ها و آرمان‌ها و سپردن داوری این امور به تمایلات افراد و گروه‌ها» به ترتیب به کدام یک از ویژگی‌های جهان متجدد غرب اشاره دارد؟

۱ گسترش عقلانیت ابزاری - تقدس‌زدایی - زوال عقلانیت ذاتی

۲ زوال عقلانیت ذاتی - تقدس‌زدایی - گسترش عقلانیت ابزاری

۳ گسترش عقلانیت ابزاری - رویکرد دنیوی - گسترش عقلانیت ابزاری

۴ زوال عقلانیت ذاتی - رویکرد دنیوی - زوال عقلانیت ذاتی

تست ۲۸

بیت زیر با کدام ویژگی جهان متجدد در ارتباط است؟

«در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی‌منزل است»

۱ کنش‌های حساب‌گرانه‌ی معطوف به دنیا

۲ قفس آهنین

۳ طرد عناصر معنوی و مقدس

۴ توجه به اهداف دنیوی

تست ۲۹

در زمینه‌ی فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی متجدد از دید «ماکس و بر»، کدام گزینه مربوط به گسترش عقلانیت ابزاری نیست؟

۱ رواج کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله‌ی علوم تجربی تعقیب می‌کنند.

۲ جهان متجدد در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد.

۳ رواج کنش‌های حساب‌گرانه‌ی معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و

اخلاقی تنگ می‌کند.

۴ علوم تجربی با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری از حوادث و مسائل طبیعی را

به انسان می‌دهد.

تست ۳۰

هریک از عبارات زیر، به ترتیب پیامد کدام مورد است؟

- ① تفاوت شیوه زندگی انسان یک‌جانشین و کوچ‌نشین
- ② از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری
- ③ تنگ شدن عرصه بر کنش‌های عاطفی

① الزام‌ها و پیامدهایی که زندگی انسان را متأثر می‌کند. - قفس آهنین - زوال معنا و عقلانیت ذاتی

② افق‌ها و ظرفیت‌های جهان اجتماعی - زوال معنا و عقلانیت ذاتی - طرد عناصر معنوی و مقدس از جهان

③ الزام‌ها و پیامدهایی که زندگی انسان را متأثر می‌کند. - افول علوم و روش‌های فراتجربی - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا

④ افق‌ها و ظرفیت‌های جهان اجتماعی - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - زوال معنا و عقلانیت ذاتی

تست ۳۱

کدام گزینه با عبارت داده شده ارتباط مفهومی دارد؟

«براساس مفاهیم قرآن، کمک مالی به دیگران، به شکل قرض الحسنه آثار بسیاری در زندگی دنیا و آخرت و بهبود آن‌ها دارد، مانند برکت پیدا کردن اموال انسان.»

① اجزاء و لایه‌های جهان اجتماعی باید در ارتباط با یکدیگر در نظر گرفته شوند تا نهاد اقتصادی و کنش‌های اقتصادی معنا پیدا کنند.

② بخش‌هایی از جهان اجتماعی که امکان تغییر بیشتر و تاثیرات فراگیر دارند، لایه‌های عمیق جهان اجتماعی محسوب می‌شوند.

③ جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای خود را متناسب با این عقیده سازمان می‌دهد.

④ لایه‌های مختلف جهان اجتماعی به یک اندازه اهمیت ندارند، برخی مانند لایه‌های عمیق و بنیادین از اهمیت بیشتری برخوردار هستند.

تست ۳۳

کدام گزینه از ویژگی‌های جهان اجتماعی زنده و سالم است؟

- ۱ با حفظ هویت خود مسیر دیگری را ادامه می‌دهد.
- ۲ فقط با جوامع پیشرفته ارتباط برقرار می‌کند.
- ۳ استفاده از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بدون تغییر دادن آن‌ها
- ۴ فعالانه ارتباط برقرار کردن با جهان اطراف خود

تست ۳۳

تفاوت‌هایی که به ... جهان اجتماعی بازگردد، جزء تفاوت‌هایی است که به یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند و تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی نمادها و مانند آن باز می‌گردد، ... یک جهان اجتماعی واحد پذیرفته می‌شود و جوامعی که متعلق به فرهنگ‌های مختلف هستند، با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند از تجربیات یک‌دیگر استفاده کنند؛ اما هیچ‌یک از آن‌ها با حفظ ... خود، نمی‌تواند مسیر ... دیگر را ادامه دهد.

- ۱ نمادهای - درون - فرهنگ - هویت
- ۲ آرمان‌های - بیرون - فرهنگ - هویت
- ۳ عناصر محوری - درون - هویت - فرهنگ
- ۴ عناصر محوری - بیرون - هویت - فرهنگ

تست ۳۴

به ترتیب هر عبارت با کدام مورد در ارتباط است؟

- ① فراهم کردن افق‌ها و ظرفیت‌های جدید برای انسان
- ② محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی
- ③ پذیرش جهان دیگر در محدوده منافع لازم برای خواسته‌های این جهانی بشر
- ④ ظرفیت‌ها و توانمندی‌های افراد جامعه - فرهنگ اساطیری - فرهنگ دنیوی
- ⑤ عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - فرهنگ اساطیری - فرهنگ دنیوی
- ⑥ ظرفیت‌ها و توانمندی‌های افراد جامعه - فرهنگ دنیوی - فرهنگ‌های دنیاگرایز
- ⑦ عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - فرهنگ دنیوی - فرهنگ‌های دنیاگرایز

تست ۳۵

جهان اجتماعی پس از به وجود آمدن، چه پیامدهایی را به دنبال دارد و کدام یک جزء ویژگی‌های جهان متجدد نیست؟

- ① پیامدهای ارادی - گسترش عقلانیت ابزاری
- ② پیامدهای ارادی و غیر ارادی - امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری
- ③ پیامدهای ارادی و غیرارادی - قفس آهنین
- ④ پیامدهای ارادی - رواج کنش‌های حسابگرانه‌ی معطوف به دنیا

تست ۳۶

کدام گزینه به تبدیل یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر مرتبط نیست؟

- ① تفاوت‌های درون یک جهان اجتماعی
- ② ارزش‌های کلان
- ③ لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- ④ آرمان‌ها

تست ۳۷

به ترتیب منظور از کنش‌های عقلانی معطوف به هدف، عقلانیت ابزاری و عقلانیت ذاتی چیست؟ (کنکور ۹۲)

- ۱ آدمیان برای رسیدن به اهداف دنیوی از علوم تجربی استفاده می‌کنند - علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گویی حوادث و مسایل طبیعی را به انسان می‌دهد - درباره‌ی ارزش‌ها و اهداف زندگی به تامل می‌پردازد.
- ۲ علوم تجربی پیش‌بینی و پیش‌گویی حوادث و مسایل طبیعی را به انسان می‌دهد - درباره‌ی ارزش‌ها و اهداف زندگی به تامل می‌پردازد - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از موجودات و مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.
- ۳ آدمیان برای رسیدن به اهداف دنیوی از علوم تجربی استفاده می‌کنند - درباره‌ی ارزش‌ها و اهداف زندگی به تامل می‌پردازد - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از موجودات و مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.
- ۴ علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گویی حوادث و مسایل طبیعی را به انسان می‌دهد - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از موجودات و مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند - درباره‌ی ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تامل می‌پردازد.

تست ۳۸

کدام گزینه نمونه‌ای از عبارت زیر نیست؟

«بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند. فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.»

- ۱ عمل به مقررات راهنمایی و رانندگی با وجود محدودیت‌ها، فرصت رفت‌وآمد ایمن و سریع را به دنبال می‌آورد.
- ۲ محدودیت دستور و قواعد پیچیده‌ی زبان، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله‌ی معانی پیچیده را فراهم می‌آورد.
- ۳ هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی را برای انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.
- ۴ شیوه‌ی زندگی انسان کوچ‌نشین، یک‌جانشین و شهرنشین متفاوت است.

تست ۳۹

(کنکور ۹۳)

عبارات زیر را به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن مشخص نمایید:

- «عقلانیت ذاتی، سطحی از عقلانیت است که درباره‌ی ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد»
- «هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد می‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست»
- «شناخت و حیانی، حس را به عنوان یکی از ابزارهای شناخت مورد توجه قرار می‌دهد»
- «جامعه‌شناسی انتقادی در روش خود، به شناخت حسی و تجربی بسنده نمی‌کند»

- ۱ غ - ص - غ - غ
- ۲ ص - ص - غ - ص
- ۳ غ - غ - ص - ص
- ۴ ص - غ - ص - ص

تست ۴۰

(کنکور ۹۴)

کدام یک در ارتباط با جهان اجتماعی، درست است؟

- ۱ جهان اجتماعی مانند موجودات ارگانیک دارای اعضای مختلفی است که از نوعی نظم برخوردار بوده و پدیده‌ای تکوینی و اعتباری است.
- ۲ جهان اجتماعی و نظم آن، پدیده‌ای طبیعی و تکوینی است و هستی آگاهانه‌ای دارد و انسان‌ها با پذیرش و قبول عضویت به جهان اجتماعی وارد می‌شوند.
- ۳ جهان اجتماعی پس از آن که با کنش و رفتار انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که به اعتبار و اراده‌ی انسان بستگی دارد.
- ۴ آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی، براساس آن شکل می‌گیرد نوعی آگاهی مشترک و عمومی است و در صورت عدم انتقال فرهنگ به نسل بعد، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.

تست ۴۱

(کنکور ۹۴)

هریک از این عبارات به ترتیب با کدام موضوع، مرتبط است؟

«نظام اجتماعی برنامه‌ریزی شده‌ای که همه‌ی ابعاد وجود انسان‌ها را احاطه می‌کند»

«داوری درباره‌ی کنش‌های خوب و بد انسان‌ها»

«جامعه‌شناسی علمی به دلیل خصلت تجربی خود، نمی‌تواند داوری ارزشی کند»

- ۱ قفس آهنین - فایده‌ی علوم انسانی - روش جامعه‌شناسی نفهمی
- ۲ ویژگی‌های جهان متجدد - اهمیت علوم اجتماعی - روش جامعه‌شناسی انتقادی
- ۳ کنش‌های عقلانی معطوف به هدف - اهمیت علوم انسانی - ویژگی علوم اجتماعی عقلی
- ۴ بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری - ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی - روش جامعه‌شناسی نفهمی

تست ۴۲

جهان اجتماعی جدید چگونه شکل می‌گیرد و ساختن جهان جدید نیازمند چیست و چگونه یک جهان

(کنکور ۹۷)

اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌شود؟

۱ با شکل‌گیری هنجارها و نمادهای جدید - بسط افق‌ها و ظرفیت‌های جدید - تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان بازمی‌گردد.

۲ با تغییر جهان اجتماعی موجود و تثبیت الزام‌های آن - شکوفایی سطوح مختلف عقلانیت - با هر تغییری که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد.

۳ از بستر اعتبار و خواسته‌های آدمیان - ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌ها - وجود تفاوت‌هایی که در هنجارها و نمادها در درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد.

۴ با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن - گسترش معرفت و آگاهی و اراده‌ی نوین - توسط تفاوت‌هایی که به عناصر ثابت و محوری جهان اجتماعی بازمی‌گردد.

تست ۳۳

(کنکور ۹۸)

به ترتیب، هریک از موارد زیر به چه علت پدید آمده‌اند؟

① حاکمیت کنت‌ها و لردها

② تحولات فرهنگی (علل درونی)

③ جهان‌های مختلف

① افول حاکمیت فئودال‌ها - ابداعات مثبت و منفی اعضای جامعه - تنوع آموزش و تربیت انسان‌ها

② نادیده گرفتن خصوصیات نژادی و قومی - پذیرش ارزش‌ها و عقاید فرهنگ‌های دیگر - تغییر نسل‌ها

③ زوال تدریجی قدرت کلیسا - کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی - تنوع

معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها

④ شکل‌گیری انقلاب فرانسه - اخذ عناصری از هنجارها و شیوه‌های زندگی فرهنگ‌های دیگر - تغییر سبک و

شیوه‌ی زندگی انسان‌ها

تست ۳۴

کدام‌یک از گزینه‌های زیر، نگرش مردم‌شناسان را در ارتباط با تاریخ و سرنوشت جهان‌های اجتماعی، بیان می‌کند؟

① فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

② همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس، مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند و همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند.

③ جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند و با حفظ هویت خود می‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند.

④ در مقایسه با جوامع پیشرفته، بعضی جوامع عقب‌مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی خود قرار دهند.

تست ۴۵

کدام گزینه، در ارتباط با تغییر جهان اجتماعی، **نادرست** است؟

- ۱) یک جهان اجتماعی واحد، تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد و تفاوت‌هایی که به ارزش‌ها و آرمان‌ها مربوط می‌شود، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
- ۲) جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود، اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند و زبان و لهجه آن دگرگون می‌شود، اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند.
- ۳) هر نوع تغییر را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، نمی‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست. تفاوت در هنجارها و نمادها، درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهد.
- ۴) تفاوت‌هایی که در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی رخ می‌دهد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی طی زمان‌های مختلف محسوب می‌گردد و جهان اجتماعی با حفظ هویت خود، دگرگون می‌شود.

تست ۴۶

یکی از مهم‌ترین انتقادات مردم‌شناسان در رابطه با جامعه‌شناسی چه بود و نمودار مناسب با نگرش مردم‌شناسان درباره فرهنگ‌های مختلف کدام است؟

- ۱) انتقاد به تصور ساده جامعه‌شناسی غربی از سایر فرهنگ‌ها - طولی
- ۲) انتقاد به مطالعه جوامع ساده و ابتدایی توسط جامعه‌شناسان - عرضی
- ۳) انتقاد به تقسیم کار صورت گرفته میان مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی - طولی
- ۴) انتقاد به خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها - عرضی

تست ۴۷

به ترتیب عبارات زیر را از حیث صحیح یا غلط بودن مشخص نمایید.

- همواره می‌توانیم هرگونه بخواهیم جهان اجتماعی را بسازیم یا تغییر دهیم.
- فرصت‌ها و محدودیت‌ها نتیجه پیامدهای جهان اجتماعی هستند.
- با افول علوم فراتجربی، داوری درباره آرمان‌های بشری هرگز محقق نمی‌شود.

- ۱) ص - ص - ص
- ۲) غ - ص - غ
- ۳) غ - ص - ص
- ۴) ص - غ - غ

تست ۴۸

با افول علوم عقلانی و وحیانی چه امکانی در جوامع بشری از بین می‌رود؟

- ۱ حذف عقلانیت ابزاری
- ۲ ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری
- ۳ شکل‌گیری کنش‌های عاطفی
- ۴ شکل‌گیری کنش‌های اخلاقی

تست ۴۹

کدام گزینه به روند درستی در ارتباط با پیدایش جهان اجتماعی و پیامدها و الزام‌هایش اشاره می‌کند؟

- ۱ شکل‌گیری جهان اجتماعی ← شکل‌گیری پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← مشارکت آگاهانه‌ی افراد در جهان اجتماعی ← تغییر یا تثبیت پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی
- ۲ شکل‌گیری پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← مشارکت آگاهانه‌ی افراد در جهان اجتماعی ← تغییر یا تثبیت پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← تغییر یا تثبیت جهان اجتماعی
- ۳ شکل‌گیری جهان اجتماعی ← شکل‌گیری پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← تغییر یا تثبیت پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← مشارکت آگاهانه‌ی افراد در جهان اجتماعی
- ۴ آگاهی و اراده‌ی افراد انسانی ← تحقق جهان اجتماعی ← شکل‌گیری پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← فراهم کردن فرصت‌ها و محدودیت‌ها برای کنش‌های بعدی

تست ۵۰

به ترتیب کدام گزینه به پیامد هریک از عبارات زیر، به درستی اشاره می‌کند؟

- رجوع به تاریخ گذشته جامعه و مقایسه جهان اجتماعی خود با آن
- مواجهه مردم‌شناسان با فرهنگ‌های غیر غربی و فهم پیچیدگی و عمق آن‌ها
- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها

- ۱ پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - طرح انتقاد به خودمداری فرهنگ غرب - پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف
- ۲ تفاوت در نظم و همکاری میان اعضای موجود زنده - طرح انتقاد به تصور ساده فرهنگ غرب از سایر فرهنگ‌ها - پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف
- ۳ تفاوت در نظم و همکاری میان اعضای موجود زنده - طرح انتقاد به خودمداری فرهنگ غرب - اثرگذاری کنش انسان بر جهان اجتماعی
- ۴ پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - طرح انتقاد به تصور ساده فرهنگ غرب از سایر فرهنگ‌ها - اثرگذاری کنش انسان بر جهان اجتماعی

تست ۵۱

عبارت «جوانی به علت اعتراض به آپارتاید توسط پلیس بازداشت می‌شود.» با کدام گزینه ارتباط ندارد؟

- ۱) انسان، کنشگر فعال و تأثیرگذار
- ۲) رفتار ناآگاهانه و غریزی موجودات
- ۳) پدیداری جهان اجتماعی توسط انسان خلاق و آگاه
- ۴) تنوع آگاهی و اراده‌ی انسان‌ها سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف

تست ۵۲

دو ویژگی انسانی که جهان اجتماعی را پدید می‌آورد در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- ۱) آگاه و متفکر
- ۲) با اراده و متفکر
- ۳) خلاق و بااراده
- ۴) آگاه و خلاق

تست ۵۳

کدام گزینه به روند درستی برای مسیر کنش‌ها و انتخاب‌های پیش روی انسان اشاره دارد؟

- ۱) آگاهی و اراده اعضای جهان اجتماعی ← کنش انسانی ← شکل‌گیری جهان اجتماعی ← فراهم شدن موقعیت جدید برای کنش و انتخاب‌های بعدی انسان
- ۲) کنش انسانی ← آگاهی و اراده اعضای جهان اجتماعی ← تحقق جهان اجتماعی ← شکل‌گیری پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی
- ۳) کنش انسانی ← تحقق جهان اجتماعی ← شکل‌گیری پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← فراهم شدن فرصت‌ها و محدودیت‌های کنش و انتخاب‌های بعدی انسان
- ۴) آگاهی و اراده اعضای جهان اجتماعی ← شکل‌گیری پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی ← تحقق جهان اجتماعی ← فراهم شدن فرصت‌ها و محدودیت‌های کنش و انتخاب‌های بعدی انسان

تست ۵۴

کدام گزینه به وظیفه‌ی مردم‌شناسی در جهان غرب اشاره می‌کند؟

- ۱) مطالعه‌ی جوامع صنعتی
- ۲) مطالعه‌ی جوامع ساده و ابتدایی
- ۳) مطالعه‌ی جوامع عقب‌مانده و کمتر صنعتی
- ۴) مطالعه‌ی جوامع شهری پیشرفته

تست ۵۵

به ترتیب نتیجه‌ی هر کدام از عبارات داده شده در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- تنها به حساب آوردن جهانی که در آن متولد شده‌ایم.
- رجوع به تاریخ گذشته‌ی جهان اجتماعی خود
- ۱) تنوع جهان‌های اجتماعی - نگاه تک‌خطی به تاریخ
- ۲) گمان بر یکسان بودن جهان‌های اجتماعی - پی بردن به ریشه‌های ثابت فرهنگ خود
- ۳) گمان بر یک شکل داشتن جهان اجتماعی - تنوع جهان‌های اجتماعی
- ۴) نگاه تک‌خطی به تاریخ - پی بردن به ریشه‌های ثابت فرهنگ خود

تست ۵۶

کدام گزینه در ارتباط با جهان اجتماعی زنده و سالم و خصوصیات آن نادرست است؟

- ۱) با حفظ هویت خود می‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد.
- ۲) فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.
- ۳) مطابق با نیازهای خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد.
- ۴) در صورتی که لازم باشد تغییراتی در دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر به وجود می‌آورد.

تست ۵۷

کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با نمودار عرضی جوامع درست است؟

- ۱ جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند.
- ۲ جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.
- ۳ جهان‌های اجتماعی مختلف در یک خط قرار می‌گیرند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند.
- ۴ تفاوت جهان‌های اجتماعی مختلف مانند تفاوت مراحل رشد موجود زنده است.

تست ۵۸

فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس چه عواملی، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیر این تحولات چگونه است؟

- ۱ عوامل تاریخی و جغرافیایی - برای جوامع مختلف یکسان است.
- ۲ عوامل نژادی - برای همه‌ی جوامع یکسان نیست.
- ۳ آرمان‌ها و ارزش‌های خود - برای همه‌ی جوامع یکسان نیست.
- ۴ نیازها و انتظارات خود - برای جوامع مختلف یکسان است.

@konkordpersia

درس ۷: جامعه‌شناسی دهم (۱) - ارزیابی جهان‌های اجتماعی

نکته

- مردمی که در یک جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، اهداف و ارزش‌های مشترکی دارند مانند رفع نیازهای اولیه، زندگی کردن با یکدیگر، آزادی، عدالت، دفاع از مظلومان
- ارزش‌ها راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی
- عمل مردم مطابق ارزش‌ها ← تبدیل ارزش‌ها به واقعیت

برای شما (دانش‌آموز):

- انجام تکالیف درسی ← هدف
- قبول شدن و به کلاس بالاتر رفتن ← هدف
- تبدیل شدن به فرد مفید در جامعه و سعادت دنیوی و اخروی ← هدف
- رسیدن به اهداف بالا (تحقق آن‌ها) وابسته به کنش شماست.
- در خانواده ← هر عضو خانواده دارای مسئولیت برای تهیه صبحانه، نظافت خانه، مقابله با سختی‌ها، احترام به یکدیگر، عروس و داماد کردن بچه‌ها

نکته

- اعضای جهان اجتماعی در پی اهداف و ارزش‌های مشترک ← هر یک برای تحقق اهداف، دارای مسئولیت
- آرمان اجتماعی:

آرمان اجتماعی تصور اعضای جهان اجتماعی از

آرمان اجتماعی:

مانند آب که در رودها، نهرها، جوی‌ها و ... جاری است، آرمان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور است.

جهان اسلام ← توحید

برخی جوامع ← آزادی یا عدالت

آرمان اجتماعی

تست ۱

تبلور آرمان‌های جهان‌های اجتماعی در کدام یک از مفاهیم زیر است؟

۱ ارزش‌های اجتماعی

۲ عقاید اجتماعی

۳ هنجارها و نمادهای اجتماعی

۴ فرهنگ جهان‌های اجتماعی

تست ۲

عبارت «جاری بودن آب در رودها و نهرها» با کدام عبارت هماهنگ است؟

۱ تبلور آرمان‌ها در ارزش‌ها

۲ تحقق قلمرو واقعی با عمل

۳ احترام مردم به هنجارها

۴ تصور اعضای جهان اجتماعی از فرهنگ

۱ خدمت به هم‌نوعان، خوب و رعایت مقررات پسندیده

۲ خیانت به دیگران یا قتل نفس گناهی بزرگ، دروغ‌گویی، رشوه و دزدی ناروا

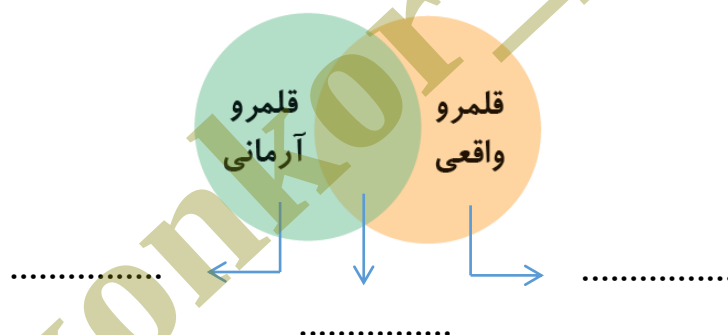
قلمرو آرمانی:

قلمرو واقعی:

نکته

● قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها بر اساس عمل مردم تغییر می‌کند.

● هر اندازه

نکته

● برنامه ریزان فرهنگی هر جامعه می‌کوشند

تست ۳

کدام گزینه به درستی به خصوصیات قلمرو آرمانی جهان اجتماعی اشاره می‌کند؟

- ۱ ارزش‌هایی است که مردم از آن جانب‌داری می‌کنند- رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند.
- ۲ عقایدی که مردم از آن جانب‌داری می‌کنند- در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند.
- ۳ رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند- در عمل نیز به آن‌ها پایبند هستند.
- ۴ در عمل به آن‌ها پایبند هستند- ارزش‌هایی است که مردم از آن جانب‌داری می‌کنند.

تست ۴

کدام گزینه از خصوصیات جهان‌های اجتماعی است که نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند؟

- ۱ معتبر ندانستن عقل و وحی - محدود کردن علم به دانش تجربی
- ۲ عدم اعتبار به روش‌های غیر تجربی - اعتقاد به علوم مبتنی بر عقل
- ۳ عدم دآوری در مورد ارزش‌های اجتماعی - اعتقاد به علوم مبتنی بر وحی
- ۴ اعتقاد به علوم مبتنی بر عقل - محدود کردن علم به علوم عقلی و تجربی

تست ۵

در ارتباط با شکل مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ مرز بین قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی جهان اجتماعی، ثابت است.
- ۲ برنامه‌ریزان فرهنگی تلاش می‌کنند، زمینه‌ی تحقق آرمان‌ها را فراهم کنند.
- ۳ مرز بین قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی، متغیر است.
- ۴ ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

تست ۶

راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی می‌باشند و وقتی مردم به آن‌ها عمل کنند به تبدیل می‌شوند.

۱ هنجارها - آرمان	۲ ارزش‌ها - آرمان
۳ هنجارها - واقعیت	۴ ارزش‌ها - واقعیت

تست ۷

بخشی از فرهنگ فرهنگ آرمانی نامیده می‌شود و آن بخش از فرهنگ که فرهنگ واقعی است.

- ۱) که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند اما رعایت آن را لازم نمی‌دانند- مردم به آن عمل می‌کنند.
- ۲) که مردم یک جامعه هم از آن جانبداری می‌کنند و هم به آن عمل می‌کنند- بخشی از مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.
- ۳) که مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند- مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند.
- ۴) که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند- مردم به آن عمل می‌کنند.

بخوانیم و بدانیم

سخن گفتن، کنش است اما برخی افراد سخن‌شان را جزو اعمال به شمار نمی‌آورند. در نتیجه به پیامد آن توجه نمی‌کنند و به جای آن که متعهد شوند، تنها وعده می‌دهند. این افراد ممکن است از آرمان و ارزش سخن بگویند ولی در عمل به آن‌ها پایبند نباشند. (آیه قرآن: ای کسانی که ایمان آورده‌اید چرا سخنی می‌گویید که به آن عمل نمی‌کنید؟ نزد خدا بسی ناپسند است، سخنی بگویید که بدان عمل نمی‌کنید. خداوند کسانی را دوست می‌دارد که در صفی واحد، همانند سدی مستحکم، در راه او قیام می‌کنند.)

نمونه بیاورید

در جدول زیر، سه نمونه از آرمان‌های جامعه خود را بنویسید که کمابیش بیرون از قلمرو واقعی یا درون آن قرار گرفته‌اند.

آرمان‌ها	
بیرون از قلمرو واقعی	درون قلمرو واقعی
ناپسند بودن اسراف و تبذیر	استکبارستیزی
.....	احترام به پدر و مادر
.....	

نکته

❶ واقعیت هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد. (تشخیص مناسب یا نامناسب بودن آن‌ها) اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کند، فاصله قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند.

گاهی درست و گاهی اشتباه است.

❶ عقاید مردم درباره انسان و جهان

❷ ارزش‌های مورد احترام مردم

❸ سبک زندگی مردم و مهارت‌های زندگی

فرهنگ حق: هر بخش از جهان اجتماعی

فرهنگ باطل: هر بخش از جهان اجتماعی

نمونه:

❶ عقیده به توحید و ارزش توحیدی، وفای به عهد، تحمل دیگران، مدارا با افراد محروم از شناخت حقیقت، دفاع از عدالت

و حقوق انسان‌ها ← عقاید و ارزش‌های

❶ ظلم، بی‌عدالتی، تجاوز به دیگران، شرک، دنیا پرستی ← عقاید و ارزش‌های

تست ۸

منظور از آرمان اجتماعی چیست؟ در پرتو آرمان‌های اجتماعی به ارزیابی چه چیزی می‌توان پرداخت و کاهش فاصله میان قلمرو واقعی و آرمان جهان اجتماعی، چگونه حاصل می‌شود؟

❶ مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترک میان اعضای جهان اجتماعی که خواهان رسیدن به آن‌ها هستند - واقعیت‌های جهان اجتماعی - عمل کردن مطابق با آرمان‌های جهان اجتماعی

❷ مجموعه عقاید و ارزش‌های مشترک میان اعضای جهان اجتماعی که خواهان رسیدن به آن‌ها هستند - واقعیت‌های جهان اجتماعی - هماهنگی بین آرمان‌های جهان اجتماعی با کنش‌های اعضای آن

❸ مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترک میان اعضای جهان اجتماعی که خواهان رسیدن به آن‌ها هستند - ارزش‌های جهان اجتماعی - هماهنگی بین آرمان‌های جهان اجتماعی با کنش‌های اعضای آن

❹ مجموعه عقاید و ارزش‌های مشترک میان اعضای جهان اجتماعی که خواهان رسیدن به آن‌ها هستند - ارزش‌های جهان اجتماعی - عمل کردن مطابق با آرمان‌های جهان اجتماعی

تست ۹

فرهنگ حق و فرهنگ باطل چگونه شناخته می‌شوند؟

۱ آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند، حق است، و بخش‌هایی که از نظر علمی قابل دفاع نباشد باطل است.

۲ بخشی از فرهنگ که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند، حق است. بخشی دیگر که در سطح آرمان‌ها رعایت آن را لازم نمی‌دانید باطل است.

۳ بخش‌هایی از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد حق است و بخش‌هایی که از نظر علمی قابل دفاع نباشد باطل است.

۴ ترکیبی از فرهنگ واقعی و فرهنگ آرمانی، فرهنگ حق را می‌سازند، ظلم و بی‌عدالتی و تجاوز به حقوق دیگران از جمله‌ی عقاید و ارزش‌های باطل هستند.

نمونه بیاورید:

سه نمونه از آرمان‌های حق را که در اغلب یا همه فرهنگ‌ها حضور دارند، نام ببرید.

آرمان حق				
.....			راست‌گویی	وفای به عهد

حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است.

..... و پس از انقلاب استقلال سیاسی پیش از انقلاب

..... در جامعه بسامان امنیت در کشور آشوب زده

نکته

● آرمانی یا واقعی بودن عقیده، ارزش یا هنجار

..... اما حق و باطل بودن

قسمت ۱۰

به ترتیب، هر عبارت چه نوع پدیده‌ای است؟

«امنیت برای کشور آشوب زده - استقلال سیاسی ایران پیش از انقلاب - امنیت برای جامعهٔ بسامان»

۱ آرمانی - آرمانی - واقعی

۲ واقعی - آرمانی - آرمانی

۳ آرمانی - واقعی - واقعی

۴ واقعی - واقعی - آرمانی

قسمت ۱۱

علت متفاوت بودن فرهنگ‌های آرمانی و واقعی جوامع و نظام‌های مختلف چیست؟

۱ در یک جامعهٔ واحد، در گذر زمان امکان تغییر فرهنگ واقعی و آرمانی آن جامعه وجود ندارد.

۲ آرمانی یا واقعی بودن یک عقیده، ارزش، هنجار و کنش اجتماعی، بر اساس نوع نگاه و رفتار جوامع مختلف تعیی می‌شوند.

۳ حق یا باطل بودن عقاید، ارزش‌ها و هنجارها بر اساس آگاهی یا جهل، علاقه یا بی‌توجهی مردم جوامع مختلف سست

به آن‌ها تعیین می‌شود.

۴ عدالت و آزادی انسان‌ها از همهٔ بنده‌ها و موانع راه سعادت آن‌ها و ... عقایدی هستند که حقانیت آن‌ها با موافقت و

مخالفت آدمیان تغییر می‌یابد.

ورود عقاید و ارزش‌های حق به قلمرو آرمانی ←

ورود عقاید و ارزش‌های حق به قلمرو واقعی ←

گسستن از حق و گام برداشتن به سوی باطل ←

نکته

❶ حقایق هر چند ثابت‌اند، از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی

❷ برخی جهان‌های اجتماعی، حق و باطل بودن پدیده‌ها را به خواست و عمل افراد در موقعیت‌ها، زمان‌ها و مکان‌های متفاوت وابسته می‌دانند و هیچ حقیقتی را ورای خواست و اراده افراد به رسمیت نمی‌شناسد.

❸ در سراسر تاریخ، حق و باطل بودن از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت حق و مقابله با باطل را لازم دانسته‌اند. در جهان اسلام هم عمل به حق و پرهیز از باطل مهم‌ترین آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی هستند. (تقسیم واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی بر این اساس به دو نوع حق و باطل)

تست ۱۲

کدام گزینه با عدم وابستگی حق و باطل بودن پدیده‌ها به تمایلات افراد هم‌خوانی دارد؟

- ۱ به رسمیت نشناختن هر گونه حقیقتی ورای خواست و اراده افراد
- ۲ وابسته دانستن تعیین حق و باطل بودن پدیده‌ها به خواست و عمل افراد
- ۳ تعیین نشدن حق و باطل بودن هنجارها و کنش‌ها بر اساس آگاهی یا جهل
- ۴ ناپسند بودن چاپلوسی در بعضی از جوامع و ناپسند نبودن در بعضی از جوامع دیگر

تست ۱۳

علت تبدیل شدن ارزش‌ها به واقعیت در کدام گزینه آمده است؟ تبلور چه مفهومی در ارزش‌ها شکل می‌گیرد؟ و امکان انحراف جهان‌های اجتماعی از حق و پذیرش باطل، معنای چه عبارتی است؟

- ۱ ایمان آوردن مردم یک جامعه به آن‌ها - عقاید اجتماعی - جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها دچار تغییر نمی‌شود.
- ۲ عمل کردن مردم یک جامعه مطابق با آن‌ها - آرمان اجتماعی - حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییر پذیرند.
- ۳ ایمان آوردن مردم یک جامعه به آن‌ها - آرمان اجتماعی - حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییر پذیرند.
- ۴ عمل کردن مردم یک جامعه مطابق با آن‌ها - عقاید اجتماعی - جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها، دچار تغییر نمی‌شود.

قسمت ۱۴

معنای حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند، چیست؟

- ۱ امکان خروج از باطل و قبول حق وجود ندارد.
- ۲ جهان‌های اجتماعی نمی‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند.
- ۳ حق و باطل بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر می‌شود.
- ۴ برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.

قسمت ۱۵

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، حقیقت را به و اگر هنجارها، کنش‌ها و اعمال خود را بر اساس همان عقاید و ارزش‌ها، سازمان دهند، حقیقت به (کنکور ۹۲ داخل)

- ۱ فرهنگ واقعی نزدیک می‌کنند- عرصه‌ی فرهنگ آرمانی وارد می‌شود.
- ۲ حوزه‌ی فرهنگ عمومی خود وارد می‌کنند- حیطه‌ی فرهنگ آرمانی وارد می‌شود.
- ۳ همه‌ی عرصه‌های فرهنگ آرمانی نزدیک می‌کنند- حوزه‌ی فرهنگ عمومی مسلط می‌شود.
- ۴ عرصه‌ی فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند- حوزه‌ی فرهنگ واقعی نیز راه پیدا می‌کند.

عقاید و ارزش‌های حق:

آزادی انسان‌ها از همه بندها و موانع راه سعادت - عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه انسان‌ها - توحید و ربوبیت خداوند.

عقاید و ارزش‌های باطل:

نژادگرایی و برتر دانستن یک قوم یا گروه خاص - استکبار و غلبه بر دیگر جوامع - پول پرستی - شرک

● بخوانیم و بدانیم

با ظهور اسلام

- ۱ تمامی آرزوها و منافع که از نظر عقلی قابل دفاع نبود، مواجه با چالش (از جمله تبعیض نژادی)
- ۲ در دوران جاهلیت افراد غیر عرب و سیه چرده بدون برخورداری از امتیاز (برده‌ی اشراف عرب)
- ۳ پیامبر اکرم مامور طرد نژادگرایی
- ۴ در طول رسالت پیامبر، اعراب را از تفاخر نسبی و قبیله‌ای برحذر می‌داشت (نسب خود را نزد من نیاورید بلکه عمل‌های خود را بیاورید).

● شناسایی کنید.

پدیده‌های باطلی در قلمرو آرمانی و واقعی بعضی جهان‌های اجتماعی وجود دارد. آیا می‌توانید مواردی را شناسایی کنید؟

باطل	
قلمرو واقعی	قلمرو آرمانی
تکاثر (مال اندوزی)	تکاثر (مال اندوزی)
قبیله گرایی	قبیله گرایی
.....	
.....	

نکته

- حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی مثلاً علوم تجربی (درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران)
- حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان با روش‌ها و علوم تجربی
- علوم مبتنی بر وحی و عقل دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها

- جهان‌های اجتماعی دنیوی که
- ۱ نمی‌توانند از حق و باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.
 - ۲ عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌هایی صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی
 - ۳ عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌هایی
 - ۴ ما فقط می‌توانیم
 - ۵ ما راهی برای
- علوم اجتماعی اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند

تست ۱۶

درباره حق و باطل بودن لایه‌های جهان اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.
- ۲ حق یا باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با علم متناسب با آن شناخته می‌شود.
- ۳ حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با علوم تجربی می‌توان شناخت.
- ۴ علوم تجربی توان دآوری درباره تکنیک‌ها و روش‌های اجرایی را دارند.

تست ۱۷

به ترتیب علت هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟
 ناتوانی جهان اجتماعی در سخن گفتن از حق و باطل بودن عقاید و آرمان‌ها
 ورود عقاید و ارزش‌های حقیقی به قلمرو آرمانی جهان اجتماعی
 تبدیل شدن ارزش‌ها به واقعیت

- ۱) معتبر ندانستن عقل و وحی و به رسمیت نشناختن عقاید و ارزش‌های کلان - ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - عمل کردن بر مبنای ارزش‌ها
- ۲) محدود کردن علم به دانش تجربی و معتبر ندانستن عقل و وحی - ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - عمل کردن بر مبنای ارزش‌ها
- ۳) محدود کردن علم به دانش تجربی و معتبر ندانستن عقل و وحی - سامان دادن اعمال اعضای جهان اجتماعی بر اساس عقاید و ارزش‌های حقیقی - ارزیابی ارزش‌ها بر مبنای واقعیت جهان اجتماعی
- ۴) معتبر ندانستن عقل و وحی و به رسمیت نشناختن عقاید و ارزش‌های کلان - سامان دادن اعمال اعضای جهان اجتماعی بر اساس عقاید و ارزش‌های حقیقی - ارزیابی ارزش‌ها بر مبنای واقعیت جهان اجتماعی

تست ۱۸

- عبارات کدام گزینه، کامل‌کننده‌ی جاهای خالی زیر است؟
- آرمان‌های اجتماعی در متبلور می‌شود.
 - علوم توان داوری درباره‌ی تکنیک‌ها و روش‌های اجرایی را دارند.
 - ملاک عقاید بر اساس دید جوامع و افراد، تعیین نمی‌شود.
 - قلمرو آرمانی، قلمرویی است که ممکن است مردم آن را در مرحله نادیده بگیرند.

- ۱) ارزش‌ها- عقلانی- آرمانی بودن یا نبودن- عمل
- ۲) عقاید- تجربی- آرمانی بودن یا نبودن- عقیده
- ۳) عقاید- عقلانی- حق یا باطل بودن- عقیده
- ۴) ارزش‌ها- تجربی- حق یا باطل بودن- عمل

درس ۳: جامعه‌شناسی دوازدهم (۳) - نظم اجتماعی

در زندگی روزمره (مانند شهرآورد ورزشگاه آزادی) معمولاً
مانند دیر رسیدن یا انجام ندادن تکالیف دانش آموز؛ رانندگی در شانه خاکی یا سبقت غیر مجاز؛ در اولویت قرار گرفتن
آشنایان کارمند بانک برای وام؛ پزشکی که بیماران را به انتظار می گذارد.

در برابر: حضور به موقع اغلب دانش آموزان در مدرسه - معمولاً رعایت قوانین رانندگی توسط مردم
ما نمی‌توانیم نظم را مشاهده کنیم چون جامعه‌شناسان برای شناختن نظم
.....

..... شناخت نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز در زندگی ما انسان‌ها) ← کشف با
.....

نمونه:

گیدنز:

تست ۱۹

کدام گزینه با متن زیر، مرتبط نیست؟

«نخستین بار که گردشگران غربی از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند از صدایی که روزی پنج مرتبه از
مناره‌ها به گوش می‌رسد شگفت‌زده می‌شوند.»

۱ می‌توان از دید یک غریبه به موضوعات روزمره اطراف خود نگاه کرد و نظم را شناسایی کرد.

۲ با هنر آشنایی زدایی از امور نامأنوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۳ در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که کمتر به چشم می‌آیند.

۴ نظم اجتماعی، پیامد قواعدی است که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

● آشنایی زدایی (عادت زدایی):

۱ ابتدا در حوزه ادبیات
 برای فرق گذاشتن بین زبان عادی و

۲ در زندگی روزمره:

مواجهه افراد غالباً بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی ← کاستن از ← ساختن آگاهی و
 دانش ← عمل بر اساس دانش ← تکرار عمل و کسب عادت ← ذخیره شدن در دانش به
 صورت نوعی دانش

۳ جامعه‌شناس با هنر آشنایی زدایی:

نگاه به موقعیت اجتماعی از چشم انداز ← عبور از دانش عملی و عمومی ← نزدیک‌تر شدن به

● جمع‌بندی:

در زندگی روزمره، نگاه افراد از دید خود و برای خود به موقعیت اجتماعی
 جامعه شناس تلاش برای نزدیک شدن به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن

..... نظم اجتماعی حاصل

..... نظم یعنی

تست ۲۰

کدام گزینه درباره آشنایی زدایی نادرست است؟

۱ این اصطلاح معنای عادت زدایی هم می‌دهد و ابتدا در حوزه ادبیات برای فرق گذاشتن میان زبان عادی و زبان
 شاعرانه مطرح شد.

۲ جامعه شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی زدایی از چشم انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از
 دانش عمومی و عملی عبور کند.

۳ افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند.

۴ جامعه شناس باید تلاش کند با عبور از پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی، به خود موقعیت اجتماعی و برداشت
 ساده آن نزدیک شود.

تست ۲۱

کدام رابطه به درستی روند برخورد افراد در زندگی روزمره را با موقعیت اجتماعی نشان می‌دهد؟

- ۱) مواجهه با موقعیت اجتماعی بر اساس نیازهای عملی خود ← تکرار عمل ← کسب عادت ← ساختن آگاهی و دانش ساده از موقعیت
- ۲) عمل بر اساس دانش ← کاستن از پیچیدگی و عمق موقعیت ← تکرار عمل ← آگاهی و دانش ساده
- ۳) کسب عادت ← ذخیره شدن در دانش عمومی ← کسب دانش عملی و ابراز آن ← مواجهه با موقعیت اجتماعی
- ۴) کاستن از پیچیدگی و عمق موقعیت ← کسب آگاهی و دانش ساده ← عملکرد بر اساس دانش ← تکرار عمل و ذخیره شدن در دانش عمومی

فواید نظم اجتماعی:

۱) پیش بینی رفتار دیگران

۲)

۳)

۴)

نکته

● اغلب ما می‌دانیم که چه انتظاری از راننده تاکسی، پلیس، پزشک، همسایه یا دوست داشته باشیم و در مواجهه با آنها چه رفتاری بکنیم. ممکن است گاهی دانسته‌هایمان غلط از آب درآید.

دیگران مانند دعوا

تست ۲۲

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم چه می‌کنند و کدام عبارت نتیجه نظم اجتماعی نیست؟

- ۱ آشنایی زدایی از امور مانوس و آشنا- امکان پذیر شدن پیش بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها
- ۲ نگاه کردن به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود از دید یک غریبه- تغییر انتظارات از خود
- ۳ بررسی رابطه نظم و بی‌نظمی- اتفاقات غیرمنتظره سبب قطع همکاری با دیگران
- ۴ عادت زدایی از خود- تعیین جای پدیده‌ها

تست ۲۳

در ارتباط با مفهوم نظم اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ انسان‌ها نمی‌توانند نظم را مشاهده کنند به دلیل این‌که به آن عادت کرده‌اند و کمتر به چشم می‌آید؛ مانند دانش‌آموزانی که اغلب به موقع در مدرسه حاضر می‌شوند.
- ۲ نظم اجتماعی در نتیجه پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها برقرار می‌شود و باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره ما را از همکاری با دیگران باز ندارد.
- ۳ نظم باعث می‌شود که شما بدانید، می‌توانید چه توقعاتی و انتظاراتی از دیگران داشته باشید، اما گاهی دیگران مطابق انتظارات شما رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف آن رخ می‌دهد.
- ۴ نظم اجتماعی به معنای قرار گرفتن هر پدیده در جای خود است؛ جای پدیده‌ها را قواعدی تعیین می‌کنند که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفتیم.

توجه جامعه‌شناسان در شناخت نظم اجتماعی به سه پرسش:

- ۱ قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آید؟
- ۲ قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه دوام می‌آورند؟
- ۳ قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه تغییر می‌کند؟

● قواعد اجتماعی:

۱ امکان پذیر کردن ارتباط ما با یکدیگر و سامان دهی آن

۲ پیش‌بینی کنش‌های ما برای یکدیگر

۳ امکان مشارکت در زندگی اجتماعی

تست ۲۴

امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی توسط چه چیزی فراهم می‌شود؟

۱ قواعد اجتماعی

۲ نهاد اجتماعی

۳ ذخیره دانشی

۴ ساختار اجتماعی

جامعه‌شناسان برای پاسخ به پرسش‌های زیر از ساختار اجتماعی سخن می‌گویند:

۱ چگونه قواعد با هم سازگار می‌شوند؟

۲ قواعد اقتصادی (تولید، توزیع و مصرف) چگونه با یکدیگر هماهنگ می‌شوند؟

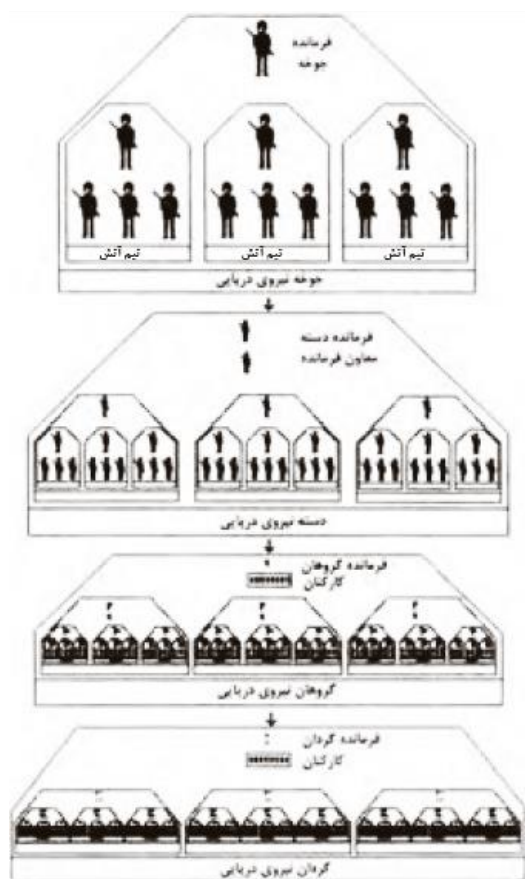
۳ قواعد اقتصادی چگونه با قواعد زندگی خانوادگی یا قواعد سیاسی هماهنگ می‌شوند؟

ساختار اجتماعی:

معمولاً ساختار اجتماعی را می‌توان

نکته

● در هر سازمان حقوق و تکالیف مربوط به هر نقش، چگونگی روابط میان اعضا و ... مشخص است.

■ سنگ بنای نیروی دریایی تیم آتش است. تیم آتش متشکل از سه تفنگدار و یک فرمانده تیم است. نقش مربوط به هر یک از این پایگاه‌ها، میزان اقتدار فرمانده، ارتباط این سه نفر با یکدیگر و با فرمانده مشخص گردیده است. تیم‌های آتش در جوخه‌ها متشکل می‌شوند. روابط بین تیم‌ها و حقوق و وظایف فرمانده جوخه نیز مشخص گردیده است. جوخه‌ها دسته‌ها، دسته‌ها گردان‌ها، گردان‌ها هنگ‌ها، هنگ‌ها لشگرها و لشگرها نیروی دریایی را می‌سازند.

تست ۲۵

ساختار اجتماعی چیست؟

- ۱ قرار گرفتن هر پدیده در جای خود است.
- ۲ چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.
- ۳ قواعدی که انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌اند.
- ۴ شناخت پدیده‌های اجتماعی و پیش‌بینی آثار آن‌ها است.

تست ۲۶

به ترتیب عبارات زیر با چه مفاهیمی، ارتباط دارند؟

- ① ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی
- ② چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی
- ③ همانندسازی جامعه با پدیده‌هایی همچون ماشین، بدن انسان و ...
- ④ دیدن موضوعات آشنا و روزمره از دید یک فرد غریبه
- ① ساختار اجتماعی - ساختار اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - آشنایی زدایی
- ② نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفهمی - آشنایی زایی
- ③ ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - آشنایی زدایی
- ④ نظام اجتماعی - ساختار اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفهمی - آشنایی زایی

نظام اجتماعی:

مفهوم دیگر مرتبط با نظم به معنای

اگر ساختار اجتماعی شبیه خودروی پارک شده باشد، نظام اجتماعی

پویا بودن نظام اجتماعی به این معناست که

نکته

- ① نظام اجتماعی همانند موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تامین کند و خود را حفظ کند.

تست ۲۷

منظور از پویا بودن نظام اجتماعی چیست؟

- ۱) بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.
- ۲) نظام اجتماعی نمی‌تواند در خود تغییراتی به وجود آورد اما در محیط می‌تواند تغییر ایجاد کند.
- ۳) محیط در ایجاد تغییر در نظام اجتماعی نقش ندارد خود نظام اجتماعی می‌تواند در خود تغییر ایجاد کند.
- ۴) نظام اجتماعی برای حفظ خود در بلندمدت تلاش می‌کند از تغییر در خود و محیط جلوگیری کند.

تست ۲۸

کدام گزینه در رابطه با نظام اجتماعی نادرست است؟

- ۱) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی نظام اجتماعی نامیده می‌شود، نظام اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید.
- ۲) منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.
- ۳) نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تامین کند و در بلندمدت خود را حفظ نماید.
- ۴) نظام اجتماعی مانند خودرویی است که روشن شده و در حرکت است و یک ساختار اجتماعی پویا است.

■ در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم، وجود خانواده‌های بزرگ قاعده‌ای کلی بود. در میانه قرن ۱۹ م هر یک از زوج‌های انگلیسی به طور متوسط شش فرزند داشتند.

■ امروزه اکثر کشورهای صنعتی به خاکستری شدن جمعیت دچارند. جمعیت بالای ۶۵ سال رو به افزایش است و این، کشورها را با چالش‌هایی رو به رو خواهد ساخت.

تست ۲۹

علت عبارت زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

«در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده‌ای کلی بود.»

- ۱ افزایش جمعیت از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی باید در محیط ایجاد کند و تداوم یابد.
- ۲ نظام اجتماعی، چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.
- ۳ نظام اجتماعی، همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تامین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.
- ۴ نظام اجتماعی، دارای بخش‌های مختلفی است که از یکدیگر مستقل‌اند و هر بخش، تلاش می‌کند حیات خود را تامین نماید.

گفت‌وگو کنید.

پدیده هم تغییر

نکته

- برخی هم تغییری‌ها قابل مشاهده و قابل مطالعه با روشی کمی و آماری مانند رابطه بیکاری در کشور و عواملی همچون میزان دانش و مهارت دانش آموختگان مدارس و دانشگاه‌ها، رکود اقتصادی، ناتوانی اقتصادی در ایجاد شغل و واردات بی رویه

تست ۳۰

به ترتیب درست یا نادرست را مشخص کنید.

- نظم اجتماعی باعث می‌شود بدانیم چه توقعات و انتظاراتی از دیگران داشته باشیم.
- در هم تغییری می‌توان تغییرات یک پدیده را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد.
- رشد جمعیت از تغییراتی است که نظام اجتماعی در محیط خود ایجاد می‌کند.
- هم تغییری‌ها قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان با روش کمی و آماری آن‌ها را مطالعه کرد.

۱ درست - درست - نادرست - درست

۲ درست - درست - نادرست - نادرست

۳ نادرست - نادرست - درست - نادرست

۴ نادرست - نادرست - درست - درست

تست ۳۱

عبارات زیر را به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن مشخص نمایید.

- یگانه ملاک حق شناخته شدن بخش‌های جهان اجتماعی، آن است که از نظر علمی صحیح باشد.
- شهبو دو وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.
- جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، هرگز نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

● ممکن است جهان‌های اجتماعی، از حق منحرف شده و به سول باطل گام بردارند.

۱ غ - غ - ص - ص

۲ غ - ص - غ - ص

۳ ص - ص - غ - غ

۴ غ - ص - ص - غ

تست ۳۲

هر یک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

- ① قابل مشاهده بهتر در سازمان‌های رسمی
- ② حاصل قواعدی که ما انسان‌ها برای زندگی کردن پذیرفته‌ایم.
- ③ همراهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر
- ④ ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی

- ① نظم - نظام اجتماعی - ساختار اجتماعی - نظم اجتماعی
- ② ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - هم تغییر بودن پدیده‌ها - نظام اجتماعی
- ③ ساختار اجتماعی - نظم اجتماعی - هم تغییر بودن پدیده‌ها - ساختار اجتماعی
- ④ نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - نظم

تست ۳۳

کدام گزینه به دو خصوصیت عقاید و ارزش‌های حق، به درستی اشاره می‌کند؟

- ① مطابق بودن با فطرت انسان‌ها - فراگیر بودن
- ② فراگیر بودن - دفاع از عدالت
- ③ صحیح بودن از نظر علمی - دفاع از عدالت
- ④ صحیح بودن از نظر علمی - مطابق بودن با فطرت انسان‌ها

تست ۳۴

جوامع مختلف، چگونه عقاید و ارزش‌های حقیقی را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند؟

- ① با تبلیغ و رساندن آن‌ها به مردم
- ② به وسیله‌ی عمل کردن براساس آن‌ها
- ③ با ایمان به عقاید و ارزش‌ها
- ④ با آگاهی یافتن از آن‌ها و توجه کردن به آن‌ها

تست ۳۵

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم چه می‌کنند و معنای کار آن‌ها چیست؟

- ۱) آشنایی‌زدایی از امور آشنا و مانوس - یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره‌ی اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.
- ۲) تغییر عادات و تلقی خود از نظم - یعنی سعی می‌کنند علاوه بر دیدن بی‌نظمی‌ها، روی نظم امور هم تمرکز کنند.
- ۳) تعریف مفهوم جدیدی از نظم - یعنی مفهوم روزمره و عادی نظم را کنار می‌گذارند و تلاش می‌کنند مفهوم جدیدی از آن تعریف کنند.
- ۴) تمرکز بر نظم پنهان امور و زندگی روزمره - یعنی در کلیه‌ی بی‌نظمی‌ها یک نظم پنهان و مخفی را استنباط می‌کنند.

تست ۳۶

کدام گزینه درباره‌ی نظم اجتماعی نادرست است؟

- ۱) نظم اجتماعی در نتیجه‌ی قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.
- ۲) نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود، که جای پدیده‌ها را قواعد تعیین می‌کنند.
- ۳) نظم اجتماعی، پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکاپذیر می‌نماید.
- ۴) نظم اجتماعی باعث می‌شود شما بدانید چه توقعاتی از دیگران داشته باشید و فقط اتفاقات غیر منتظره سبب قطع همکاری شما با دیگران می‌شود.

تست ۳۷

در کدام گزینه ویژگی‌های ساختار اجتماعی به درستی مورد اشاره قرار گرفته است؟

- ۱) در گروه‌های غیررسمی بهتر دیده می‌شود - برای تعیین حقوق و تکالیف مربوط به هر نقش
- ۲) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی - چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی
- ۳) برای هماهنگی قواعد اجتماعی با قواعد زندگی خانوادگی - تشخیص نظم موجود درون پدیده‌های اجتماعی
- ۴) سامان‌دهی و امکان‌پذیری ارتباط با یکدیگر - امکان مبارزه با قانون‌گریزی

تست ۳۸

در ارتباط با قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ استقلال سیاسی در ایران پیش از انقلاب اسلامی یک آرمان بود که با انقلاب اسلامی به یک واقعیت تبدیل شد.
- ۲ حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است ولی جوامع می‌توانند فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش دهند.
- ۳ قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی هر جهان اجتماعی در مکان‌ها و زمان‌های مختلف جابه‌جا می‌شوند، ولی مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.
- ۴ امنیت برای یک کشور آشوب‌زده، پدیده‌ای در قلمرو آرمانی و برای یک جامعه بسامان در قلمرو واقعی است.

تست ۳۹

هریک از عبارات زیر به ترتیب پیامد، مفهوم و علت کدام مورد است؟

- جوامع از حق گسسته و به سوی باطل، گام برمی‌دارند.
 - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده
 - عمل کردن مردم یک جامعه مطابق ارزش‌ها
- ۱ حق و باطل می‌توانند بر مدار بینش و گرایش جوامع دچار تغییر شوند - آرمان اجتماعی - قلمرو واقعی وارد قلمرو آرمانی جهان اجتماعی می‌شود.
 - ۲ جوامع، ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند - آرمان اجتماعی - به وجود آمدن قلمرو واقعی جهان اجتماعی
 - ۳ باطل و حق بودن عقاید و ارزش‌ها با نوع مواجهه جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون می‌شود - ارزش اجتماعی - فاصله گرفتن قلمرو واقعی از آرمان‌ها
 - ۴ جوامع به حق ایمان نیاورند و حقایق را نشناسند - ارزش اجتماعی - آرمان‌ها کم و بیش بیرون از قلمرو واقعی قرار می‌گیرند.

تست ۴۰

هر عبارت به ترتیب به کدام موضوع یا مفهوم اشاره دارد؟

● راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی

● از پدیده‌های باطلی که در قلمرو آرمانی و واقعی بعضی جهان‌های اجتماعی وجود دارد.

● عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی و واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و برای داوری آن‌ها راهی نداریم.

۱ ارزش اجتماعی - تکاثر - محدود کردن علم به دانش تجربی

۲ آرمان اجتماعی - اسراف - توانایی داوری علوم ابزاری درباره عقاید و ارزش‌های اجتماعی

۳ ارزش اجتماعی - اسراف - محدود نکردن علوم اجتماعی به معنای تجربی آن

۴ واقعیت اجتماعی - مال‌اندوزی - توانایی شناسایی ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی پدیده‌های اجتماعی

تست ۴۱

کدام گزینه روند ذخیره شدن دانش عملی و ابزاری در دانش عمومی را به‌درستی ذکر می‌کند؟

۱ فهم موقعیت اجتماعی براساس نیاز ← ساخت آگاهی و دانش ساده و راحت از موقعیت اجتماعی ← عمل کردن

براساس دانش تولیدشده ← تولید عادت با تکرار عمل ← ساخت دانش عملی و ابزاری

۲ مواجهه با موقعیت اجتماعی براساس نیازهای عملی ← کاستن از پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی ← ساخت

آگاهی و دانش ساده و راحت از موقعیت اجتماعی ← عمل کردن براساس دانش تولیدشده ← تولید عادت با تکرار عمل

۳ مواجهه با موقعیت اجتماعی براساس نیازهای عملی ← ساخت آگاهی و دانش ساده و راحت از موقعیت اجتماعی

← عمل کردن براساس دانش تولیدشده ← کاستن از پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی ← تولید عادت با تکرار عمل

۴ فهم موقعیت اجتماعی براساس نیاز ← کاستن از پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی ← عمل کردن براساس دانش

تولیدشده ← تولید عادت با تکرار عمل ← ساخت دانش عملی و ابزاری

تست ۴۲

با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه به‌درستی تقدم و تأخر عبارات را ذکر کرده است؟

- ۱. نظم
- ۲. پذیرش قواعد
- ۳. دغدغه با هم زندگی کردن
- ۴. پیش‌بینی رفتار دیگران
- ۱. ب - الف - د - ج
- ۲. ج - الف - ب - د
- ۳. ج - ب - الف - د
- ۴. ب - ج - د - الف

تست ۴۳

کدام گزینه به‌درستی جدول زیر را کامل می‌کند؟

الف	کارکردهای قواعد اجتماعی
ب	
ج	
د	

- ۱. سامان دادن ارتباط انسان‌ها با یکدیگر - فراهم کردن امکان مشارکت انسان‌ها در زندگی اجتماعی - تولید ساختار اجتماعی - قابل پیش‌بینی بودن کنش‌های انسان‌ها برای یکدیگر
- ۲. فراهم کردن امکان مشارکت انسان‌ها در زندگی اجتماعی - امکان‌پذیر کردن ارتباط انسان‌ها با یکدیگر - سازگار کردن قواعد با یکدیگر - تولید ساختار اجتماعی
- ۳. سازگار کردن قواعد با یکدیگر - تولید ساختار اجتماعی - سامان دادن ارتباط انسان‌ها با یکدیگر - قابل پیش‌بینی کردن کنش‌های انسان‌ها برای یکدیگر
- ۴. سامان دادن ارتباط انسان‌ها با یکدیگر - قابل پیش‌بینی کردن کنش‌های انسان‌ها برای یکدیگر - فراهم کردن امکان مشارکت انسان‌ها در زندگی اجتماعی - امکان‌پذیر کردن ارتباط انسان‌ها با یکدیگر

تست ۴۴

این که نظام اجتماعی می‌تواند هم در خود و هم در محیط تغییراتی به وجود بیاورد، به چه مفهومی اشاره دارد؟
و کدام دو پدیده را «هم تغییر» می‌نامند؟

- ۱ پویا بودن نظام اجتماعی - پدیده‌هایی که تغییر در یکی از آن‌ها با تغییر در دیگری همراه باشد.
- ۲ پویا بودن قواعد اجتماعی - پدیده‌هایی که تغییر در یکی از آن‌ها با تغییر در دیگری همراه باشد.
- ۳ پویا بودن قواعد اجتماعی - پدیده‌هایی که تغییر در یکی از آن‌ها به وسیله دیگری به صورت آماری، قابل مطالعه هستند.
- ۴ پویا بودن نظام اجتماعی - پدیده‌هایی که تغییر در یکی از آن‌ها به وسیله دیگری به صورت آماری، قابل مطالعه هستند.

تست ۴۵

کدام بخش از جهان اجتماعی، حق است؟

- ۱ آن بخش که مردم به آن عمل می‌کنند.
- ۲ بخشی که مردم از آن جانبداری می‌کنند.
- ۳ از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد.
- ۴ با روش‌ها و علوم تجربی قابل شناسایی باشد.

تست ۴۶

علوم اجتماعی اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، چه توانمندی ویژه‌ای به دست می‌آورد؟

- ۱ توان داوری در مورد حق یا باطل بودن آرمان‌های اجتماعی
- ۲ گسترش فنون و روش‌های تجربی به علوم انسانی
- ۳ توان استفاده از عقل و وحی در علوم تجربی
- ۴ شناخت پیامدهای اجتماعی و تاریخی ارزش‌های اجتماعی

جامعه‌شناسی دوازدهم - ادامه درس ۳ - نظم اجتماعی ۳

جامعه‌شناسی تبیینی (پوزیتیویستی)

تبیین: بیان

در تبیین ایجاد ارتباط بین پدیده‌های مستقل یا

نکته

منظور از رویکرد تبیینی یا پوزیتیویستی وحدت روش علوم است، یعنی روش مطالعه یکسان در همه دانش‌های علمی = روش

نمونه تبیین: حرارت باعث انبساط فلزات - رکود اقتصادی باعث افزایش بیکاری - همبستگی اجتماعی بیشتر در گروه سبب کاهش انحرافات اجتماعی

نکته

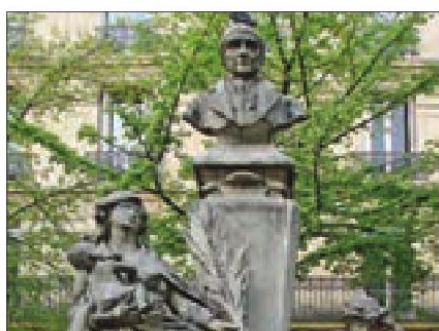
در قرن ۱۹ م. با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی، صرفاً تبیین تجربی معتبر بود یعنی

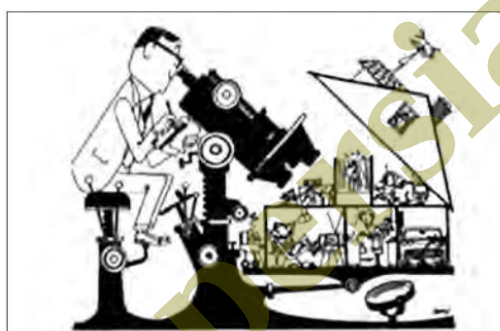
■ پرسشنامه با پاسخ‌های چند گزینه‌ای، از ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کمی است.

انواع جامعه‌شناسی					
نام	بنیان‌گذار	موضوع	روش	هدف	نکات مهم
۱- جامعه‌شناسی تبیینی (پوزیتیویستی) قرن ۱۹	آگوست کنت (فرانسوی)				۱- قراردادن جامعه‌شناسی در ردیف دانش تجربی و ابزاری

■ تندیس آگوست کنت (۱۸۵۷-۱۷۹۸ م) در فرانسه

■ در جامعه‌شناسی تبیینی، روش مطالعه طبیعت و جامعه یکسان دانسته می‌شود.

قسمت ۱

درباره ویژگی‌های جامعه‌شناسی تبیینی کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) برگزیدن نام فیزیک اجتماعی توسط آگوست کنت بنیان‌گذار این رشته- روش مطالعه یکسان میان علوم طبیعی و علوم اجتماعی
- ۲) قرار دادن جامعه‌شناسی در ردیف دانش‌های تجربی و ابزاری- هدف جامعه‌شناسی تبیینی، شناخت نظم اجتماعی، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- ۳) تلاش برای نزدیکی جامعه‌شناسی به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک- علاقه جامعه‌شناسان به برجسته کردن شباهت جامعه و ماشین و بدن انسان
- ۴) موضوع جامعه‌شناسی تبیینی استفاده از روش حسی و تجربی- تفاوت جوامع تفاوت کمی

تست ۲

عبارات زیر را به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن، مشخص کنید.

- ❶ رویکرد پوزیتیویستی به معنی وحدت موضوع علوم است؛ یعنی در همه دانش‌های علمی موضوع مطالعه یکسان است.
- ❷ روش آزمایش در علوم طبیعی متداول است و در جامعه‌شناسی کاربرد چندانی ندارد.
- ❸ جامعه‌شناسی تبیینی توانست انسان را بر جامعه مسلط کند و تغییرات بنیادینی در جامعه ایجاد کرد.
- ❹ جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود.

۱ غ-غ-ص-ص

۲ ص-غ-ص-غ

۳ غ-ص-غ-ص

۴ ص-ص-غ-ص

تست ۳

درست یا نادرست را مشخص کنید.

- ❶ تبیین بیان چگونگی یک پدیده یا نشان دادن روند شکل‌گیری پدیده است.
- ❷ جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی به معنی وحدت روش علوم است.
- ❸ در تبیین پدیده‌هایی که بیشتر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، حالا مستقل مطرح می‌شوند.
- ❹ در اوایل قرن نوزدهم صرفاً تبیین تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.

۱ درست-نادرست-درست-نادرست

۲ نادرست-درست-نادرست-درست

۳ درست-درست-نادرست-نادرست

۴ نادرست-نادرست-درست-درست

تست ۴

عبارات زیر را به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن مشخص نمایید.

- در قرن هجدهم بنیان‌گذار جامعه‌شناسی، آگوست کنت، ابتدا نام فیزیک اجتماعی را برای این علم برگزید.
- جامعه‌شناسی پوزیتیویستی تحت تاثیر موفقیت‌های بی‌سابقه علوم طبیعی بود.
- غالب جامعه‌شناسان قرن ۱۹ در تلاش بودند جامعه‌شناسی را هر چه بیشتر به علوم طبیعی نزدیک و شبیه نمایند.

● جامعه‌شناسی تفهمی - تفسیری قبل از جامعه‌شناسی پوزیتیویستی به وجود آمد اما توجه چندانی به آن نشد.

۱ ص - غ - غ - غ

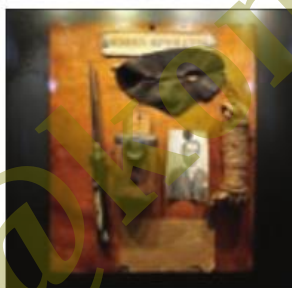
۲ غ - ص - غ - غ

۳ ص - ص - غ - غ

۴ ص - غ - ص - غ

نکته

در رویکرد تبیینی، روش و هدف جامعه‌شناسی همانند علوم طبیعی است.

■ لمبروزو، در تحقیقاتی درباره رفتار جنایی، مجموعه‌ها، اسکلت‌ها، مدل‌های مومی و اشیای متعلق به مجرمان را جمع‌آوری کرد. این مجموعه در حال حاضر در موزه انسان‌شناسی جنایی در دانشگاه تورینوی ایتالیا قرار دارد. او با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد و بدین منظور ابزارهایی مانند نبش‌نگار آبی، جمجمه‌نگار، آوانگاشت و ... را به کار گرفت.

۱) دانشمندان با فعالیت علمی، نظم و ترتیب اجزای خودرو را می‌شناسند و با کنترل آن، در ساخت خودرو از این نظم استفاده می‌کنند. استفاده آن‌ها از فرمول ریاضی و دانش تجربی ← کنار هم قرار دادن بهتر اجزای خودرو ← برقراری نظم کامل‌تر ← ساخت خودروی بهتر

۲) دانشمندان زیست‌شناسی و پزشکی با شناخت قواعد حاکم بر بدن ← پیشگیری از بیماری‌ها و درمان آن‌ها

۳) موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی ← علاقه جامعه شناسان به برجسته کردن شباهت‌های جامعه با ماشین و بدن انسان و همانند کردن نظم جامعه با نظم اعضای بدن یا اجزای ماشین / از نظر جامعه‌شناسان جوامع تشکیل شده از نهادهای، سازمان‌ها، ساختمان‌ها، خیابان‌ها، خودروها و عناصر دیگر با نظمی خاص در کنار هم (مانند تشکیل بدن و ماشین از اجزای منظم)

نکته

۱) عملکرد ماشین و بدن بر اساس قوانین طبیعی

۲) طبیعت بیرون و مستقل از ما

۳) ما ناتوان در تغییر قوانین طبیعی ← فقط می‌توانیم

اگر جامعه را همانند طبیعت بدانیم، نه دستاوردی انسانی و آن را واقعیتی بیرونی با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت بدانیم. فقط می‌توانیم با استفاده از دانش ابزاری خود،

در این حالت نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما ← فقط باید خود را با آن سازگار کنیم (تطبیق)

نکته

یکسان دانستن طبیعت و جامعه ← تقلیل انسان به

در حالی که جامعه محصول کنش انسان و بود و نبود آن وابسته به انسان (برخلاف طبیعت)

نکته

جامعه‌شناسی تبیینی با هدف تسلط انسان بر جامعه
در این دیدگاه انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی است، در حالی که انسان تفاوت بنیادی با سایر موجودات دارد.

جامعه‌شناسی تبیینی:

- جامعه را صرفاً پدیده طبیعی پیچیده می‌داند.
- تفاوت جوامع، تفاوت کمی
- برخی جوامع

نکته

واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگون پدید آورند.

- روش اولیه ساخت پولاد دمشقی در تاریخ گم شده است. در ساخت این پولاد از نانو لوله‌ها و ریز رشته‌های کربنی استفاده می‌شده است که چگونگی آن هنوز ناشناخته است.
- در دشت نازکای پرو، صدها خط ساده و شکل هندسی و شکل حیوان، حشره و انسان وجود دارد که برخی از آن‌ها حدود ۲۷۰ متر درازا دارند. همیشه این سؤال وجود دارد که مردم نازکا (۲۰۰ ق م - ۷۰۰ م) چگونه توانسته‌اند این خطوط را با محاسبات دقیق، با استفاده از وسایل ساده و بدون تجهیزات زمین پیمایی و نقشه کشی رسم کنند.

نکته

انسان مانند موجودات طبیعی ویژگی مادی و حسی دارد (قوانین مشترک حاکم بر زندگی ما و موجودات) ما با شناسایی قوانین، قدرت دستکاری در آن‌ها برای بهبود بخشیدن آن‌ها را به دست می‌آوریم ولی بین انسان و موجودات طبیعی تفاوت بنیادی وجود دارد.

● بخوانیم و بدانیم

۱ جامعه شبیه موجود زنده است، اما خود آن نیست.

۲ عده‌ای مقایسه جامعه با بدن و عده‌ای مقایسه جامعه با روح

۳ جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را بر اساس

۴ پذیرش قواعد بر اساس قرارداد توسط افراد جامعه ← تامین نظم افراد ← محافظت از آنها در برابر گزند و آسیب

۵ چنین جوامعی موفق به تضمین پیش‌بینی رفتارها با تهدید و اجبار اما

تست ۵

هر عبارت به ترتیب به کدام مفهوم اشاره دارد؟

● شباهت به خودرویی روشن و در حال حرکت

● حس و تجربه، به معنای نگاه از بیرون

● از ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کمی

● یکسان بودن با رویکرد پوزیتیویستی

۱ نظام اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تبیینی - پرسشنامه - جامعه‌شناسی تبیینی

۲ ساختار اجتماعی - موضوع جامعه‌شناسی تبیینی - پرسشنامه - علوم طبیعی

۳ نظام اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - آزمایش - جامعه‌شناسی تبیینی

۴ ساختار اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تبیینی - پرسشنامه - علوم ابزاری

تست ۶

هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام مورد است؟

● برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر

● قرار دادن جامعه‌شناسی در زمره دانش‌های ابزاری

● تضمین پیش‌بینی رفتار افراد با تطمیع و تهدید و اجبار

۱ تغییرات نظام اجتماعی در محیط - علوم اجتماعی - نظم دستاوردی درونی است.

۲ تغییرات نظام اجتماعی در خود - فیزیک اجتماعی - نظم دستاوردی بیرونی است.

۳ تغییرات نظام اجتماعی در محیط - جامعه‌شناسی تبیینی - نظم دستاوردی بیرونی است.

۴ تغییرات نظام اجتماعی در محیط - رویکرد پوزیتیویستی - نظم دستاوردی درونی است.

تست ۷

کدام گزینه دربارهٔ جامعه‌شناسی پوزیتیویستی نادرست است؟

- ۱) جامعه‌شناسان پوزیتیویست، جامعه را صرفاً یک پدیدهٔ طبیعی پیچیده می‌دانستند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌دیدند.
- ۲) این نوع جامعه‌شناسی، نظم اجتماعی را بیشتر بر اساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، نفع، ترس و اجبار می‌داند.
- ۳) از نظر جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند و در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌تر هستند.
- ۴) جوامعی که نظم اجتماعی را بر اساس الگوی پوزیتیویستی برقرار می‌سازند، پیش‌بینی رفتارها را تضمین می‌کنند و در جلب مشارکت و همکاری افراد بر اساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل می‌کنند.

تست ۸

به ترتیب هر کدام از مفاهیم زیر به چه معناست؟

- پویا بودن نظام اجتماعی
 - هم تغییر بودن پدیده
 - الگوی پوزیتیویستی نظم اجتماعی
- ۱) تاثیرگذاری و تاثیرپذیری بخش‌های مختلف از یکدیگر - همراهی تغییر در یک پدیدهٔ اجتماعی با تغییر در پدیدهٔ دیگر - توضیح نظم اجتماعی بر اساس مناسبات بیرونی و پذیرش قواعد توسط افراد بر اساس نوعی قرارداد
 - ۲) تاثیرگذاری بخش‌های مختلف بر پدیده‌های مختلف جوامع دیگر - قابل مشاهده بودن تغییرات - جلب مشارکت و همکاری افراد بر اساس میل و رغبت
 - ۳) امکان تغییر مداوم ساختار اجتماعی - همراهی تغییر در یک پدیدهٔ اجتماعی با تغییر در پدیدهٔ دیگر - افزایش حجم قواعد و قوانین نظارتی و نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده
 - ۴) تلاش نظام اجتماعی برای تامین نیازهای خود و حفظ خود در بلندمدت - توضیح تغییرات یک پدیده به کمک پدیدهٔ دیگر - تنظیم روابط و مناسبات بر اساس اقناع و تشویق

تست ۹

نتیجه هریک از عبارات زیر، به ترتیب کدام است؟

- توضیح نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی
- یکسان دانستن طبیعت و جامعه
- منحصر کردن تفاوت جوامع به تفاوت‌های کمی

- ۱) مقایسه جامعه با روح انسان - ناتوانی از ایجاد تغییر بنیادین در جامعه - اجبار به تطبیق و سازگاری انسان با جامعه
- ۲) جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل و رضایت - محدودیت در استفاده از دانش ابزاری - نادیده گرفتن تفاوت‌های انسان و جامعه
- ۳) افزایش هر روزه قواعد و قوانین نظارتی - تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - تحلیل یکسان مسیر پیشرفت جوامع از ساده به پیچیده
- ۴) تضمین پیش‌بینی رفتارها - تسلط انسان بر جامعه - باور به امکان ایجاد جوامع و تاریخ‌های گوناگون توسط انسان‌ها

@konkor - persia

درس ۸: جامعه‌شناسی دهم

● **هویت: پاسخ به پرسش کیستی و تمایز فرد از اشیاء و افراد دیگر**

تمرین

چهار ویژگی هویتی خود را در جدول بنویسید و تعیین کنید چه خصوصیتی دارند.

ویژگی‌های من	اکتسابی	انتسابی	فردی	اجتماعی	ثابت	متغیر

● **ویژگی‌های هویتی:**

① زمان و مکان تولد- دختر و پسر بودن:

② صفات اخلاقی و روانی:

③ منزلت و موقعیت اجتماعی:

● **ویژگی هویتی:**

① جایگاه اجتماعی فرد تابع دانایی، توانایی، دارایی (تغییر) ←

② زمان و مکان تولد (بدون تغییر) ←

نکته

هر فردی در طول زندگی تغییرات هویتی بسیار می‌کند اما می‌داند همان شخصی است که تغییرات را سپری کرده است.

ویژگی هویتی:

- ۱ ایرانی:
- ۲ زرنگی، تنبلی، صبری، زودرنجی:

ویژگی هویتی:

- ۱ انتسابی:
- ۲ اکتسابی:

تست ۱۰

در ویژگی‌های هویتی انسان، به ترتیب کدام گزینه «متغیر، اکتسابی و فردی» محسوب می‌شود؟

- ۱ مکان تولد - زودرنج بودن - صبور بودن
- ۲ منزلت اجتماعی - زمان تولد - زودرنج بودن
- ۳ جایگاه فرد در جهان اجتماعی - نظم - حساس بودن
- ۴ مقبولیت اجتماعی - صفات اخلاقی و روانی - دانش آموز بودن

تست ۱۱

به ترتیب نمونه‌های کدام گزینه، با جدول زیر هماهنگی دارد؟

نمونه	ویژگی هویتی	اکتسابی	انتسابی	فردی	اجتماعی	ثابت	متغیر
۱		✓			✓		✓
۲			✓	✓		✓	
۳		✓		✓			✓

- ۱ دادستان - متولد کرمانشاه - تنبلی
- ۲ باهوش - پزشک - گندمگون
- ۳ عصبی - زودرنج - روان‌شناسی
- ۴ کارمند - قdblند - مهندس

تست ۱۲

کدام گزینه از ویژگی‌های هویتی است که فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند آن‌ها را داشته باشد؟

- ۱ ایرانی بودن
- ۲ زرنگی
- ۳ زودرنجی
- ۴ صبوری

تست ۱۳

کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

ویژگی‌های فرد	اکتسابی	انتسابی	فردی	اجتماعی	ثابت	متغیر
	(۱)	ایرانی	باهوش	(۲)	(۳)	خجالتی

- ۱ پسر بودن - معلم - زمان تولد
- ۲ صبور - گندمگون - مکان تولد
- ۳ مؤمن - دانش‌آموز - زمان تولد
- ۴ تهرانی - وقت شناس - راست‌گو

ابعاد متمایز هویت

- جسمانی (بدن)
- نفسانی (اخلاقی و روانی)
- اجتماعی (نقش و عضویت فرد در جهان اجتماعی)

نکته

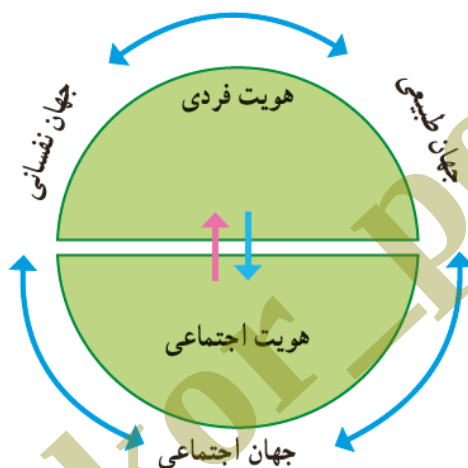
سه بعد مذکور با یکدیگر تعامل و ارتباط دو سویه دارند.

روابط

- تاثیر جسم بر روح: ○
- تاثیر روح بر جسم: ○
- تاثیر جسم بر جامعه: ○
- تاثیر جامعه بر جسم: ○
- تاثیر روح بر جامعه: ○
- تاثیر جامعه بر روح: ○

تست ۱۴

حدیث ذیل از امام صادق (ع) مربوط به کدام عبارت است؟

«برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود.»

- ۱ در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.
- ۲ برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند.
- ۳ ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود.
- ۴ زندگی اجتماعی انسان‌ها طبیعت را تهدید می‌کند.

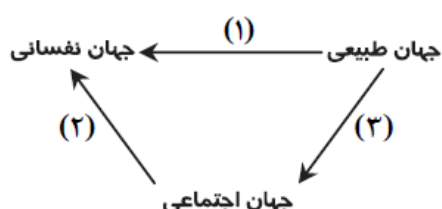
تست ۱۵

«ما ضَعَفَ بدنٌ عَمَّا قَوَّیت علیه النیه»، بیانگر چه نوع تعامل هویتی است؟

- ۱ تاثیر بدن بر نفس
- ۲ تاثیر نفس بر بدن
- ۳ تعامل نفس با جامعه و فرهنگ
- ۴ رابطه جامعه و فرهنگ با بدن

تست ۱۶

به ترتیب کدام گزینه با نمودار هماهنگی دارد؟

- ۱ آلودگی محیط‌زیست به سبب اقدامات انسان‌ها- یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد- ترشح تیروئید سبب عصبانی شدن انسان
- ۲ ترشح تیروئید سبب عصبانی شدن انسان- شکوفایی اخلاقیات توسط جهان اجتماعی- شیوه زندگی متفاوت مردم در شرایط اقلیمی متفاوت
- ۳ امام خمینی (ره) از افرادی بود که با تقوای خود مسیر بشریت را تغییر داد-

هر کاری که نیت در انجام آن قوی باشد، بدن در آن احساس ضعف نمی‌کند- درمان بیماری جسمانی به کمک قوای روانی

۴ مقاومت بدن در برابر بیماری‌ها بستگی به اراده انسان دارد- تاثیر آب و هوا بر خلق و خوی آدمیان- روحیات افراد مؤثر در

سرنوشت جامعه

هویت هر جهان اجتماعی بر اساس و سامان‌دهی قواعد، هنجارها و نمادهای آن متناسب با همین
بنابراین هویت اجتماعی فرد بر اساس عقاید و ارزش‌ها (درون آن):

- ۱ در جامعه قبیله‌ای ← براساس
- ۲ در جامعه سرمایه‌داری ← بر اساس
- ۳ در جامعه دینی ← براساس
- ۴ در اسلام ← بر اساس تقوا، علم و عدالت

تعامل هر جهان اجتماعی بر اساس هویت خود با طبیعت و بدن:

۱ در جهان متجدد

هر دخل و تصرفی در طبیعت مجاز

تصرف برای بهره‌برداری بیشتر

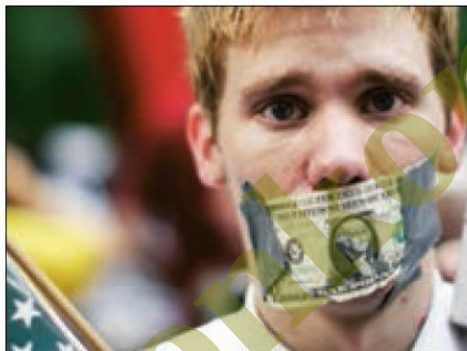
۲ در جهان معنوی اسلام

طبیعت موجود زنده، آیت خدا

انسان خلیفه خدا، براساس خواست الهی موظف به عمران و آبادانی

حق تصرفات مخالف اراده حکیمانه الهی در طبیعت و بدن خود ندارد.

هر جهان اجتماعی بنابر هویت خود: سازگار با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد ← فراهم آوردن زمینه پیدایش و رشد همان هویت و تضعیف پیدایش انواع دیگر

هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

جهان متجدد (رویکرد این جهانی)

سازگار با آرمان دنیوی فرد گرایی - دم غنیمت شماری - انضباط - تبحر - تجمل گرایی - رفاه طلبی - مال اندوزی

ناسازگار با ارزش معنوی قناعت - حیا - بندگی خدا - تقوا - خوف و رجای الهی - توکل - شکر و رضای الهی

نکته

هویت فرهنگی جهان متجدد ناسازگار با هویت روانی اخلاقی و معنوی ← هویت اخلاقی و الهی انسان ناسازگار با هویت دنیوی جهان متجدد

- پرورش اندام
- پهن کردن سجاده بر روی تشک کشتی و به جا آوردن نماز شکر پس از قهرمانی از جمله مراسم آیینی کشتی قهرمانی است.
- شهید سعید طوقانی که در عملیات بدر موفق به کسب مدال جاویدان شهادت می‌شود.

تست ۱۷

کدام گزینه به ترتیب پاسخ سؤالات زیر را بیان می‌کند؟

- اساس تعامل جهان اجتماعی با طبیعت و بدن آدمی چیست؟
 - نمودار مقابل نشانه چیست؟ جهان نفسانی ← جهان اجتماعی
 - حق و باطل بودن لایه‌های جهان اجتماعی، چگونه شناخته می‌شود؟
- ۱) هویت جهان اجتماعی - ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود - با روش‌های حسی و تجربی
 - ۲) سازگاری هر نوع هویت جهان اجتماعی با هر نوع هویت طبیعی - یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد - با روش‌ها و علوم تجربی
 - ۳) هویت جهان اجتماعی - یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد - با علم متناسب با همان لایه
 - ۴) تمایز جهان اجتماعی از جهان طبیعت و بدن آدمی - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - علوم مبتنی بر عقل و وحی

تست ۱۸

کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟

«در جامعه دینی، هویت اجتماعی افراد براساس عقاید و ارزش‌هایی است که آن دین محترم می‌شمارد.»

۱) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و با هر نوع هویت فردی سازگار است.

۲) در جامعه قبیله‌ای، هویت اجتماعی افراد براساس جایگاه اقتصادی آن‌ها مشخص می‌شود.

۳) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

۴) برخی از ابعاد متمایز هویت انسان از یکدیگر جدا نیستند و تا حدودی به یکدیگر مرتبط‌اند.

تست ۱۹

قواعد، هنجارها و نمادهای هر جهان اجتماعی متناسب با کدام گزینه سامان می‌یابند؟

۱) عقاید، اخلاق و کنش‌ها

۲) عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها

۳) ارزش‌ها، کنش‌ها و آرمان‌ها

۴) آرمان‌ها، ارزش‌ها و فرهنگ

تست ۲۰

در کدام نوع جامعه، هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است؟

۱) جامعه سکولار

۲) جامعه قبیله‌ای

۳) جامعه سرمایه‌داری

۴) جامعه دینی

تست ۲۱

کدام عبارت مربوط به نگاه دنیوی جهان متجدد است؟

۱) طبیعت موجود زنده، نشانه و آیت خدا

۲) وظیفه انسان عمران و آبادی جهان بر اساس خواست خدا

۳) انسان مجاز به هر نوع تصرف در طبیعت برای بهره‌برداری بیشتر

۴) انسان خلیفه خدا

تست ۲۲

نوع هر یک از ویژگی‌های هویتی ذکر شده را به ترتیب، مشخص کنید:
«روستایی، منضبط، کارمند»

- ۱ فردی، متغیر و اکتسابی - انتسابی، اجتماعی و ثابت - فردی، اکتسابی و ثابت
- ۲ انتسابی، متغیر و اجتماعی - اخلاقی، فردی و ثابت - شخصی، متغیر و فرهنگی
- ۳ اکتسابی، ثابت و فردی - ثابت، اجتماعی و انتسابی - اجتماعی، متغیر و اکتسابی
- ۴ انتسابی، اجتماعی و ثابت - فردی، اکتسابی و متغیر - متغیر، اکتسابی و اجتماعی

تست ۲۳

هر جهان اجتماعی به تناسب چه چیزی با جهان طبیعی و جهان نفسانی تعامل می‌کند و بر چه اساسی با طبیعت و بدن آدمی مواجه می‌شود؟

- ۱ هویت خود - آرمان‌ها و ارزش‌ها و مبانی اعتقادی خود
- ۲ تحولات فرهنگی - قواعد و سازمان‌ها و مبانی اعتقادی خود
- ۳ کنش‌های انسانی - نمادها و هنجارها و هویت اخلاقی
- ۴ هویت خود - نمادها و هنجارها و هویت روانی

تست ۲۴

ویژگی‌های هویتی این موارد را به ترتیب، مشخص نمایید: «معلم وظیفه‌شناس» و «فرزند بزرگ خانواده»

- ۱ روانی، اخلاقی، اکتسابی و متغیر - انتسابی، اجتماعی و ثابت
- ۲ اجتماعی، روانی، اخلاقی و متغیر - اکتسابی، فردی و غیر جسمانی
- ۳ ثابت، اجتماعی و فردی - فردی، متغیر و انتسابی
- ۴ انتسابی، فردی و متغیر - اجتماعی، انتسابی و جسمانی

تست ۲۵

منزلت و احترام اجتماعی چه نوع ویژگی است و فرد آن را از چه طریقی به دست می‌آورد؟

- ۱) توسط خود ما پدید آمده و ما در پدید آمدن آن نقش داریم- موقعیت شغلی
- ۲) ما خود در پیدایش آن موثر بوده‌ایم و تغییر نمی‌کنند یا حتی قابل تغییر نیستند- موقعیت اجتماعی
- ۳) ما در بود و نبود آن تاثیری نداشته‌ایم و از این پس نیز در آن‌ها تاثیری نمی‌توانیم داشته باشیم- موقعیت اجتماعی
- ۴) ما خود در پیدایش آن موثر نبوده‌ایم ولی در تغییر و تبدیل آن می‌توانیم نقش داشته باشیم- موقعیت خانوادگی

تست ۲۶

ویژگی‌های هویتی این موارد را به ترتیب مشخص کنید:

«دانش‌آموز»، «کارمند وقت شناس» و «فرزند دوم خانواده».

- ۱) اکتسابی، اجتماعی و متغیر- روانی اخلاقی، اکتسابی و متغیر- انتسابی، اجتماعی و ثابت
- ۲) اکتسابی، فردی و ثابت- اجتماعی، روانی اخلاقی و متغیر- اکتسابی، فردی و غیر جسمانی
- ۳) اجتماعی، اکتسابی و متغیر- روحی، فردی و متغیر- اجتماعی، انتسابی و جسمانی
- ۴) فردی، انتسابی و متغیر- ثابت، اجتماعی و فردی- فردی، متغیر و انتسابی

تست ۲۷

به ترتیب هریک از موارد زیر، نتیجه‌ی چیست؟

«بیشتر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم»، «نظم اجتماعی»، و «تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی»

- ۱) عادت - پویایی نظام اجتماعی - یکسان دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه
- ۲) عادت - قواعد زندگی اجتماعی - یکسان دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه
- ۳) آشنایی‌زدایی - پویایی نظام اجتماعی - یکسان دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه
- ۴) آشنازدایی - قواعد زندگی اجتماعی - متفاوت دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه

تست ۲۸

به ترتیب کدام یک در رابطه با جامعه‌شناسی پوزیتیویستی نادرست ولی در رابطه با نظام اجتماعی درست است؟

۱ جوامعی که نظم اجتماعی را براساس الگوی پوزیتیویستی برقرار می‌سازند، در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت، موفق عمل می‌کنند - اگر نظام اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک‌جا پارک شده، ساختار اجتماعی همان خودرو در حال حرکت است.

۲ جامعه‌شناسان پوزیتیویست، معتقدند همان‌گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه‌شناسی نیز کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن می‌سازد - اگر نظام اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک‌جا پارک شده، ساختار اجتماعی همان خودرو در حال حرکت است.

۳ جوامعی که نظم اجتماعی را براساس الگوی پوزیتیویستی برقرار می‌سازند، در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت، و رغبت، موفق عمل می‌کنند. - منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر هم تاثیر می‌گذارند و از یکدیگر تاثیر می‌پذیرند.

۴ جامعه‌شناسان پوزیتیویست، معتقد همان‌گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه‌شناسی نیز کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن می‌سازد. - منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر هم تاثیر می‌گذارند و از یکدیگر تاثیر می‌پذیرند.

تست ۲۹

انسان در دیدگاه جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، چه جایگاهی دارد و پندار جامعه‌شناسان پوزیتیویستی نسبت به جوامع انسان به چه صورتی است؟

۱ صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و جوامع، دارای مسیر یکسانی نیستند.

۲ صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - همه‌ی جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و جوامع از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

۳ صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و جوامع، دارای مسیر یکسانی نیستند.

۴ صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - همه‌ی جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و جوامع از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

تست ۳۰

- به ترتیب گزاره‌های زیر را از لحاظ صحیح یا غلط بودن مشخص کنید.
- ① جای پدیده‌های اجتماعی را انسان تعیین می‌کند.
 - ② نظم، باعث پیش‌بینی کردن موقعیت‌های غیر منتظره نمی‌شود.
 - ③ آگوست کنت با روش پوزیتیویستی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را تشخیص دهد.
 - ④ جامعه‌شناسان پوزیتیویست با روش خود می‌خواستند جامعه را بر انسان مسلط کنند، اما عکس آن رخ داد.

- ① غ - غ - غ - غ
② غ - غ - ص - غ
③ ص - ص - غ - غ
④ ص - غ - غ - ص

تست ۳۱

- کدام گزینه در ارتباط با پیامدهای یکسان‌انگاری نظم طبیعت و جامعه، صحیح است؟
- ① جامعه، مستقل از انسان خواهد بود و تفاوت میان جوامع تنها تفاوت‌های کیفی است.
 - ② انسان‌ها قادر خواهند بود با تغییرات بنیادین در قوانین جامعه، آن را دگرگون کنند.
 - ③ انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.
 - ④ جامعه، واقعیتی بیرونی است که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود.

تست ۳۲

هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام قسمت جدول مرتبط است؟

تقلیل انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی	آشنایی زدایی	الف	ساختار اجتماعی
د	ج	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی	ب

- ① یکسان دانستن طبیعت و جامعه
 - ② از دید یک فرد غریبه به موضوعات روزمره نگاه کردن
 - ③ هدف جامعه‌شناسی تبیینی
 - ④ چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف
- ① الف - ج - د - ب
② د - ج - ب - الف
③ ب - د - الف - ج
④ د - ج - الف - ب

تست ۳۳

در ارتباط با مفهوم نظم اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) انسان‌ها نمی‌توانند نظم را مشاهده کنند به دلیل این که به آن عادت کرده‌اند و کمتر به چشم می‌آید؛ مانند دانش‌آموزانی که اغلب به موقع در مدرسه حاضر می‌شوند.
- ۲) نظم اجتماعی در نتیجه پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها برقرار می‌شود و باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره ما را از همکاری با دیگران بازدارد.
- ۳) نظم باعث می‌شود که شما بدانید، می‌توانید چه توقعاتی و انتظاراتی از دیگران داشته باشید، اما گاهی دیگران مطابق انتظارات شما رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف آن رخ می‌دهد.
- ۴) نظم اجتماعی به معنای قرار گرفتن هر پدیده در جای خود است؛ جای پدیده‌ها را قواعدی تعیین می‌کنند که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفتیم.

تست ۳۴

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم چه می‌کنند و کدام عبارت نتیجه نظم اجتماعی نیست؟

- ۱) آشنایی‌زدایی از امور مانوس و آشنا- امکان‌پذیر شدن پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها
- ۲) نگاه کردن به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود از دید یک غریبه- تغییر انتظارات از خود
- ۳) بررسی رابطه نظم و بی‌نظمی- اتفاقات غیرمنتظره سبب قطع همکاری با دیگران
- ۴) عادت‌زدایی از خود- تعیین جای پدیده‌ها

تست ۳۵

کدام گزینه در رابطه با نظام اجتماعی نادرست است؟

- ۱) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی نظام اجتماعی نامیده می‌شود، نظام اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید.
- ۲) منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.
- ۳) نظام اجتماعی هماهنگ یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تامین کند و در بلندمدت خود را حفظ نماید.
- ۴) نظام اجتماعی مانند خودرویی است که روشن شده و در حرکت است و یک ساختار اجتماعی پویا است.

تست ۳۶

سه پرسشی که در شناخت نظم اجتماعی مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند کدام‌اند؟ و منظور از تبیین، در علوم چیست؟

۱ چگونه به‌وجود آمدن، دوام آوردن و تغییر کردن قواعد و هنجارهای اجتماعی - مستقل تحلیل کردن و در نظر گرفتن پدیده‌هایی که در ارتباط با هم تحلیل می‌شده‌اند.

۲ چگونه اثر گذاشتن، اثر پذیرفتن و انتقال قواعد و هنجارهای اجتماعی - بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن

۳ چگونه به‌وجود آمدن، دوام آوردن و تغییر کردن قواعد و هنجارهای اجتماعی - بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن

۴ چگونه اثر گذاشتن، اثر پذیرفتن و انتقال قواعد و هنجارهای اجتماعی - مستقل تحلیل کردن و در نظر گرفتن پدیده‌هایی که در ارتباط با هم تحلیل می‌شده‌اند.

تست ۳۷

چه عاملی باعث شد تا جامعه‌شناسان علاقه‌مند شوند تا شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون بدن انسان را برجسته کنند؟ و به‌ترتیب موضوع و روش جامعه‌شناسی تبیینی در کدام گزینه، به‌درستی ذکر شده است؟

۱ موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - جامعه و کنش‌های اجتماعی افراد - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
۲ بیش‌تر بودن وجوه شباهت میان جامعه و پدیده‌های طبیعی از منظر جامعه‌شناسان اولیه - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - حس و تجربه

۳ بیش‌تر بودن وجوه شباهت میان جامعه و پدیده‌های طبیعی از منظر جامعه‌شناسان اولیه - جامعه و کنش‌های اجتماعی افراد - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

۴ موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - حس و تجربه

تست ۳۸

موفق عمل نکردن جوامع در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت از نتایج چه نوع نگاهی است و نتیجه نبود این نوع جلب مشارکت چیست؟

- ۱ توضیح جامعه و نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی و مبتنی بر قرارداد و اجبار دانستن روابط و مناسبات انسانی - افزایش حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده
- ۲ تشبیه جامعه و نظم اجتماعی به موجود زنده و شبیه دانستن قواعد آن‌ها به یکدیگر - افزایش حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده
- ۳ تشبیه جامعه و نظم اجتماعی به موجود زنده و شبیه دانستن قواعد آن‌ها به یکدیگر - پذیرش قواعد و مقررات جامعه براساس نوع قرارداد
- ۴ توضیح جامعه و نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی و مبتنی بر قرارداد و اجبار دانستن روابط و مناسبات انسانی - پذیرش قواعد و مقررات جامعه براساس نوعی قرارداد

تست ۳۹

به ترتیب هریک از عبارات زیر با کدام مورد در ارتباط است؟

«عادت»، «راهی برای تمییز نظم از بی‌نظمی» و «نظم اجتماعی»

- ۱ دلیل بیش‌تر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم - آشنایی‌زایی - نتیجه قواعد اجتماعی
- ۲ دلیل بیش‌تر به چشم آمدن نظم از بی‌نظمی - آشنایی‌زدایی - نتیجه عمل انسان‌ها
- ۳ دلیل بیش‌تر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم - آشنایی‌زدایی - نتیجه قواعد اجتماعی
- ۴ دلیل بیش‌تر به چشم آمدن نظم از بی‌نظمی - آشنایی‌زدایی - نتیجه عمل انسان‌ها

تست ۴۰

به ترتیب هریک از عبارات زیر با چه مفاهیمی، ارتباط دارند؟

«ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی»، «هماندسازی جامعه با پدیده‌هایی هم‌چون ماشین و بدن انسان» و «قرار گرفتن هر پدیده در جای خود»

- ۱ نظام اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری - نظام اجتماعی
- ۲ نظام اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تبیینی - نظم اجتماعی
- ۳ ساختار اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تبیینی - نظم اجتماعی
- ۴ ساختار اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری - نظام اجتماعی

تست ۴۱

عبارات زیر را به ترتیب از لحاظ صحیح یا غلط بودن، مشخص کنید.

- ۱ جای پدیده‌های اجتماعی را انسان تعیین نمی‌کند.
- ۲ نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید.
- ۳ آگوست کنت با روش تبیینی کوشید که مجرم بودن یا نبودن افراد را تشخیص دهد.
- ۴ در جامعه‌شناسی تبیینی، روش مطالعه طبیعت و انسان، متفاوت دانسته می‌شود.

۱ ص - ص - غ - غ

۲ غ - ص - ص - ص

۳ ص - ص - غ - ص

۴ غ - ص - غ - ص

تست ۴۲

به ترتیب هریک از عبارات زیر، با کدام مورد ارتباط دارد؟

«رشد جمعیت کشور انگلستان در طول قرن نوزدهم»، «شکل‌گیری جامعه‌شناسی نزدیک به علوم طبیعی» و «شکل‌گیری توقعات و انتظارات از دیگران»

- ۱ تغییرات ساختار اجتماعی - درستی روش علوم طبیعی - نظم اجتماعی
- ۲ تغییرات نظام اجتماعی در محیط - دخالت روابط قدرت در علم - ساختار اجتماعی
- ۳ حفظ حیات نظام اجتماعی - موفقیت‌های شگرف دانشمندان علوم طبیعی - نظم اجتماعی
- ۴ حفظ ساختار اجتماعی - موفقیت‌های شگرف دانشمندان علوم طبیعی - ساختار اجتماعی

تست ۴۳

کدام عبارت در رابطه با جامعه‌شناسی پوزیتیویستی نادرست است؟

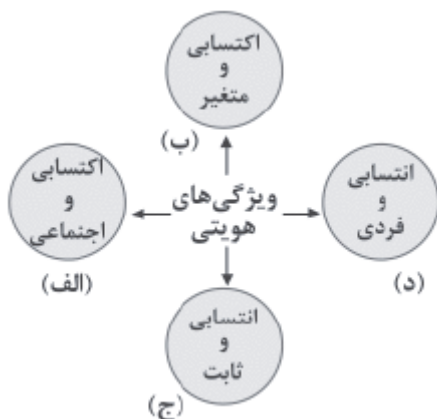
- ۱ همان‌طور که فرمول‌های فیزیک می‌توانند نظم میان اجزای یک خودرو را نشان دهند، جامعه‌شناسی باید بتواند به فرمول‌هایی برای توضیح نظم اجتماعی دست پیدا کند. جامعه صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده است و تفاوت میان جوامع مختلف، تفاوت کمی است. برخی جوامع پیچیده‌ترند و در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.
- ۲ همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.
- ۳ انسان با موجودات طبیعی تفاوت‌های بنیادی دارد و می‌تواند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورد.
- ۴ انسان با موجودات طبیعی تفاوت‌های بنیادی دارد و می‌تواند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورد.

تست ۴۴

هریک از ویژگی‌های هویتی زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار مرتبط است؟

● روستایی راستگو

● معلم ایرانی

● متولد سوم مهر

● اثر انگشت

۱ الف - ج - د - الف

۲ ج - د - ب - الف

۳ د - ب - الف - ج

۴ د - الف - ج - د

تست ۴۵

جمله «در جامعهٔ قبیله‌ای، هویت اجتماعی افراد از طریق جایگاه قبیله‌ای آن‌ها مشخص می‌شود» تاثیر کدام بخش هویتی را بر کدام بخشی هویتی دیگر بیان می‌کند؟

۱ رابطهٔ جهان طبیعی با جهان نفسانی

۲ تعامل جهان اجتماعی با جهان نفسانی

۳ تعامل جهان طبیعی با جهان اجتماعی

۴ رابطهٔ جهان اجتماعی با طبیعت و بدن آدمی

تست ۴۶

به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

۱ وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

۲ در جهان سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

۳ جامعه‌پذیری مترادف فرهنگ‌پذیری است و همان انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر است.

۲ ص - غ - غ

۴ ص - غ - ص

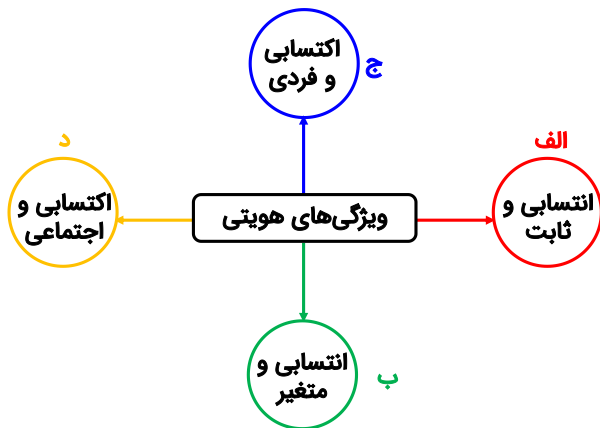
۱ غ - ص - ص

۳ غ - ص - غ

تست ۴۷

هریک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام بخش نمودار مقابل است؟

- روستایی
 - آزاده مؤمن
 - دانشمند ایرانی
 - مدرس فیلمسازی
- ۱ ب - ج - ج - الف
 - ۲ الف - ج - د - ب
 - ۳ ج - ب - الف - الف
 - ۴ الف - ج - د - د

تست ۴۸

کدام گزینه به ترتیب پاسخ سؤالات زیر را بیان می‌کند؟

- اساس تعامل جهان اجتماعی با طبیعت و بدن آدمی چیست؟
 - نمودار مقابل نشانه چیست؟ جهان نفسانی ← جهان اجتماعی
 - حق و باطل بودن لایه‌های جهان اجتماعی، چگونه شناخته می‌شود؟
- ۱ هویت جهان اجتماعی - ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود. - با روش‌های حسی و تجربی
 - ۲ سازگاری هر نوع هویت جهان اجتماعی با هر نوع هویت طبیعی - یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد - با روشه و علوم تجربی
 - ۳ هویت جهان اجتماعی - یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد - با علم مناسب با همان لایه
 - ۴ تمایز جهان اجتماعی از جهان طبیعت و بدن آدمی - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود. - علوم مبتنی بر عقل و وحی

تست ۴۹

در کدام گزینه ویژگی‌های ساختار اجتماعی به درستی مورد اشاره قرار گرفته است؟

- ۱ در گروه‌های غیررسمی بهتر دیده می‌شود- برای تعیین حقوق و تکالیف مربوط به هر نقش
- ۲ ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی
- ۳ برای هماهنگی قواعد اجتماعی با قواعد زندگی خانوادگی- تشخیص نظم موجود درون پدیده‌های اجتماعی
- ۴ سامان‌دهی و امکان‌پذیری ارتباط با یکدیگر- امکان مبارزه با قانون‌گریزی

تست ۵۰

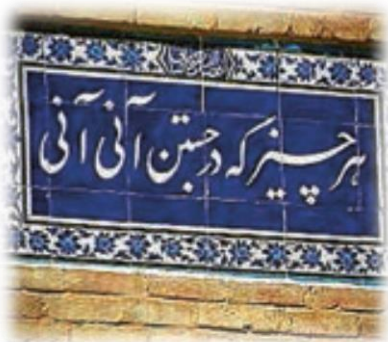
کدام یک در رابطه با هویت درست است؟

- ۱ بسیاری از ویژگی‌های هویتی مانند مکان تولد را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن نقش و سهم بسیاری داریم.
- ۲ فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی، می‌تواند برخی ویژگی‌های هویتی مانند ایرانی بودن را داشته باشد.
- ۳ روان‌کاوان درباره ابعاد فطری هویت فردی و اجتماعی انسان و همچنین درباره فراموشی انسان از خویش سخن گفته‌اند.
- ۴ هر فردی در طول زندگی خود، تغییرات هویتی بسیاری را پشت سر می‌گذارد ولی خود می‌داند همان شخصی است که همه آن تغییرات را سپری کرده است.

● **جلسه دهم تام‌لند - ادامه درس ۸ جامعه‌شناسی دهم (۱)**

◀ **خودآگاهی یا ناخودآگاهی**

گفت چون سقراط در نزع اوفتاد / بود شاگردیش، گفت ای اوستاد
چون کفن سازیم تن پاکت کنیم / در کدامین جای در خاکت کنیم
گفت گر تو باز یابیم ای غلام / دفن کن هر جا که خواهی والسلام
من چو خود را زنده در عمری دراز / پی نبردم، مرده کی یابی تو باز

نکته

بخشی از هویت آگاهانه (آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند) / بخش دیگر پنهان (آن را نمی‌شناسیم)

◀ گاهی درباره ویژگی‌هایی از خود که به آن واقف نیستیم، می‌اندیشیم. گاهی برای شناخت خود از دیگران کمک می‌گیریم:

۱ سؤال از والدین و دوستان درباره نقاط ضعف و قوت خویش - رفتن نزد مشاوران، روان‌شناسان و روان‌کاوان و مشاوره گرفتن

۲ جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان ← بحث و ارائه نظر درباره

۳ فیلسوفان ← مباحث

۴ پیامبران و اولیای الهی از دیرباز ← سخن گفتن درباره ابعاد الهی و فطری هویت فردی و اجتماعی و غفلت و فراموشی انسان‌ها از خویشتن

نکته

◀ نظریات متفاوت درباره هویت ← نشانه

نکته

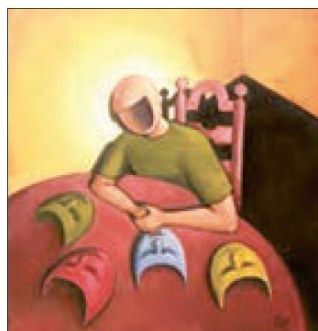
۱ تحقیقات نشان می‌دهد کودک خطای خود را غیرعمدی و خطای دیگران را عمدی می‌داند.

۲ در ابتدا محققان

۳ کودک با شناخت بیش‌تر

۴ هرچه شناخت کودکان از موقعیت خود و دیگران بیش‌تر ← تغییر قضاوت آن‌ها

■ سرگستگی انسان

■ ابعاد الهی و فطری هویت انسان در قرآن

تست ۱

تغییر قضاوت کودکان در مورد خود و دیگران به چه علتی است؟

- ۱ بیش‌تر شدن شناخت کودکان از موقعیت خود و دیگران
- ۲ موجه‌تر دانستن خطاهای خود نسبت به خطاهای دیگران
- ۳ عمدی دیدن خطاهای دیگران در مقایسه با خطاهای خود
- ۴ تأکید بر شرایط محیطی در انجام کارهای خطای خود و دیگران

تست ۲

از کدام‌یک از گزینه‌های زیر می‌توان نتیجه گرفت که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد؟

- ۱ مباحث گسترده فیلسوفان در مورد هویت
- ۲ آگاهانه یا ناآگاهانه بودن بخش‌هایی از هویت
- ۳ فهمیدن نقاط ضعف یا قوت خویش در سؤال از دیگران
- ۴ وجود نظریات متفاوت درباره هویت

تست ۳

کدام عبارت در رابطه با موضوع خودآگاهی و هویت درست نیست؟

- ۱ بخشی از هویت برای ما پنهان است و ما آن را نمی‌شناسیم و درباره آن‌ها تأمل می‌کنیم.
- ۲ بخشی از هویت آگاهانه است یعنی ما آن را می‌شناسیم یا آن‌که دیگران به آن پی می‌برند و برای ما بازگو می‌کنند.
- ۳ ما گاه درباره ویژگی‌هایی از خود که به آن واقف نیستیم تأمل می‌کنیم و همیشه برای شناخت خود از دیگران کمک می‌گیریم.
- ۴ ما درباره ویژگی‌هایی از خود که به آن‌ها واقف نیستیم، می‌اندیشیم و از دوستان خود درباره نقاط ضعف و قوت خویش سؤال می‌کنیم.

قسمت ۴

عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- ① وجود نظریات متفاوت درباره‌ی هویت
- ② درباره‌ی غفلت و فراموشی انسان‌ها از خویشتن سخن گفته‌اند.
- ③ هویت افراد بیش‌تر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها بستگی دارد.
- ④ بخشی از هویت آگاهانه است، یعنی آن را می‌شناسیم - فیلسوفان و روان‌شناسان - جامعه‌ی آپارتاید
- ⑤ امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت - پیامبران و اولیای الهی - جامعه‌ی سرمایه‌داری
- ⑥ بخشی از هویت برای ما پنهان است و ما آن را نمی‌شناسیم - مشاوران و روان‌کاوان - جامعه‌ی سرمایه‌داری
- ⑦ امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت - جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان - جامعه‌ی سرمایه‌داری

@konkor_persia

● درس ۹ جامعه دهم (۱) - بازتولید هویت اجتماعی (چگونگی شکل‌گیری و تداوم هویت اجتماعی)

- هر گروه زنبور عسل وظایف خود را به صورت غریزی انجام می‌دهند.
- انسان با شناخت موقعیت ← یادگیری حقوق و تکالیف خود ← شکل‌دهی به هویت اجتماعی با عمل به حقوق و تکالیف

نکته

در انگلستان سالانه تعداد زیادی جوجه تیغی در اثر برخورد با اتومبیل کشته می‌شود. با وجود گلوله شدن و از بین رفتن، باز این عمل تکرار می‌شود.

◀ تولد فرد در یک جهان اجتماعی ایجاد شده توسط نسل‌های قبل:

- ۱ پس از تولد فرد، تعیین بخشی از هویت اجتماعی و به رسمیت شناختن فرد به عنوان عضو خود و در نظر گرفتن ویژگی‌های متناسب با موقعیت (صدور شناسنامه برای نوزاد)
 - ۲ جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، آموزش اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود ← فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی، آموختن شیوه زندگی در آن ← آشنایی تدریجی فرد با موقعیت خود در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفش
 - ۳ اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها با جهان در
 - ۴ دیگر عوامل آشنایی افراد با جهان اجتماعی:
- جامعه‌پذیری: فرآیند مشارکت یا مسیر
- جامعه‌پذیری = ... (انتقال

● بخوانیم و بدانیم

- ۱ گروه‌های شغلی یا حرفه‌ای از گروه‌های اجتماعی مهم
- ۲ اعضای هر حرفه دارای نوعی منشور اخلاقی (دستورالعمل زندگی اعضای حرفه)
- ۳ فتوت‌نامه نوعی از منشور شغلی (دستورالعمل اهل حرفه برای تعیین روابط خود و روابط با جامعه)
- ۴ از جمله نمونه‌ها فتوت‌نامه بنایان (۵ اصل و احکام)

نکته

- پدر و مادر علاوه بر آموزش راه و بیراهه، مراقبت می‌کنند که فرزندانشان راه را بیمایند.
 - اولیای مدرسه هم یادآوری قواعد می‌کنند هم نظارت بر اجرای مقررات
 - سازوکارهای نظارت بر اعضا در تمامی بخش‌های جهان اجتماعی
 - عضویت در جهان اجتماعی همواره همراه با نظارت و کنترل اجتماعی و بسنده نکردن به توصیه زیر:
- من آن‌چه شرط بلاغ است با تو می‌گویم
تو خواه از سخنم، پند گیر خواه ملال

برخی انسان‌ها هویتی که جهان اجتماعی برای آن‌ها در نظر گرفته، نمی‌پذیرند:

- ۱ همواره افرادی هستند که جذب عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی نمی‌شوند ← نقش مورد انتظار نهادها و سازمان‌های مختلف جامعه را نمی‌پذیرند ← پایبند نبودن آن‌ها به حقوق و تکالیف خود و انجام رفتارهای مخالف
- ۲ کژروی اجتماعی: کنش‌هایی برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه

تست ۵

به ترتیب هویت افراد در جوامع سرمایه‌داری براساس چه عاملی تعیین می‌شود؟ ابعاد اجتماعی هویت انسان‌ها، مورد بحث کدام گروه است و فرآیند مشارکت فرد در زندگی اجتماعی چه نام دارد؟

- ۱ ارزش‌های دنیوی و سکولار - روان‌شناسان و روان‌کاوان - کنترل اجتماعی
- ۲ میزان تلاش و توان کار فرد - فیلسوفان - فرهنگ‌پذیری
- ۳ طبقه اجتماعی - پیامبران و اولیای الهی - جامعه‌پذیری
- ۴ ثروت و توان اقتصادی - انسان‌شناسان و جامعه‌شناسان - فرهنگ‌پذیری

تست ۶

کدام گزینه در ارتباط با «هویت اجتماعی فرد» **نادرست** است؟

- ۱ جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه‌ی زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد.
- ۲ جهان اجتماعی فرد را به‌عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد و بخشی از هویت او را تعیین می‌کند.
- ۳ صدور شناسنامه برای نوزادان نشان‌دهنده‌ی شکل‌گیری کامل هویت اجتماعی اکتسابی فرد توسط جهان اجتماعی است که به‌وسیله‌ی نسل‌های قبل از او ایجاد شده است.
- ۴ جهان اجتماعی برای فرد ویژگی‌هایی متناسب با موقعیتی که در آن قرار گرفته است، در نظر می‌گیرد.

روش‌های پیشگیری و کنترل کژروی اجتماعی:

- ۱ تبلیغ و اقناع: کوشش جهان اجتماعی برای ترویج عقاید و ارزش‌ها از طریق آموزش برای قانع کردن افراد به پذیرش آن‌ها
- ۲ تشویق و پاداش: تشویق و پاداش‌دهی جهان اجتماعی به افراد عمل‌کننده مطابق ارزش‌ها و قواعد
- ۳ تنبیه و مجازات: در جهان اجتماعی تنبیه و مجازات افراد دچار کژروی اجتماعی

اقناع:

- ۱ روش
- ۲ هرچه ← انجام بهتر کنش‌ها و اعمال متناسب با فرهنگ توسط افراد
- ۳ فرهنگ‌های

تشویق و تنبیه:

- ۱ به دو شیوه:
- ۲ شیوه غیررسمی:
- ۳ شیوه رسمی:

کنترل اجتماعی: مجموعه فعالیت‌هایی برای پذیرش فرهنگ جامعه و

بخوانیم و بدانیم:

هرکدام از روش‌های کنترل اجتماعی مزایا و معایبی دارند، ممکن است مواجه با موفقیت یا شکست شود. تحقیقات مختلف درباره چگونگی استفاده از این روش‌ها در خانواده‌ها نشان می‌دهد والدین موفق‌تر متناسب با رفتار خوب و بد فرزندان به‌درستی از روش‌ها استفاده می‌کنند.

نکته

هر جهان اجتماعی بدون روش‌های مناسب کنترل اجتماعی:

- ۱ در معرض
- ۲ بازتولید
- ۳ تهدید دوام و بقای آن

در جهان اسلام امر به معروف و نهی از منکر:

- ۱ نقش مهم در فرآیند.....
- ۲ دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی
- ۳ روش‌های مختلف برخی.....
- ۴ در مواردی همگانی و در مواردی.....

تست ۷

به‌ترتیب کدام گزینه درباره اقناع درست است و در رابطه با امر به معروف و نهی از منکر **نا درست** است؟

- ۱ به دو شیوه رسمی و غیررسمی انجام می‌شود - در برخی موارد وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی است.
- ۲ هرچه قدرت اقناع فرهنگ بیش‌تر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند - برخی روش‌های آن تبلیغی و برخی تشویقی یا تنبیهی است.
- ۳ روشی است که به‌واسطه آن، فرهنگ درونی می‌شود - هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای امر به معروف و نهی از منکر نداشته باشد، دوام و بقای آن تهدید می‌شود.
- ۴ فرهنگ‌هایی که با فطرت آدمیان سازگارترند، قدرت اقناعی بیش‌تری دارند - دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری هستند.

تست ۸

کدام یک، در ارتباط با روش‌های کنترل کجروی‌های اجتماعی درست **نیست**؟

- ۱ هر جهان اجتماعی، افرادی را که مطابق ارزش‌ها و قواعدش عمل کنند، تشویق می‌کند و به آن‌ها پاداش می‌دهد.
- ۲ تشویق و تنبیه به دو صورت رسمی و غیررسمی انجام می‌شود. روش‌های رسمی آثار عمیق‌تری دارند.
- ۳ هر جهان اجتماعی، کسانی را که دچار کجروی اجتماعی شده باشند تنبیه و مجازات می‌کند.
- ۴ هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیش‌تر باشد افراد رفتارهای متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

تست ۹

کدام گزینه به ترتیب با جدول زیر مرتبط است؟

- برخی روش‌های آن تبلیغی، برخی تشویقی یا تنبیهی است.
- انطباق دادن افراد با انتظارات

جامعه پذیری	کنترل اجتماعی	امر به معروف و نهی از منکر
(ج)	(الف)	(ب)

جامعه

- انتقال فرهنگ از نسلی به نسل

دیگر

۲ - ب - ج - الف

۴ - ب - الف - ج

۱ - الف - ب - ج

۳ - الف - ج - ب

تست ۱۰

به ترتیب، نتیجه و پیامد هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- وجود نظریات متفاوت درباره هویت
- سازگاری بیش‌تر فرهنگ با فطرت انسان
- نداشتن روش مناسب برای کنترل اجتماعی

۱ امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت - قدرت اقناعی بیش‌تر - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی

۲ قابل شناخت نبودن همه ابعاد - هویت - ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تر - قرار گرفتن جهان اجتماعی در معرض آسیب‌های بیش‌تر

۳ قابل شناخت نبودن همه ابعاد هویت - قدرت اقناعی بیش‌تر - با مشکل مواجه شدن بازتولید جهان اجتماعی

۴ امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت - ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تر - ناتوانی در کنترل کجروی اجتماعی

تست ۱۱

کدام یک از مفاهیم زیر ارتباط مستقیمی با بهتر انجام دادن کنش‌ها و اعمال متناسب با فرهنگ جامعه دارد؟

۱ قدرت اقناع یک فرهنگ

۲ روش‌های درست تشویق در جامعه

۳ روش‌های منطقی و عقلانی در شیوه‌های رسمی تشویق و تنبیه

۴ روش‌های درست تنبیه و مجازات در جامعه

تست ۱۲

کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- ۱) افراد می‌توانند از پذیرش عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی سر باز زنند.
- ۲) اقناع روشی است که به واسطه‌ی آن افرادی که مطابق ارزش‌ها و قواعد عمل کنند، پاداش می‌گیرند.
- ۳) شیوه‌ی غیررسمی تنبیه، بیش‌تر توسط سازمان‌ها و مؤسسات و به وسیله‌ی عموم افراد جامعه انجام می‌شود.
- ۴) در تمامی بخش‌های جهان اجتماعی، سازوکارهایی برای نظارت بر اعضا وجود دارد.
- ۱ - غ - ص - ص - ص ۲ - ص - غ - غ - ص
۳ - غ - ص - ص - غ ۴ - ص - ص - غ - غ

تست ۱۳

هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام موضوع ارتباط دارد؟

«خانواده»، «انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر»، «فرهنگ بهره‌مند از قدرت اقناعی زیاد»

- ۱) مهم‌ترین آشنایی‌های فرد با جهان - جامعه‌پذیری - فرهنگ‌های عقلانی
- ۲) اولین آشنایی‌های فرد با جهان - فرهنگ‌پذیری - فرهنگ متجدد غرب
- ۳) مهم‌ترین آشنایی‌های فرد با جهان - تداوم هویت اجتماعی - فرهنگ متجدد غرب
- ۴) اولین آشنایی‌های فرد با جهان - هدف برنامه‌ریزان فرهنگی - فرهنگ‌های عقلانی

تست ۱۴

عبارت‌های زیر را به ترتیب از حیث صحیح و غلط بودن مشخص نمایید.

- هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیش‌تری قرار می‌گیرد.
- امر به معروف و نهی از منکر، همواره همگانی و به عهده همه افراد جامعه است.
- بخش‌هایی از جهان اجتماعی که به لحاظ عملی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل است.

- ۱ - ص - ص - غ ۲ - ص - غ - ص
۳ - غ - غ - ص ۴ - غ - ص - ص

تست ۱۵

در رابطه با بعد اجتماعی هویت و بازتولید آن، کدام یک از گزینه‌های زیر **نادرست** است؟

- ۱ همواره افرادی هستند که جذب عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی خود نمی‌شوند.
- ۲ هر جامعه‌ای برای پیشگیری و کنترل کژروی‌های اجتماعی، تنها از دو شیوه تشویق و تنبیه استفاده می‌کند.
- ۳ جهان اجتماعی، پس از تولد فرد، بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند.
- ۴ شیوه‌های غیررسمی تشویق و تنبیه، آثار عمیق‌تری را به دنبال دارد.

تست ۱۶

هریک از موارد زیر **به ترتیب** بیان‌گر کدام مفهوم است؟

«روشی که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود - روشی که به دو صورت رسمی و غیررسمی انجام می‌شود - مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق دادن افراد با انتظارات جامعه انجام می‌شود.»

- ۱ تبلیغ - امر به معروف و نهی از منکر - جامعه‌پذیری
- ۲ اقناع - تشویق و تنبیه - کنترل اجتماعی
- ۳ تشویق - اقناع - کنترل اجتماعی
- ۴ اقناع - تشویق - جامعه‌پذیری

تست ۱۷

عبارت **نادرست** در رابطه با امر به معروف و نهی از منکر کدام است؟

- ۱ این دو عنصر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی هستند.
- ۲ امر به معروف و نهی از منکر دو عنصر فرهنگی در آموزه‌های اسلامی هستند که دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی هستند.
- ۳ مسئولیت برخی از مراتب امر به معروف و نهی از منکر برعهده سازمان‌های غیررسمی است و مسئولیت برخی دیگر برعهده همه افراد جامعه است.
- ۴ برخی از روش‌های امر به معروف و نهی از منکر تبلیغی و برخی تشویقی یا تنبیهی است و امر به معروف و نهی از منکر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند.

تست ۱۸

کنترل اجتماعی عبارتست از:

- ۱ مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ و مشارکت دادن افراد در زندگی اجتماعی طی می‌شود.
- ۲ مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ و انطباق دادن افراد با انتظارات جامعه انجام می‌شود.
- ۳ فرآیندی که جهت انطباق دادن افراد با انتظارات جامعه و مسیری که برای تکوین و شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد در نظر گرفته می‌شود.
- ۴ فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای تکوین و شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود.

تست ۱۹

در ارتباط با بازتولید هویت اجتماعی، کدام گزینه درست است؟

- ۱ فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در مدرسه، گروه‌های هم‌بازی، مجالس علمی و مذهبی و رسانه‌های جمعی می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهان اجتماعی پیدا می‌کند.
- ۲ صدور شناسنامه برای نوزادان نشان می‌دهد که جهان اجتماعی بخشی از هویت اجتماعی هر فرد را تعیین می‌کند.
- ۳ هر فرد با مشارکت در زندگی اجتماعی، اغلب جهان اجتماعی متناسب با موقعیت خود را می‌سازد و هویت اجتماعی آن را تعیین می‌کند.
- ۴ هر فرد برای بقا و تداوم هویت خود، شیوه مشارکت در جهان اجتماعی و شیوه زندگی در آن را می‌پذیرد.

تست ۲۰

در ارتباط با پیشگیری و کنترل کژروی‌های اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ تشویق و تنبیه به دو شیوه رسمی و غیررسمی انجام می‌شود، شیوه غیررسمی آن بیش‌تر در خانواده، همسالان یا به‌وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود.
- ۲ هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیش‌تری قرار می‌گیرد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام آن تهدید می‌شود.
- ۳ هریک از روش‌های پیشگیری و کنترل اجتماعی مزایا و معایبی دارد و ممکن است در عمل با موفقیت یا شکست مواجه شود.
- ۴ هر جهان اجتماعی می‌کوشد با تنبیه و مجازات از کژروی افرادی که مطابق ارزش‌ها و قواعدش عمل می‌کنند، جلوگیری کند.

تست ۲۱

- هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام مورد، اشاره دارد؟
- ① روشی که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
 - ② از روش‌های مورد استفاده در امر به معروف و نهی از منکر

① تشویق - تبلیغ

② تشویق و تنبیه - اقناع

③ تنبیه - تبلیغ

④ اقناع - تشویق و تنبیه

تست ۲۲

جهان اجتماعی برای، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. فرد نیز برای شیوه زندگی در آن را می‌آموزد.

① شکل‌گیری - مشارکت در جهان اجتماعی

② شکل‌گیری - آشنا شدن با حقوق و تکالیف خود

③ تداوم - آشنا شدن با حقوق و تکالیف خود

④ تداوم - مشارکت در جهان اجتماعی

تست ۲۳

کدام گزینه در ارتباط با «ابعاد هویتی انسان» نادرست است؟

① بدن ما مجرای ارتباط با جهان نفسانی و بخشی از آن محسوب می‌شود و نقش و عضویت اجتماعی ما نیز مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی است.

② در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه‌ی زندگی اجتماعی مردم متفاوت است که نشان‌دهنده‌ی ارتباط جهان طبیعی با جهان اجتماعی است.

③ سه‌بعد جسمانی، نفسانی و اجتماعی از یکدیگر جدا نیستند و با یکدیگر تعامل با ارتباط دوسویه دارند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

④ هویت فردی با دو بخش جسمانی و نفسانی شناسایی می‌شوند و با هویت اجتماعی سازگار می‌شوند.

تست ۲۴

کدام گزینه در ارتباط با «ابعاد هویتی انسان» **نادرست** است؟

- ۱ بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان نفسانی و بخشی از آن محسوب می‌شود و نقش و عضویت اجتماعی ما نیز مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی است.
- ۲ در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوهی زندگی اجتماعی مردم متفاوت است که نشان‌دهندهی ارتباط جهان طبیعی با جهان اجتماعی است.
- ۳ سه‌بعد جسمانی، نفسانی و اجتماعی از یکدیگر جدا نیستند و با یکدیگر تعامل با ارتباط دوسویه دارند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند.
- ۴ هویت فردی با دو بخش جسمانی و نفسانی شناسایی می‌شوند و با هویت اجتماعی سازگار می‌شوند.

تست ۲۵

کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟

«جهان متجدد با آرمان‌هایی مانند انضباط و دم‌غنیمت‌شماری سازگار است.»

- ۱ اخلاق پهلوانی، اخلاق ورزشی جهان جدید است و با ارزش‌های کلان اجتماعی این جهان سازگار است.
- ۲ جهان متجدد به تناسب رویکرد این جهانی خود با آن دسته از ویژگی‌های روانی و اخلاقی سازگار است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی و معنوی آن شکل می‌گیرند.
- ۳ همان‌گونه که هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی سازگار است، هویت اخلاقی و معنوی می‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگاری یابد.
- ۴ هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه‌ی پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد.

تست ۲۶

کدام یک در رابطه با ویژگی‌های مختلف هویت، درست **نیست**؟

- ۱ هویت اخلاقی و الهی انسان نمی‌تواند با هویت جمعی دنیوی این جهان سازگاری داشته باشد.
- ۲ انسان‌ها نمی‌توانند هویتی را که جامعه برای آنان در نظر گرفته است، نپذیرند یا آن‌که در مسیر قواعد و هنجارهای اجتماعی حرکت نکنند.
- ۳ انسان‌ها پس از مدتی که از تولدشان بگذرد به‌گونه‌ای فعال با محیط اجتماعی خود برخورد می‌کنند و هویت اکتسابی اجتماعی خود را به‌دست می‌آورند.
- ۴ بسیاری از خصوصیات هویتی انسان‌ها مانند موقعیت اجتماعی به دلایلی همواره تغییر می‌کنند ولی برخی از خصوصیات تغییر نمی‌کنند یا حتی قابل تغییر نیستند.

تست ۲۷

عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- چگونگی شکل‌گیری و تداوم هویت اجتماعی
- رفتارهای خلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه
- آثار و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری دارند.
- ۱ بازتولید هویت اجتماعی - کنترل اجتماعی - تشویق و تنبیه غیررسمی
- ۲ جامعه‌پذیری - کج‌روی‌های اجتماعی - امر به معروف و نهی از منکر
- ۳ بازتولید هویت اجتماعی - کج‌روی‌های اجتماعی - امر به معروف و نهی از منکر
- ۴ کنترل اجتماعی - کج‌روی‌های اجتماعی - تشویق و تنبیه غیررسمی

تست ۲۸

عبارت‌های زیر به ترتیب پیامد کدام گزینه هستند؟

- تشویق افراد جهان اجتماعی
- قدرت اقناعی بیش‌تر یک فرهنگ
- آسیب‌های بیش‌تر جهان اجتماعی
- ۱ افرادی که مطابق ارزش‌ها و قواعد جهان اجتماعی عمل کنند - فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند - عدم وجود روش مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۲ افرادی که مطابق ارزش‌ها و قواعد جهان اجتماعی عمل کنند - فرهنگ در افراد درونی شود - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی
- ۳ افرادی که برای پذیرش فرهنگ قانع شوند - فرهنگ بیش‌تر برای افراد درونی شود - عدم وجود روش مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۴ افرادی که برای پذیرش فرهنگ قانع شوند - افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی

جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۰

تغییرات هویت اجتماعی (فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات)

موقعیت اجتماعی: جایگاه فرد در جامعه یا گروه اجتماعی

شناخت موقعیت اجتماعی فرد ← به‌دست آوردن اطلاعات درباره او (ارتباطات او، انتظارات از او و نحوه رفتار با او)

- فرد در بدو تولد، پذیرش در محیط خانواده و سایر محیط‌ها.

- با گذر زمان برخورد فعال فرد با محیط اجتماعی خود ← به‌دست آوردن

برخورداری از موقعیت جدید اجتماعی متناسب با همین هویت اجتماعی جدید

تست ۱

کسب هویت‌های اجتماعی جدید با تغییراتی در افراد همراه است. افراد در بدو تولد خود را به‌صورت در محیط خانواده و... می‌پذیرند.

۱) موقعیت اجتماعی - هویت اجتماعی انتسابی - انفعالی

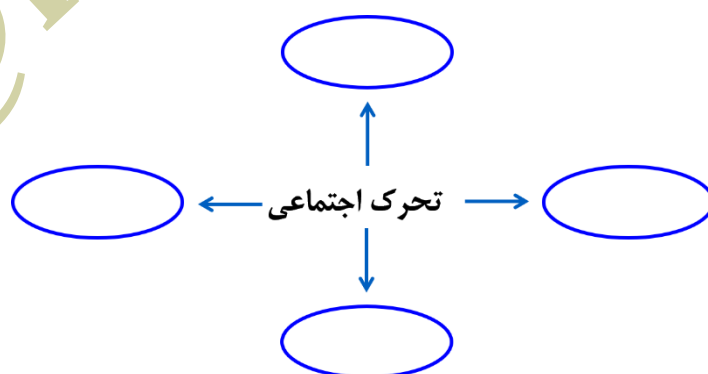
۲) خصوصیات انتسابی - هویت اجتماعی انتسابی - فعال

۳) ویژگی‌های هویتی جسمانی - هویت اجتماعی اکتسابی - فعال

۴) ویژگی‌های هویتی غیرجسمانی - هویت اجتماعی اکتسابی - انفعالی

تحرك اجتماعی:

انواع تحرك اجتماعی:

● تحرک اجتماعی

۱ درون

۲ میان

تست ۲

در چه صورتی، برای شخصی که شغل خود را تغییر می‌دهد، تحرک اجتماعی افقی اتفاق افتاده است؟

۱ در صورتی که حقوق شغل جدید، تفاوت چندانی با شغل سابق نداشته باشد.

۲ در حالتی که شغل جدید، موقعیت اجتماعی او را تغییر ندهد.

۳ در صورتی که شغل قبلی، مزایای بیش‌تری نسبت به شغل جدید داشته باشد.

۴ در حالتی که عنوان شغل قبلی با شغل جدید، تفاوت خاصی نکرده باشد.

تست ۳

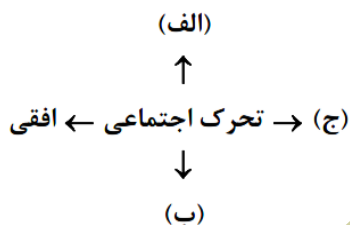
به ترتیب (الف، ب و ج)، کدام گزینه نمودار را کامل می‌کند؟

۱ کارمند اداره که مدیر بخشی از اداره می‌شود - مدیر اداره که عزل می‌شود - کارمندی که از یک بخش اداره به بخش دیگر منتقل می‌شود.

۲ مدیری که کارمندی عادی می‌شود - مدیر بخشی که مدیر کل می‌شود - تغییر شغل که سبب تغییر موقعیت اجتماعی فرد نشود.

۳ مهندسی که شغل خود را تغییر می‌دهد - مدیرکل که عزل می‌شود و مدیر یک بخش می‌گردد - پزشکی که رئیس بیمارستان می‌شود.

۴ وزیری که استعفاء می‌دهد و بعد نماینده مجلس می‌شود - رئیس‌جمهوری که دوره کاری او تمام شده است - مدیری که مدیرکل می‌شود.

● ملاک‌های موقعیت

- ۱ در همه کشورها وجود رده‌بندی مشاغل
- ۲ رده‌بندی مشاغل یکسان
- ۳ موقعیت اجتماعی صرفاً تابع مشاغل
- ۴ ملاک‌های دیگر: ایمان، تقوا

● بخوانیم و بدانیم

- ۱ انسداد اجتماعی:
- ۲ باز بودن راه تحرک اجتماعی به معنای امکان دسترسی افراد محروم و کم‌تر برخوردار جامعه به موقعیت‌های اجتماعی بالاتر
- ۳ انسداد اجتماعی بیش‌تر در جوامع با موقعیت اجتماعی مانند وراثت و نژاد
- ۴ در بسیاری از جوامع مبتنی بر ← بسته شدن راه تحرک اجتماعی بر محرومان جامعه
- ۵ در جوامع دارای رده‌بندی براساس سرمایه اقتصادی: مواجهه محرومان با انسداد اجتماعی

تست ۴

در ارتباط با انسداد اجتماعی، کدام گزینه **نادرست** است؟

- ۱ در جوامعی که رتبه‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.
- ۲ انسداد اجتماعی صرفاً در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد تعیین می‌شود.
- ۳ به معنای مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی است و فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی یکسان نیست.
- ۴ در بسیاری از جوامع که مبتنی بر ویژگی‌های اکتسابی هستند شرایط به‌گونه‌ای است که در عمل راه تحرک اجتماعی بر محرومان جامعه بسته است.

در جوامع فئودالی غربی

- ۱ موقعیت اجتماعی افراد وابسته به رابطه با زمین
- ۲ برخی ارباب و برخی رعیت
- ۳ طبقه سوم (صراف، بنا، کفاش) بدون اهمیت و اعتبار قانونی و اجتماعی و با هویت منفی و پست
- ۴ تحمل کردن طبقه سوم به علت فواید و کارکردهای آن
- ۵ یک نویسنده: طبقه سوم
- ۶ طبقه متوسط جهت کسب اعتبار برای خود ← ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن ← بی‌اعتباری اشراف با ارزیابی آن‌ها براساس معیار فایده‌مندی ← (معرفی خود به‌عنوان تولیدکننده و اشراف به‌عنوان سربار)
- ۷ پذیرش و معیار فایده‌مندی توسط عموم مردم ← پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی (ارزیابی انسان‌ها صرفاً براساس همین ملاک) ← شکل‌گیری جوامع با تعیین موقعیت براساس وضعیت اقتصادی افراد ← وابستگی سایر ویژگی‌ها به این ملاک

تست ۵

به ترتیب در کدام گزینه پیامدهای عبارات زیر آمده است؟

- تعیین رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی
 - کسب هویت‌های اجتماعی جدید
 - تلاش طبقه متوسط برای کسب اعتبار در جوامع فئودالی
- ۱ انسداد اجتماعی برای محرومان - تغییر در موقعیت اجتماعی - ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها
 - ۲ انسداد اجتماعی برای محرومان - شکل‌گیری تحرک اجتماعی - بی‌اعتبار ساختن اشراف با ارزیابی آن‌ها براساس معیار موقعیت اجتماعی
 - ۳ مسدود شدن راه هرگونه تحرک اجتماعی - تغییر در موقعیت اجتماعی - بی‌اعتبار ساختن اشراف با ارزیابی آن‌ها براساس معیار موقعیت اجتماعی
 - ۴ مسدود شدن راه هرگونه تحرک اجتماعی - شکل‌گیری تحرک اجتماعی - ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها

تست ۶

امکان دسترسی افراد محروم و کم‌تر برخوردار جامعه، به موقعیت‌های اجتماعی بالاتر به چه معنایی اشاره دارد؟ طبقه متوسط در جوامع فئودالی جهت کسب اعتبار برای خودش به چه اقدامی پرداخت؟ و در این اقدام چه چیزی را معیار و مبنای خود قرار داد؟

- ۱) تحرک اجتماعی صعودی - ارزیابی گروه‌های دیگر - عدم رابطه و وابستگی به زمین
- ۲) باز بودن راه تحرک اجتماعی - ارزیابی گروه‌های دیگر - مفید بودن یا نبودن گروه‌ها
- ۳) تحرک اجتماعی صعودی - بی‌اعتبار ساختن اشراف - مفید بودن یا نبودن گروه‌ها
- ۴) باز بودن راه تحرک اجتماعی - بی‌اعتبار ساختن اشراف - عدم رابطه و وابستگی به زمین

در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های تحرک اجتماعی برای افراد، متفاوت است.
هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌ها برخی تغییرات و تحرک‌ها را
مثلاً:

- ۱) جامعه شکل گرفته براساس نژاد ← امکان مانند آپارتاید (جدانژادی)
- ۲) جامعه شکل گرفته براساس ارزش اقتصادی ← امکان تحرک
- ۳) جامعه شکل گرفته براساس ارزش دنیوی ← امکان تحرک

تست ۷

در جامعه شکل گرفته براساس ارزش‌های نژادی، تحرک صعودی بر چه مبنایی فراهم است؟

- ۱) منع فعالیت‌های دینی
- ۲) صرفاً برای یک نژاد خاص
- ۳) در اختیار داشتن منابع ثروت
- ۴) به رسمیت شناختن ارزش‌های دنیوی

تست ۸

تحرک اجتماعی صعودی، در جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، برای چه کسانی فراهم است؟

- ۱ صرفاً برای یک نژاد خاص مهیاست.
- ۲ منابع ثروت در اختیارشان باشد.
- ۳ ارزش‌های دینی را به رسمیت بشناسند.
- ۴ فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع کنند.

در جهان سکولار

- ۱ هویت دینی و معنوی افراد
- ۲ فعالیت‌های آشکارکننده هویت دینی
- ۳ برای نمونه جلوگیری از تحصیل
- ۴ امکان رأی به قوانین الهی
- ۵ برای نمونه در ۱۹۹۱ م.

نکته

در جهان دینی و معنوی: هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

بخوانیم و بدانیم

- ۱ در جهان اسلام برخی مشاغل
- ۲ انسان باید مراقب عوامل مؤثر در تربیت و هویت‌یابی خود باشد. (به‌ویژه شغل فرد)
- ۳ اساس منع و ترغیب اسلام نسبت به مشاغل: آثار مخرب یا سازنده حرفه‌ها بر تربیت و هویت انسان
- ۴ اسلام مشاغل انسان‌ساز را تحسین می‌کند و مشاغل مخرب انسان را مذمت.
- ۵ اسلام، تربیت انسان متعالی را هدف آفرینش می‌داند و برای تحقق آن، مراقبت‌های ویژه‌ای را اعمال می‌کند.

● انواع تغییرات هویت اجتماعی:

- ۱) مادامی که تغییرات هویت اجتماعی افراد ← تغییرات سازگار با هویت جهان اجتماعی و مورد مانند نوآوری فرد با تلاش خود و ارتقای موقعیت خود و بخشی از افراد جامعه (مورد)
- ۲) تغییرات هویتی افراد گاه فراتر ← اگر تغییرات هویتی بیرون و شیوه‌هایی از زندگی را در تقابل با عقاید و ارزش‌ها، پدید آورد ←

● علل تعارض فرهنگی

- ۱) درونی: نوآوری و فعالیت
- ۲) بیرونی: تأثیرپذیری از

تست ۹

دو حالتی که تغییرات هویتی به تعارض فرهنگی منجر می‌شود در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟ و تعارض فرهنگی چه نتیجه‌ای به همراه دارد؟

- ۱) نوآوری و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی - رخ دادن تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی
اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی
- ۲) رخ دادن تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی - به وجود آوردن شیوه‌هایی از زندگی در تقابل با
عقاید و ارزش‌ها - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی
- ۳) به وجود آوردن شیوه‌هایی از زندگی در تقابل با عقاید و ارزش‌ها - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر - مورد
تشویق و تأیید قرار نگرفتن توسط جهان اجتماعی
- ۴) تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر - نوآوری و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی - مورد تشویق و تأیید قرار
نگرفتن توسط جهان اجتماعی

تست ۱۰

به ترتیب هریک از عبارات زیر با چه عبارتی مرتبط است؟

○ جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی از جوامع

○ جامعه آپارتاید

○ منجر شدن به تعارض فرهنگی

۱ در جهان معنوی و دینی، هویت‌هایی که ابعاد الهی انسان را نفی کنند به رسمیت شناخته نمی‌شوند - تحرک اجتماعی در محدوده ارزش‌های دنیوی به رسمیت شناخته می‌شود - تغییرات هویتی در چارچوب عقاید جامعه شکل می‌گیرد.

۲ در جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور داشته باشد - صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی وجود دارد - تغییرات هویتی گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود.

۳ در جوامع سکولار، امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد - تحرک اجتماعی صعودی برای کسانی ممکن است که منابع ثروت را در اختیار دارند - برخی تغییرات هویتی مورد تأیید جامعه قرار می‌گیرد.

۴ هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌ها، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق می‌کند - تعارض فرهنگی گاه علل درونی دارد - برخی تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار نیست.

تست ۱۱

۱۱- تغییرات هویتی که مورد تشویق جامعه قرار می‌گیرند چه سیری را طی می‌کنند؟ (کنکور ۹۷)

۱ شکل‌گیری هویت اجتماعی در چارچوب عقاید و ارزش‌های محوری ← رقم خوردن تغییرات هویتی در درون یک جهان اجتماعی واحد ← گسترش و توسعه فرهنگ

۲ مؤثر بودن عقاید محوری در شکل‌گیری هویت اجتماعی ← وقوع تغییرات هویتی خارج از مرزهای مقبول فرهنگی ← پیدایش نوآوری‌های فرهنگی

۳ رقم خوردن تغییرات هویتی بین جهان‌های اجتماعی متفاوت ← تغییر جهت تحولات فرهنگی به سوی تحول مثبت ← دگرگونی فرهنگی

۴ فراتر رفتن تغییرات هویتی خارج از مرزهای مقبول فرهنگی ← تحقق نوآوری در عرصه فرهنگ ← تأثیرپذیری از فرهنگ‌های دیگر

تست ۱۲

آیا افراد در جهان‌های مختلف، می‌توانند هر نوع هویت اجتماعی را به‌دست آورند؟

- ۱ در جهان‌های مختلف، فرصت‌های افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید یکسان نیست و جوامع بدون درنظر گرفتن عقاید و ارزش‌ها هر نوع تغییرات هویتی را منع می‌کنند.
- ۲ فرصت‌های افراد در جهان‌های مختلف برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، یکسان است و جوامع بدون درنظر گرفتن عقاید و ارزش‌ها همه‌ی تغییرات هویتی را تشویق می‌کنند.
- ۳ در جهان‌های مختلف، فرصت‌های افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید یکسان است و هر جامعه به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد همه‌ی تغییرات هویتی را تشویق می‌کند.
- ۴ فرصت‌های افراد در جهان‌های مختلف برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، یکسان نیست و هر جامعه به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد برخی تغییرات هویتی را تشویق و برخی را منع می‌نماید.

تست ۱۳

تا چه زمانی تغییرات هویتی در درون یک جهان اجتماعی واحد رقم می‌خورد و به موجب این تغییرات چه اتفاقی می‌افتد؟

- ۱ تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه واقع شود و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌های اجتماعی در تقابل هستند به دنبال بیاورد به تزلزل فرهنگی منجر می‌شود.
- ۲ تا هنگامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های محوری جامعه شکل گیرد و این تغییرات نه تنها در تعارض با هویت فرهنگی جامعه قرار نمی‌گیرد بلکه می‌تواند مستلزم گسترش و توسعه‌ی فرهنگ اجتماعی باشد.
- ۳ تا هنگامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های کلان جامعه شکل گیرد و این تغییرات در تعارض با هویت فرهنگی جامعه قرار گرفته و با ارزش‌های اجتماعی در تقابل باشد به خودباختگی فرهنگی منجر می‌شود.
- ۴ تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه واقع شود و این تغییرات نه تنها در تعارض با هویت فرهنگی جامعه قرار نمی‌گیرد بلکه می‌تواند مستلزم گسترش و توسعه فرهنگ اجتماعی باشد.

جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۴

کنش اجتماعی

- ۱ در سال ۱۳۹۲، اشغال موصل مرکز نینوا با جمعیت ۲/۷۰۰/۰۰۰ نفر توسط داعش طی یک روز
- ۲ مقاومت آمرلی ۲۰ هزار نفری در برابر ۲۰۰ هزار نفر داعش طی ۸۰ روز
- ۳ شکست حصر این شهر توسط گروه‌های مقاومت عراقی
- ۴ سایر شهرها استفاده از همین الگو و آزادسازی موصل بعد از ۳ سال
- ۵ الگوی مقاومت نه
- ۶ در مبارزه نظامی پیروی از نظم مشخص
- ۷ جنگ نامنظم مبتنی بر آگاهی ← سربازان محلی قادر به مقاومت در موقعیت بومی خود با امکانات محدود در برابر تهاجم ارتش بزرگ
- ۸ عملکرد سربازان جنگ‌های نامنظم متناسب با موقعیت نه اجرای نقشه‌های از پیش تعیین شده
- ۹ اصطلاح جنگ نامنظم اولین بار توسط مقاومت آمرلی، نمونه بارز جنگ نامنظم
- ۱۰ در جنگ نامنظم فراتر رفتن از ← پیوند با ارزش‌ها و معانی ← توان سربازان جنگ‌های نامنظم فراتر از نظم موجود به سبب
- ۱۱ کنش اجتماعی ← پدید آمدن ← ساختارهای اجتماعی هر قدر جا افتاده و با سابقه،

تست ۱۴

خشت بنای جامعه چیست و ساختارهای اجتماعی چگونه برقرار می‌مانند؟

- ۱ کنش اجتماعی - با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرار می‌مانند.
- ۲ کنش اجتماعی - با برقراری نظم اجتماعی و تثبیت آن برقرار می‌مانند.
- ۳ ساختار اجتماعی - با برقراری نظم اجتماعی و تثبیت آن برقرار می‌مانند.
- ۴ ساختار اجتماعی - با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرار می‌مانند.

قسمت ۱۵

به ترتیب «مقاومت مردم آمرلی»، «خشت بنای جامعه» و «نادیده گرفتن معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد در دیدگاه تبیینی» با کدام موارد در ارتباط هستند؟

- ۱ حرکت در چارچوب نظم موجود - نظام اجتماعی - تمرکز بر مشاهدات
- ۲ کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی - کنش اجتماعی - تأثیرگذاری بر آرمان‌ها و ارزش‌های افراد
- ۳ حرکت فراتر از نظم موجود - کنش اجتماعی - تمرکز بر مشاهدات
- ۴ همزاد بودن زندگی اجتماعی و نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - فهم همدلانه کنش‌های انسان‌ها

● بخوانیم و بدانیم:

بازسازی نقشه جهان توسط پسر کے در مدت زمان کوتاه به سبب دوباره ساختن آدم پشت صفحه

نمونه‌ها

- ۱ کارمندی که
- ۲ تاجری میان سال
- ۳ نظام اداری کشور نارسایی دارد و فرصتها و محدودیتهایی برای کنش‌گران ایجاد می‌کند، این نظام اداری محصول کنش مدیران، کارکنان و قانون‌گذاران و مدیران است.

جمع بندی:

مشکلات و مسائل اجتماعی بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما نیستند. همه ما به‌عنوان عضوی از جامعه، با
اثر گذاری در حفظ یا تغییر وضع موجود

نقطة

- ۱ تأثیرگذاری همه اعضا یکسان
زندگی اجتماعی انسان و نظم همزاد یکدیگر ← انسان صرفاً مجری نظم نیست، براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود قادر به ← کاستن از..... ← هر قدر.....
- ۲ ممکن است تاجر یا کارمند انگیزه زیادی برای تغییر نداشته باشد، در مقابل ممکن است عموم مردم انگیزه‌ای داشته باشند آغازگر حل بحران جهانی مانند مقاومت مردم آمرله که سرآغاز فروپاشی داعش شد.

نکته

■ در دهه ۱۹۸۰ حجاب در مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات دولتی ترکیه ممنوع اعلام شد. دانشجویان ترکیه پوششی علیه این قانون به راه انداختند و شکایت خود را به دادگاه‌های ترکیه بردند.

■ حکومت ترکیه با تأیید نفوذ اسلام در جامعه و با هدف ایجاد نوعی مذهب که مورد تأیید حکومت باشد و اصول سکولار را تهدید نکند، مدارس امام خطیب را بنا کرد اما از سال ۱۹۷۰ این مدارس به پناهگاهی برای اسلام‌گراها تبدیل شدند.

شعر زیر اشاره به تفاوت مسئولیت افراد و تاثیرگذاری متفاوت افراد دارد:

«اگر زباغ رعیت، ملک خورد سیبی
بر آورند غلامان او درخت ز بیخ»

تست ۱۶

با توجه به عبارت «زندگی اجتماعی انسان و نظم همزاد یکدیگرند»، کدام یک از توانایی‌های انسان‌ها نیست؟

- ۱ با توجه به ارزش‌ها و آرمان‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر می‌دهند.
- ۲ می‌توانند از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند.
- ۳ انسان‌ها صرفاً مجریان نظم هستند و نسبت به اثرگذاری خود، بیش‌تر به اجرای نظم می‌پردازند.
- ۴ به هر میزان، آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهند کرد.

تست ۱۷

هر عبارت با کدام موضوع یا مفهوم مرتبط است؟

- اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ میلادی به حاکمیت اسلامی رأی دادند اما کودتای نظامی مانع از اجرای انتخابات شد.

- موقعیت اجتماعی افراد، به علم، ایمان، تقوا و هنر بستگی دارد.

- نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی و تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر، موجب بروز آن می‌شود.

- ۱ فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات هویتی - جایگاه فرد در جامعه - تغییرات هویتی در چارچوب مرزهای مقبول
- ۲ کسب هویت‌های جدید - تحرک اجتماعی - بسط و گسترش جهان اجتماعی
- ۳ فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات هویتی - تحرک اجتماعی - تعارض فرهنگی
- ۴ تحرک اجتماعی - فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات هویتی - تشویق جهان اجتماعی

تست ۱۸

هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد، ارتباط دارد؟

- جنگ‌های نامنظم
- قطع ارتباط دوسویه دانش علمی و عمومی
- تاکید بر روش علوم به جای موضوع آنها
- ۱ پیروی از نظم موجود و پیوند با ارزش‌ها و معانی - دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر - رویکرد جهان غرب به علم در اوایل قرن بیستم
- ۲ ارزش‌زدایی - دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر - رویکرد جهان غرب به علم در نیمه دوم قرن بیستم
- ۳ فراتر رفتن از نظم موجود و پیوند با ارزش‌ها و معانی - تعارض در ذخیره دانشی - رویکرد جهان غرب به علم در اوایل قرن بیستم
- ۴ خلاقیت‌زدایی - تعارض در ذخیره دانشی - رویکرد جهان غرب به علم در نیمه دوم قرن بیستم

تست ۱۹

به ترتیب هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی
- پدیدآیی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان
- برقراری ساختارهای اجتماعی
- ۱ تغییرات نظم اجتماعی با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های افراد - خشت بنای جامعه - خشت بنای جامعه
- ۲ حاکمیت نظم اجتماعی بر افراد جامعه - ساختار اجتماعی - خشت بنای جامعه
- ۳ تغییرات نظم اجتماعی با توجه به هنجارها و نهادهای جامعه - خشت بنای جامعه - پدیده‌های اجتماعی کلان
- ۴ ایجاد فرصت‌ها و محدودیت‌ها - ساختار اجتماعی - خشت بنای جامعه

تست ۲۰

به ترتیب عبارت درست در رابطه با جهان سکولار و عبارت نادرست در رابطه با تغییرات هویتی کدام است؟

- ۱ کودتای نظامی الجزایر در سال ۱۹۹۱ نشان می‌دهد که در جوامع سکولار و دنیوی امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد - اگر تغییرات هویتی مطابق عقاید و ارزشهای جامعه باشد و فراتر از فرصت‌هایی نباشد که در یک جهان اجتماعی وجود دارد موجب تشویق جامعه واقع می‌شود.
- ۲ در یک جهان دنیوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند - اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود.
- ۳ در این جهان، فعالیت‌هایی که هویت دینی و معنوی افراد را آشکار سازد، نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد - هر نوع ابداع و نوآوری مورد تشویق و تأیید جهان اجتماعی قرار می‌گیرد و جهان اجتماعی هویت خود را با آن ساماندهی می‌کند.
- ۴ جهانی که حول ارزشهای دنیوی و اینجهانی شکل می‌گیرد تحرک اجتماعی را در محدوده همه ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد - تغییرات هویتی گاه ناشی از علل بیرونی و به نوآوری‌ها و فعالیتهای اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد.

تست ۲۱

در مورد جنگ‌های نامنظم به سوالات زیر پاسخ دهید:

- عمل کردن در این جنگ‌ها بر چه مبنایی است؟
- در این نوع جنگ‌ها افراد با چه مفاهیمی پیوند می‌خورند؟
- توان فراتر افراد در جنگ‌های نامنظم به چه دلیل است؟

۱) متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود - آگاهی فرهنگی و جغرافیایی - پیوند با موقعیت بومی و در اختیار داشتن شرایط اجتماع سابق خود

۲) متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود - ارزش‌ها و معانی - انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی

۳) استفاده از نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده - ارزش‌ها و معانی - پیوند با موقعیت بومی و در اختیار داشتن شرایط اجتماعی سابق خود

۴) استفاده از نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده - آگاهی فرهنگی و جغرافیایی - انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی

تست ۲۲

کدام گزینه با بیت زیر از لحاظ مفهومی هماهنگ نیست؟

« اگر زباغ رعیت، ملک خورد سیبی بر آورند غلامان او درخت ز بیخ »

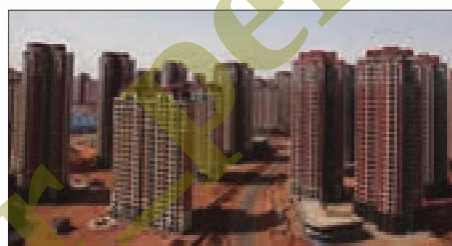
- ۱) همه‌ی افراد جامعه توان اثرگذاری در مشکلات و مسائل اجتماعی را دارند.
- ۲) میزان تاثیرگذاری اعضای جامعه در مسائل و مشکلات جامعه یکسان نیست.
- ۳) ساختار اجتماعی تنها عامل تعیین کننده در کنش‌های افراد و در نتیجه مشکلات اجتماعی است.
- ۴) کنش‌های اجتماعی افراد یا در مسیر حفظ وضع موجود و یا در تغییر وضع موجود عمل می‌کند.

ادامه درس ۴ جامعه‌شناسی دوازدهم (۳) - کنش اجتماعی

نکته

- ◀ فلزات نقطه جوش و ذوب مخصوص خود را دارند اما انسان‌ها این‌گونه نیستند، برخی زود جوش می‌آورند و از کوره درمی‌روند اما بعضی دیر عصبانی می‌شوند ← عملکرد انسان برخلاف پدیده‌های طبیعی آگاهانه و معنادار ← در شرایط گوناگون رفتارهای متفاوت ← پس کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد زیرا توان فهم معانی کنش انسان‌ها را ندارد. (با وجود آن‌که حس و تجربه ابزار مهم شناخت علمی است)
- ◀ تمرکز رویکرد تبیینی بر و اغلب نادیده گرفتن معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد. ← نادیده گرفتن کنش به معنای نادیده گرفتن ویژگی‌های آن (دارای پیامد)

■ «اوردوس» بزرگ‌ترین شهر متروکه جهان است که با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن، تقریباً خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفته است.

تست ۱

به چه دلیل کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد؟

- ۱) زیرا اگرچه حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند اما روش تجربی توان فهم معنای کنش انسان‌ها را ندارد.
- ۲) زیرا انسان‌ها مانند پدیده‌های طبیعی، آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است.
- ۳) زیرا رویکرد پوزیتیویستی بر معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد، تمرکز می‌کند.
- ۴) زیرا رفتارهای متفاوت انسان در شرایط گوناگون با روش تجربی قابل فهم است، ولی نمی‌توان آن‌ها را به دیگران بسط داد.

تست ۲

کدام گزینه در تحلیل چرایی «متروکه شدن شهر بزرگ اوردوس با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت

چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن» صحیح نیست؟

۱) رویکرد تبیینی اغلب معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

۲) حس و تجربه ابزارهای مهم شناخت علمی هستند و روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را دارد.

۳) کنش اجتماعی فعالیت معناداری است که با توجه به دیگران انجام می‌شود و نادیده گرفتن کنش، نادیده گرفتن

ویژگی‌های آن است و پیامدهایی دارد.

۴) انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است، آن‌ها در شرایط گوناگون

رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند.

@konkor_persia

پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی

۱

رکود اراده‌ها

۱- کنش

۲- جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم

اجتماعی و نظم طبیعی ← نادیده گرفتن

۳- تأکید افراطی بر نظم و ساختارهای اجتماعی ← رعایت صرف آن بدون دانستن علت (این که

نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است)

سرکوب در بسیاری عرصه‌ها (هنر، ارتباط، اندیشه)

۴- ماکس وبر سلطه چنین نظم‌ی را که گویا

۵- انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ حاصل

هنگامی است که

■ یکی از ابزارهایی که گالیله برای رسم اشکال هندسی ساخت. او روش تجربی را در دورانی به کار گرفت که شهود تنها روش علمی قابل قبول بود.

■ نظم اجتماعی و خلاقیت دو بال موفقیت انسان‌ها هستند.

تست ۳

کدام گزینه درباره خلاقیت‌زدایی نادرست است؟

۱ ماکس وبر از سلطه نظم‌ی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.

۲ انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ، هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

۳ جامعه‌شناسان پوزیتیویستی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرند.

۴ تأکید افراطی بر نظم اجتماعی و رعایت آن، موجب رشد انسان‌ها در بسیاری از عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

تست ۴

کدام گزینه درباره «به‌کارگیری روش تجربی توسط گالیله در دورانی که شهود تنها روش علمی قابل قبول بود» درست است؟

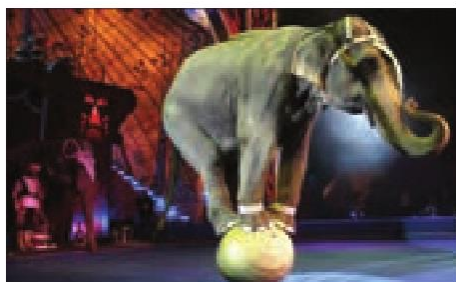
- ۱) جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی اراده و خلاقیت انسان را نادیده می‌گیرد.
- ۲) ماکس وبر از سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.
- ۳) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.
- ۴) انسان‌ها در شرایط گوناگون رفتارهای متفاوت از خود نشان می‌دهند؛ به همین دلیل کنش اجتماعی را می‌توان با روش تجربی تحلیل کرد و به معنای آن پی برد.

۲ سقوط ارزش‌ها

- ۱- کنش اجتماعی
- ۲- برخی اهداف مانند کسب درآمد و ساختن خانه
- ۳- انسان‌ها اغلب در کنش‌ها به دنبال اهداف و ارزش‌هایی مانند کسب فضیلت اخلاقی و جلب رضایت الهی که
- ۴- در جامعه‌شناسی تبیینی ارزش بودن مهربانی و فداکاری یا ضدارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل فهم و مشاهده نیست زیرا با روش تجربی نمی‌توان
- ۵- بسیاری از کنش‌های غیرقابل توضیح با رویکرد ←
کسانی که فقط روش تجربی را معتبر می‌دانند با انکار ارزش دچار (مانند بزرگ‌ترین کشتار جهان در دو جنگ جهانی میان توسعه یافته‌ترین کشورها و بروز فاجعه هیروشیما و ناکازاکی)
- ۶- پیشرفت‌های چشمگیر غرب در صنعت و فضا منجر به فراگیرتر و عمیق‌تر شدن فجایع انسانی و زیست‌محیطی

■ اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است و برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند.

■ تربیت و نگهداری حیوانات در سیرک‌ها و تبدیل کردن آنها به موجوداتی آرام و دست‌آموز برای اجرای نمایش با روش‌هایی از قبیل جداسازی از طبیعت، تنبیه بدنی، تحمل گرسنگی و شرطی کردن آنها صورت می‌گیرد.

تست ۵

به ترتیب، نادیده گرفتن معنای کنش چه تأثیری بر مطالعات پوزیتیویستی دارد؟ به چه علت کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند و انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال چه نوع ارزش‌ها و اهدافی هستند؟

۱) مطالعات را به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده محدود می‌کند - به علت انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی - ارزش‌هایی که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

۲) مطالعات را به ارزش‌گذاری کنش‌ها محدود می‌کند - به سبب غیرقابل توضیح بودن کنش‌های عاطفی و هنری - ارزش‌ها و اهداف قابل مشاهده

۳) مطالعات را به توصیف خصوصیات و رفتارهای غیرقابل مشاهده، محدود می‌کند - زیرا قادر به داوری ارزشی نیستند - ارزش‌هایی که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

۴) سبب نادیده گرفتن هدف و اراده کنش می‌شود - به سبب نبود ملاک یکپارچه برای داوری اخلاقی - ارزش‌ها و اهداف قابل مشاهده

تست ۶

کدام گزینه با موضوع زیر، ارتباط ندارد؟

«اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم، برای تعیین این که چه کسی از نژاد برتر برخوردار است»

۱) جامعه‌شناسان تبیینی با روش‌های تجربی به تدریج به معنای کنش‌های عاطفی، سنتی، اخلاقی و مذهبی پی بردند و آن‌ها را تحلیل کردند.

۲) بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم، میان توسعه‌یافته‌ترین کشورها رخ داد و با فاجعه هیروشیما و ناکازاکی پایان یافت.

۳) کنش اجتماعی هدف‌دار است، برخی اهداف کنشگران مانند کسب درآمد و ساختن خانه، قابل مشاهده‌اند.

۴) انسان‌ها در اغلب کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی مانند کسب فضیلت و جلب رضایت الهی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

۳ افول معانی

۱- مطالعات تبیینی: وجود رابطه بین میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی رایانه‌ای

۲- کنش آگاهانه و

۳- در مطالعات تبیینی نادیده گرفتن معنای کنش ← محدود شدن به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده

۴- بر اساس تفسیر خود نوجوانان و جوانان، عامل گرایش به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، معنای استفاده از این ابزار

۵- عوامل حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضای مجازی: به روز بودن، سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی (نتایج واقعی: جدا شدن از زمان و مکان با وجود به روز بودن - محرومیت از مطالب مهم با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع - تحت کنترل قرار گرفتن با وجود آزادی - سطحی شدن با وجود سرگرمی)

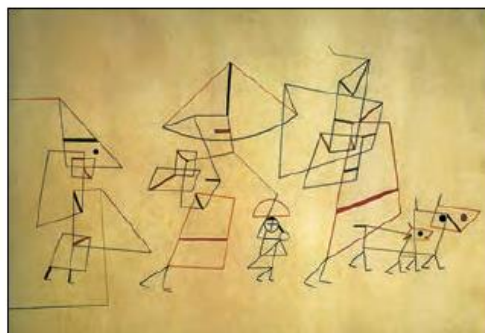
۶- برای فهم انگیزه جوان و نوجوان نمی‌توان از روش تجربی استفاده نمود ← باید با

۷- ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم ← لازمست با توجه به تفسیر ، به همراهی همدلانه دست یابیم.

■ زرد، قرمز، آبی اثر واسیلی کاندینسکی. خالق نقاشی‌های مدرن انتزاعی. این نقاشی‌ها، تفاسیر عمیقی با خود دارند و چیزی که در ظاهر به نظر می‌رسد، نیستند. شکل‌ها و رنگ‌ها به واقعیتی مشخص بیرون از ذهن اشاره ندارند.

■ گردش خانوادگی اثر پاول کله. به گفته او در ورای ابهام، رمز و رازی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

تست ۷

به ترتیب عبارات درست و نادرست را مشخص کنید:

- برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی‌توان از روش‌های تجربی استفاده کرد.
- همراهی همدلانه به معنای تایید کنشگران است.
- مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود نمی‌شوند.
- لازم است با توجه به تفسیر افراد از خودشان، به فهم همدلانه کنش‌های افراد دست پیدا کنیم.

۱ درست - نادرست - نادرست - نادرست

۲ درست - درست - درست - نادرست

۳ نادرست - درست - درست - درست

۴ درست - نادرست - نادرست - درست

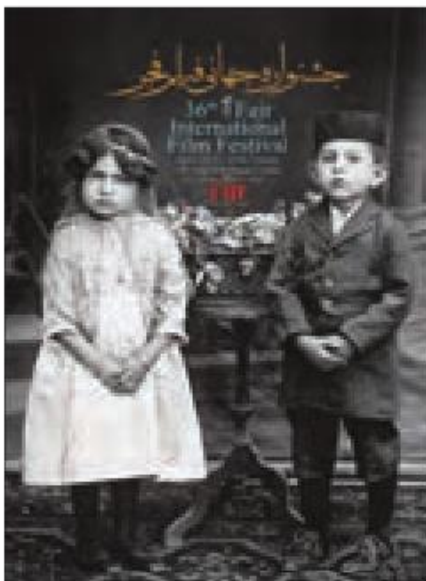
نتیجه‌گیری

۱ تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم اجتماعی ← حذف از زندگی اجتماعی
گرفتن از انسان

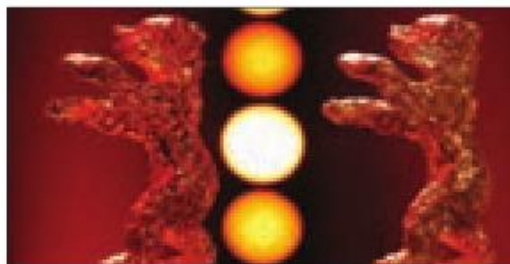
۲ برای جلوگیری از پیامدهای بالا، توجه جامعه‌شناسان به کنش اجتماعی ← نظریه‌پردازان کنش،

..... ← مطالعه زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر

۳ از نظر آن‌ها اراده و ارزش مهم اما تابع و برخاسته از آگاهی (هموار شدن مسیر عبور از

■ جشنواره جهانی فیلم فجر هر ساله در تهران برگزار می‌شود و مهم‌ترین جشنواره سینمایی ایران است.

■ جشنواره‌های فیلم و موسیقی برای داوری بهترین‌های دنیای هنر

نکته

در فیلم عصر جدید انسان شیء و در فیلم تلقین، موجودی آگاه دانسته شده است.

تست ۸

به ترتیب، تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی چه پیامدی دارد؟ نظریه پردازان کنش اجتماعی چه چیزی را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و چنین نگاهی مسیر را برای آوردن به چه نوع جامعه‌شناسی هموار ساخت؟

- ۱ گرفتن شور زندگی از انسان‌ها - اراده و ارزش - پوزیتیویستی
- ۲ گرفتن شور زندگی از انسان‌ها - آگاهی و معناداری - تفهیمی، تفسیری
- ۳ حذف ارزش و اخلاق از زندگی اجتماعی - اراده و ارزش - تفهیمی، تفسیری
- ۴ حذف آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی - آگاهی و معناداری - تجویزی، انتقادی

جامعه‌شناسی دهم (۱) درس ۱۱- تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)

◀ هویت اجتماعی افراد محصول عضویت گروهی آنها

دانش‌آموز ← ← نهاد ← هویت

هویت خانوادگی افراد ↔ خانواده ↔ نهاد ↔ هویت

نکته

خانواده یک گروه اجتماعی، هویت خانوادگی نتیجه عضویت در خانواده (بخشی از هویت اجتماعی ما) ← تنها شکلی از زندگی پذیرفته است که براساس عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای نهاد خانواده باشد ← دوام نهاد خانواده تا زمانی که گروه‌های خانوادگی، عقاید، ارزش‌ها و هنجار و نمادهای آن را بپذیرند و به آن عمل کنند.

هویت فرهنگی

- ۱- شکل‌گیری براساس
- ۲- هنگامی محقق می‌شود که عقاید و ارزش‌های مشترک میان مردم پدید آید، به عبارت دیگر پذیرش و به رسمیت شناخته شدن نوعی از توسط افراد سبب پدید آمدن
- ۳- هویت گسترده‌تر از (هویت در پرتو
- ۴- هویت پدید آوردن فرصت شکل‌گیری خانوادگی و شغلی و مقاومت در برابر
- ۵- دوام تا زمانی که مورد پذیرش و دارای ماهیت برای اعضای جهان اجتماعی
- ۶- هرگاه اعتبار و اهمیت را نزد اعضا از دست بدهد ← دوام هویت فرهنگی دچار چالش.

تست ۹

کدام یک در رابطه با هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد درست است؟

- ۱) هویت فرهنگی جهان اجتماعی در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد.
- ۲) هویت فرهنگی افراد، محصول عضویت اجتماعی آن‌ها است.
- ۳) هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و... متناسب با خود را فراهم می‌آورد.
- ۴) هویت اجتماعی افراد، در برابر انواع هویت‌های فرهنگی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است مقاومت می‌کند.

تست ۱۰

کدام گزینه در مورد هویت فرهنگی جهان اجتماعی درست می‌باشد؟

- ۱) هویت اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت فرهنگی جهان اجتماعی است.
- ۲) هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.
- ۳) هویت فرهنگی در معرض چالش قرار نمی‌گیرد.
- ۴) هویت فرهنگی جهان اجتماعی از هویت اجتماعی افراد پدیده‌ای عام‌تر است و تحت تأثیر هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد.

تست ۱۱

تعبیری که برای هویت جهان اجتماعی در جامعه‌شناسی استفاده می‌شود کدام گزینه است؟

- ۱) هویت اجتماعی
- ۲) تحولات فرهنگی جهان
- ۳) تحولات هویتی جهان اجتماعی
- ۴) هویت فرهنگی جهان اجتماعی

تست ۱۲

محقق شدن هویت فرهنگی جهان اجتماعی در میان مردم به پدید آمدن کدام گزینه وابسته است؟

- ۱) هنجارها و نمادهای مشترک
- ۲) آرمان اجتماعی مشترک
- ۳) آرمان‌ها و ارزش‌های مشترک
- ۴) عقاید و ارزش‌های مشترک

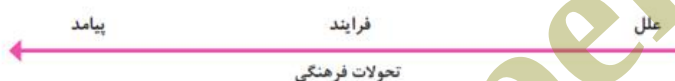

فرآیند تحولات هویتی

نکته

برخی تغییرات درون جهان اجتماعی و برخی تغییرات تبدیل جهان اجتماعی به جهان دیگر (.....)

بسیار مهم: تداوم (.....) ← ناتوانی جامعه در ساماندهی کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود ← یعنی مورد تأیید قرار گرفتن عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها (سازنده هویت فرهنگی) و از دست رفتن ← یعنی ناتوانی ← تغییر و تحول فرهنگی

تست ۱۳

کدام نمودار زیر به‌درستی فرآیند تحولات هویتی جهان اجتماعی را نشان می‌دهد؟

- ۱) بحران هویت ← تعارض فرهنگی ← تردید در عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی ← تبدیل جهان اجتماعی به جهانی دیگر
- ۲) شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌ها ← ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ ← بحران هویت ← دگرگونی هویت فرهنگی
- ۳) ناتوانی جهان اجتماعی در ساماندهی کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود ← بحران هویت ← تزلزل فرهنگی ← دگرگونی هویت فرهنگی
- ۴) تزلزل فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در ساماندهی کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود ← ناسازگاری در سطح عقاید و ارزش‌ها ← تحولات فرهنگی

تست ۱۴

در کدام گزینه ترتیب تغییرات فرهنگی و اجتماعی به‌درستی ذکر شده است؟

- ۱) تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی ← تحول فرهنگی
- ۲) تعارض فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← تحول فرهنگی
- ۳) تزلزل فرهنگی ← تحول فرهنگی ← تعارض فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی
- ۴) تحول فرهنگی ← تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی

تست ۱۵

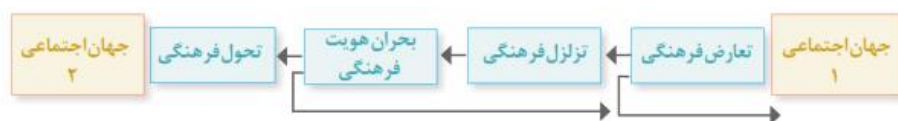
کدام گزینه، دو عامل منجر شدن به تزلزل فرهنگی را نشان می‌دهد؟

- ۱) تداوم تعارض فرهنگی - عدم توانمندی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ
- ۲) بحران هویت - تداوم تعارض فرهنگی
- ۳) شک کردن در عقاید و ارزش‌ها - عدم ثبات عقاید و ارزش‌ها در جهان اجتماعی
- ۴) عدم توانمندی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ - بحران هویت

تحول فرهنگی

نکته

ناسازگاری اغلب از سطح رفتار و هنجار آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی می‌رسد.

ابداعات و

علل درونی تحولات

کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی

در صورت مواجهه با کاستی‌ها و بن‌بست درونی

مرگ جهان اجتماعی

۲ هنگامی است که

۳ جهان اجتماعی که متناسب با نیاز روحی افراد عمل نکند، به پاسخ

ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد ← از دست دادن نشاط

زندگی و روبه‌رو شدن با

نکته

◀ کاستی و خلاء معنوی ← فراخواندن دانشمندان و متفکران اجتماعی به تشویق آنها

به عبور از مرز هویت فرهنگی

◀ بسیاری از متفکران شکل‌گیری دوران پسامدرن را جهان متجدد می‌دانند و برخی

تست ۱۶

به تغییرات اساسی در جهان اجتماعی که جهان اجتماعی را متحول می‌کند، می‌گویند.

۱ فرهنگ - تعارض فرهنگی	۲ آرمان - تغییر فرهنگی
۳ هویت - تحول فرهنگی	۴ عقاید - تزلزل فرهنگی

تست ۱۷

به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- ① هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.
- ② هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی باشد، دوام می‌آورد.
- ③ هویت فرهنگی در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد.
- ④ کاستی و خلاء معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به تثبیت مرزهای هویت فرهنگی جهان اجتماعی تشویق می‌کند.

۱ درست - درست - نادرست - نادرست
۲ درست - درست - درست - نادرست
۳ نادرست - درست - نادرست - درست
۴ نادرست - نادرست - درست - درست

تست ۱۸

به ترتیب «مقاومت مردم آمرلی»، «خشت بنای جامعه» و «نادیده گرفتن معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد در دیدگاه تبیینی» با کدام موارد در ارتباط هستند؟

۱ حرکت در چارچوب نظم موجود - نظام اجتماعی - تمرکز بر مشاهدات
۲ کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی - کنش اجتماعی - تأثیرگذاری بر آرمان‌ها و ارزش‌های افراد
۳ حرکت فراتر از نظم موجود - کنش اجتماعی - تمرکز بر مشاهدات
۴ همزاد بودن زندگی اجتماعی و نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - فهم همدلانه کنش‌های انسان‌ها

تست ۱۹

هریک از عبارات زیر به ترتیب پیامد کدام گزینه است؟

- ① هموار شدن مسیر عبور از جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه‌شناسی تفسیری
- ② قفس آهنین و سلطه نظامی که جدا از نیازهای واقعی انسان‌هاست
- ③ به وجود آمدن ساختارهای اجتماعی

- ① تأکید بر روش‌های حسی و تجربی - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - کنش اجتماعی
- ② مطالعه زندگی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا - تأکید افراطی بر نظم اجتماعی - کنش اجتماعی
- ③ تأکید بر نظم اجتماعی - تأکید افراطی بر نظم طبیعی - خشت بنای جامعه
- ④ همراهی همدلانه و تلاش برای فهم انگیزه افراد - فراتر از نظم موجود حرکت کردن - خلاقیت‌زایی

تست ۲۰

کدام گزینه روند درستی را از عبارت‌های زیر ترسیم می‌کند؟

- ① «تزلزل فرهنگی»
- ② «تعارض فرهنگی»
- ③ «بحران هویت»
- ④ «تحول فرهنگی»

- ① تزلزل فرهنگی ← بحران هویت ← تعارض فرهنگی ← تحول فرهنگی
- ② تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← تحول فرهنگی ← بحران هویت
- ③ تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت ← تحول فرهنگی
- ④ بحران هویت ← تزلزل فرهنگی ← تحول فرهنگی ← تعارض فرهنگی

تست ۲۱

نتیجه مواجه شدن جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی چیست؟

- ① با آسیب‌هایی مانند یأس و خودکشی روبه‌رو می‌شود.
- ② نشاط زندگی را از دست می‌دهد.
- ③ به پوچ‌انگاری و غفلت دچار می‌شود.
- ④ گرفتار کهولت و مرگ می‌شود.

تست ۲۲

(کنکور ۹۸ داخل)

پروسه دگرگونی فرهنگ، چگونه صورت می‌گیرد؟

- ۱) از دست رفتن ثبات و استقرار مبادی هویت‌ساز فرهنگ ← تزلزل فرهنگی ← ناتوانی جامعه در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← بحران هویت ← فراتر رفتن تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون یک فرهنگ
- ۲) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← تعارض فرهنگی ← ناتوانی جامعه در دفاع از هنجارها و نمادهای اجتماعی ← بحران هویت ← تزلزل فرهنگی
- ۳) ناتوانی جامعه در حفظ عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← تعارض فرهنگی ← تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت
- ۴) عدم استقرار مبادی هویت‌ساز فرهنگ ← تزلزل فرهنگی ← تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← بحران هویت ← تحول هویتی فرهنگ

تست ۲۳

(کنکور ۹۸ داخل)

مطالعه کنش اجتماعی فقط به روش تجربی چه پیامدهایی دارد؟

- ۱) نادیده گرفتن اراده و خلاقیت - اخلاق‌گریزی - معنزدایی
- ۲) قابل مشاهده بودن همه اهداف کنشگران - معنزدایی - خلاقیت‌زدایی
- ۳) داوری رفتارهای قابل مشاهده - سرکوب خلاقیت انسان‌ها - اخلاق‌گریزی
- ۴) عدم توجه به انگیزه و هدف - داوری رفتارهای قابل مشاهده - نادیده گرفتن معنای کنش

تست ۲۴

(کنکور ۹۶ داخل)

به ترتیب در هریک از این شرایط فرهنگی چه وضعیتی پیش می‌آید؟

- بازماندن از پاسخ به نیازهای جسمانی یا فطری
- بحران هویت
- عمل نکردن متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد
- ۱) مرگ طبیعی فرهنگ - دگرگونی و تحول هویت فرهنگی - رویارویی با ناامیدی و خودکشی
- ۲) رویارویی با ناامیدی و خودکشی - تعارض فرهنگی - دگرگونی و تحول هویت فرهنگی
- ۳) دگرگونی و تحول هویت فرهنگی - رویارویی با ناامیدی و خودکشی - تزلزل فرهنگی
- ۴) مرگ طبیعی فرهنگ - تزلزل فرهنگی - دگرگونی و تحول هویت فرهنگی

تست ۲۵

کدام یک در رابطه با هویت فرهنگی درست است و در ارتباط با هویت اجتماعی درست نیست؟

(کنکور ۹۳ داخل)

- ۱) هویت‌های فرهنگی ثابت‌اند و تغییر نمی‌کنند - هویت اجتماعی افراد همواره در پرتو هویت فرهنگی جامعه شکل می‌گیرد.
- ۲) هویت فرهنگی جامعه پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است - هویت اجتماعی به اقتضای بخش‌های مختلف اجتماعی فرصت شکل‌گیری هویت‌های فرهنگی را پدید می‌آورد.
- ۳) هویت فرهنگی جامعه همواره در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد - بخشی از هویت اجتماعی شامل صفاتی است که ریشه در جامعه و فرهنگ دارند و در جهان اجتماعی شکل می‌گیرند.
- ۴) هویت فرهنگی جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی شکل می‌گیرد - بخشی از هویت اجتماعی شامل صفاتی است که ریشه در جامعه و فرهنگ دارند و در جهان اجتماعی شکل می‌گیرند.

تست ۲۶

عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- افراد جامعه بیرون از نظام اداری نیستند و می‌توانند در تداوم و تثبیت آن نقش داشته باشند.
 - مانع پدید آمدن انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید و شاهکارهای هنری
 - بیش‌تر مطالعات پوزیتیویستی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده‌ی ما محدود می‌شود.
- ۱) قواعد اجتماعی - معنزدایی - معنزدایی
 - ۲) خشت بنای جامعه - خلاقیت‌زدایی - معنزدایی
 - ۳) ساختار اجتماعی - ارزش‌زدایی - خلاقیت‌زدایی
 - ۴) خشت بنای جامعه - ارزش‌زدایی - هویت‌زدایی

تست ۲۷

کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

جامعه‌شناسان پوزیتیویست برای فهم انگیزه‌ی جوانان و نوجوانان از روش‌های تجربی استفاده کرده‌اند و به توصیف آن‌ها می‌پردازند.

معنازدایی	اخلاق‌گریزی	خلاقیت‌زدایی
(ج)	(الف)	(ب)

تعداد کشته‌های دو جنگ جهانی با تعداد کشته‌های حمله‌ی مغول به ایران بزرگ برابری می‌کند.

تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌هایی است، آن را رعایت کنند.

۱ ج - الف - ب

۲ الف - ب - ج

۳ ج - ب - الف

۴ ب - ج - الف

تست ۲۸

عبارت‌های زیر به ترتیب پیامد کدام گزینه هستند؟

۱ قفس آهنین

۲ نادیده گرفتن اراده در کنش‌های انسان‌ها

۳ همراهی همدلانه

۱ فراتر از نظم موجود حرکت کردن - گرفتن شور زندگی از انسان‌ها - توجه به روش‌های حسی و تجربی

۲ سلطه‌ی نظم‌ی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها دارد - تأکید بیش از اندازه بر نظم - فهم انگیزه‌ی کنشگران

۳ تأکید افراطی بر نظم طبیعی - سرکوب شاهکارهای هنری و اختراعات - توجه به روش‌های حسی و تجربی

۴ سلطه‌ی نظم‌ی که جدا از نیازهای واقعی انسان‌هاست - خلاقیت‌زدایی - تأیید کنشگران

تست ۲۹

کدام گزینه با تصویر زیر مرتبط است؟

۱ در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آن‌ها از خودشان به فهم همدلانه‌ی رفتار آن‌ها دست پیدا کنیم.

۲ با تأکید افراطی بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، انسان‌ها بر جامعه غلبه یافتند.

۳ در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، با استفاده از روش‌های تجربی و تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده، نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است.

۴ انسان‌ها قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارها بکاهند.

تست ۳۰

کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟

«گاليله برای رسم اشکال هندسی، ابزارهای متنوعی ساخت. او روش تجربی را در دورانی به‌کار گرفت که شهود تنها روش علمی قابل قبول بود.»

۱ کنش اجتماعی هدف‌دار است؛ اغلب اهداف کنشگران قابل مشاهده‌اند، ولی انسان‌ها به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

۲ انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد و از نظم موجود پیروی نمی‌کند.

۳ جامعه‌شناسان پوزیتیویستی بیش‌تر به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده‌ی انسان می‌پردازند و نمی‌توانند به معنای کنش بپردازند.

۴ ماکس وبر از سلطه‌ی نظم‌ی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.

تست ۳۱

کدام گزینه در ارتباط با «همراهی همدلانه» نادرست است؟

- ۱ با همراه شدن با جوانان می‌توان مسائل زندگی و آرزوهای آن‌ها را فهمید و آنان را یاری داد.
- ۲ همراهی همدلانه تلاش برای فهم کنشگران است که نمی‌توان با روش‌های تجربی انگیزه‌ها و آرمان‌های آن‌ها را درک و فهم کرد.
- ۳ ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آن‌ها از خودشان به فهم همدلانه دست پیدا کنیم.
- ۴ همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران است، نه به معنای نگاه کردن به مسائل آن‌ها از منظر خودشان.

تست ۳۲

کدام گزینه به ترتیب جاهای خالی عبارت‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- نظریه پردازان کنش اجتماعی و را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.
- زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر و مطالعه می‌کنند.
- انسان به مثابه و انسان به مثابه و در روابط اجتماعی تفاوت دارند.

- ۱ آگاهی - معناداری - آگاهی - معنا - شیء - آگاهی - معنا
- ۲ اراده - ارزش - اراده - ارزش - شیء - آگاهی - معنا
- ۳ آگاهی - معناداری - اراده - ارزش - آگاهی - هدفدار بودن و تابع آن
- ۴ هدفداری - ارزش - هدفمند بودن - ارزش - ارزشمند بودن و تابع آن

تست ۳۳

در هریک از موارد «ارزش‌زدایی، معنازدایی و خلاقیت‌زدایی» به ترتیب کدام ویژگی کنش اجتماعی نادیده گرفته می‌شود؟

- ۱ هدفدار بودن - آگاهانه و معنادار بودن - ارادی بودن
- ۲ ارادی بودن - هدفدار بودن - آگاهانه و معنادار بودن
- ۳ هدفدار بودن - ارادی بودن - آگاهانه و معنادار بودن
- ۴ ارادی بودن - آگاهانه و معنادار بودن - هدفدار بودن

تست ۳۴

عبارات کدام گزینه به ترتیب در رابطه با نظم اجتماعی درست نیست، اما در رابطه با عبور از جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه‌شناسی تفسیری درست است؟

۱) مشکلات و مسائل اجتماعی، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما هستند و فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران می‌توانند بر آن تأثیر بگذارند - مهم دانستن اراده و ارزش‌ها و آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن دیدن، موجب تغییر مسیر از جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه‌شناسی تفسیری بود.

۲) زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند. - مهم دانستن اراده و ارزش‌ها اما آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن دیدن، موجب تغییر مسیر از جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه‌شناسی تفسیری بود.

۳) مشکلات و مسائل اجتماعی، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما هستند و فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران می‌توانند بر آن تأثیر بگذارند. - تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی به بسط اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق و آگاهی و معنا در زندگی اجتماعی می‌انجامد.

۴) زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند. - تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی به بسط اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق و آگاهی و معنا در زندگی اجتماعی می‌انجامد.

تست ۳۵

به ترتیب هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

● کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی

● پدید آیی پدیده‌های اجتماعی خردوکلان

● برقراری ساختارهای اجتماعی

۱) تغییرات نظم اجتماعی با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های افراد - خشت بنای جامعه - خشت بنای جامعه

۲) حاکمیت نظم اجتماعی بر افراد جامعه - ساختار اجتماعی - خشت بنای جامعه

۳) تغییرات نظم اجتماعی با توجه به هنجارها و نهادهای جامعه - خشت بنای جامعه - پدیده‌های اجتماعی کلان

۴) ایجاد فرصت‌ها و محدودیت‌ها - ساختار اجتماعی - خشت بنای جامعه

تست ۳۶

کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

پیامد	پدیده
(الف)	به رسمیت شناختن نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد
بحران هویت	(ب)
(ج)	مواجه شدن یک جهان اجتماعی با کاستی‌های درونی
فراخوان متفکران اجتماعی به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی	(د)

- ۱ پدید آمدن هویت فرهنگی جهان اجتماعی - ناتوانی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی - گرفتاری به کهولت و مرگ - کاستی و خلأ معنوی
- ۲ پدید آمدن عقاید و ارزش‌های مشترک - شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - از دست رفتن نشاط زندگی - کاستی و خلأ معنوی
- ۳ پدید آمدن عقاید و ارزش‌های مشترک - ناتوانی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی - گرفتاری به کهولت و مرگ - روبه‌رو شدن با آسیب‌هایی مانند خودکشی افراد
- ۴ پدید آمدن هویت فرهنگی جهان اجتماعی - شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - از دست رفتن نشاط زندگی - روبه‌رو شدن با آسیب‌هایی مانند خودکشی افراد

تست ۳۷

کدام گزینه در ارتباط با ناتوانی روش تجربی در تحلیل کنش انسانی، **نادرست** است؟

- ۱ انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است، یعنی ویژگی‌های انسانی در همه انسان‌ها به‌صورت یکسان وجود ندارد.
- ۲ انسان‌ها در شرایط گوناگون رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند و به همین دلیل است که فهم کنش‌های آن‌ها به‌راحتی قابل دستیابی نیست.
- ۳ حس و تجربه از ابزارهای مهم در فهم و شناخت علمی هستند، اما روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را ندارد.
- ۴ به میزان تحقق ساختارهای اجتماعی قوی‌تر، کنش‌های انسان‌ها قابل پیش‌بینی‌تر است و افراد قدرت مقاومت در برابر ساختارها و تغییر در آن‌ها را از دست می‌دهند.

تست ۳۸

جامعه‌شناسی تبیینی چگونه اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد؟ و از منظر ماکس وبر، قفس آهنین چه نوع هدفی را دنبال می‌کند؟

- ۱) با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها
- ۲) با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - فراتر رفتن از نظم طبیعی موجود
- ۳) با تأکید افراطی بر آن‌چه که درون انسان مشاهده می‌شود و نادیده گرفتن نظم اجتماعی - فراتر رفتن از نظم طبیعی موجود
- ۴) با تأکید افراطی بر آن‌چه که درون انسان مشاهده می‌شود و نادیده گرفتن نظم اجتماعی - هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها

تست ۳۹

زمینه‌های اخلاق‌گزیزی در نگاه جامعه‌شناسی تبیینی، در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- ۱) تأکید افراطی بر نظم اجتماعی در جامعه‌شناسی تبیینی - انجام کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی بدون شناخت غایت تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های آن - صرفاً معتبر دانستن روش‌های تجربی
- ۲) قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی - صرفاً معتبر دانستن روش‌های تجربی - انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و...
- ۳) سرکوب کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی در رویکرد تبیینی - تأکید افراطی بر نظم اجتماعی در جامعه‌شناسی تبیینی - انجام کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی بدون شناخت غایت تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های آن
- ۴) قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی - انجام کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی بدون شناخت غایت تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های آن - انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و...

تست ۴۰

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی را چه می‌دانند؟ و چه نگاهی باعث عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری شد؟

۱ اراده و خلاقیت - تأکید بر مطالعه ویژگی‌های کنش و جلوگیری از بروز پیامدهای نادیده گرفتن آن‌ها در شناخت کنش در رویکرد تبیینی

۲ آگاهی و معناداری - اراده و ارزش را به‌عنوان دو ویژگی دیگر کنش اجتماعی، برخاسته از آگاهی و معناداری و تابع آن دیدن

۳ آگاهی و معناداری - اراده و ارزش را به‌عنوان دو ویژگی دیگر کنش اجتماعی، برخاسته از آگاهی و معناداری و تابع آن دیدن

۴ اراده و خلاقیت - ارزش و آگاهی را به‌عنوان دو ویژگی دیگر کنش اجتماعی، برخاسته از اراده و خلاقیت و تابع آن دیدن

@konkor - persia

درس ۱۲ جامعه‌شناسی: سال دهم - تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل بیرونی)

◀ **مقدمه:** صرفه‌جویی، درست مصرف کردن است، مصرف نکردن نیست. اشتراک خسیس و ولخرج علاقه شدید هردو به پول و مهم بودن آنست. برای آن‌ها پول وسیله زندگی نیست، هدف زندگی است. ولخرج با خرج کردن و خسیس با خرج نکردن این اهمیت را نشان می‌دهد. شیوه زندگی هردو اشتباه در مصرف است. مسئله درست مصرف کردن است.

پرسش اساسی درباره چگونگی ارتباط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر پذیرفته است. ← پرسش اساسی درباره چگونگی ارتباط است نه اصل آن
- روابط جهان‌های اجتماعی دارای شکل‌های متفاوت ← آثار هویتی متفاوت روابط گاهی در سطح نماد و هنجار و شیوه زندگی و گاه در سطح عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها

انواع روابط

- گرفتن عناصر در محدوده و در صورت لزوم انجام تغییر در آن‌ها ← زمینه گسترش در پیشرفت جهان اجتماعی
- جهان اسلام با حفظ هویت، تعامل با فرهنگ‌های دیگر و گرفتن عناصر سازگار با هویت خود و در صورت نیاز بازسازی آن عناصر
- به دلیل اهمیت دادن اسلام به عقلانیت، در مواجهه با فرهنگ، اخذ عناصر، نپذیرفتن عناصر و دخل و تصرف در دانش‌های مختلف آن‌ها به تناسب جهان‌شناسی توحیدی

تماس و داد و ستد

تست ۱

کدام یک از ویژگی‌های داده شده، در ارتباط با فرهنگ اسلام و فرهنگ یونان و روم صدق می‌کنند؟

«عناصر اساطیری، اهمیت به عقل و عقلانیت، دانش‌های مختلف، جهان‌شناسی توحیدی، عناصر مشرکانه،

عناصر عقلی»

- ۱ فرهنگ یونان: عناصر عقلی - دانش‌های مختلف - عناصر اساطیری
- ۲ فرهنگ اسلام: جهان‌شناسی توحیدی - اهمیت به عقل و عقلانیت - عناصر اساطیری
- ۳ فرهنگ یونان: عناصر مشرکانه - عناصر عقلی - جهان‌شناسی توحیدی
- ۴ فرهنگ اسلام: عناصر اساطیری - دانش‌های مختلف - عناصر عقلی

تست ۲

چه زمانی می‌توان گفت که جهان اجتماعی به دادوستد و تعامل با جهان‌های اجتماعی دیگر می‌پردازد؟

- ۱ زمانی که جهان اجتماعی بتواند شیوه زندگی خود را در تقابل با جهان اجتماعی دیگر بازسازی کند.
- ۲ زمانی که اعضای آن به‌طور فعال و خلاق براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند.
- ۳ زمانی که اعضای جهان اجتماعی قادر به حفظ تمامی عقاید و ارزش‌ها و همچنین هنجارها و شیوه زندگی خود باشند.
- ۴ زمانی که جهان اجتماعی هیچ‌گونه تأثیری از جهان اجتماعی دیگر نپذیرد.

۲ تعامل و دادوستد با پافشاری نکردن بر...

- سرایت دادوستد فرهنگی به و با پشت کردن به عقاید و آرمان‌ها دچار
- جهان اجتماعی که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگر را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.
- فرهنگ در تعامل با جهان اسلام دچار تحولات هویتی، پذیرش و می‌شود.

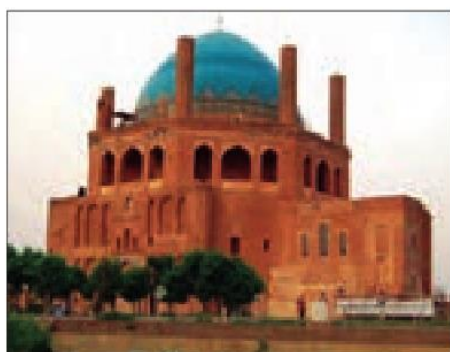

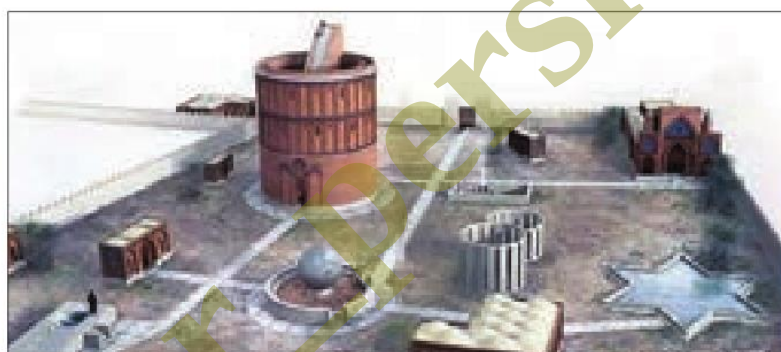
تست ۳

اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، چه نتیجه‌ای در پی خواهد داشت؟

- ۱) دچار تحولات هویتی خواهد شد.
- ۲) به دلیل روبه‌رو شدن با تعارض فرهنگی دچار بحران هویت می‌شود.
- ۳) دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق سرایت می‌کند.
- ۴) اندیشمندان آن دچار ضعف و در نتیجه تأثیرپذیری از جهان‌های دیگر خواهند داشت.

■ گنبد سلطانیه

■ رصدخانه خواجه نصیرالدین طوسی - مراغه - دوره ایلخانی

- جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی پذیرش و تحولات هویتی بدون پیوستن به
- یک‌بار دیگر در قرون وسطی جهان غرب با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی، روآوردن به و کسب هویت جدید

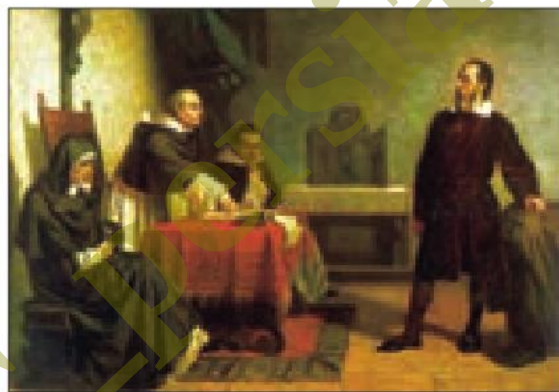
۳) مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، تحولات هویتی و کسب هویت جدید بدون

تست ۴

جهان غرب با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی به چه نوع عقایدی روی آورد؟

- ۱ عقاید و ارزش‌های یونان و روم باستان
- ۲ عقاید و ارزش‌های دنیوی و سکولار
- ۳ عقاید و ارزش‌های مسیحیت اصیل
- ۴ عقاید و ارزش‌های دینی

■ نمونه ای از کتاب‌های منتشر شده ابن عربی در غرب

■ دادگاه تفتیش عقاید قرون وسطی - محاکمه گالیله

تست ۵

در رابطه با علل بیرونی تحولات هویتی جهان اجتماعی کدام گزینه، نا درست است؟

- ۱ جهان اسلام در رویارویی با فرهنگ‌های دیگر هم‌چون مغول‌ها، مصری‌ها، ایرانی‌ها و... زمینه تحولات هویتی آن‌ها را پدید آورد.
- ۲ جهان اسلام، با حفظ هویت فرهنگی خود به تعامل با جهان‌های اجتماعی دیگر پرداخت و به همین دلیل، عناصر سازگار با هویت خود را از آن‌ها گرفت و به بازسازی تمام آن عناصر پرداخت.
- ۳ جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.
- ۴ ممکن است یک جهان اجتماعی در مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، ضمن پذیرش بخش‌هایی از آن، هویت جدیدی به‌دست آورد و بدون این‌که به جهان اجتماعی مقابل ملحق شود.

تست ۶

در تعاملات بین فرهنگی، چگونه فرهنگ تحولات هویتی پیدا می‌کند، به فرهنگ دیگر ملحق می‌شود و گسترش می‌یابد؟

- ۱) با حفظ عقاید و ارزش‌های خود با فرهنگ‌های دیگر تعامل داشته باشد - دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن نفوذ کند - خارج از محدوده هنجارها عناصری از فرهنگ‌های دیگر را اخذ کند.
- ۲) در مواجهه با فرهنگ‌های دیگر ابداعاتی داشته باشد - در محدوده هنجارها عناصری از فرهنگ‌های دیگر را اخذ کند - با حفظ عقاید و ارزش‌های خود با فرهنگ‌های دیگر تعامل داشته باشد.
- ۳) به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند - ارزش‌ها و عقاید فرهنگ دیگر را قبول کند - با حفظ عقاید و ارزش‌های خود با فرهنگ‌های دیگر تعامل داشته باشد.
- ۴) دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن نفوذ کند - بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند - ارزش‌ها و عقاید فرهنگ دیگر را قبول کند.

تست ۷

کدام گزینه از مواردی که زمینه گسترش و پیشرفت جهان‌های اجتماعی را فراهم می‌آورد، نیست؟

- ۱) در صورت لزوم، تغییراتی را در شیوه‌های زندگی اخذ شده به‌وجود آورند.
- ۲) در محدوده هنجارها و شیوه زندگی، عناصر را اخذ کنند.
- ۳) از لایه‌های عقاید و ارزش‌ها که کم‌تر عمیق‌اند استفاده کنند.
- ۴) با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود تعامل کنند.

خودباختگی فرهنگی

- ۱) جهان اجتماعی هنگامی دادوستد می‌کند که اعضای آن به‌صورت فعال و خلاق براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند.
- ۲) اگر اعضا مبهوت جهان اجتماعی دیگر ← از دست دادن ← دچار ← فراگرفتن عناصر فرهنگی دیگر بدون گزینش و به‌صورت تقلیدی

۳ جهان اجتماعی خودباخته به دلیل عملکرد و از دست دادن نه تداوم فرهنگ گذشته، نه رهایی از آن و نه الحاق به جهان دیگر (از این جا رانده و از آن جا مانده)

۴ بسیاری از جوامع غربی در رویارویی با جهان غرب به دلیل مرعوب شدن در برابر قدرت سیاسی و اقتصادی غرب گرفتار گرفتار

تست ۸

کدام گزینه در ارتباط با جهان اجتماعی خودباخته نادرست است؟

- ۱ عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش فرامی گیرد.
- ۲ اعضای آن به روش تقلیدی عمل می کنند.
- ۳ نمی تواند فرهنگ گذشته خود را گسترش دهد؛ اما می تواند آن را رها کند.
- ۴ مصداق ضرب‌المثل «از این جا رانده و از آن جا مانده» است.

۵ غرب زدگی:

تست ۹

کدام گزینه، غرب زدگی را به درستی معنا کرده است؟

- ۱ با روش تقلیدی عمل کردن در تعامل با جوامع غربی
- ۲ تحت تأثیر بودن در گزینش بعضی از ارزش ها
- ۳ از دست دادن ارتباط با فرهنگ و تاریخ خود
- ۴ خودباختگی جوامع غیر غربی در برابر جهان غرب

■ کلبه‌ای کوچک از جنس نقاشی‌های اروپایی روی کاشی‌های
ایرانی (کاخ گلستان)

■ رواج غذاهای آماده و نوشیدنی‌های گازدار ناسالم

نکته

غرب‌زدگی جوامع غیرغربی مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

از خودبیگانگی فرهنگی

– در زمین دیگران خانه مکن کار خود کن، کار بیگانه مکن

نکته

- ◀ در زبان فارسی بیگانه در برابر خودی به کار می‌رود. ممکن است فرد یا جامعه دچار از خودبیگانگی شود. (برای جامعه از خودبیگانگی فرهنگی)
- ◀ انسان مکان‌مند و زمان‌مند است پس برای گم نکردن زمان باید جغرافی و تاریخ را بشناسد. انسان بعد اجتماعی هم دارد پس باید جامعه و فرهنگ را هم بشناسد.

امام علی (ع): خدا رحمت کند کسی را که بداند از کجا آمده، کجاست و به کجا می‌رود.

نکته

همه حالت‌های گم‌شدگی هم برای افراد هم برای گروه‌ها و ملت‌ها ممکن است.

■ جشن هنر شیراز، مراسمی خارج از معیارهای اخلاقی بود که از سال ۱۳۴۶ در شیراز و به ریاست فرح پهلوی برگزار می‌شد و یکی از نشانه‌های ابتذال رژیم پهلوی و ترویج سیاست‌های غرب‌گرایانه بود. سفیر وقت انگلستان در ایران در خاطرات خود آورده است که به شاه گفتیم که اگر چنین نمایشی در شهر منچستر اجرا می‌شد، کارگردانان و هنرپیشگان جان سالم به‌در نمی‌بردند. شاه مدتی خندید و چیزی نگفت. (خاطرات دو سفیر، ویلیام سولیوان و سر آنتونی پارسونز)

معانی از خودبیگانگی

۱ از خودبیگانگی: فراموشی مانند

۲ از خودبیگانگی جلوگیری

- جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته و برخوردار از فرهنگ حق نیست مانع از شناخت انسان از

در این جهان‌های اجتماعی (بالا) ۱ دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی

۲ تصویر انسان ← به آرامش نرسیدن ← دچار

اضطراب و تشویش ← در نهایت عصیان و اعتراض

نکته

در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌ها را فراموش نکنند، آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است و اگر واقعیت‌ها و آرمان‌ها مطابق حق باشند دارای هویت حقیقی است.

قرآن کریم

- ۱ انسان هنگامی به شناخت خود و جهان می‌رسد که با نگاه توحیدی خود به جهان بنگرد.
- ۲ فراموش کردن خداوند سبب فراموشی انسان از خود (هم‌چون کسانی نباشید که خداوند را فراموش کردند، سپس خداوند آن‌ها را از یاد خودشان برد - سوره حشر، آیه ۱۹)
- ۳ تنها جهان اجتماعی توحیدی، گشایش درهای آسمان و زمین به روی انسان و آشنایی او با
.....
- ۴ انسان خودآگاه ← درک خود به‌عنوان آیات و نشانه‌های خدا و همنشین خداوند - جهان اجتماعی مشرکانه اساطیری و جهان اجتماعی سکولار، بیگانه کردن آدمی از
.....

تست ۱۰

به ترتیب ویژگی‌های زیر به کدام جامعه و جهان اجتماعی تعلق دارند؟

«از خودبیگانه تاریخی»، «غرب‌گرا» و «توحیدی»

- ۱ واقعیت‌ها و آرمان‌های خود را فراموش کرده است. - می‌تواند هویت خود را به سوی غرب تغییر دهد. - انسان را صرفاً با حقیقت خود آشنا می‌کند.
- ۲ واقعیت‌ها و آرمان‌های خود را فراموش کرده است. - نمی‌تواند به فرهنگ غرب که مبهوت آن شده است، بپیوندد. - انسان را با حقیقت خود و جهان هستی آشنا می‌کند.
- ۳ واقعیت‌ها و آرمان‌های آن، مطابق حق نیست. - می‌تواند هویت خود را به سوی غرب تغییر دهد. - انسان را صرفاً با حقیقت خود آشنا می‌کند.
- ۴ واقعیت‌ها و آرمان‌های آن، مطابق حق نیست. - نمی‌تواند به فرهنگ غرب که مبهوت آن شده است، بپیوندد. - انسان را با حقیقت خود و جهان هستی آشنا می‌کند.

تست ۱۱

به ترتیب هریک از عبارات زیر با موارد کدام گزینه در ارتباط است؟

«علت فراموشی انسان از خود در نگاه قرآن»، «معنای از خودبیگانگی فطری» و «دادوستد میان جهان‌های اجتماعی»

- ۱ فراموش کردن خدا - اگر جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی فطری می‌شود. - دارای اشکال متفاوتی است.
- ۲ فراموش کردن خدا - اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی فطری می‌شود. - دارای اشکال متفاوتی است.
- ۳ فرهنگ‌های غیرتوحیدی - اگر جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی فطری می‌شود. - دارای اشکال متفاوتی است.
- ۴ فرهنگ‌های غیرتوحیدی - اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی فطری می‌شود. - دارای شکل یکسانی است.

تست ۱۲

کدام گزینه با جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند، بی‌ارتباط می‌باشد؟

- ۱ از خودبیگانگی حقیقی
- ۲ مانع شناخت صحیح از انسان و جهان
- ۳ از خودبیگانگی تاریخی
- ۴ دور کردن انسان‌ها از حقیقت خود

تست ۱۳

هریک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارند؟

① از دست رفتن ثبات و استقرار آرمان‌ها و ارزش‌ها در زندگی مردم

② شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌ها

③ فراموش شدن فرهنگ تاریخی توسط یک فرهنگ

④ مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب

⑤ ناتوانی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی

① تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - ازخودبیگانگی تاریخی - غرب‌زدگی - بحران هویت

② تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - ازخودبیگانگی فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - تحول فرهنگی

③ تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - ازخودبیگانگی تاریخی - غرب‌زدگی - بحران هویت

④ تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - ازخودبیگانگی فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - تحول فرهنگی

@konkor - persia

درس ۱۳ - هویت ایرانی (هویت فرهنگی)

◀ معمولاً افراد خود را با ویژگی‌هایی مانند قد، پوشش، قیافه، شغل، ثروت، قدرت، تبار خانوادگی، مهارت، علاقه، هنر و دانش می‌شناسند و به دیگران معرفی می‌کنند.

◀ گروه‌ها و اقوام، ملت‌ها و امت‌ها خودشان را با ویژگی‌هایی چون سرزمین، تاریخ، جمعیت، اقتصاد، سیاست و فرهنگ می‌شناسند و به دیگران معرفی می‌کنند.

جهان سر به سر زیر دست منست
ندادند شیر ژیان را به کس
به نیکی ندارند از بد هراس
کنام پلنگان و شیران شود
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
جهان بر بداندیش تنگ آوریم
از آن به که کشور به دشمن دهیم
چه نیکوتر از مرگ در کارزار

ندانی چو ایران نشست منست
هنر نزد ایرانیان است و بس
همه یکدلانند بزدان شناس
دریغ است ایران که ویران شود
چو ایران نباشد تن من مباد
همه روی، یکسر به جنگ آوریم
اگر سر به سر تن به کشتن دهیم
اگر گشت خواهد تو را روزگار

فردوسی در این ابیات چه تصویری از هویت ایرانی ارائه می‌کند؟

هویت ایرانی

نکته

ایران هفت هزار سال قدمت دارد و اقوام مختلفی در آن زندگی کرده‌اند.

۱ هویتی

۱ پیش از اسلام

۲ روایتی

۳ هویت فرهنگی واحد اقوام مختلف ایران در

۴ فارسی دری

۲ پس از اسلام

۱ کنار گذاشتن و دست یافتن به تفسیر

۲ الحاق هویت ایرانی به هویت جهان اسلام

۳ زبان فارسی، زبان دوم فرهنگی جهان اسلام به دلیل

۴ خدمات بی‌نظیر حکیمان و شاعرانی چون مولوی، سعدی، حافظ برای گسترش زبان

فارسی در جهان اسلام

۵ تولید معارف و هنرها توسط ایرانیان در نتیجه مسلمانان برای دستیابی به آن‌ها،

نیازمند آموختن زبان فارسی

■ مسجد جامع کوهرشاد

■ نقشه کشورهای فارسی زبان

نکته

انقلاب‌ها از مهم‌ترین تحولات اجتماعی - یکی از مهم‌ترین بحث‌ها درباره انقلاب دستاوردها و پیامدهای آن‌ها - دسته‌بندی پیامدها به شیوه‌های مختلف مثلاً کوتاه‌مدت و میان‌مدت و بلندمدت یا اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی - یکی از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب تحولات هویتی

۳ رویارویی با غرب

۱ تجربه جدیدی که

۲ قدرت سیاسی و اقتصادی غرب ← ← رواج در جوامع

اسلامی و ایران

تست ۱۴

به ترتیب کدام گزینه به علت و پیامد دچار شدن ذهنیت مسلمانان به خودباختگی فرهنگی، در رویارویی با غرب، اشاره دارد؟

- ۱) قدرت سیاسی و نظامی غرب - ملحق شدن جهان اسلام به جهان غرب و درآمدن به صورت بخشی از هویت فرهنگی غرب
- ۲) بی توجهی به فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی - رواج تصویر شرق شناسان و تاریخ نگاران غربی از هویت جهان اسلام در جوامع اسلامی
- ۳) بی توجهی به فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی - ملحق شدن جهان اسلام به جهان غرب و درآمدن به صورت بخشی از هویت فرهنگی غرب
- ۴) قدرت سیاسی و نظامی غرب - رواج تصویر شرق شناسان و تاریخ نگاران غربی از هویت جهان اسلام در جوامع اسلامی

تست ۱۵

در رابطه با جامعه ایران، به ترتیب (۱، ۲ و ۳) کدام گزینه جدول را کامل می کند؟

- ۱) تفسیر توحیدی هویت - هویت توحیدی، دینی و اساطیری - هویت سکولار و دنیوی و محدود به ابعاد تاریخی و جغرافیایی
- ۲) روایتی از هویت در شاهنامه فردوسی - زبان فارسی، زبان دوم جهان اسلام - خودباختگی فرهنگی در برابر غرب
- ۳) هویت فرهنگی واحد در دین زرتشت - زبان فارسی، زبان سیاسی دربار ایران - هویت قوم گرا و توحیدی و اساطیری
- ۴) هویت قوم گرا و ناسیونالیستی - القای تصور تاریخ گران غربی از هویت اسلامی - هویت ایرانی بخشی از هویت جهان اسلام

دوره تاریخی	تحولات هویت فرهنگی
پیش از اسلام	۲
دوران اسلامی	۱
رویارویی با غرب	۳

هویت القایی مستشرقان:

نکته

از دهه سی به بعد در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذب ساخته شده

● بخوانیم و بدانیم

۱ هویت فرهنگی بر مدار عقاید و ارزش‌ها

۲ برقراری روابط پایدار میان افراد جامعه نیازمند مکان افراد با عقاید و ارزش‌های مشترک

۳ مکان برای فراهم آوردن زمینه ارتباط افراد با عقاید و ارزش‌های مشترک و امکان ادامه حیات ← ارزش

متفاوت وطن برای مردم و ایجاد احساس برای دفاع از آن

۴ سرزمین = بعد

۵ خاطره جمعی و مشترک افراد = بعد

۱ انقلاب اسلامی حاصل یک سده مقاومت در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب

۲ بازگشت ایران به اسلام نه یک بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی با تفسیر

دنیوی غرب بلکه

۳ جامعه اسلامی با رهبری امام خمینی و آموزه‌های قران و اهل بیت ← بازگشت به هویت

اسلامی ← قرار دادن تاریخ و جغرافیای خود در ذیل ← دفاع ۸ ساله از

مرزهای جامعه ایرانی (مقاومت تا امروز)

۴ جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود (هویت مستقل، فعال و تأثیرگذار) به صورت

قلب تپنده بیداری اسلامی

۵ جهان اسلام با الهام از انقلاب اسلامی، جست‌وجوی هویت بیرون از تصاویر القایی جهان

غرب ← ظهور اسلام به عنوان

۶ حیات معنوی اسلام ← گسترش افق به روی اندیشمندان غربی و فراخواندن

نظریه‌پردازان غربی به بازبینی

نکته

شعر امیری فیروز کوهی درباره ایران اسلامی و دفاع جوانان در جنگ تحمیلی است.

■ ایران اسلامی با هویتی مستقل، فعال و اثرگذار

■ مسئله شدن حجاب در کشورهای اروپایی

تست ۱۶

چه تصویری تاریخ‌نگاران غربی و مستشرقان از هویت جامعه اسلامی القا می‌کردند و در چه صورت فرهنگ، هویت جدیدی متناسب با نوآوری‌های خود به‌دست می‌آورد؟

- ۱ با هویتی دینی که در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب مقاومت می‌کرد - داوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت کند.
- ۲ دارای هویتی سکولار و دنیوی که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردید - در تعاملات بین فرهنگی بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند.
- ۳ هویتی سکولار و دنیوی بود که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردید - در مواجهه با فرهنگ‌های دیگر بدون ملحق شدن به آن‌ها ابداعاتی داشته باشد.
- ۴ هویتی که در غالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت اسلامی را به اقوام مختلف تقسیم می‌کرد - در رویارویی با فرهنگ‌های دیگر با ملحق شدن به آن‌ها نوآوری‌هایی داشته باشد.

تست ۱۷

کدام عامل باعث ظاهر شدن اسلام به‌عنوان یک قطب فرهنگی جدید است؟

- ۱ تأمل و بازبینی در معنای سکولاریسم و دنیوی شدن
- ۲ جست‌وجوی هویت خود بیرون از تصاویر القا شده توسط جهان غرب
- ۳ نقد مبانی فرهنگی جهان غرب توسط دانشمندان اسلامی
- ۴ استفاده از توانمندی‌های فراوان ایرانی و اسلامی در دنیای جدید

تست ۱۸

اگر بخواهیم بازگشت ایران به اسلام، بعد از انقلاب را تفسیر کنیم، کدام گزینه مناسب آن تفسیر است؟

- ۱ بازگشت به هویت تاریخی
- ۲ بازگشت به یک خویشتن تاریخی و جغرافیایی با تفسیر مدرن
- ۳ بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی
- ۴ بازگشت به یک هویت سیاسی و اقتصادی در تعارض با دنیای جدید

تست ۱۹

تغییرات هویتی که مورد تشویق جامعه قرار می‌گیرند چه سیری را طی می‌کنند؟ (کنکور ۹۷)

- ۱) شکل‌گیری هویت اجتماعی در چارچوب عقاید و ارزش‌های محوری ← رقم خوردن تغییرات هویتی در درون یک جهان اجتماعی واحد ← گسترش و توسعه فرهنگ
- ۲) مؤثر بودن عقاید محوری در شکل‌گیری هویت اجتماعی ← وقوع تغییرات هویتی خارج از مرزهای مقبول فرهنگی ← پیدایش نوآوری‌های فرهنگی
- ۳) رقم خوردن تغییرات هویتی بین جهان‌های اجتماعی متفاوت ← تغییر جهت تحولات فرهنگی به سوی تحول مثبت ← دگرگونی فرهنگی
- ۴) فراتر رفتن تغییرات هویتی خارج از مرزهای مقبول فرهنگی ← تحقق نوآوری در عرصه فرهنگ ← تأثیرپذیری از فرهنگ‌های دیگر

تست ۲۰

در تعاملات بین فرهنگی، به ترتیب چه موقع یک فرهنگ به فرهنگ دیگر ملحق می‌شود، تحولات هویتی پیدا می‌کند و جهان غرب چگونه دچار تحولات هویتی شد؟ (کنکور ۹۷)

- ۱) با قبول ارزش‌ها و عقاید فرهنگ دیگر - عدم پافشاری بر عقاید خویش و نفوذ دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن - طی جنگ‌های صلیبی پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی
- ۲) داشتن ابداعات در مواجهه با فرهنگ دیگر - تقابل شیوه‌های زندگی با عقاید و ارزش‌های اجتماعی - عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی
- ۳) پذیرش هنجارها و نمادهای فرهنگ دیگر - از دست رفتن رسمیت و اعتبار اجتماعی یک فرهنگ - مواجهه با مسلمانان و فتح قسطنطنیه
- ۴) نفوذ دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن - از دست رفتن اهمیت و اعتبار عقاید و ارزش‌ها - فروریختن اقتدار کلیسا در دوران رنسانس

تست ۲۱

کدام گزینه در ارتباط با عبارت زیر نادرست است؟

«کشوری فرضی به دلیل ارتباط با جوامع غربی، اعتقاد به لیبرالیسم را جایگزین نگاه و نظر کشور خود در عرصه سیاست و اجتماع کرده است.»

- ۱ این تعامل از موارد تعامل سازنده و باعث گسترش و پیشرفت نیست.
- ۲ جهان اجتماعی نباید از لایه‌های عمیق فرهنگی برای داودستد بهره ببرد.
- ۳ کشور مزبور باید در صورت لزوم تغییراتی در این عقاید و ارزش‌های اخذشده پدید آورد.
- ۴ گاهی ارتباطات جهان‌های اجتماعی در سطح عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی است.

تست ۲۲

کدام گزینه در ارتباط با «جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های حق برخوردار نیستند»، نادرست است؟

- ۱ مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت صحیح از عالم و آدم برسند.
- ۲ باعث دور ماندن انسان‌ها از حقیقت خود و هستی می‌شوند.
- ۳ تصویری که از انسان ارائه می‌کنند سرابی از حقیقت است.
- ۴ باعث از بین رفتن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی می‌شوند.

تست ۲۳

«فرهنگی که توان عبور و گذر از گذشته خود را ندارد»، «دور ماندن انسان از حقیقت خود و حقیقت هستی» و «از دست رفتن ثبات و استقرار مبادی هویت‌ساز فرهنگ»، به ترتیب در رابطه با کدام موضوع است؟
(کنکور ۹۳ داخل)

- ۱ از خودبیگانگی فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - تعارض فرهنگی
- ۲ بحران هویت - از خودبیگانگی تاریخی - مرگ طبیعی فرهنگ
- ۳ خودباختگی فرهنگی - بحران هویت - تعارض فرهنگی
- ۴ خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی فطری - تزلزل فرهنگی

تست ۲۴

(کنکور ۹۴)

به ترتیب هریک از این عبارات، نتیجه و تعریف چیست؟

- ① پیدایش نوعی علم تجربی و دانش سکولار
- ② وقوع تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه و تقابل شیوه‌هایی از زندگی با عقاید و ارزش‌های اجتماعی

③ ممانعت ارزش‌ها و عقاید یک جامعه از آشنایی درست افراد جامعه با انسان و جهان

- ① ظهور پدیده اومانیزم - خودباختگی فرهنگی - بحران هویت
- ② غلبه سکولاریسم بر فرهنگ غرب - تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی
- ③ محدود شدن روشننگری به شناخت حسی و تجربی - مرگ طبیعی فرهنگ - ازخودبیگانگی فرهنگی
- ④ محدود شدن روشننگری به شناخت حسی و تجربی - تعارض فرهنگی - ازخودبیگانگی فرهنگی

تست ۲۵

جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با فرهنگ‌های دیگر چه روشی را به کار برد؟

- ① ضمن تعامل با فرهنگ‌های دیگر، زمینه‌های تحولات هویتی در آن پیدا شد و به هویت جدیدی دست پیدا کرد.
- ② ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست داد و امکان تداوم و بسط فرهنگ گذشته‌اش را از دست داده و توان عبور و گذر از آن را پیدا نکرد.
- ③ با حفظ اصول خود به تعامل پرداخت و به همین دلیل عناصر اساطیری را از دیگر فرهنگ‌ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن عناصر نیز اقدام کرد.
- ④ با حفظ اصول خود، به تعامل پرداخت و به همین دلیل عناصر سازگار با آن اصول را از دیگر فرهنگ‌ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن عناصر نیز اقدام کرد.

تست ۲۶

جهان اجتماعی، چه موقع به تعامل و دادوستد می‌پردازد؟

- ① در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکنند.
- ② موقعی که در مسیر تحولات هویتی خود، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگر را قبول کرده و به آن ملحق شوند.
- ③ هنگامی که اعضای آن، به‌طور فعال و خلاق و براساس نیازها، مسایل و مشکلات خود، با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند.
- ④ زمانی که اعضای آن، بدون درنظر گرفتن نیازها و مسایل خود با جهان اجتماعی دیگر روبه‌رو شوند.

تست ۲۷

روش جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با فرهنگ‌های دیگر چگونه بود؟

- ۱ با حفظ اصول خود به تعامل پرداخت و به همین دلیل عناصر سازگار با آن اصول را از دیگر فرهنگ‌ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن عناصر نیز اقدام کرد.
- ۲ با حفظ اصول خود به تعامل پرداخت و به همین دلیل عناصر اساطیری را از دیگر فرهنگ‌ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن عناصر نیز اقدام کرد.
- ۳ ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست داد و امکان تداوم و بسط فرهنگ گذشته‌اش را از دست داده و توان عبور و گذر از آن را پیدا نکرد.
- ۴ ضمن تعامل با فرهنگ‌های دیگر، زمینه‌های تحولات هویتی در آن پیدا شد و به هویت جدیدی دست پیدا کرد.

تست ۲۸

به ترتیب هریک از عبارات زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر
 - فراموشی هویت خود در مواجهه با فرهنگ دیگر
 - ممانعت عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان
 - مرعوب شدن جوامع غیرغربی در برابر قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب
- ۱ از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی فطری - خودباختگی فرهنگی - غرب‌زدگی
 - ۲ از خودبیگانگی فطری - خودباختگی فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی
 - ۳ خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی فطری - غرب‌زدگی
 - ۴ خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی فطری - از خودبیگانگی تاریخی - غرب‌زدگی

تست ۲۹

کدام گزینه مربوط به حالتی است که جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود

پافشاری **نکند**؟

۱ جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های اجتماعی دیگر، عناصر سازگار با هویت خود را از آن‌ها گرفت.

۲ در این حالت، تعامل و دادوستد جهان اجتماعی با جهان‌های دیگر، در محدوده هنجارها و شیوه زندگی صورت می‌گیرد.

۳ طی جنگ‌های صلیبی، جهان غرب پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی، بدون پیوستن به جهان اسلام تحولات هویتی پیدا کرد.

۴ بسیاری از فرهنگ‌ها مانند مصر و ایران، در تعامل با جهان اسلام، عقاید و ارزش‌های توحیدی آن را پذیرفتند و به آن ملحق شدند.

تست ۳۰

کدام گزینه، عبارات زیر را کامل می‌کند؟

● قبل از ظهور اسلام، اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت، هویت واحدی پیدا کردند.

● هویت فرهنگی هر جامعه تا زمانی که - مورد پذیرش باشد، دوام می‌آورد.

۱ فرهنگی - اجتماعی - عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن

۲ اجتماعی - فرهنگی - عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن

۳ تاریخی - فرهنگی - هویت تاریخی و جغرافیایی آن

۴ فرهنگی - اجتماعی - هویت تاریخی و جغرافیایی آن

تست ۳۱

هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد در ارتباط است؟

- ① نخستین رویارویی مسلمانان با قدرت نظامی و سیاسی غرب
- ② شیوه مقابله جهان اسلام با حمله مغول
- ③ متراکم شدن خاطره جمعی افراد با سرنوشت مشترک
- ④ خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان - جذب و هضم مهاجمان - بعد جغرافیایی هویت جامعه
- ⑤ رواج تصویر القایی شرق‌شناسان از هویت اسلامی - دفع حمله مهاجمان - بعد تاریخی هویت جامعه
- ⑥ رواج تصویر القایی شرق‌شناسان از هویت اسلامی - دفع حمله مهاجمان - بعد جغرافیایی هویت جامعه
- ⑦ خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان - جذب و هضم مهاجمان - بعد تاریخی هویت جامعه

تست ۳۲

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی چگونه است و به چه ابعادی محدود می‌شود؟

- ① سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.
- ② اساطیری است و به ابعاد اجتماعی و تاریخی آن محدود می‌شود.
- ③ توحیدی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.
- ④ سکولار و اساطیری است و به ابعاد اجتماعی و سیاسی آن محدود می‌شود.

تست ۳۳

جامعه ایرانی چگونه به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد و چه عاملی نظریه پردازان غربی را به تأمل و

بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است؟

- ① با مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام - حیات معنوی اسلام
- ② با بازگشت به هویت اسلامی خود - حیات معنوی اسلام
- ③ با مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام - جست‌وجوی هویت خود بیرون از تصاویر القایی جهان غرب
- ④ با بازگشت به هویت اسلامی خود - جست‌وجوی هویت خود بیرون از تصاویر القایی جهان غرب

تست ۳۴

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام چه ویژگی‌هایی داشت و چه عاملی منجر شد تا زبان فارسی دری از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رود؟

- ۱) اساطیری، دنیوی و در مواردی آمیخته با دین - مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام
- ۲) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - دست یافتن ایرانیان به تفسیر توحیدی از هویت خویش
- ۳) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام
- ۴) اساطیری، دنیوی و در مواردی آمیخته با دین - دست یافتن ایرانیان به تفسیر توحیدی از هویت خویش

تست ۳۵

کدام گزینه به شکلی از روابط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر، که زمینه گسترش و پیشرفت جهان اجتماعی می‌شود، اشاره دارد؟

- ۱) تعامل با جهان‌های دیگر با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود - پدید آوردن تغییرات لازم در عناصر اخذشده از جهان‌های اجتماعی دیگر در صورت لزوم - ملحق شدن به مسیر تحولات هویتی صحیح در ارتباط با جهان‌های اجتماعی دیگر
- ۲) تعامل با جهان‌های دیگر با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود - اخذ عناصری از جهان‌های اجتماعی در محدوده هنجارها و شیوه زندگی - پدید آوردن تغییرات لازم در عناصر اخذشده از جهان‌های اجتماعی دیگر در صورت لزوم
- ۳) پدید آوردن تغییرات لازم در عناصر اخذشده از جهان‌های اجتماعی دیگر در صورت لزوم - پذیرش عقاید و ارزش‌های اجتماعی درست از جهان‌های اجتماعی دیگر - ملحق شدن به مسیر تحولات هویتی صحیح در ارتباط با جهان‌های اجتماعی دیگر
- ۴) اخذ عناصری از جهان‌های اجتماعی در محدوده هنجارها و شیوه زندگی - پذیرش عقاید و ارزش‌های اجتماعی درست از جهان‌های اجتماعی دیگر - پدید آوردن تغییرات لازم در عناصر اخذشده از جهان‌های اجتماعی دیگر در صورت لزوم

تست ۳۶

در ارتباط با خودباختگی فرهنگی به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- ① ویژگی‌های جهان‌های اجتماعی خودباخته چیست؟
- ② خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را چه می‌نامند؟
- ③ خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب، چه پیامدی دارد؟
- ④ به روش تقلیدی عمل کردن و مبهور و مقهور جهان اجتماعی دیگر شدن - غرب‌زدگی - عدم شناخت و تفسیر صحیح از عالم و آدم
- ⑤ از دست دادن ارتباط با فرهنگ و تاریخ خود و به روش تقلیدی عمل کردن - از خودبیگانگی حقیقی - عدم شناخت و تفسیر صحیح از عالم و آدم
- ⑥ به روش تقلیدی عمل کردن و از دست دادن ارتباط با فرهنگ و تاریخ خود - غرب‌زدگی - مانع از تعامل با جهان غرب می‌شود.
- ⑦ از دست دادن ارتباط با فرهنگ و تاریخ خود و مبهور و مقهور جهان اجتماعی دیگر شدن - از خودبیگانگی حقیقی - مانع از تعامل با جهان غرب می‌شود.

تست ۳۷

در ارتباط با هویت اسلامی جامعه ایران و جهان اسلام به سؤالات زیر پاسخ دهید:

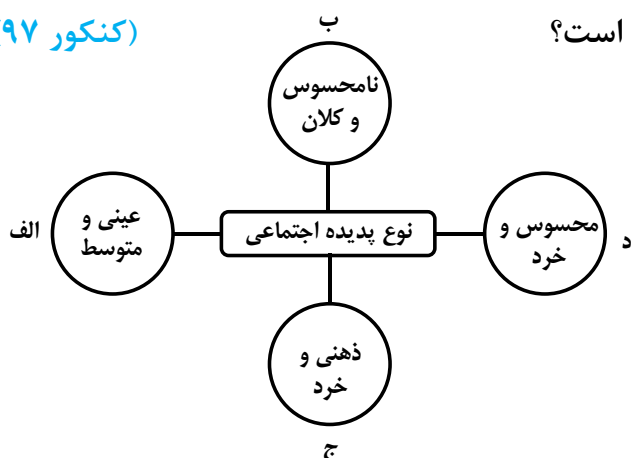
- ① این هویت چه ویژگی‌هایی دارد؟
- ② بازگشت جامعه ایران به این نوع هویت چه ثمره‌ای داشت؟
- ③ جست‌وجوی هویت جهان اسلام، در بیرون از تصاویر القاشده جهان غرب، به چه علتی بود؟
- ④ نتیجه جست‌وجوی هویت جهان اسلام، در بیرون از تصاویر القاشده جهان غرب، چیست؟
- ⑤ معنوی، مستقل و تاریخی - تبدیل شدن به قلب تپنده بیداری اسلامی - مقابله با سکولاریسم و دنیوی شدن - گستردن افق‌های جدیدی به روی اندیشمندان جهان غرب
- ⑥ معنوی، مستقل و تاریخی - بازیابی خویش‌نهاد الهی و توحیدی - مقابله با سکولاریسم و دنیوی شدن - ظاهر شدن اسلام به‌عنوان یک قطب فرهنگی جدید
- ⑦ مستقل، فعال و اثرگذار - بازیابی خویش‌نهاد الهی و توحیدی - الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران - گسترش افق‌های جدیدی به روی اندیشمندان جهان غرب
- ⑧ مستقل، فعال و اثرگذار - تبدیل شدن به قلب تپنده بیداری اسلامی - الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران - ظاهر شدن اسلام به‌عنوان یک قطب فرهنگی جدید

تست ۱

(کنکور ۹۷)

هریک از این پدیده‌ها، مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

● محترم شمردن مقررات اجتماعی

● حضور در کلاس زبان

● علاقه به موسیقی سنتی

● هیئت عزاداری ایام محرم

۱ الف، ج، د، الف ۲ ب، الف، د، ج

۳ ب، د، ج، الف ۴ ج، الف، ب، د

تست ۲

(کنکور ۹۸)

نوع هر یک از ویژگی‌های هویتی ذکر شده را به ترتیب، مشخص کنید:

«روستایی، منضبط، کارمند»

۱ فردی، متغیر و اکتسابی - انتسابی، اجتماعی و ثابت - فردی، اکتسابی و ثابت

۲ انتسابی، متغیر و اجتماعی - اخلاقی، فردی و ثابت - شخصی، متغیر و فرهنگی

۳ اکتسابی، ثابت و فردی - ثابت، اجتماعی و انتسابی - اجتماعی، متغیر و اکتسابی

۴ انتسابی، اجتماعی و ثابت - فردی، اکتسابی و متغیر - متغیر، اکتسابی و اجتماعی

تست ۳

(کنکور ۹۸)

در تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی، چه اقداماتی صورت می‌گیرد؟

۱ کسانی که دانش علمی دارند با درک عمیقی که از شناخت عمومی دارند، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده شناسایی و راه‌حل ارائه می‌دهند.

۲ همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند این تعارض‌ها را شناسایی می‌کنند، اما افرادی که درباره این مسائل شناخت دقیق‌تری دارند می‌توانند راه‌حل‌های صحیح ارائه کنند.

۳ اعضای جامعه برای حل این تعارض‌ها تلاش می‌کنند. حل تعارض‌ها گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود.

۴ در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه میان دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود، دانش علمی از رشد و رونق بازمی‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل دانش عمومی را از دست می‌دهد.

تست ۴

(کنکور ۹۸)

مطالعه کنش اجتماعی فقط به روش تجربی چه پیامدهایی دارد؟

- ۱ نادیده گرفتن اراده و خلاقیت - اخلاق‌گریزی - معنزدایی
- ۲ قابل مشاهده بودن همه اهداف کنشگران - معنزدایی - خلاقیت‌زدایی
- ۳ داوری رفتارهای قابل مشاهده - سرکوب خلاقیت انسان‌ها - اخلاق‌گریزی
- ۴ عدم توجه به انگیزه و هدف - داوری رفتارهای قابل مشاهده - نادیده گرفتن معنای کنش

تست ۵

به ترتیب، پاسخ هریک از سؤال‌های زیر کدام است؟

- منظور از تبیین یا کارکرد آن چیست؟
- پیامد «موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی» چیست؟
- هدف در جامعه‌شناسی تبیینی چیست؟

- ۱ بیان چیستی یک پدیده - پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- ۲ نشان دادن علت ایجاد یا زوال یک پدیده - شناخت نظم اجتماعی همانند شناخت طبیعت - پیش‌بینی و پیشگیری و کنترل طبیعت
- ۳ پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به‌نظر می‌رسیدند در ارتباط با یکدیگر قرار می‌گیرند - یکسان‌انگاری روش مطالعه طبیعت و نظم اجتماعی - غلبه جامعه بر انسان
- ۴ میان پدیده‌هایی که پیش‌تر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، روابط جدیدی طرح می‌شود. - برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌های طبیعی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

تست ۶

کدام گزینه، پیامد یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه از سوی جامعه‌شناسی تبیینی به‌ترتیب بر «جامعه» و «انسان» را به‌درستی نشان می‌دهد؟

- ۱ با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود - نظم اجتماعی ساخته انسان خواهد بود.
- ۲ انسان می‌تواند تنها از دانش‌های ابزاری خود استفاده کند. - انسان خالق پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی است.
- ۳ جامعه هم‌چون طبیعت تصور می‌شود و دستاوردهای انسانی دانسته نمی‌شود - انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.
- ۴ محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست - با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود.

تست ۷

به ترتیب، درست یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید.

- ① در طی قرن نوزدهم میلادی با محدود دانستن دانش عمومی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.
- ② جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی به معنی وحدت موضوع علوم است.
- ③ موضوع جامعه‌شناسی تبیینی، پدیده‌های اجتماعی هستند که آن‌ها را همانند پدیده‌های طبیعی در نظر می‌گیرد.
- ④ جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.

۱ ص - غ - ص - غ

۲ غ - غ - ص - غ

۳ ص - غ - غ - ص

۴ غ - غ - ص - ص

تست ۸

هریک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام مفهوم مرتبط است؟

- ① توان فهم معانی کنش انسان‌ها را ندارد.
- ② مقاومت مردم مسلمان آمرلی در برابر داعش
- ③ اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین نژاد برتر

۱ روش تجربی - توانی فراتر از نظم موجود - رکود اراده‌ها

۲ رویکرد تبیینی - پیروی از نظم موجود - رکود اراده‌ها

۳ روش تجربی - عدم پیروی از نظم موجود - سقوط ارزش‌ها

۴ رویکرد تفسیری - پیروی از نظم موجود - سقوط ارزش‌ها

تست ۹

در ارتباط با جامعه‌شناسی تبیینی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) نادیده گرفتن معنای کنش سبب شده است که بیش‌تر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.
- ۲) تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود که افراد بدانند این نظم برای تحقق اهداف و ارزش‌هایی مانند کسب فضیلت‌های اخلاقی است.
- ۳) جامعه‌شناسی تبیینی با یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد و موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها می‌شود.
- ۴) رویکرد تبیینی بر آن چه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش را نادیده می‌گیرد.

تست ۱۰

هریک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

ب	ج	نظریه پردازان کنش اجتماعی	اخلاق‌گریزی
نادیده گرفتن آن چه درون انسان می‌گذرد	به معنای تأیید کنشگران نیست.	الف	د

- پیشرفت‌های چشمگیر جهان غرب در حوزه صنعت و فضا، به فراگیرتر شدن فجایع انسانی و زیست‌محیطی منجر شده است.
- همراهی همدلانه
- رویکرد تبیینی
- آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.

- ۱) د - ج - ب - الف
- ۲) الف - ج - ب - د
- ۳) د - ب - الف - ج
- ۴) د - ج - الف - ب

تست ۱۱

کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «قفس آهنین» درست و درباره «افول معانی» **نادرست** است؟

- ۱) تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و تفاوت قائل شدن میان نظم اجتماعی و نظم طبیعی - مطالعات تبیینی نشان داده است که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب و تحصیلات با اعتیاد به اینترنت رابطه وجود دارد.
- ۲) رعایت نظم برای تحقق آرمان‌ها و ارزش‌هایی مانند اندیشه‌های جدید و اختراعات بزرگ - برگزاری جشنواره‌های زیبایی، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده است.
- ۳) سلطه نظامی است که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد - توجه به تفسیر کاربران از موقعیت خاص خود و نگاه کردن به مسائل آنان از منظر خودشان است.
- ۴) به‌کارگیری روش تجربی از سوی گالیله در دورانی که شهود تنها روش علمی قابل قبول بود. - مطالعه زندگی اجتماعی با تأکید بر آگاهی و معنا از ویژگی‌های کنش اجتماعی، که برخاسته از اراده و ارزش هستند.

تست ۱۲

به ترتیب، درست یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید.

- هموار شدن مسیر برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری، پیامد تأکید بر اراده و ارزش است.
- زندگی اجتماعی انسان و نظم همزاد یکدیگرند و نظم اجتماعی و خلاقیت دو بال موفقیت انسان‌ها هستند.
- انسان به مثابه شیء و انسان به مثابه آگاهی و معنا در روابط اجتماعی متفاوتند.
- اخلاق‌گزیزی پیامد انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی از سوی کسانی است که بر آن‌چه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کنند.

- ۱) غ - غ - ص - غ
- ۲) ص - ص - غ - غ
- ۳) ص - غ - غ - ص
- ۴) غ - ص - ص - ص

تست ۱۳

کدام گزینه با متن زیر مرتبط است؟

«در دهه ۱۹۸۰، حجاب در مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات دولتی ترکیه ممنوع اعلام شد، دانشجویان ترکیه پویشی علیه این قانون به راه انداختند و شکایت خود را به دادگاه‌های ترکیه بردند.»

- ۱ همه ما از آن‌جا که عضوی از جامعه هستیم با کنش‌های اجتماعی خود در حفظ وضع موجود یا تغییر آن‌ها اثر می‌گذاریم. میزان اثرگذاری همه ما کم و بیش یکسان است.
- ۲ انسان‌ها قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند.
- ۳ زندگی اجتماعی انسان و نظم همزاد یکدیگرند و انسان‌ها صرفاً مجریان نظم می‌باشند.
- ۴ انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی آگاهانه عمل می‌کنند و می‌توان کنش‌های انسان‌ها را با روش تجربی تحلیل کرد و معنای آن را فهمید.

تست ۱۴

به ترتیب هریک از عبارات زیر، علت، معنا و پیامد کدام مورد است؟

- کنش اجتماعی
- به روز بودن و دسترسی به مطالب زیاد و متنوع و محروم گردیدن از دسترسی به مطالب مهم
- اوردوس بزرگ‌ترین شهر متروکه جهان است و با وجود سرمایه‌گذاری دولت چین هم‌چنان خالی از سکنه مانده است.

- ۱ شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان - نظم اجتماعی - تأکید بر آگاهی و اراده
- ۲ ساختار اجتماعی - فضای مجازی - رویکرد تفسیری
- ۳ پدید آمدن پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان - فضای مجازی - ناتوانی رویکرد تبیینی در بررسی کنش انسان
- ۴ فرصت‌ها و محدودیت‌های اجتماعی - ساختار اجتماعی - تأکید بر آگاهی و معنا

تست ۱۵

به ترتیب هریک از موارد زیر با کدام موضوع، در ارتباط است؟

- ① دگرگونی جهان اجتماعی
- ② تأثیر پدیده‌های اجتماعی بر افراد
- ③ آگاهی از حقوق و تکالیف در جهان اجتماعی
- ④ عدم حفظ فرهنگ - برونی‌سازی - پذیرش عضویت در جهان اجتماعی
- ⑤ ناتوانی در انتقال فرهنگ - درونی‌سازی - اعتباری یا قراردادی بودن جهان اجتماعی
- ⑥ عدم حفظ فرهنگ - برونی‌سازی - آگاهی مشترک و عمومی در جهان اجتماعی
- ⑦ ناتوانی در انتقال فرهنگ - درونی‌سازی - اعتباری و تکوینی بودن جهان اجتماعی

تست ۱۶

علت پیدایش هریک از موارد زیر به ترتیب کدام است؟

- ① تحولات هویتی
- ② عدم تداوم و گسترش یک فرهنگ
- ③ هویت تاریخی در جهان اجتماعی
- ④ کنار گذاشتن عقاید و ارزش‌ها - خودباختگی فرهنگی - تداوم واقعیت‌ها و آرمان‌ها
- ⑤ پافشاری نکردن بر عقاید و ارزش‌ها - از خودبیگانگی فرهنگی - فراموش نکردن هنجارها و نمادها
- ⑥ کنار گذاشتن عقاید و ارزش‌ها - خودباختگی فرهنگی - فراموش نکردن هنجارها و نمادها
- ⑦ پافشاری نکردن بر عقاید و ارزش‌ها - از خودبیگانگی فرهنگی - تداوم واقعیت‌ها و آرمان‌ها

تست ۱۷

به ترتیب، پاسخ هریک از سؤال‌های زیر کدام است؟

- ① علت منفعل نبودن انسان در قبال فرهنگ کدام است؟
- ② اساس تنوع در جهان‌های اجتماعی چیست؟
- ③ چگونه می‌توان به تنوع جهان‌های اجتماعی پی برد؟
- ④ آگاهی و خلاقیت - عقاید و ارزش‌ها - شناسایی لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
- ⑤ تنوع زندگی اجتماعی او - اراده و اختیار - چشم گشودن بر سایر جوامع
- ⑥ آگاهی و خلاقیت - عقاید و ارزش‌ها - مقایسه جهان‌ها با یکدیگر
- ⑦ تنوع زندگی اجتماعی او - اراده و اختیار - رجوع به تاریخ گذشته خود

تست ۱۸

به ترتیب «جامعه‌پذیری»، «کنترل اجتماعی» و «مشکل در بازتولید جهان اجتماعی» با کدام موارد در ارتباط هستند؟

- ۱) فعالیتهایی به‌منظور پذیرش فرهنگ جامعه - انطباق افراد با انتظارات جامعه - کارآمد نبودن شیوه‌های کنترل اجتماعی
- ۲) طی شدن فرآیند شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد - جلوگیری از کژروی اجتماعی - نبود جامعه‌پذیری در اجتماع
- ۳) فعالیتهایی به‌منظور پذیرش فرهنگ جامعه - جلوگیری از کژروی اجتماعی - نبود جامعه‌پذیری در اجتماع
- ۴) طی شدن فرآیند شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد - انطباق افراد با انتظارات جامعه - کارآمد نبودن شیوه‌های کنترل اجتماعی

تست ۱۹

کدام یک از گزینه‌های زیر، صحیح است؟

- ۱) تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به عینی و ذهنی اثرگذاری یا اثرپذیری آن‌ها را نمایان می‌کند.
- ۲) لایه‌های سطحی جامعه هیچ‌گاه نمی‌توانند موجب تحول و تغییر بنیادین در جهان اجتماعی شوند.
- ۳) هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد.
- ۴) در جهان اجتماعی، بُعد ذهنی پدیده‌ها اهمیت زیادی ندارد.

تست ۲۰

هریک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

بازتولید هویت اجتماعی	ج	د	کژروی اجتماعی
الف	روشی برای درونی شدن فرهنگ در افراد	انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر	ب

- بازتولید هویت اجتماعی
 - چگونگی شکل‌گیری و تداوم هویت اجتماعی
 - اقناع
 - کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند.
- ۱) د - ج - ب - الف
 - ۲) ج - الف - د - ب
 - ۳) د - الف - ج - ب
 - ۴) د - ب - الف - ج

تست ۲۱

هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام مفهوم، موضوع یا جهان اجتماعی اشاره دارد؟

● بیش‌تر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت و نژاد تعیین می‌شود.

● گاه پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

● هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

۱ انسداد اجتماعی - تعارض فرهنگی - جهان معنوی

۲ تحرک اجتماعی صعودی - تغییرات هویتی - جهان دینی

۳ انسداد اجتماعی - تغییرات هویتی - جهان سکولار

۴ تحرک اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی - تعارض فرهنگی - جهان معنوی

تست ۲۲

تحرک اجتماعی صعودی در جهان‌های زیر به ترتیب چگونه است؟

● جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است.

● جامعه آپارتاید

● جامعه سکولار

۱ این نوع تحرک را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند - صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد - امکان تحرک اجتماعی صعودی را حتی برای افراد معتقد به هویت دینی و معنوی نیز فراهم می‌کند.

۲ تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع قدرت را در اختیار دارند - امکان تحرک صعودی را برای همه نژادها فراهم می‌کند - فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند منع می‌شوند.

۳ این نوع تحرک را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند - صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد - تحرک اجتماعی را در محدوده ارزش‌های این جهانی و دنیوی به رسمیت می‌شناسد.

۴ تحرک اجتماعی صعودی را برای همه افراد ممکن می‌سازد - امکان تحرک صعودی را برای همه نژادها فراهم می‌کند - امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود دارد.

تست ۲۳

به ترتیب هریک از عبارات زیر به کدام مورد، مربوط است؟

- ① ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.
- ② جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
- ③ تغییرات اساسی در جهان اجتماعی که هویت جهان اجتماعی را متحول می‌کند.
- ① تعارض فرهنگی - بحران هویت - تحول فرهنگی ② تزلزل فرهنگی - بحران هویت - تحول فرهنگی
- ③ تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی ④ تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی - بحران هویت

تست ۲۴

کدام گزینه، بیان‌گر ویژگی‌های هویت فرهنگی جهان اجتماعی نیست؟

- ① در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند.
- ② هرگاه عقاید و ارزش‌ها اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.
- ③ پدیده‌های گسترده‌تر از هویت اجتماعی است و در پرتو هویت اجتماعی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.
- ④ تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن، مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد.

تست ۲۵

درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را کدام گزینه به‌درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

- ① تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
- ② موضوع فلسفه و علوم انسانی و اجتماعی تفاوت دارند، موضوع علوم انسانی و اجتماعی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن است.
- ③ آشنایی‌زدایی یعنی جامعه‌شناسان از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار نظم، بی‌نظمی را می‌شناسند.
- ④ پیچیدگی پیش‌بینی در علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی، به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، کم‌تر است.

- ① ص - غ - غ - ص
- ② غ - غ - ص - ص
- ③ ص - ص - غ - غ
- ④ غ - ص - ص - غ

تست ۲۶

هر عبارت به ترتیب علت، معنا یا مفهوم و پیامد کدام گزینه است؟

- ① دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
- ② عبور از دانش عملی و عمومی
- ③ تلقی علوم انسانی و علوم اجتماعی به عنوان علم در اوایل قرن بیستم
- ④ شکل‌گیری رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی - آشنایی‌زدایی - استفاده از روش تجربی
- ⑤ تفاوت در موضوع علوم - آشنایی‌زدایی - تأکید بر موضوع علم به جای روش آن
- ⑥ شکل‌گیری رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی - عادت‌زدایی - استفاده از روش تجربی
- ⑦ تفاوت در روش علوم - آشنایی‌زدایی - تأکید بر روش علوم به جای موضوع آن

تست ۲۷

هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟ (به ترتیب)

- ① اغلب می‌دانیم که باید از همسایه یا دوست انتظار چه رفتارهایی را داشته باشیم.
- ② هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.
- ③ کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن
- ④ شناسایی قوانین کلی موجودات
- ⑤ نظم اجتماعی - امکان اعتباریابی بیش‌تر دانش عمومی، نسبت به دانش علمی - موضوع فلسفه - قانون علیت
- ⑥ قواعد اجتماعی - دانش‌ها برای سامان دادن به طبیعت تولید می‌شوند - موضوع متافیزیک - اصل وجود
- ⑦ نظم اجتماعی - امکان اعتباریابی بیش‌تر دانش علمی، نسبت به دانش عمومی - موضوع علوم اجتماعی - اصل وجود
- ⑧ قواعد اجتماعی - دانش عمومی دانش حقیقی و صحیح است که به‌صورت نظام‌مند به‌دست می‌آید - موضوع علوم انسانی - متافیزیک

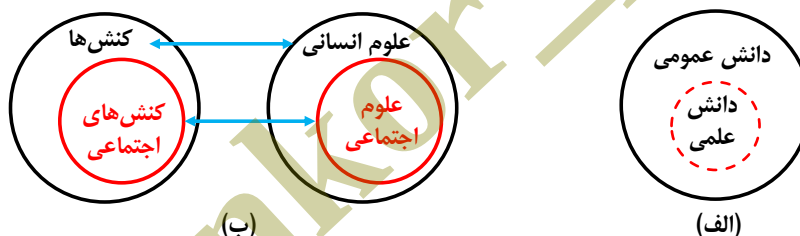
تست ۲۸

کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با فواید علوم اجتماعی و نظم اجتماعی، درست و نادرست است؟

- ۱) شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن را امکان‌پذیر می‌سازد. - نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران را امکان‌پذیر می‌نماید.
- ۲) با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهد که پیامدهای طبیعی را نیز پیش‌بینی کنند. - پیامد قواعدی است که انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌اند و کمتر به چشم می‌آیند.
- ۳) رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که دوائر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید. - به معنای قرار گرفتن هر پدیده در جای خود است که جای پدیده‌ها مستقل از آگاهی و اراده انسان تعیین می‌شود.
- ۴) ظرفیت دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و صرفاً نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. - در زندگی انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر عادت‌زدایی از امور نامأنوس می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

تست ۲۹

کدام گزینه به ترتیب با نمودارهای زیر مرتبط است؟

- ۱) دانش علمی برای حفظ هویت خود از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری می‌کند. - علوم انسانی درباره کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن بحث می‌کند و برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند.
- ۲) دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است که در برخی از نحله‌های این دیدگاه مرز دانش علمی و دانش عمومی بازسازی می‌شود. - برخی از کنش‌های انسان‌ها اجتماعی‌اند و علوم انسانی کنش‌های انسان‌ها و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.
- ۳) دانش علمی به دلیل امکان سنجش و اعتباریابی خاص خود ریشه همه دانش‌هاست از جمله دانش عمومی - موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و خود بخشی از علوم اجتماعی است.
- ۴) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند بلکه بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. - علوم اجتماعی، بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند ولی برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند.

تست ۳۰

به ترتیب، هریک از عبارت‌های زیر کدام قسمت جدول را کامل می‌کند؟

علوم ابراری	الف	متافیزیک	ب
د	مسائل اجتماعی	ج	ساختار اجتماعی را مطالعه می‌کند.

○ دانش مستقل

○ رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی

○ قانون‌گریزی، بحران آب

○ جامعه‌شناسی کلان

۲ د - ج - الف - ب

۱ ج - ب - الف - د

۴ ج - الف - ب - د

۳ ج - د - الف - ب

تست ۳۱

هر عبارت علت کدام گزینه است؟ (به ترتیب)

○ مسلط شدن به دانش علمی

○ شناسایی نظم اجتماعی

○ ابعاد مختلف زندگی اجتماعی

○ فردی که تصمیم می‌گیرد به تنهایی و بیرون از جامعه زندگی کند.

۱ درباره آن کم‌تر می‌اندیشند و بیش‌تر استفاده می‌کنند - کشف بی‌نظمی‌های پنهان و شگفت‌انگیز - شکل‌گیری دانش‌های اجتماعی متفاوت - افزایش ذخیره دانشی به سختی

۲ دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی - دانستن توقعات و انتظارات از دیگران - شکل‌گیری روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی - شکل‌گیری و افزایش ذخیره دانشی به سختی

۳ به درک عمیقی از جهان اجتماعی خود می‌رسد - رخ دادن حوادثی خلاف قواعد - مطالعه پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان - عدم شکل‌گیری ذخیره دانشی

۴ شناسایی آسیب‌هایی که به دانش حاصل از زندگی راه پیدا کرده‌اند - تعیین جای پدیده‌ها بر اثر قواعد اجتماعی - شکل‌گیری رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی - عدم افزایش ذخیره آگاهی

تست ۳۲

به ترتیب هر عبارت مربوط به کدام نوع تعارض، دانش، ویژگی‌های علوم و جهان‌های اجتماعی مختلف است؟

- ① رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر
- ② جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، آن را در اختیار ما قرار می‌دهد.
- ③ مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی نیست.
- ④ علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.
- ① تعارض در ذخیره دانشی جوامع - دانش عمومی - فلسفه - جهان دنیوی
- ② تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی جهان‌های اجتماعی - دانش علمی - علوم انسانی - جهان متجدد
- ③ شکل‌گیری تعاریف متضاد و متفاوت از علم - علم ویژه - علوم طبیعی - جهان معنوی
- ④ تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی - دانش عمومی - متافیزیک - جهان متجدد

تست ۳۳

پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ① جامعه‌شناسان برای شناختن نظم کدام سؤالات را مطرح می‌کنند؟
- ② کدام رویکرد علمی از نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی مواجه شد؟
- ③ در دیدگاه کتاب، علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند، پیامد این رویکرد چیست؟
- ① عقاید و ارزش‌های با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند و هنجارها و نمادهای متناسب با خود را خلق می‌کنند. - به جای موضوع بر هدف علوم تأکید کردند و معتقد بودند که هر علمی روش اعتباریابی خاص خود را دارد. - وجود انسان را به ابعاد فردی‌اش تقلیل می‌دهد.
- ② قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند و چگونه دوام می‌آورند و چگونه تغییر می‌کنند. - روش تجربی تنها روش کسب علم است و همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند. - کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.
- ③ آیا زندگی اجتماعی فقط با قوانین رسمی سامان می‌یابد یا قواعد دیگری هم وجود دارند. - هر علمی را دارای موضوع خاصی می‌دانستند و تفاوت علوم را به تفاوت موضوع می‌دانستند. - وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد.
- ④ قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه شکل می‌گیرند و تغییر و تحول می‌کنند. - روش تجربی تنها روش کسب علم است و علوم انسانی و علوم اجتماعی در صورتی که از روش فراتجربی نیز استفاده کنند علم به شمار می‌روند. - کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

تست ۳۴

هریک از عبارتهای زیر به ترتیب کدام قسمت جدول زیر را کامل می‌کند؟

- ① پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست.
- ② گسترش عقلانیت ابزاری
- ③ نظام اجتماعی همه ابعاد وجود افراد را احاطه می‌کند.
- ④ فرصت‌ها و محدودیت‌ها

ب	جهان اجتماعی	ج	قفس آهنین
رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه را می‌گویند.	د	به‌صورت حقوق و تکالیف در افراد ظاهر می‌شوند.	الف

- ① د - الف - ج - ب
- ② الف - د - ب - ج
- ③ د - ب - الف - ج
- ④ ب - ج - د - الف

تست ۳۵

هر عبارت به ترتیب علت، تعریف یا معنا و پیامد کدام گزینه است؟

- ① افول علمی که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند.
 - ② محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.
 - ③ تنگ شدن عرصه بر کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- ① راهی برای ارزیابی فرصت‌ها و محدودیت‌های یک جهان اجتماعی وجود ندارد. - فرهنگ سکولار - رواج کنش‌هایی که اهداف دنیوی را با روش فراتجربی به‌کار می‌گیرند.
- ② امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود. - فرهنگ اساطیری - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا
- ③ طرد شدن عناصر مادی و معنوی از جهان، که همه در اختیار و کنترل بشرند. - فرهنگ اساطیری - رواج کنش‌های حسابگرانه، در جهت رهایی از قفس خودساخته.
- ④ دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌ها به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود. - فرهنگ سکولار - رواج کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به‌وسیله علوم عقلانی دنبال می‌کنند.

تست ۳۶

در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد کدام گزینه **نادرست** است؟

- ۱ جهان متجدد علمی را که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند علم نمی‌شناسد، از این روند به‌عنوان عقلانیت ذاتی یاد می‌شود که امکان ارزیابی پدیده‌های فراتجربی را به انسان می‌دهد.
- ۲ در این جهان آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم تجربی استفاده می‌کنند و این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث طبیعی را به انسان می‌دهد.
- ۳ جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند و به‌وسیله او به‌کار گرفته می‌شوند.
- ۴ جهان متجدد رویکرد دنیوی و این جهانی دارد و در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد.

تست ۳۷

کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با جهان دنیوی و گسترش عقلانیت ابزاری **نادرست** و درست است؟

- ۱ به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ طبیعی است. - امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌های فراتجربی‌اند را ایجاد می‌کند.
- ۲ همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به‌کار می‌گیرد و ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد. - روش تجربی و عقلانیت حاصل از آن قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد.
- ۳ فرهنگی است که عقاید و ارزش‌های آن مربوط به این جهان است. در این فرهنگ جهان دیگر در محدوده منافعی که برای خواسته‌های متعالی بشر وجود دارد پذیرفته می‌شود. - رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه را می‌گویند.
- ۴ انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده و خواسته‌های ماورائی را به فراموشی می‌سپارد. - امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری با عقلانیت ابزاری قابل مطالعه‌اند.

تست ۳۸

کدام گزینه با متن زیر مرتبط است؟

«زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می‌کنند دارای دستور و قواعد پیچیده‌ای است که مردمی که با آن سخن می‌گویند باید قواعدش را بیاموزند و در چارچوب آن حرف بزنند آن‌ها نمی‌توانند هرگونه که دلشان بخواهد صداها، حرف‌ها، کلمات و جملات را به کار ببرند.»

- ۱ پیامدهای جهان اجتماعی محدودکننده افراد است و همین محدودیت‌ها فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را از بین می‌برد.
- ۲ هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی را برای انسان فراهم می‌کند و هر نوع ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده می‌گیرد.
- ۳ فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به‌صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند و عمل به تکالیف، فرصت ارتباط با هم‌زبانان را فراهم می‌آورد و مستقل از حقوق آن‌ها می‌تواند شکل گیرد.
- ۴ بخش‌های مختلف جهان اجتماعی فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند، که به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند و دو روی یک سکه‌اند.

تست ۳۹

جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و و که به دنبال می‌آورند ارزیابی کرد.

- ساختن جهان اجتماعی، نیازمند پیدایش و گسترش و است.
 - جهان اجتماعی در قالب و تحقق می‌یابد.
 - پیامدهای جهان اجتماعی را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.
- ۱ فرصت‌ها - محدودیت‌ها - معنا - هدف - پیامدها - الزامات - فرصت‌هایی
 - ۲ حقوق - تکالیف - آگاهی - اراده - کنش‌ها - پیامدهای طبیعی - موقعیت جدیدی
 - ۳ فرصت‌ها - محدودیت‌ها - آگاهی - اراده‌ای نوین - فرصت‌ها - محدودیت‌ها - موقعیت جدیدی
 - ۴ حقوق - تکالیف - هدف - آگاهی - فرصت‌ها - محدودیت‌ها - محدودیت‌هایی

تست ۴۰

- درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به‌درستی نشان می‌دهد؟ (به‌ترتیب)
- ① تفاوت شیوه زندگی انسان کوچ‌نشین، یک‌جانشین و شهرنشین، پیامد تغییر شیوه زندگی انسان متناسب با شرایط خانه خود است.
 - ② پیامدهای جهان اجتماعی فقط فرصت‌اند و جهان اجتماعی در قالب آن تحقق می‌یابد.
 - ③ انسان‌ها در جهانی دیده می‌کشایند که توسط گذشتگان آن‌ها پدید آمده است و مانع شکل‌گیری و بسط جهان اجتماعی جدید می‌شود.
 - ④ بزرگراه‌ها از جمله فرصت‌ها و محدودیت‌ها هستند و قوانین آن‌ها را انسان‌ها وضع می‌کنند و اجرای این مقررات برای رانندگان و عابران محدودیت‌هایی را پدید می‌آورد.

۱ غ - غ - ص - غ

۲ ص - غ - غ - ص

۳ غ - ص - ص - ص

۴ ص - ص - غ - غ

تست ۴۱

- هریک از موارد زیر مصداق چیست؟
- ① به مثابه گفت‌وگوست.
 - ② از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.
 - ③ دو نوع توحیدی و اساطیری دارد.
 - ④ داوری درباره پدیده‌های فراتجربی، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.
- ۱ جهان اجتماعی - رویکرد دنیاگریز - فرهنگ دنیوی - عقلانیت ابزاری
- ۲ جهان متجدد - رویکرد سکولار - فرهنگ مادی - گسترش عقلانیت ابزاری
- ۳ زندگی اجتماعی - رویکرد دنیاگریز - جهان معنوی - زوال معنا
- ۴ زندگی اجتماعی - جهان متجدد - جهان معنوی - زوال عقلانیت ذاتی

تست ۴۲

هر عبارت با کدام موضوع، اندیشمند و یا مفهوم مرتبط است؟ (به ترتیب)

- ① درهایی که جهان اجتماعی به روی ما می‌گشاید و درهایی که می‌بندد.
- ② برخی از جهان‌های اجتماعی، استعدادهای معنوی انسان را نادیده می‌گیرند.
- ③ یکی از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده است.
- ④ عدم وجود فرصت‌هایی فرد از قفس خودساخته

- ① الزامات جهان اجتماعی - رویکرد دنیاگریز - ماکس وبر - رواج کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- ② پیامدهای جهان اجتماعی - عدم شکوفایی فطرت آدمی - ماکس وبر - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا
- ③ الزامات جهان اجتماعی - رویکرد دنیاگریز - اقبال لاهوری - انسان در بند تکنولوژی
- ④ پیامدهای جهان اجتماعی - عدم شکوفایی نیازهای مادی آدمی - اقبال لاهوری - قفس آهنین

تست ۴۳

به ترتیب «افتراق عقلانیت ذاتی و عقلانیت ابزاری»، «افتراق جهان دنیوی و جهان معنوی» و «اشتراک مقررات راهنمایی و رانندگی و قواعد زبان» کدام‌اند؟

- ① رشد معنا - مجموعه‌های بزرگ - پدیده‌های اجتماعی
- ② ارزیابی پدیده‌های فراتجربی - نوع جهان - پدیده‌های طبیعی
- ③ رشد علوم اجتماعی - مجموعه‌های بزرگ - پیامدها و الزامات
- ④ ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری - نوع فرهنگ - فرصت‌ها و محدودیت‌ها

تست ۳۴

به ترتیب پیامد هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

① مقایسه جهان اجتماعی فعلی با تاریخ گذشته خود

② مواجهه مردم‌شناسان با فرهنگ‌های غیرغربی

③ تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و تنوع اراده و اختیار آن‌ها

① پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - پی بردن به پیچیدگی و عمق فرهنگ‌های غیرغربی - تبدیل شدن انسان به کنشگری فعال و تأثیرگذار

② فهم نحوه شکل‌گیری لایه‌های عمیق و بنیادین - پی بردن به اشتباه جامعه‌شناسان در مورد فرهنگ‌های غیرغربی - پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف

③ پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - پی بردن به اشتباه جامعه‌شناسان در مورد فرهنگ‌های غیرغربی - پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف

④ فهم نحوه شکل‌گیری لایه‌های عمیق و بنیادین - پی بردن به پیچیدگی و عمق فرهنگ‌های غیرغربی - تبدیل شدن انسان به کنشگری فعال و تأثیرگذار

تست ۳۵

کدام گزینه در ارتباط با جهان اجتماعی زنده و سالم، **نادرست** است؟

① می‌تواند با حفظ هویت خود، مسیر جهان‌های اجتماعی دیگر را ادامه دهد.

② مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد.

③ جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.

④ در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در دستاوردهای جهان‌های دیگر به‌وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.

تست ۴۶

کدام گزینه روند درستی در ارتباط با تأثیرگذاری بر فعالیتهای اجتماعی اعضای جهان اجتماعی ذکر می‌کند؟

- ۱ مشارکت اجتماعی افراد ← باقی‌ماندن پیام‌های جهان اجتماعی ← پابرجا بودن جهان اجتماعی ← برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود ← تغییر جهان اجتماعی موجود ← پدید آمدن الزام‌های جدید ← شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید
- ۲ مشارکت اجتماعی افراد ← پابرجا بودن جهان اجتماعی ← باقی‌ماندن پیامدهای جهان اجتماعی ← تغییر جهان اجتماعی موجود ← برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود ← شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید ← پدید آمدن الزام‌های جدید
- ۳ جهان اجتماعی موجود ← مشارکت اجتماعی افراد ← باقی‌ماندن پیامدهای جهان اجتماعی ← تغییر جهان اجتماعی موجود ← پدید آمدن الزام‌های جدید ← شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید ← برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود
- ۴ جهان اجتماعی موجود ← باقی‌ماندن پیامدهای جهان اجتماعی ← مشارکت اجتماعی افراد ← شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید ← برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود ← تغییر جهان اجتماعی موجود ← پدید آمدن الزام‌های جدید

تست ۴۷

کدام گزینه به ترتیب عباراتی در مورد گسترش عقلانیت ابزاری و زوال عقلانیت ذاتی آورده است؟

- ۱ در جهان اجتماعی متجدد، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.
- ۲ رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. - در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است.
- ۳ در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است - در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند و جهان، از هیچ‌گونه قداستی برخوردار نیست.
- ۴ قوت افرونگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است - با افول علوم عقلانی و وحیانی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود.

تست ۴۸

به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- ① ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.
- ② قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس آرمان‌های مردم تغییر می‌کند.
- ③ برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیش‌تر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.
- ④ هر اندازه مردم مطابق عقاید خود ارزش‌ها را به‌وجود آورند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

- ① نادرست - درست - درست - نادرست
- ② درست - نادرست - نادرست - درست
- ③ درست - نادرست - درست - نادرست
- ④ درست - درست - نادرست - نادرست

تست ۴۹

به ترتیب کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟

پیامد	شرایط
(الف)	ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی
ورود حقایق به قلمرو واقعی	(ب)
گسستن از حق و گام برداشتن به سوی باطل	(ج)

- ① ورود به قلمرو آرمانی - شکل دادن نظام اجتماعی بر مبنای لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - عدم شناخت حقایق
- ② ورود به قلمرو آرمانی - سامان دادن هنجارها و اعمال براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی - ایمان نیاوردن به حقایق
- ③ شکل‌گیری لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - سامان دادن هنجارها و اعمال براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی - عمل نکردن بر مبنای حقایق
- ④ شکل‌گیری لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - شکل دادن نظام اجتماعی بر مبنای لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - از دست دادن ایمان خود نسبت به حقایق

تست ۵۰

کدام گزینه توضیحات درستی درباره دانش علمی ارائه می‌کند؟

- ۱) کسی که دانش علمی دارد قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند - دانش علمی آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند - تلاش‌های علمی به‌تدریج بر ذخیره دانش عمومی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
- ۲) دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند - گستره دانش علمی در جهان اجتماعی و ذخیره دانشی آن از دانش عمومی بیش‌تر است - کسی که دانش علمی دارد قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.
- ۳) دانش علمی آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند - کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد - ذخیره دانشی، بخش دیگری نیز دارد که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به‌دست می‌آید که به این دانش عمیق‌تر و دقیق‌تر، دانش علمی می‌گویند.
- ۴) تلاش‌های علمی به‌تدریج بر ذخیره دانش عمومی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند - دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند - گستره دانش علمی در جهان اجتماعی و ذخیره دانشی آن از دانش عمومی بیش‌تر است.

تست ۵۱

کدام یک از عبارات زیر از پیامدهای تعارض در ذخیره دانشی محسوب می‌شود؟

- ۱) در بیش‌تر اوقات باعث غنی‌تر شدن دانش عمومی و پاسخگویی بیش‌تر دانش علمی به مسائل جامعه می‌شود.
- ۲) ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود.
- ۳) دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند.
- ۴) جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی خواهند داشت.
- ۵) دانش عمومی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش علمی را از دست می‌دهد.
- ۶) دانش علمی از رشد و رونق لازم بازمی‌ماند.

۱) الف - د - هـ	۲) ب - ج - و
۳) ب - د - و	۴) الف - ج - هـ

تست ۵۲

با توجه به دیدگاهی که با شکل روبه‌رو هماهنگ است، به سؤالات زیر پاسخ دهید.

① ریشه همه دانش‌ها چیست؟

② دانش‌ها چه ارتباطی با واقعیت‌های زندگی دارند؟

③ نسبت بین دانش تجربی و دانش حاصل از زندگی چیست؟

① دانش حاصل از زندگی - خلق و بازسازی واقعیت هستند - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی بی‌اعتبار است و به عکس دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌باشد.

② دانش حاصل از زندگی - کشف و بازخوانی واقعیت هستند - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند.

③ دانش علمی - کشف و بازخوانی واقعیت هستند - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند.

④ دانش علمی - خلق و بازسازی واقعیت هستند - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی بی‌اعتبار است و به عکس دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌باشد.

تست ۵۳

کدام گزینه توضیح درستی در تعریف علوم اجتماعی آورده است؟

① به دانش‌هایی گفته می‌شود که درباره کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کند مانند چگونگی اثرگذاری اجتماعات انسانی بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما.

② به دانش‌هایی گفته می‌شود که از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند؛ زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند، بلکه به فعالیت‌های ارادی و آگاهانه انسان‌ها می‌پردازد.

③ به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و همچنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

④ موضوع علوم اجتماعی عام‌تر از موضوع علوم انسانی است و علوم انسانی خود بخشی از علوم اجتماعی محسوب می‌شوند.

تست ۵۴

علوم اجتماعی چگونه امکان پیش‌بینی پدیده‌های اجتماعی را به‌وجود می‌آورد و به چه دلیل این پیش‌بینی پیچیده‌تر از پیش‌بینی در علوم طبیعی است؟

- ۱ با کشف تأثیرات جهان اجتماعی بر اجتماعات انسانی - به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی
- ۲ با شناخت پدیده‌های اجتماعی - به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی
- ۳ با شناخت پدیده‌های اجتماعی - به دلیل غلبه نیافتن بر محدودیت‌های اجتماعی
- ۴ با کشف تأثیرات جهان اجتماعی بر اجتماعات انسانی - به دلیل غلبه نیافتن بر محدودیت‌های اجتماعی

تست ۵۵

علوم اجتماعی چگونه به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند؟

- ۱ با تلاش برای کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی و توضیح ارتباط آن‌ها با کنش‌های اجتماعی
- ۲ با تلاش برای توضیح تأثیر اجتماعات بر کنش‌های انسانی و هم‌چنین فهم متقابل انسان‌ها از یکدیگر
- ۳ با فراهم ساختن زمینه اثرگذاری کنش‌های اجتماعی بر اجتماعات انسانی
- ۴ با فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر

تست ۵۶

فراهم شدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان در کدام گزینه به‌درستی تصویر شده است؟

- ۱ وجود ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها در علوم اجتماعی و در نتیجه داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها
- ۲ کشف قوانین مربوط به کنش‌های آدمیان و مطالعه اثرگذاری این قوانین بر جهان اجتماعی و در ادامه داوری درباره کنش‌های اجتماعی
- ۳ وجود ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن و آگاهی دادن نسبت به محدودیت‌ها و فرصت‌های علوم طبیعی در ارتباط با اجتماعات انسانی
- ۴ کشف راه‌های استفاده صحیح از علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن و در نتیجه غلبه بر محدودیت‌های فناوری در زندگی اجتماعی

تست ۵۷

به ترتیب علت تفهمی یا انتقادی نامیدن علوم انسانی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱ به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند - به انتقاد از تسلط طبیعت بر انسان می‌پردازند.
- ۲ به فهم درست تسلط انسان بر طبیعت می‌پردازند - به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان می‌پردازند.
- ۳ به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند - به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان می‌پردازند.
- ۴ به فهم درست تسلط انسان بر طبیعت می‌پردازند - به انتقاد از تسلط طبیعت بر انسان می‌پردازند.

تست ۵۸

در ارتباط با جامعه‌شناسی خرد و کلان و رویکردهای موجود در جامعه‌شناسی، کدام عبارت درست هستند؟

- ۱ شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی از فواید علوم اجتماعی است.
 - ۲ جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.
 - ۳ موضوع علوم انسانی و اجتماعی نیز کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن هستند.
 - ۴ جامعه‌شناسی خرد کنش اجتماعی را مطالعه می‌کند.
 - ۵ در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.
- الف - ب - ج - د ۱
ب - ج - د ۲
الف - د - ه ۳
ب - ج - د ۴

تست ۵۹

کدام گزینه در رابطه با نمودار مقابل، درست نیست؟

- ۱ این تقسیم‌بندی که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است را انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.
- ۲ در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.
- ۳ دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.
- ۴ دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

تست ۶۰

با توجه به «فیلم سینمایی دورافتاده» که داستان فردی است که بر اثر یک اتفاق، مجبور می‌شود چهار سال به تنهایی در جزیره‌ای خالی از سکنه زندگی کند. کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) کنش آدمی وابسته به آگاهی است و بدون آگاهی از موقعیت‌ها با مشکل مواجه می‌شود.
- ۲) ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، غافلیم.
- ۳) ما درباره دانش عمومی بیش‌تر می‌اندیشیم، کم‌تر از آن استفاده می‌کنیم و این دانش، گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ما را تشکیل می‌دهد.
- ۴) جهان اجتماعی یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

تست ۶۱

کدام گزینه به ترتیب در رابطه با دانش عمومی و دانش علمی نادرست و درست است؟

- ۱) مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌هایی است که ما در آن‌ها با افراد جامعه، سهیم و شریک هستیم - تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
- ۲) کسی که این نوع دانش را داراست به درک عمیقی از شناخت علمی جهان اجتماعی خود می‌رسد - دانش علمی مانند هوا برای زندگی انسان، ضروری است.
- ۳) گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست - این نوع از دانش با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.
- ۴) این نوع از دانش با تأمل و اندیشه در دانش علمی به دست می‌آید - این دانش عمیق‌تر و دقیق‌تر از دانش عمومی می‌باشد.

تست ۶۲

به ترتیب درست و غلط بودن عبارت‌های زیر را تعیین کنید:

- ① اگر آگاهی و دانش عمومی نباشد، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرومی‌پاشد.
- ② هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی فراهم می‌گردد.
- ③ همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، مشکلات و مسائل زندگی اجتماعی را می‌شناسند و برای حل همه آن‌ها، راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند.

④ در هنگام تعارض در ذخیره دانشی جوامع، دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت می‌کند.

② ص - ص - غ - غ

① ص - غ - غ - ص

④ ص - غ - غ - غ

③ غ - ص - غ - غ

تست ۶۳

کدام گزینه در رابطه با تفاوت موضوع میان علوم، درست است؟

- ① در پایان قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای موضوع، بر روش علوم تأکید کردند.
- ② در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای موضوع، بر روش علوم تأکید کردند.
- ③ در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای روش، بر موضوع علوم تأکید کردند.
- ④ در نیمه دوم قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای روش، بر موضوع علوم تأکید کردند.

تست ۶۴

هر یک از عبارات به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- ① از فعالیت‌های غیرارادی انسان بحث نمی‌کند.
- ② ساختار اجتماعی را مطالعه می‌کند.
- ③ اشتراک موضوع روان‌شناسی اجتماعی و مدیریت
- ④ شناخت آن بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست.

① علوم انسانی - جامعه‌شناسی کلان - پدیده‌های طبیعی - علوم اجتماعی

② علوم اجتماعی - جامعه‌شناسی خرد - پدیده‌های اجتماعی - علوم انسانی

③ علوم انسانی - جامعه‌شناسی کلان - پدیده‌های اجتماعی - کنش انسانی

④ علوم ابزاری - جامعه‌شناسی کلان - پدیده‌های طبیعی - کنش اجتماعی

تست ۶۵

هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

متافیزیک	الف	ج	فایده علوم انسانی و علوم اجتماعی
د	براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی دارای رویکردهای مختلفی است.	بر زندگی بشر سیطره یافته است و آن را کنترل می‌کند.	ب

❶ فناوری

❷ انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها

❸ نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی است.

❹ جامعه‌شناسی

❶ ۱ - د - الف - ب - ج

❷ ۲ - ج - ب - الف - د

❸ ۳ - الف - ج - ب - د

❹ ۴ - ج - ب - د - الف

تست ۶۶

هر یک از عبارات زیر به ترتیب، پیامد، علت و مفهوم کدام موارد است؟

❶ افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها

❷ آگاهانه و ارادی بودن کنش انسان‌ها

❸ به موجودی خاص، مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد.

❶ ۱ - آگاهی دادن درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - پیچیده‌تر بودن پیش‌بینی در علوم اجتماعی نسبت به علوم

ابزاری - قانون علیت

❷ ۲ - ایجاد زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی - علوم انسانی

❸ ۳ - فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر - پیچیده‌تر بودن پیش‌بینی در علوم اجتماعی نسبت به علوم

طبیعی - اصل وجود

❹ ۴ - شناخت پدیده‌های اجتماعی و پیش‌بینی پیامدهای آن - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی - علوم اجتماعی

تست ۶۷

به ترتیب «اشتراک جامعه‌شناسی خرد و کلان»، «تفاوت علوم»، «منشأ علوم انتقادی و علوم تفهیمی» و «ملاک خانواده‌ها برای ارزیابی رشته‌های تحصیلی» را کدام گزینه نشان می‌دهد؟

- ۱ مطالعه پدیده اجتماعی - روش - علوم ایزاری - آینده شغلی
- ۲ دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - روش - علوم اجتماعی - فواید برای جامعه
- ۳ مطالعه پدیده اجتماعی - موضوع - علوم انسانی - آینده شغلی
- ۴ رویکردهای جامعه‌شناسی - موضوع - علوم طبیعی - همسویی با هویت فرهنگی خود

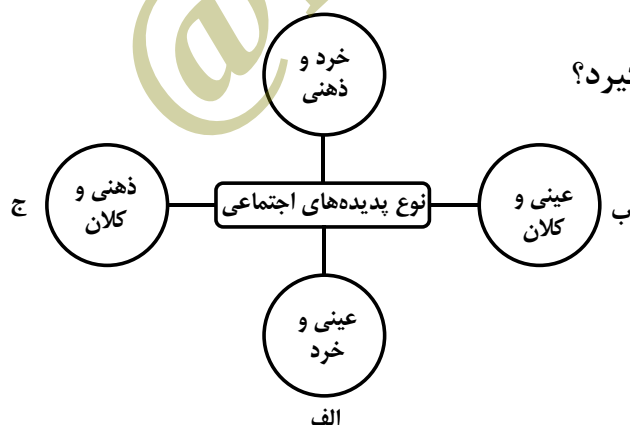
تست ۶۸

کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی و شاخه‌های علوم اجتماعی، **نادرست** و درست است؟

- ۱ شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها - زبان‌شناسی و روان‌شناسی از شاخه‌های علوم اجتماعی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.
- ۲ نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ایزاری و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی - برای بررسی و مطالعه انواع و ابعاد کنش‌های اجتماعی به وجود آمده است.
- ۳ پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت - همان‌طور که بدن انسان اعضای مختلفی دارد، زندگی اجتماعی نیز دانش‌های متفاوتی را پدید آورده است که موضوع همه آن‌ها شناخت پدیده‌های اجتماعی و طبیعی است.
- ۴ شناخت عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند - جامعه‌شناسی یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی است که دارای سه رویکرد اصلی است.

تست ۶۹

هریک از موارد زیر در کدام قسمت از نمودار قرار می‌گیرد؟

- هدیه دادن
 - تصور صلح جهانی
 - مراقبت از اموال عمومی
 - علاقه به غذای خاص
- ۱ الف - ب - ج - د
 - ۲ ب - ج - الف - د
 - ۳ الف - ج - ب - د
 - ۴ الف - د - ب - ج

تست ۷۰

به ترتیب کدام گزینه از جمله عقاید، نمادها، هنجارها و ارزش‌ها در نظام تعلیم و تربیت است؟

- ۱ برای دانا شدن باید به مدرسه رفت - دانش‌آموز - دانایی از نادانی بهتر است - انسان تربیت‌پذیر است.
- ۲ دانایی از نادانی بهتر است - انسان تربیت‌پذیر است - قلم و دفتر - برای دانا شدن باید به مدرسه رفت.
- ۳ انسان تربیت‌پذیر است - کلاس و دانش‌آموز - برای دانا شدن باید به مدرسه رفت - دانایی بهتر از نادانی است.
- ۴ انسان تربیت‌پذیر است - قلم و دانش‌آموز - دانایی از نادانی بهتر است - برای دانا شدن باید به مدرسه رفت.

تست ۷۱

کدام گزینه در رابطه با لایه‌های بنیادین و لایه‌های سطحی جهان اجتماعی به ترتیب، درست و نادرست است؟

- ۱ بخش‌هایی است که تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند - این بخش‌ها نقش حیاتی و اساسی در جهان اجتماعی ندارند.
- ۲ این بخش‌ها در معرض تغییرات کم‌تری قرار می‌گیرند - این بخش‌ها تأثیرات محدودتری بر جهان اجتماعی دارند.
- ۳ تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند - اگر حذف شوند جهان اجتماعی از تداوم بازمی‌ماند و در نهایت فرو می‌ریزد.
- ۴ عقاید و ارزش‌ها در این بخش از لایه‌های جهان اجتماعی قرار می‌گیرند - تأثیرات محدودتر و تغییرات بیش‌تری را دارند.

تست ۷۲

هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

● رشد یا افول اقتصادی و دگرگونی زبان و لهجه مردم

● ضرب‌المثل «همه راه‌ها به رُم ختم می‌شوند».

● معنای استعمار برای انسان امروزی

- ۱ تفاوت‌های درون یک جهان اجتماعی - دیدگاه تک‌خطی - استثمار
- ۲ تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی - دیدگاه تک‌خطی - عمران
- ۳ تفاوت‌های درون یک جهان‌های اجتماعی - دیدگاه طولی - طلب آبادانی
- ۴ تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد - دیدگاه عرضی - استثمار

تست ۷۳

در ارتباط با دیدگاه‌های متفاوت نسبت به سرنوشت جوامع، کدام گزینه با نمودار مقابل، مرتبط **نیست**؟

- ۱ همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که موجود زنده در مراحل مختلف رشد طی می‌کند.
- ۲ همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند، بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد پیشرفته‌اند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته عقب‌مانده‌اند.
- ۳ جهان‌های اجتماعی با حفظ هویت خود می‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند و با جهان پیشرفته ارتباط برقرار کنند و مطابق نیاز خود از دستاوردهای آن بهره ببرند.
- ۴ جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند و تفاوت میان آن‌ها مانند مراحل مختلف رشد موجود زنده از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی است.

تست ۷۴

به ترتیب هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- شکل‌گیری جهان‌های اجتماعی مختلف
- زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد
- انتقاد از خودمداری فرهنگ غرب

- ۱ انسان موجودی فعال و پذیرنده است و در مقابل فرهنگی که به او منتقل می‌شود اثرگذار است - نابود شدن لایه‌های سطحی جامعه جاهلی - مواجه شدن با فرهنگ‌های غیرغربی
- ۲ تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها - به خدمت گرفتن لایه‌های سطحی جامعه جاهلی توسط فرهنگ اسلام - پی بردن به پیچیدگی و عمق فرهنگ‌های غیرغربی
- ۳ انسان در مقابل فرهنگی که به او منتقل می‌شود اثرگذار است و موجودی پذیرنده و منفعل است - تفاوت‌های جهان اجتماعی اسلام و جهان اجتماعی شبه‌جزیره عربستان از نوع تفاوت‌های درون یک جهان اجتماعی است - پی بردن به پیچیدگی و عمق فرهنگ‌های غیرغربی
- ۴ تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها - به خدمت گرفتن عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ جاهلی توسط لایه‌های سطحی فرهنگ اسلام - مواجه شدن با فرهنگ‌های غیرغربی

تست ۷۵

علت پیدایش هریک از موارد زیر به ترتیب کدام است؟

- ① ساختن جهان اجتماعی جدید
- ② قدرت پیش‌بینی و پیشگیری حوادث و مسائل طبیعی
- ③ گسترش آگاهی و اراده نوین - بسط عقلانیت ذاتی
- ④ جهان موجود - اجازه بسط آن را دهد - بسط عقلانیت ذاتی
- ⑤ گسترش آگاهی و اراده نوین - گسترش عقلانیت ابزاری
- ⑥ رواج کنش‌های معطوف به دنیا - گسترش عقلانیت ابزاری

تست ۷۶

به ترتیب درست و غلط بودن عبارت‌های زیر را تعیین کنید:

- ① در جهان اجتماعی، بُعد ذهنی پدیده‌ها اهمیت کم‌تری دارد زیرا همه پدیده‌های اجتماعی بُعد محسوس و عینی دارند.
- ② وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، پدیده‌های اجتماعی آشکار می‌شوند.
- ③ نهاد اجتماعی، مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.

- ① ص - ص - غ
- ② غ - ص - ص
- ③ ص - غ - ص
- ④ غ - غ - ص

تست ۷۷

هریک از عبارات زیر، به ترتیب به کدام گروه، فرهنگ یا جهان اجتماعی، اشاره دارد؟

① طرح مهم‌ترین انتقادهای خودمداری فرهنگ غرب

② نگاه نژادی و قبیله‌ای

③ پذیرش جهان دیگر در محدوده منافع که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد.

① مردم‌شناسان - فرهنگ سکولار - فرهنگ اساطیری ② جامعه‌شناسان - جامعه جاهلی عربستان - فرهنگ سکولار

③ جامعه‌شناسان - فرهنگ سکولار - فرهنگ اساطیری ④ مردم‌شناسان - جامعه جاهلی عربستان - فرهنگ سکولار

تست ۷۸

کدام گزینه به ترتیب درباره ویژگی‌های فرهنگ اساطیری، درست و درباره جهان متجدد، نادرست است؟

① مانع شکوفایی فطرت آدمی می‌شود. - در این فرهنگ، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند.

② ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد. - هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند.

③ محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است. - علومی را که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند، به رسمیت می‌شناسد.

④ به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است. - داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های بشری را به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق می‌سپارد.

تست ۷۹

هریک از موارد زیر به ترتیب مصداق چیست؟

① مدرسه

② خلق اثر هنری

③ ادب آداب دارد

④ دعا در حق فرزندان

① کنش اجتماعی - پدیده اجتماعی - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی

② پدیده اجتماعی - فرصتی برای کنش اجتماعی - برون‌سازی - جامعه‌پذیری

③ فرصتی برای کنش اجتماعی - درونی‌سازی - برون‌سازی - محدودیت کنش اجتماعی

④ پدیده اجتماعی - برون‌سازی - فرصت‌ها و محدودیت‌های پدیده‌های اجتماعی - کنش اجتماعی

(کنکور ۹۹)

تست ۸۰

(کنکور ۹۹)

به ترتیب، این موارد ویژگی کدام جهان است؟

- ① علوم را که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد.
- ② فرد اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند.
- ③ برای بقا و تداوم، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد.
- ④ در اقتصاد هیچ مانعی را بر سر راه خود بر نمی‌تابد.

① متجدد - فرهنگی - اجتماعی - غرب

② تکوینی - فردی - اساطیری - دنیوی

③ غرب - انسانی - سکولار - اساطیری

④ سکولار - تکوینی - توحیدی - سرمایه‌داری

تست ۸۱

(کنکور ۹۹)

در شکل روبه‌رو، عبارت درست، درباره رابطه دانش عمومی و دانش علمی کدام است؟

① دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است و مرزهای این دو دانش فرومی‌پاشد.

② دانش عمومی، پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است و دانش‌ها به کشف و

بازخوانی واقعیت نمی‌پردازند.

③ دانش علمی، ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد و تصحیح آن را دارد و با

تأثیرگذاری بر یکدیگر، به مرور متناسب می‌شوند.

④ دانش عمومی، دانش موثق و معتبر است اما دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار

بیش‌تری برخوردار است.

تست ۸۲

به ترتیب «سامان دادن و امکان پذیر نمودن ارتباط ما با یکدیگر»، «نظام لیبرال دموکراسی محصول نهایی تاریخ بشر»، «مطالعه زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا» و «تأکید بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی» با چه موضوعاتی مرتبط‌اند؟
(کنکور ۹۹)

- ۱) فایده علوم انسانی - نظریه فارابی - روش جامعه‌شناسی تفسیری - همانندسازی
- ۲) فایده نظم اجتماعی - دیدگاه ارسطو - رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی - شناخت متقابل هویت‌ها
- ۳) فایده قواعد اجتماعی - نظریه فوکویاما - رویکرد نظریه پردازان کنش اجتماعی - سیاست هویت
- ۴) فایده علوم اجتماعی - نظریه ساموئل هانتینگتون - هدف جامعه‌شناسی انتقادی - مدل تکثرگرا

تست ۸۳

به ترتیب هریک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

- ① متمایزکننده کنش از فعالیت‌های مخلوقات دیگر
 - ② مفهومی که با نبودنش کنش نیز اتفاق نخواهد افتاد.
 - ③ دلیل خودداری از برخی کنش‌ها در انسان‌ها
 - ④ آدمی در گرو عمل خویش است.
- ۱) ویژگی‌های کنش - آگاهانه بودن - پیامدهای ارادی و غیرارادی - ویژگی‌های کنش
 - ۲) ویژگی‌های کنش - ارادی بودن - پیامدهای نامطلوب - پیامدهای کنش
 - ۳) انجام‌دهنده کنش که به آن کنشگر می‌گویند - آگاهانه بودن - پیامدهای نامطلوب - پیامدهای کنش
 - ۴) انجام‌دهنده کنش که به آن کنشگر می‌گویند - ارادی بودن - پیامدهای ارادی و غیرارادی - ویژگی‌های کنش

تست ۸۴

کدام عبارات زیر در ارتباط با کنش اجتماعی درست هستند؟

- آ با در نظر گرفتن عواقب کنش، کنش فردی ما به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود.
- ب در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آنهاست.
- ج کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد.
- د رعایت قوانین، بدون حضور دیگران، کنش اجتماعی محسوب نمی‌شود.
- ه برای شناخت عمیق تر کنش اجتماعی، لازم است کمی بیش تر به واژه دیگران بیندیشیم.

۱ ب - ج - ه

۲ الف - ب - ه

۳ ب - ج - د

۴ الف - د - ه

تست ۸۵

ترتیب عبارات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

در ارتباط با جامعه‌شناسی خرد و کلان و رویکردهای موجود در جامعه‌شناسی، کدام عبارت درست هستند؟

- آ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
- ب عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها
- ج کنش‌های اجتماعی
- د ضروری ساختن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی
- ه تداوم ارزش‌ها و هنجارها
- و تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه
- ز انتقال ارزش‌ها و هنجارها به افراد

۱ ج - ب - الف - د - ه - و - ز

۲ ب - ه - ز - الف - د - و - ج

۳ ب - ز - ه - ج - و - الف - د

۴ ج - الف - د - و - ز - ب - ه

تست ۸۶

کدام گزینه از لحاظ مفهومی به عبارت زیر اشاره می‌کند؟

«جهان اجتماعی مانند یک موجود زنده، اعضای مختلفی دارد و این اعضا در ارتباط با هم، از نوعی نظم برخوردارند.»

- ۱ مجموعه پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی را شکل می‌دهند.
- ۲ عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.
- ۳ ارتباط اعضا با یکدیگر، اعضای مختلف داشتن و نظم، سه بعد شباهت جهان اجتماعی با موجود زنده است.
- ۴ آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

تست ۸۷

پیامد هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی
 - ارتباط موجودات طبیعی با زندگی اجتماعی انسان
 - در ارتباط با هم در نظر گرفتن اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی
- ۱ گسترش جهان اجتماعی - قرار گرفتن در گستره جهان اجتماعی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی
 - ۲ گسترش جهان اجتماعی - ورود پدیده‌های اجتماعی به جهان طبیعی - شکل‌گیری نهادهای اجتماعی
 - ۳ تبدیل پدیده‌های تکوینی به پدیده‌های اعتباری - قرار گرفتن در گستره جهان اجتماعی - شکل‌گیری نهادهای اجتماعی
 - ۴ تبدیل پدیده‌های تکوینی به پدیده‌های اعتباری - ورود پدیده‌های اجتماعی به جهان طبیعی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی

تست ۸

کدام گزینه در ارتباط با پدیده‌های اجتماعی درست است؟

- ۱ گسترش جهان اجتماعی - قرار گرفتن در گستره جهان اجتماعی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی
- ۲ گسترش جهان اجتماعی - ورود پدیده‌های اجتماعی به جهان طبیعی - شکل‌گیری نهادهای اجتماعی
- ۳ تبدیل پدیده‌های تکوینی به پدیده‌های اعتباری - قرار گرفتن در گستره جهان اجتماعی - شکل‌گیری نهادهای اجتماعی
- ۴ تبدیل پدیده‌های تکوینی به پدیده‌های اعتباری - ورود پدیده‌های اجتماعی به جهان طبیعی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی

تست ۸۹

کدام گزینه در ارتباط با پدیده‌های اجتماعی درست است؟

- ۱ تمام پدیده‌های اجتماعی بعد محسوس و عینی ندارند از این‌رو برای فهم آن‌ها باید به معنای آن‌ها که هویتی ذهنی دارند رجوع کنیم.
- ۲ تمام پدیده‌های اجتماعی هویت محسوس و معنایی دارند؛ اما لزوماً دارای ابعاد ذهنی و عینی نیستند از این‌رو باید در طیفی از ویژگی‌ها آن‌ها را مورد بررسی قرار داد.
- ۳ تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این‌رو هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؛ اما همه پدیده‌های اجتماعی، بعد محسوس و عینی ندارند.
- ۴ عموم پدیده‌های اجتماعی بعد معنایی و ذهنی دارند که این بعد در فضای محسوس و عینی پدیده‌ها قابل فهم است، به همین دلیل برای فهم پدیده‌ها باید بیش‌تر به ابعاد عینی آن‌ها پرداخت.

تست ۹۰

به ترتیب مشخص کنید که هریک از نتایج زیر با چه ابزاری حاصل می‌شود؟

- ① بهره‌مندی از دانسته‌های دیگران
- ② ارتباط با جهان و فهم آن
- ③ به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم رسیدن
- ④ بسنده نکردن به دریافت‌های حسی
- ① استفاده از زبان - شنیدن و دیدن - تفکر و تعقل - تفکر و تعقل
- ② استفاده از زبان - استفاده از زبان - تفکر و تعقل - استفاده از زبان
- ③ دریافت‌های حسی - استفاده از زبان - پرسش و پاسخ از دیگران - استفاده از زبان
- ④ دریافت‌های حسی - شنیدن و دیدن - پرسش و پاسخ از دیگران - تفکر و تعقل

تست ۹۱

عبارات کدام گزینه همگی در ارتباط با ذخیره دانشی درست است؟

- ① ذخیره دانشی، راهنمای زندگی افراد است - هر آن‌چه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود می‌آموزند، به غیر از مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد - دانش عمومی قسمتی از ذخیره آگاهی است.
- ② هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد - هر آن‌چه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا دانش علمی آن‌ها را شکل می‌دهد - دانش علمی راهنمای زندگی افراد است.
- ③ هر آن‌چه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد - ذخیره دانشی، راهنمای زندگی افراد است - هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد.
- ④ هر آن‌چه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود می‌آموزند، به غیر از مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد - دانش عمومی قسمتی از ذخیره آگاهی است - دانش علمی راهنمای زندگی افراد است.

تست ۹۲

کدام عبارات زیر ویژگی‌های دانش عمومی محسوب می‌شود؟

آ گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست.

ب از تفکر در دانش علمی به دست می‌آید.

ج درباره آن کم‌تر می‌اندیشیم.

د بدون توجه به آن نمی‌توانیم زندگی کنیم.

ه در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

۱ ب - ج - د

۲ الف - ج - ه

۳ الف - ب - ه

۴ الف - ج - د

تست ۹۳

کدام گزینه، از تأثیر دانش علمی بر دانش عمومی سخن می‌گوید؟

۱ شناسایی آسیب‌های راه پیدا کرده به دانش عمومی - حل تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی - درک عمیق

از دانش عمومی جهان اجتماعی

۲ دفاع همه‌جانبه از دانش عمومی - درک عمیق از دانش عمومی جهان اجتماعی - حل تعارض میان دانش علمی و

دانش عمومی

۳ درک عمیق از دانش عمومی جهان اجتماعی - شناسایی آسیب‌های راه پیدا کرده به دانش عمومی - دفاع از حقایق

موجود در دانش عمومی

۴ دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی - حل تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی - دفاع همه‌جانبه از دانش

عمومی

تست ۹۴

کدام گزینه در ارتباط با شکل‌گیری دانش علمی و چگونگی مسیر پیشرفت آن عبارت درستی آورده است؟

- ۱) دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ یعنی هروقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.
- ۲) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند و این غنی‌تر شدن دانش عمومی باعث حمایت از دانش علمی می‌شود و این حمایت می‌تواند زمینه شکل‌گیری دانش علمی در موضوعی خاص بشود.
- ۳) انسان در زندگی اجتماعی با مسائل و مشکلات زیادی مواجه می‌شود که این مواجهه می‌تواند باعث غنی‌تر شدن دانش عمومی و در نتیجه شکل‌گیری دانش علمی خاصی پیرامون موضوعی مشخص شود.
- ۴) همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، مشکلاتی در جامعه می‌شناسند و برای حل برخی از آن‌ها راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند، اما افرادی که درباره این مسائل شناخت علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه‌حل‌های صحیح پیدا کنند.

تست ۹۵

کدام گزینه عبارات درستی از ویژگی‌های تفکر افرادی که در جهان غرب به جای موضوع بر روش علوم تأکید می‌کردند، آورده است؟

- ۱) علوم انسانی و اجتماعی را غیرعلمی تلقی می‌کردند - روش تجربی را تنها روش کسب علم می‌دانستند - علومى مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند.
- ۲) روش تجربی را تنها روش کسب علم می‌دانستند - علومى مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند - علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی می‌کردند.
- ۳) علومى مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند - علوم انسانی و اجتماعی را غیرعلمی تلقی می‌کردند - هیچ روشی غیر از روش تجربی را نمی‌شناختند.
- ۴) علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی می‌کردند - روش تجربی را تنها روش کسب علم می‌دانستند - هیچ روشی غیر از روش تجربی را نمی‌شناختند.

تست ۹۶

به ترتیب عبارات متناظر با مفاهیم داده شده در کدام گزینه آمده است؟

- ① دانشی که در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد.
- ② دانشی که به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.
- ③ هم‌سو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه ما باشد - توانایی حل تعارض‌های موجود در دانش علمی و دانش عمومی را داشته باشد.
- ④ دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد - هم‌سو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه ما باشد.
- ⑤ دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد - توانایی حل تعارض‌های موجود در دانش علمی و دانش عمومی را داشته باشد.
- ⑥ هم‌سو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه ما باشد - دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد.

تست ۹۷

عبارات کدام گزینه با شکل زیر ارتباط مفهومی دارد؟

- ① دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند - دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به‌صورت نظام‌مند به‌دست می‌آید - هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست.
- ② دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است - دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به‌دست می‌آید - هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست.
- ③ دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به‌صورت نظام‌مند به‌دست می‌آید - دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند - هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست.
- ④ تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست - دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به‌دست می‌آید - دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است.

تست ۹۸

کدام گزینه با نگاهی که همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند، سازگار است؟

- ۱ دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود.
- ۲ دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.
- ۳ دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیش‌تری برخوردار است.
- ۴ دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند؛ بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند.

@konkor_persia

درس ۵ جامعه‌شناسی دوازدهم (۳) - معنای زندگی

◀ پرسش از معنای زندگی و ده‌ها پرسش مرتبط با آن همواره ذهن انسان را به خود مشغول کرده است:

⊙ زندگی چیست و انسان‌ها با چه آرمان، انگیزه و دلیلی به زندگی ادامه می‌دهند؟

⊙ معیار زنده بودن چیست؟

⊙ مرگ پایان زندگی است؟

⊙ چه چیزهایی زندگی را گوارا یا تلخ می‌کنند؟

◀ پرسش‌های مطرح در جهان متجدد و در میان صاحب‌نظران علوم اجتماعی:

⊙ آیا زندگی معنادار است؟

⊙ آیا انسان از معنای زندگی آگاه است یا غافل؟

⊙ آیا انسان به همه معانی مختلفی که می‌توان برای زندگی در نظر گرفت، گرایش یکسانی دارند یا متفاوت؟

نکته

مسئله معنا درباره کل زندگی انسان و تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.

◀ یکی از پرسش‌های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی: چگونه می‌توان معنای را فهمید.

■ کوبه‌ها نشانه‌ای از فرهنگ ایرانی بر در خانه‌های روزگار قدیم هستند. کوبه مردانه صدای بم و کوبه زنانه صدای زیر داشت. صاحب‌خانه با شنیدن صدای کوبه متوجه می‌شد که مهمان پشت در، آقا است یا خانم.

■ باغ سنگی سیرجان که تنه درختانش خشکیده و به جای میوه از شاخه درختانش سنگ‌های کوچک و بزرگ آویزان است، حکایت غریبی است از مردی که یکی از زیباترین موزه‌های هنر انتزاعی را در میان بیابان برپا کرده است.

تست ۱

پرسش مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی چیست؟

۱) انسان‌ها چه تفاوتی با یکدیگر دارند که برخی در زندگی خود امید دارند و برخی احساس پوچی و بیهودگی می‌کنند؟

۲) آیا زندگی معانی از پیش تعیین شده دارد یا انسان‌ها خود به زندگی خویش معنا می‌بخشند.

۳) آیا به صرف وجود علائمی چون نفس کشیدن، خوردن و رشد جسمانی می‌توان انسان را زنده دانست.

۴) چگونه می‌توان معنای زندگی و معنای کنش‌های انسان‌های دیگر را فهمید.

بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی بدون توجه به عمق آن‌ها ←

سه پدیده زیر ظاهراً شبیه هستند:

۱) شهادت‌طلبی رزمندگان طی ۸ سال جنگ که زنده ماندن را خسران بزرگ و مهم‌ترین حسرت زندگی می‌دانند.

۲) فدا کردن جان برای وطن توسط سربازانی که جان باختن را بخشی از کمال خود بدانند.

۳) خودکشی گرایشی برخلاف طبیعت و سرشت انسان است.

■ با یاد خدا و توکل به او و با گذشت زمان، می‌توان بر دردی که در حال حاضر طاقت‌فرسا و دائمی به نظر می‌رسد، غلبه کرد.

■ در جنگ جهانی دوم، هزاران خلبان ژاپنی برای عملیات کامیگازو داوطلب شدند. آنها در این عملیات، هواپیماهایشان را به ناوهای دشمن می‌کوبیدند.

شباهت این سه پدیده دست شستن از جان و زندگی در دنیا و استقبال از مرگ است.

تفاوت آن‌ها در است و هویت این پدیده‌ها توسط آن تعیین می‌شود.

○ معانی شهادت‌طلبی: شوق به حیات جاودانه - عشق به دیدار محبوب - دفاع از دین - اقامه حق - مبارزه با ظلم و باطل

○ معانی فدا کردن جان: دفاع از غرور ملی - میهن‌دوستی - غلبه بر دشمن - کشورگشایی - هیجان

○ معانی خودکشی: رنج‌گریزی - احساس پوچی - فشارهای اقتصادی - بحران‌های اجتماعی - بحران معنویت

تست ۲

کدام دسته از معانی مرتبط با جان باختن کامیکازه‌های ژاپنی است؟

- ۱ عشق به حیات جاودانه - دفاع از دین - مبارزه با ظلم - اقامه حق
- ۲ دفاع از غرور ملی - غلبه بر دشمن - میهن‌دوستی - کشورگشایی
- ۳ رنج‌گریزی - احساس پوچی - فشارهای اقتصادی - بحران معنویت
- ۴ عشق به دیدار با محبوب - مبارزه با باطل - هیجان - بحران‌های اجتماعی

خودکشی

- ۱ پس از انقلاب صنعتی، رواج بی‌سابقه در
- ۲ چاره‌اندیشی و مطالعه جامعه‌شناسان، روان‌پزشکان، اقتصاددانان، حقوق‌دانان و حتی فیلسوفان
- ۳ پاسخ صاحب‌نظران علوم مختلف به چرایی وقوع خودکشی
- ۴ اندیشمندان یک حوزه دارای نظرات متفاوت و متعارض
- ۵ برخی جامعه‌شناسان در تحلیل خودکشی متوجه عوامل اقتصادی فقر و کاهش رفاه عمومی اما برخی دیگر منتقد این نظر:

تست ۳

درباره پدیده خودکشی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) پاسخ‌های صاحب‌نظران علوم مختلف به چرایی وقوع خودکشی با یکدیگر متفاوت است.
- ۲) پس از انقلاب صنعتی مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.
- ۳) برخی جامعه‌شناسان با این اقتصاد روبه‌رو هستند که نرخ خودکشی در بعضی از کشورها با سطح رفاه عمومی بالا، بیش‌تر از برخی جوامع با سطح رفاه و شرایط اقتصادی پایین‌تر است.
- ۴) اندیشمندان یک حوزه درباره خودکشی نظرات نسبتاً یکسانی ابراز کرده‌اند.

وجود نظرات متفاوت، نشانه و دشواری فهم

رویکردهای به دنبال پاسخ ساده و قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی ← نادیده گرفتن ←

تست ۴

علت هریک از موضوعات زیر چیست؟

● نتیجه‌گیری غلط و اشتباه در بررسی پدیده‌های انسانی و اجتماعی

● هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی

● تعیین هویت پدیده‌ها

- ۱) بررسی بدون توجه به عمق پدیده‌ها - رویکردهای ساده درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی - معانی متفاوت
- ۲) بررسی بدون توجه به عمق پدیده‌ها - تأکید بر پیچیدگی کنش‌ها - معانی متفاوت
- ۳) رویکردهای ساده درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی - معانی متفاوت - تأکید بر پیچیدگی کنش‌ها
- ۴) تأکید بر پیچیدگی کنش‌ها - معانی متفاوت - رویکردهای ساده درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی

تست ۵

وجود نظریات متفاوت درباره پدیده‌ای مانند خودکشی نشانه چیست؟

- ۱ پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و دشواری فهم آنها
- ۲ نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌ها در صورت هویت‌زدایی از آنها
- ۳ معانی متفاوت و هویت متناقض پدیده‌های اجتماعی
- ۴ تفاوت نگاه جامعه‌شناسان، روان‌پزشکان و اقتصاددانان به یک پدیده اجتماعی

بخوانیم و بدانیم:

لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی شناخت صحیح و توأمان و وجوه مشترک انسان‌هاست.

بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی به سبب وابستگی کنش‌ها به ویژگی فردی و فرهنگی - اجتماعی

.....: توانایی ذهنی، عاطفی و جسمانی

ویژگی

.....: تنوع فرهنگ، خرده فرهنگ و موقعیت اجتماعی

طبیعی و غریزی: تأمین غذا و سرپناه - تشکیل خانواده

مشابهت‌ها

.....: میل به جاودانگی، کمال‌جویی، سعادت‌طلبی، گرایش به زیبایی، تنفر از ظلم،

علاقه به کشف حقیقت

■ عروسی روستایان اثر پیتروگل

■ مراسم عروسی در هندوستان

■ مراسم عروسی مندائیان در اهواز

تست ۶

به ترتیب درست و غلط را مشخص کنید:

- بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی به سبب وابستگی کنش‌ها به ویژگی فردی و اجتماعی است.
- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان تفاوت‌ها و وجوه مشترک انسان‌هاست.
- نیازهای طبیعی و غریزی شامل تأمین غذا، کمال‌جویی و تنفر از ظلم است.
- ویژگی‌های فردی شامل توانایی ذهنی، عاطفی و تنوع خرده‌فرهنگ‌هاست.

۲ د - د - غ - غ

۱ د - د - غ - د

۴ غ - غ - د - د

۳ غ - د - د - غ

انواع جامعه‌شناسی	بنیان‌گذار	موضوع	روش	هدف	نکات مهم
۱- تبیینی قرن ۱۹	آگوست کنت	بررسی پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی	صرفاً حس و تجربه	شناخت و پیش‌بینی و کنترل پدیده‌ها	
۲- تفهیمی - تبیینی قرن ۱۹	ماکس وبر				۱- در قرن ۱۹ توجه دیلتای و وبر به ۲- تلاش برای درک معنای کنش ۳- وبر ۴- تفهم روش مستقل علوم انسانی نیست بلکه مقدمه روش علمی تجربی ۵- جامعه‌شناس می‌تواند
۳- تفسیری قرن ۲۰	-				۱- تردید در این باور که مرز علم و غیرعلم تجربه و تبیین تجربی است و فراهم شدن زمینه غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری ۲- تبیین: تفسیر: ۳- همه دانش‌ها تولیدات اجتماعی و فرهنگی، فرهنگ‌های گوناگون دارای تفسیرهای مختلف از زندگی و تولید دانش‌های خاص خود ۴- تبیین در حاشیه تفسیر ۵- علوم انسانی و اجتماعی بدون دغدغه ۶- تفسیر روش ویژه علوم انسانی و اجتماعی

تست ۷

به ترتیب هریک از عبارات زیر بر چه مفهومی اشاره دارد؟

○ قوانین همه‌جایی و همیشگی

○ دانش محلی

○ دانش جهان‌شمول

۱ تبیین - تفسیر - تفسیر

۲ تفسیر - تبیین - تفسیر

۳ تبیین - تفسیر - تبیین

۴ تفسیر - تبیین - تبیین

تست ۸

به ترتیب کدام عبارات جدول را کامل می‌کند؟

هدف	روش	موضوع	رویکرد جامعه‌شناسی
الف	صرفاً حس و تجربه	بررسی پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی	تبیینی
د	ج	ب	تفسیری

○ کنش اجتماعی و معنای آن‌ها

○ معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

○ شناخت و پیش‌بینی پدیده‌های اجتماعی

○ نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها

۱ ب - الف - ج - د

۲ الف - د - ج - ب

۳ ب - د - الف - ج

۴ ج - الف - د - ب

تست ۹

کدام گزینه درباره رویکرد تفهیمی - تبیینی درست است؟

۱ علوم انسانی و اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند - همه دانش‌ها تولیدات اجتماعی و فرهنگی هستند.

۲ کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد - در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کنند، مورد تردید قرار گرفت.

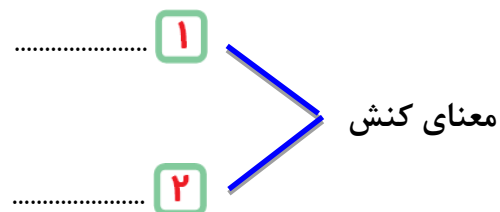
۳ تفهم روش مستقلی برای علوم انسانی نیست بلکه مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی تجربی است - جامعه‌شناسی نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کنند.

۴ در قرن نوزدهم ویلهلم دیلتای و ماکس وبر مدعی شدند که هرچند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی نظم و قواعد خاصی دارند اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند - تفسیر به‌عنوان روش ویژه، علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

نکته

◀ نسان‌ها همان گونه که در سرما لباس گرم می‌پوشند و وسایل گرمایش و سرمایش می‌سازند برای رابطه با یکدیگر زبان را و برای معنا دادن به جهان، دانش‌های خاص خود را پدید می‌آورند.

◀ رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی، باور به عمل کنشگران براساس معنای ذهنی ← برای فهم زندگی اجتماعی نیاز به عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راهیابی به معانی نهفته در کنش‌ها

۱ هدف دانش‌آموز از درس خواندن: کشف حقیقت - افزایش معلومات - اشتغال - کسب موقعیت اجتماعی

۲ درس خواندن دانش‌آموز نشان‌دهنده فضای رقابتی در مدرسه - ارزشمند بودن سوادآموزی در جامعه - اهمیت تحصیلات برای والدین

تست ۱۰

کدام یک از گزینه‌ها به دلالت کنش یا زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند در رابطه با کنش (درس خواندن) اشاره می‌کند؟

- ۱ کشف حقیقت - اشتغال
- ۲ ارزشمند بودن سوادآموزی در جامعه - اهمیت تحصیلات برای والدین
- ۳ افزایش معلومات - کسب موقعیت اجتماعی
- ۴ کسب درآمد - اهمیت مدرک تحصیلی

فهم هر کنش مستلزم دسترس به معنای

کنشگران فردی و جمعی خلاق و فعال هم در معنای ذهنی و هم فرهنگی ← ← پدید آمدن

.....

■ عبایه یا چادر عربی پوششی است که عرب‌های ایران از آن استفاده می‌کنند. رنگ عبایه سیاه است و رنگ دیگری ندارد.

■ چادر رنگارنگ بندری یکی از زیباترین پوشش‌های سنتی رایج در ایران است که به پوشش‌های مرسوم در هند و شمال آفریقا شباهت دارد.

■ پوشیدن چادر کاملاً سفید در شهر ورزنه، از رسوم بسیار قدیمی است که در جهان اسلام منحصر به فرد است.

خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی ← پیدایش

جهان‌های اجتماعی مختلف ← معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت

نکته

- ◀ ممکن است لباس و ظاهر زیبا بر جایگاه و پایگاه اجتماعی والا دلالت نکند یا علم‌آموزی بر ارزشمندی علم دلالت نکند بلکه با هدف غلبه بر دیگران و به‌دست آوردن شغل پردرآمد انجام شود.
- ◀ تنوع و تکثر معانی ← پیچیدگی کنش انسانی ← دشواری فهمیدن معانی آن‌ها

تست ۱۱

پیامد هریک از موضوعات زیر چیست؟

① فعالیت و خلاقیت کنش‌گران

② پیدایش معانی گوناگون

③ جهان‌های اجتماعی مختلف

① پیدایش معانی گوناگون - خرده‌فرهنگ و گروه‌های مختلف - معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت

② خرده‌فرهنگ و گروه‌های مختلف - معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت - پیدایش معانی گوناگون

③ پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های مختلف - پیچیدگی کنش انسانی - فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

④ معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت - پیچیدگی کنش انسانی - خرده‌فرهنگ و گروه‌های مختلف

نکته

روش در جامعه‌شناسی تبیینی به کار می‌رود. برای فهم کنش‌ها باید به سراغ روش‌های رفت که تنوع و تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد.

مانند: ① قوم‌نگاری:

② مطالعه موردی: مطالعه تمام ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص (فرد، نهاد اجتماعی یا یک

فرهنگ) و نشان دادن عمق پنهان و منحصر بفرد آن برای نمونه بررسی موقعیت جغرافیایی و

اوضاع جمعیتی، اقتصادی، فرهنگی و جزئیات زندگی مردم ده

■ گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق دربارهٔ بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد و از طریق مشاهدهٔ مشارکتی به تحقیق پرداخت.

چاپ نتایج تحقیقات در کتاب تیمارستان‌ها

■ قوم‌نگاری، نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

■ «انسان‌شناسا اومدن، انسان‌شناسا اومدن» این کاریکاتور بیانگر اشکالاتی است که هنگام مطالعه انسان‌ها که موجوداتی دارای آگاهی هستند، بروز می‌کند.

■ زنان ترکمن بعد از ازدواج در زیر چارقدشان حلقه‌ای روی سر قرار می‌دهند که نشانه متاهل بودن آنهاست و آنان را از افراد مجرد متمایز می‌سازد. افرادی که این نشانه را می‌شناسند، معنای نهفته در آن را در می‌یابند.

تست ۱۲

درباره روش‌های کیفی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ اگر محققی بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص مثلاً یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان دهد از مطالعه موردی استفاده می‌کند.
- ۲ برای فهم کنش‌های انسان‌ها باید به سراغ روش‌هایی رفت که تنوع‌ها و تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد.
- ۳ این روش‌ها مکمل روش‌های کمی هستند که در جامعه‌شناسی تبیینی به کار می‌روند.
- ۴ در قوم‌نگاری، پژوهش‌گر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند.

تست ۱۳

برده برداشتن از معناهای نهفته در کنش‌ها به چه معناست؟ هوثرن به چه مفهومی اشاره دارد؟

- ۱ مشاهده مشارکتی - رفتار غیرطبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی
- ۲ مشاهده مشارکتی - رفتار طبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی
- ۳ روش کیفی - رفتار طبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی
- ۴ روش تفسیری - رفتار غیرطبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی

تست ۱۴

نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه در مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی، محصول چیست؟ و وجود نظریات متفاوت در تحلیل پدیده‌های اجتماعی به کدام دو مورد اشاره دارد؟

- ۱ عدم توجه به شرایط هم‌تغییری در مطالعه این پدیده‌ها - دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی، هویت‌های متفاوت پدیده‌های اجتماعی
- ۲ بررسی این پدیده‌ها بدون توجه به عمق آن‌ها - هویت‌های متفاوت پدیده‌های اجتماعی، متفاوت بودن هر پدیده اجتماعی نسبت به پدیده اجتماعی دیگر
- ۳ بررسی این پدیده‌ها بدون توجه به عمق آن‌ها - پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی، دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی
- ۴ عدم توجه به شرایط هم‌تغییری در مطالعه این پدیده‌ها - متفاوت بودن هر پدیده اجتماعی نسبت به پدیده اجتماعی دیگر، پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی

تست ۱۵

هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی برای رسیدن به چه منظور شکل می‌گیرد؟ و رواج مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه در جوامع صنعتی، چه نتیجه‌ای در آن کشورها در پی داشت؟

۱) دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی - توجه بیش‌تر و نگاه متفاوت به مفاهیمی مانند دفاع از غرور ملی، رنج‌گریزی، عشق به دیدار محبوب و...

۲) فهم بیش‌تر شباهت‌های پدیده‌های اجتماعی و انسانی در مقابل شناخت تفاوت‌های آن‌ها - مطالعه این پدیده و چاره‌اندیشی برای آن، توسط گروه‌های مختلفی از دانشمندان

۳) فهم بیش‌تر شباهت‌های پدیده‌های اجتماعی و انسانی در مقابل شناخت تفاوت‌های آن‌ها - توجه بیش‌تر و نگاه متفاوت به مفاهیمی مانند دفاع از غرور ملی، رنج‌گریزی، عشق به دیدار محبوب و...

۴) دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی - مطالعه این پدیده و چاره‌اندیشی برای آن، توسط گروه‌های مختلفی از دانشمندان

تست ۱۶

وابستگی کنش‌های انسان به ویژگی‌های فردی یا اجتماعی - فرهنگی به چه نکته‌ای اشاره دارد؟ شناخت صحیح و هم‌زمان تفاوت‌های فردی - اجتماعی و وجوه مشترک انسان‌ها لازمه چه چیزی است؟ و تفسیر به‌عنوان دانش محلی در مقابل تبیین به چه معناست؟

۱) ریشه تعیین هویت پدیده‌های اجتماعی را مشخص می‌کند - فهم دور بودن یا نبودن رویکردهای جامعه‌شناختی از علوم طبیعی - باید تفسیر را از مصادیق قوانینی بدانیم که همه‌جایی و همیشگی است و به مکان یا زمان خاصی وابسته نیست.

۲) بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی را توجیه می‌کند - فهم دور بودن یا نبودن رویکردهای جامعه‌شناختی از علوم طبیعی - همه دانش‌ها، تولیداتی اجتماعی و فرهنگی هستند.

۳) ریشه تعیین هویت پدیده‌های اجتماعی را مشخص می‌کند - شناخت پدیده‌های اجتماعی - باید تفسیر را از مصادیق قوانینی بدانیم که همه‌جایی و همیشگی است و به مکان یا زمان خاصی وابسته نیست.

۴) بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی را توجیه می‌کند - شناخت پدیده‌های اجتماعی - همه دانش‌ها، تولیداتی اجتماعی و فرهنگی هستند.

تست ۱۷

در ارتباط با رویکرد وبر در مورد جامعه‌شناسی، به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- ① وبر برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی، چه چیزی را ضروری می‌دانست؟
- ② به چه دلیل اثبات با روش تجربی را در فهم مطالعه پدیده‌های اجتماعی، ملاک می‌دانست؟
- ③ چرا وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی کرد؟

① تفاوت پدیده‌های اجتماعی با طبیعی - زیرا معتقد بود فهم نظم و قواعد جهان اجتماعی تنها از طریق روش تجربی به دست می‌آید و این روش باید برای تشخیص علمی بودن یافته‌های جامعه‌شناس استفاده شود - زیرا تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌نگاشت.

② فهم معنای پدیده‌ها - زیرا علم را به علم تجربی محدود می‌دانست و معتقد بود یافته‌ها از مطالعه پدیده‌های اجتماعی برای علمی بودن باید با روش تجربی اثبات شوند - زیرا تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌نگاشت.

③ فهم معنای پدیده‌ها - زیرا معتقد بود فهم نظم و قواعد جهان اجتماعی تنها از طریق روش تجربی به دست می‌آید و این روش باید برای تشخیص علمی بودن یافته‌های جامعه‌شناس استفاده شود - زیرا تفهم را روشی برای پی بردن به معنای کنش‌های انسانی و دیگر پدیده‌های اجتماعی می‌دانست که باید با نگاه تبیینی توجیه شود.

④ تفاوت پدیده‌های اجتماعی با طبیعی - زیرا علم را به علم تجربی محدود می‌دانست و معتقد بود یافته‌ها از مطالعه پدیده‌های اجتماعی برای علمی بودن باید با روش تجربی اثبات شوند - زیرا تفهم را روشی برای پی بردن به معنای کنش‌های انسانی و دیگر پدیده‌های اجتماعی می‌دانست که باید با نگاه تبیینی توجیه شود.

تست ۱۸

به ترتیب هریک از عبارات زیر، به کدام یک از روش‌های کیفی اشاره دارد؟

● نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

● مطالعه تمام ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص

● زندگی پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد.

● تجربه کنش‌های افراد برای بهتر شناختن آن‌ها

● نشان دادن عمق پنهان یک پدیده و منحصر به فرد بودن آن

۱ قوم‌نگاری - قوم‌نگاری - مطالعه موردی - مطالعه موردی - قوم‌نگاری

۲ مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی

۳ قوم‌نگاری - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - قوم‌نگاری - مطالعه موردی

۴ مطالعه موردی - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی - قوم‌نگاری

@konkordpersia

تست ۱

هر عبارت به ترتیب علت کدام گزینه است؟

● حفظ نظام اجتماعی در بلندمدت

● موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی

● تضمین پیش‌بینی رفتارها با تطمیع، تهدید و اجبار

۱) تغییر نظام اجتماعی در خود و محیط - برجسته کردن شباهت‌های جامعه، ماشین و بدن انسان - برقراری نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی

۲) تأمین نیازهای ساختار اجتماعی در بلندمدت - ایجاد ارتباط میان پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به نظر می‌رسیدند - برقراری نظم اجتماعی براساس جلب مشارکت و همکاری افراد

۳) تغییر نظام اجتماعی در خود و محیط - جامعه برخلاف طبیعت محصول کنش‌های انسان‌هاست - افزایش حجم قواعد، قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده

۴) فراهم آوردن سازوکارهایی توسط نظام اجتماعی - انتخاب نام فیزیک اجتماعی توسط کنت - توضیح نظم اجتماعی در جامعه براساس مناسبات درونی

تست ۲

هر عبارت به ترتیب علت، معنا و پیامد کدام گزینه است؟

● تصور جامعه به عنوان واقعیتی بیرونی

● وحدت روش علوم

● تفاوت میان جوامع مختلف، تنها تفاوت کمی است.

۱) صرفاً استفاده از دانش‌های ابزاری برای شناسایی جامعه و پدیده‌های اجتماعی - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - جامعه صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده است.

۲) نظم اجتماعی مستقل از انسان‌هاست - جامعه‌شناسی تبیینی - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگون پدید آورند.

۳) صرفاً استفاده از دانش ابزاری برای شناسایی پدیده‌های طبیعی - جامعه‌شناسی تبیینی - جامعه صرفاً دستاوردی انسانی است.

۴) جامعه با قوانینی به استحکام قوانین اجتماعی اداره می‌شود - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند.

تست ۳

به ترتیب هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

(الف)	(ب)	(ج)
هدف جامعه‌شناسان تبیینی	رشد جمعیت	نگاه از بیرون

- ① تغییر نظام اجتماعی در خود
- ② پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- ③ روش حس و تجربه

② ج - ب - الف

① الف - ب - ج

④ ب - الف - ج

③ ج - الف - ب

تست ۴

هر عبارت به ترتیب پیامد کدام گزینه است؟

- ① تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی
- ② برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر
- ③ به رسمیت شناختن صرفاً تبیین‌های تجربی

① قفس آهنین - تغییر نظام اجتماعی در خود - یکسان‌نگاری طبیعت و جامعه

② یکسان دانستن طبیعت و جامعه - تغییر نظام اجتماعی در محیط - محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی

③ انسان به مثابه شیء - تغییر نظام اجتماعی در محیط - وحدت موضوع علوم

④ یکسان دانستن طبیعت و جامعه - تغییر نظام اجتماعی در خود - وحدت موضوع علوم

تست ۵

کدام گزینه در ارتباط با مفهوم عادت‌زدایی صحیح نیست؟

① جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از نوعی دانش علمی و عمومی عبور کند.

② جامعه‌شناس سعی می‌کند به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی که افراد سعی می‌کنند از آن دور شوند نزدیک‌تر شود و در کنار نظم، بی‌نظمی را کشف کند.

③ افراد در زندگی روزمره، غالباً بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند و معمولاً از پیچیدگی و عمق آن موقعیت می‌کاهند.

④ افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

تست ۶

در ارتباط با پیامدهای یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱ تسلط انسان بر جامعه را همان‌گونه که بر طبیعت تسلط یافته، به دنبال داشته است.
- ۲ نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما خواهد بود و فقط باید خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم.
- ۳ جامعه مانند طبیعت محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن وابسته به انسان است.
- ۴ با استفاده از دانش‌های ابزاری می‌توان جامعه و پدیده‌های اجتماعی را شناخت و تغییراتی بنیادی ایجاد کرد.

تست ۷

به ترتیب درست (ص) یا نادرست (ع) بودن عبارتهای زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- ۱ تفاوت‌های بنیادین میان جامعه و موجودات طبیعی، وجود رویکردهای دیگر جامعه‌شناسی را برای توضیح نظم اجتماعی ضروری می‌سازند.
- ۲ تلاش انسان‌ها برای شناخت قوانین طبیعت به هیچ‌وجه این قوانین را تغییر نمی‌دهد، انسان‌ها می‌توانند با استفاده از علوم طبیعی و تا جایی که قوانین طبیعی اجازه می‌دهند، در طبیعت تغییراتی ایجاد کنند.
- ۳ در پدیده‌های هم‌تغییر می‌توان تغییرات یکی از آن‌ها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد و اغلب هم تغییرها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.

- ۱ ص - غ - ص - غ
- ۲ غ - غ - ص - غ
- ۳ ص - غ - غ - ص
- ۴ غ - غ - ص - ص

تست ۸

هریک از عبارت‌های زیر به ترتیب نشانه کدام مفهوم است؟

- ① اتفاقات غیرمنتظره ما از همکاری با دیگران بازنمی‌دارند.
- ② قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، دوام می‌آورند و تغییر می‌کنند؟
- ③ بیش‌تر به چشم آمدن پزشکی که بیماران خود را در مطب منتظر می‌گذارد.
- ④ قواعدی که فرد برای راه رفتن صحیح تلاش می‌کند رعایت کند.

① قواعد اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناختن بی‌نظمی اجتماعی - پنهان ماندن بی‌نظمی از نظر انسان‌ها - نظم اجتماعی

② نظم اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی - پنهان ماندن نظم‌ها از نظر انسان‌ها - نظم اجتماعی

③ پدیده اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در فرآیند آشنایی‌زدایی - پنهان ماندن نظم‌ها از نظر انسان‌ها - کنش اجتماعی

④ نظم اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناختن بی‌نظمی اجتماعی - پنهان ماندن قواعد اجتماعی از نظر انسان‌ها - پدیده اجتماعی

تست ۹

به ترتیب درست (ص) یا نادرست (ع) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

① لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

② جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات درونی توضیح می‌دهد و در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل می‌کند.

③ تبیین به معنای بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.

① ص - غ - غ

② غ - ص - غ

③ ص - غ - ص

④ غ - ص - ص

تست ۱۰

در ارتباط با جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، کدام گزینه **نادرست** است؟

- ۱) عقل و روحی را به‌عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند و نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.
- ۲) علوم تجربی توان دآوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند، مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.
- ۳) جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، فقط می‌توانند بودن یا نبودن ارزش‌ها و عقاید و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسند.
- ۴) عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که در قلمرو آرمانی و واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و می‌توانیم آن‌ها را دآوری کنیم و درست و غلط آنان را مشخص کنیم.

تست ۱۱

کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط **نیست**؟

«نژادگرایی و برتر دانستن یک قوم یا گروه خاص، استکبار و غلبه بر دیگر جوامع، پول‌پرستی و شرک؛ از عقاید و ارزش‌های باطل‌اند. باطل بودن این عقاید و ارزش‌ها با نوع مواجهه جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون نمی‌شود.»

- ۱) حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.
- ۲) پدیده‌ای در یک جهان اجتماعی در قلمرو آرمانی قرار می‌گیرد و در جهان اجتماعی دیگری در قلمرو واقعی قرار دارد، ولی حقایق خود ثابت‌اند و جوامع می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند.
- ۳) حدود حق و باطل بودن هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است و در زمان‌ها و مکان‌های مختلف مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.
- ۴) برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد، همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد، حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند.

تست ۱۲

- کدام گزینه عبارت‌های زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)
- ① ارزیابی جهان‌های اجتماعی به معنای است.
 - ② ارزیابی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن انجام داد.
 - ③ تکاثر به معنای است.
 - ① ارزیابی حق و باطل در جهان‌های اجتماعی - ارزش‌های مشترک - مال‌اندوزی
 - ② ارزیابی واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی - اهداف - تبذیر
 - ③ ارزیابی حق و باطل در جهان‌های اجتماعی - نمادها - تبذیر
 - ④ ارزیابی واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی - واقعیت‌ها - مال‌اندوزی

تست ۱۳

- کدام گزینه در ارتباط با «حق و باطل بودن جهان‌های اجتماعی» و «قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی» به ترتیب نادرست و درست است؟
- ① حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت - قلمرو آرمانی جهان اجتماعی، ارزش‌هایی است که مردم به آن عمل می‌کنند.
 - ② حق و باطل بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر و تحول می‌شوند و جهان‌های اجتماعی نیز می‌توانند بر مدار حق و باطل بچرخند - آرمان اجتماعی تحقق اهداف و ارزش‌های مشترک است که اعضای یک جهان اجتماعی به آن‌ها رسیده‌اند.
 - ③ حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌های کلان در مکان‌ها و زمان‌های مختلف جابه‌جا و دچار تغییر می‌شوند و به پذیرش و عدم پذیرش جهان اجتماعی وابسته‌اند - امنیت برای یک کشور آشوب‌زده، پدیده‌ای در قلمرو آرمانی و برای یک جامعه بسامان، در قلمرو واقعی است.
 - ④ علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌هاست - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند.

تست ۱۴

به ترتیب هر مفهوم و عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

تکثیر

نایسند بودن تبذیر

تقدیس حیوانات در معابد هندوستان

۱ عقیده باطل که در قلمرو واقعی برخی از جهان‌های اجتماعی وجود دارد - آرمان باطل که درون قلمرو واقعی جهان اجتماعی است - ارزش اجتماعی باطل

۲ ارزش باطل در قلمرو آرمانی و واقعی بعضی از جهان‌های اجتماعی - آرمانی که بیرون از قلمرو واقعی جامعه است - فرهنگ آرمانی باطل

۳ عقیده باطلی که در قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی برخی جهان‌های اجتماعی است - ارزش‌های باطل که درون قلمرو آرمانی است - فرهنگ آرمانی باطل

۴ ارزش باطل در قلمرو آرمانی و واقعی اغلب جهان‌های اجتماعی - ارزش‌های باطل که درون قلمرو واقعی جامعه است - هنجار اجتماعی باطل

تست ۱۵

کدام گزینه در رابطه با «قلمرو واقعی» و «قلمرو آرمانی» جهان اجتماعی نادرست است؟

۱ ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را می‌سازد.

۲ برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه تلاش می‌کنند تا از طریق آموزش و پرورش زمینه ورود قلمرو واقعی به قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

۳ مرز قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

۴ حدود قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است.

تست ۱۶

هر عبارت به ترتیب علت، مفهوم یا موضوع و پیامد کدام گزینه است؟

- ① اگر علوم اجتماعی، علم را به معنای تجربی محدود نکند.
- ② برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.
- ③ استقلال سیاسی در ایران، پیش از انقلاب اسلامی یک آرمان بود که با انقلاب اسلامی به یک واقعیت تبدیل شد.

① داوری درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی - حقایق هرچند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود.

② می‌تواند درباره درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیمار داوری کند - حقایق هرچند خود متغیرند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی ثابت‌اند - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان ثابت است و حق و باطل بر مدار آن‌ها دچار تغییر می‌شوند.

③ توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند - حقایق هرچند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند - جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند و حق و باطل نیز بر مدار بینش آن‌ها دچار تغییر می‌شوند.

④ برای داوری درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی راهی ندارد - آرمان‌ها و واقعیت‌ها هرچند خود ثابت‌اند، ولی با ورود حقایق به آن‌ها متغیر می‌شوند - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی ثابت است.

تست ۱۷

در ارتباط با ارزیابی قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی کدام گزینه صحیح نیست؟

- ① هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.
- ② حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود، مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.
- ③ اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند، ولی همه آرمان‌ها درست نیستند تا واقعیت‌ها را براساس آن‌ها ارزیابی کنیم.
- ④ علوم اجتماعی اگر علم را به معنای فراتجربی آن محدود کند، نمی‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند.

تست ۱۸

- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- ۱ استکبارستیزی ارزش حق است که درون قلمرو واقعی قرار دارد.
 - ۲ ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند.
 - ۳ ناپسند بودن اسراف از جمله عقاید و ارزش‌های حق است که درون قلمرو واقعی قرار گرفته است.
 - ۱ غ - ص - ص
 - ۲ ص - غ - غ
 - ۳ غ - غ - ص
 - ۴ ص - ص - غ

تست ۱۹

با توجه به شکل مقابل، کدام گزینه در ارتباط با این رویکرد، صحیح نیست؟

- ۱ همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.
- ۲ این ادعا را که دانش علمی راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است، انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.
- ۳ دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند و در برخی نحله‌های این دیدگاه، مرز بین دانش علمی و دانش عمومی فرومی‌پاشد.
- ۴ دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت نیستند، بلکه کشف و بازخوانی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود، تولید می‌کنند.

تست ۲۰

هریک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

ذخیره آگاهی	ج	اوایل قرن بیستم	الف
ب	دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند.	د	علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌داند.

- ① هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی آن را دارد.
 - ② فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی دانستند.
 - ③ دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود.
 - ④ دانش عمومی، پایه و اساس هرگونه دانش از جمله دانش تجربی است.
- ۱ - ب - ج - د - الف
 ۲ - ج - د - ب - الف
 ۳ - ب - د - الف - ج
 ۴ - ب - الف - د - ج

تست ۲۱

کدام گزینه به ترتیب در رابطه با فواید «علوم اجتماعی» و «علوم طبیعی»، درست و **نادرست** است؟

- ① شناخت قوانین موجود در طبیعت - پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت
- ② انتقاد از کنش‌های بد و ناپسند انسان‌ها - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از طبیعت
- ③ نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم تفهیمی - شناخت طبیعت و قوانین آن
- ④ پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری - رهاسازی انسان از محدودیت‌های اجتماعی برای تسلط و تصرف در طبیعت

تست ۲۲

هریک از عبارات زیر، به ترتیب به کدام مورد اشاره دارد؟

- ① علم شناخت ساختار اجتماعی است.
 - ② خوددانشی مستقل است.
 - ③ تخریب ایمن سازه‌های عظیم و آسمان‌خراش‌ها بدون آسیب رساندن به ساختمان‌های اطراف
 - ④ روان‌شناسی زیرمجموعه این علم است.
- ۱ - جامعه‌شناسی خرد - متافیزیک - علوم طبیعی - علوم انسانی
 ۲ - جامعه‌شناسی کلان - متافیزیک - علوم طبیعی - علوم اجتماعی
 ۳ - جامعه‌شناسی خرد - فلسفه - علوم انسانی - علوم طبیعی
 ۴ - جامعه‌شناسی کلان - فلسفه - دانش ابزار - علوم انسانی

تست ۲۳

در متن زیر، قسمت‌های مشخص شده، به ترتیب به کدام یک از فواید علوم اجتماعی اشاره دارند؟

«انتشار خبر دروغین فوت آلفرد نوبل، او را به فکر انداخت که تصویر بهتری از خود برای آیندگان به جا بگذارد. نوبل بیش تر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد تا همه‌ساله به افراد شایسته اهدا گردد.»

- ۱ شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن - داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان
- ۲ رهاسازی انسان‌ها از محدودیت‌های طبیعی - شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند - انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها
- ۳ شناخت و فهم کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از دانش‌های ابزاری - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان
- ۴ نشان دادن شیوه صحیح استفاده از دانش‌های ابزاری - داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها - انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها

تست ۲۴

هریک از عبارات زیر، به ترتیب پیامد چیست؟

- جوامعی که در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.
 - به حساب آوردن نظم جامعه همانند نظم میان اعضای بدن یا اجزای ماشین.
 - تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی.
- ۱ نظم اجتماعی را از منظر تبیین برقرار می‌کنند - موفقیت‌های دانشمندان علوم انسانی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه
 - ۲ برقراری نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه
 - ۳ برقراری نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی
 - ۴ نظم اجتماعی را از منظر تبیین برقرار می‌کنند - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - تسلط انسان بر جامعه

تست ۲۵

درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- ① منظور از تبیین بیان چیستی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.
- ② جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی به معنی وحدت موضوع علوم است.
- ③ نظام اجتماعی برای تداوم خود تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط نیازهایش را تأمین کند.
- ④ جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.

۱ ص - ص - ص - غ

۲ غ - غ - ص - ص

۳ غ - غ - غ - ص

۴ غ - غ - ص - غ

تست ۲۶

متن زیر با کدام گزینه، مرتبط است؟

«اوردوس بزرگ‌ترین شهر متروک جهان است که با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت آن، خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفت.»

- ۱ حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند و با نگاه از بیرون می‌توان معانی کنش انسان‌ها را فهمید.
- ۲ رویکرد تبیینی بر آن‌چه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن‌چه را درون انسان می‌گذرد، نادیده می‌گیرد.
- ۳ جامعه‌شناسان تبیینی با تأکید بر یکسان دانستن نظم طبیعی و نظم اجتماعی، بر خلاقیت انسان‌ها تأکید می‌کنند.
- ۴ کنش اجتماعی معنادار است ولی بیش‌تر مطالعات تبیینی به فهم خصوصیات غیرقابل مشاهده انسان محدود می‌شود.

تست ۲۷

هریک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

الف	سقوط ارزش‌ها	د	همراهی همدلانه
با وجود دادن آزادی و قدرت به انسان، او را تحت کنترل قرار می‌دهد و منجر به دانش سطحی می‌شود.	ج	اراده و ارزش مهم است ولی برخاسته از آگاهی و تابع آن است.	ب

● اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین نژاد برتر

● به معنای تأیید کنشگران نیست.

● نظریه پردازان کنش اجتماعی

● فضای مجازی

۱ ب - الف - د - ج

۲ ج - ب - د - الف

۳ الف - د - ج - ب

۴ ج - د - ب - الف

تست ۲۸

هریک از عبارات زیر، به ترتیب نشانه کدام مفهوم است؟

● در ورای ابهام رمز و رازی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

● سلطه نظامی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد.

● پیشرفت‌های چشم‌گیر جهان غرب در حوزه صنعت و فضا به فراگیرتر و عمیق‌تر شدن فجایع انسانی و زیست‌محیطی منجر شده است.

● توجه به تفسیر کنشگران از خودشان

۱ معنادار بودن کنش - قفس آهنین - سقوط ارزش‌ها - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی

۲ افول معانی - انسان به مثابه شیء - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها

۳ معنادار بودن کنش - قفس آهنین - اخلاق‌گریزی - همراهی همدلانه

۴ رکود اراده‌ها - انسان به مثابه معنا - افول معانی - همراهی همدلانه

تست ۲۹

کدام گزینه با متن زیر مرتبط نیست؟

«فرض کنید به پیشنهاد دوستی به یک مهمانی دعوت شده‌اید که در آن کسی را نمی‌شناسید، در چنین موقعیتی دقت و احتیاط شما بیش‌تر می‌شود.»

- ۱ در کنش‌های روزمره، آگاهی‌ها و دانش‌هایی وجود دارد که به سبب عادت از نظر انسان پنهان می‌ماند.
- ۲ کنش انسان وابسته به آگاهی است ولی انسان اغلب از نقش این آگاهی در زندگی غافل است.
- ۳ اگر آگاهی‌ها و دانسته‌ها در جهان اجتماعی وجود نداشته باشد، به تدریج جهان اجتماعی دیگر شکل خواهد گرفت.
- ۴ انسان در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها با دیگران سهیم و شریک است که دانش عمومی نامیده می‌شود.

تست ۳۰

عبارات زیر، به ترتیب پیامد موارد کدام گزینه است؟

- ۱ دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر
- ۲ تعاریف متفاوت از دانش علمی

- ۱ تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی - سرایت هویت جهان اجتماعی متجدد به جوامع غیرغربی
- ۲ طرح ایده‌های جدید - شکل‌گیری تعارضات مختلف بین دانش عمومی و دانش علمی
- ۳ تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی - هویت‌های فرهنگی متفاوت
- ۴ عدم ارتباط میان دانش عمومی و دانش علمی - طرح ایده‌های جدید و موضوعات متنوع علوم

تست ۳۱

کدام گزینه در ارتباط با شکل‌گیری علوم اجتماعی و فواید آن، صحیح نیست؟

- ۱ انسان‌ها با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شوند و هم از آسیب‌های اجتماعی آن‌ها درامان می‌مانند.
- ۲ علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد.
- ۳ علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که صرفاً اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.
- ۴ علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند.

تست ۳۲

هریک از مفاهیم زیر، به ترتیب در حیطه موضوعات کدام علوم است؟

«موجودات طبیعی - حرکت - توزیع و تولید - قوانین طبیعت»

- ۱ فلسفه - علوم طبیعی - علوم انسانی - علوم انسانی
- ۲ علوم طبیعی - علوم انسانی - فلسفه - علوم طبیعی
- ۳ علوم طبیعی - علوم انسانی - فلسفه - علوم انسانی
- ۴ علوم طبیعی - علوم طبیعی - علوم انسانی - علوم طبیعی

تست ۳۳

هریک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام مفهوم مرتبط است؟

- قرار گرفتن هر پدیده در جای خود
 - پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌سازد.
 - پنهان هستند و کم‌تر به چشم می‌آیند.
- ۱ نظم - نظم اجتماعی - نظم
 - ۲ نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - نظم
 - ۳ نظم - قواعد اجتماعی - ساختار اجتماعی
 - ۴ نظم اجتماعی - قواعد اجتماعی - ساختار اجتماعی

تست ۳۴

هریک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام مفهوم مرتبط است؟

- کشف نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز
- پرسش درباره چگونگی به‌وجود آمدن هنجارهای با هم زندگی کردن
- یکسانی روش مطالعه طبیعت و جامعه

- ۱ آشنایی‌زدایی - شناختن انتظارات و توقعات - جامعه‌شناسی تفسیری
- ۲ هویت‌زدایی - پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آنان - جامعه‌شناسی تفسیری
- ۳ آشنایی‌زدایی - شناختن نظم اجتماعی - جامعه‌شناسی تبیینی
- ۴ هویت‌زدایی - شناختن نظم اجتماعی - جامعه‌شناسی تبیینی

تست ۳۵

در ارتباط با نظام اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) نظام اجتماعی مفهومی است که با نظم ارتباط دارد و یک ساختار اجتماعی پویاست، مانند خودرویی که در حال حرکت است.
- ۲) منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.
- ۳) برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در خود ایجاد می‌کند تا حیات خود را حفظ کند.
- ۴) نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ کند.

تست ۳۶

خشت بنای جامعه است، هرچقدر هم جافتاده و باسابقه باشند، با افراد به وجود آمده‌اند و برقرارند.

- ۱) ساختار اجتماعی - ساختارهای اجتماعی - کنش‌های اجتماعی
- ۲) کنش اجتماعی - ساختارهای اجتماعی - کنش‌های اجتماعی
- ۳) ساختار اجتماعی - کنش‌های اجتماعی - ساختارهای اجتماعی
- ۴) کنش اجتماعی - کنش‌های اجتماعی - ساختارهای اجتماعی

تست ۳۷

کدام گزینه با متن زیر، مرتبط است؟

«کارمند با استفاده از خودروی خود در تداوم ترافیک و آلودگی هوا سهیم است؛ درحالی‌که اگر از وسایل حمل‌ونقل عمومی استفاده کند می‌تواند در حل این مشکلات مؤثر باشد.»

- ۱) افراد، قدرت مقاومت در برابر ساختارها و ایجاد تغییر در آن‌ها را ندارند و میزان تعیین‌کنندگی آن‌ها بسیار ناچیز است.
- ۲) همه ما از آن‌جا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم.
- ۳) مشکلات و مسائل اجتماعی، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما هستند و صرفاً افراد خاصی مثل مسئولان و مدیران می‌توانند بر آن‌ها تأثیر بگذارند.
- ۴) نظام اداری کشور، نارسایی‌هایی دارد و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنشگران ایجاد می‌کند که مستقل از آن‌هاست.

تست ۳۸

به ترتیب هریک از عبارات زیر با کدام مورد، مرتبط است؟

- ① حاکم و شکل‌دهنده به اقدامات افراد
- ② عبور از جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه‌شناسی تفسیری
- ③ پدیدآورنده پدیده‌های خرد و کلان جامعه
- ④ نظم اجتماعی - برجسته کردن برخی از ویژگی‌های کنش - کنش انسانی
- ⑤ نظام اجتماعی - تأکید بر رویکرد و روش تجربی - کنش انسانی
- ⑥ نظم اجتماعی - برجسته کردن برخی از ویژگی‌های کنش - کنش اجتماعی
- ⑦ نظام اجتماعی - تأکید بر رویکرد و روش تجربی - کنش اجتماعی

تست ۳۹

هریک از عبارات زیر به ترتیب پیامد، مفهوم و علت کدام مورد است؟

- ① پدید آمدن آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن و فطرت
- ② بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان جامعه شکل می‌گیرد و هرگاه افراد جامعه هم ارزش‌ها را به رسمیت بشناسند، پدید می‌آید.
- ③ قدرت سیاسی و نظامی غرب
- ④ نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و تأیید هویت‌هایی که از این طریق، ساخته می‌شد - بُعد تاریخی هویت جامعه - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان
- ⑤ تقسیم امت و ملت اسلامی به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس - هویت فرهنگی جهان اجتماعی - رواج تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غیرغربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند.
- ⑥ نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق، ساخته می‌شد - هویت فرهنگی جهان اجتماعی - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان
- ⑦ تأمل و بازبینی نظریات اندیشمندان جهان غرب و شکل‌گیری افق‌های جدید - بُعد جغرافیایی هویت جامعه - شکل‌گیری هویتی در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

تست ۴۰

پاسخ سؤالات زیر، به ترتیب کدام است؟

- تبلور تحولات هویتی در کجا قابل مشاهده است؟
- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام چگونه بود؟
- چگونه زبان فارسی دری از محدوده زبان سیاسی اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام درآمد؟

- ۱ اهداف انقلاب - هویتی توحیدی و دینی، در قالب اندیشه‌های قوم‌گرایانه بود - خدمات بی‌نظیر شاعرانی چون مولوی، سعدی و حافظ
- ۲ شعارهای انقلابی - توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود - مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام
- ۳ دستاوردهای انقلاب - توحیدی یا حتی اساطیری نبود، بلکه دنیوی و این جهانی بود - تولید معارف و هنرهایی که برای دستیابی به آن‌ها نیاز به آموختن زبان فارسی بود.
- ۴ شعارهای انقلابی - دنیوی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود - مشارکت فعال ایرانیان در حیات سیاسی جهان اسلام

تست ۴۱

هریک از عبارت زیر، به ترتیب به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- هویتی که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود می‌شود.
 - بازگشت جامعه ایران به هویت اسلامی خود
 - سرنوشت مشترک و حتمی بشریت از دیدگاه نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم
 - حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب
- ۱ سکولار - بیداری اسلامی - دنیوی شدن - انقلاب اسلامی
 - ۲ این جهانی - شکل‌گیری قطب فرهنگی جدید - معنوی شدن - ملحق شدن به جهان اسلام
 - ۳ دنیوی - شکل‌گیری قطب فرهنگی جدید - اساطیری شدن - انقلاب اسلامی ایران
 - ۴ سکولار - انقلاب اسلامی ایران - دنیوی شدن - جذب و هضم جهان غرب

تست ۴۲

درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- ① حجاب و پوشش به عنوان نماد هویت جهان اسلام در صد سال اخیر، فراز و فرودهایی داشته است.
- ② برقراری روابط پایدار میان افراد جامعه نیازمند مکان و سرزمین است که سرزمین بُعد جغرافیایی هویت جامعه را می‌سازد.

- ③ برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه جدیدی است که به پایان خود نزدیک می‌شود.
- ④ قبل از ظهور اسلام، اقوام مختلف ایرانی هویت‌های اجتماعی و فرهنگی متفاوتی داشتند و خودشان را با ویژگی‌هایی مانند سرزمین، تاریخ می‌شناختند و به دیگران معرفی می‌کردند.

۱ غ - غ - ص - غ

۲ ص - غ - غ - ص

۳ غ - ص - ص - ص

۴ ص - ص - غ - غ

تست ۴۳

در ارتباط با پیامدهای انقلاب اسلامی ایران بر جامعه ایران، کدام گزینه **نادرست** است؟

- ۱ جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) به هویت اسلامی خود بازگشت و تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد.
- ۲ بازگشت جامعه ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، نبود؛ بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود.
- ۳ جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است و الهام از آموزه‌های جهان اسلام، به صورت یک قطب فرهنگی جدید ظاهر شد.
- ۴ جامعه ایران توانست از مرزهای جامعه ایمانی خود در برابر جهانی که در مقابل او صف کشیده بود، به مدت هشت سال، دفاع کند و این مقاومت تا امروز ادامه یافت.

تست ۴۴

به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی عبارات زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

① گسترش از طریق گسترش آن صورت می‌گیرد.

② اولین شرط بقای هر جامعه، آن است.

③ جمعیت و اقتصاد ابعاد هویت جامعه‌اند.

① جهان اجتماعی، فرهنگ - جمعیت - عینی‌ترین

② هویت اجتماعی، اقتصاد - جمعیت - محسوس‌ترین

③ ساختار اجتماعی، جمعیت - اقتصاد - ذهنی‌ترین

④ جهان اجتماعی، فرهنگ - جمعیت - ذهنی‌ترین

تست ۴۵

کدام گزینه، نادرست است؟

① اقتصاد امروز ما محصول رویدادهای گذشته و عملکرد کنونی ماست.

② هجوم اقتصادی در دوران قاجار، با تخریب بنیان‌های تولید ملی به‌ویژه روح خودباوری ملت ایران انجام شد.

③ جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد.

④ سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غرب است.

تست ۴۶

درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب، مشخص کنید.

① هدف اسلام تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است.

② جامعه مشترک، جامعه‌ای است که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آن‌ها پایبند نیستند.

③ لازمه تحقق هدف اسلام، داشتن جمعیت مناسب است.

④ تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.

① ص - ص - غ - ص ② غ - غ - ص - غ

③ ص - غ - غ - ص ④ ص - غ - ص - ص

تست ۳۷

پاسخ سؤالات زیر، به ترتیب کدام است؟

- ① عوامل شکل‌گیری اقتصاد وابسته در طول تاریخ معاصر ایران کدام است؟
- ② پیامد به‌دست آوردن در آمد هنگفت و بدون زحمت در اقتصاد وابسته و تک‌محصولی کدام است؟
- ③ تأمین جمعیت از کارکردهای مهم کدام نهاد است؟
- ④ ۱ کشف و فروش نفت به خارجی‌ان - افزایش رفاه اقتصادی به کمک یک محصول مانند نفت - سیاست واردات نفت از کشورهای خارجی - ضعیف و شکننده شدن تولیدات ملی - خانواده
- ⑤ ۲ سرمایه‌های حاصل از فروش نفت به خارجی‌ان - رواج کسب و کار و رونق اقتصاد - سیاست کشف نفت - ضعیف و شکننده شدن تولید ملی - خانواده
- ⑥ ۳ کشف نفت - ضعیف و شکننده شدن تولید ملی - خانواده
- ⑦ ۴ کشف نفت - ضعیف و شکننده شدن تولید ملی - خانواده

تست ۳۸

کدام گزینه در ارتباط با گسترش هویت جهان اجتماعی، صحیح است؟

- ① گسترش هویت جهان اجتماعی صرفاً از طریق گسترش جمعیت آن صورت می‌گیرد.
- ② هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر باشد، در بسط هویت جهان اجتماعی مؤثر است.
- ③ راه گسترش هر فرهنگ، صرفاً شناختن (اندیشیدن) در آن است.
- ④ هرچه عاملان یک فرهنگ بیش‌تر باشد، فرهنگ حق گسترش بیش‌تری می‌یابد.

درس ۱۴ جامعه‌شناسی دهم (۱) - هویت ایرانی (ابعاد جمعیتی و اقتصادی)

◀ مقدمه:

- ۱ در معرفی جامعه اشاره به ویژگی‌های جمعیتی آن مانند تعداد جمعیت، جوان و پیر، روستایی و شهری، بیکار و شاغل بودن جمعیت، چرا که جمعیت هر جامعه بخشی از هویت آن
- ۲ عینی‌ترین ابعاد هویت جامعه
- ۳ اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت (انقراض جمعیت سبب نابودی جامعه)
- ۴ در صورت نبود یا کمبود اعضای جامعه ← بر زمین ماندن بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی

یادآوری نکات قبلی

- ۱ جهان اجتماعی پدیده‌ای معنادار (تفاوت جهان طبیعی و جهان اجتماعی)
 - ۲ فرهنگ: آگاهی‌ها و معانی مشترکی که جهان اجتماعی براساس آن ساخته می‌شود.
 - ۳ شکل‌گیری هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ (عقاید و ارزش‌های کلان)
- ← هویت جهان اجتماعی = هویت فرهنگی

- گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش / هر عامل مؤثر در گسترش فرهنگ و معانی ← اثرگذار در بسط هویت جهان اجتماعی
- راه گسترش فرهنگ،
- اعضای جهان اجتماعی، ← هر چه ← بسط بیش‌تر فرهنگ

تست ۱

نتیجه افزایش حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن، کدام گزینه است؟

- ۱ افزایش جمعیت
- ۲ بسط و گسترش فرهنگ
- ۳ افزایش توانمندی فرهنگ و اجتماع
- ۴ تغییر هویت جهان اجتماعی

تست ۲

کدام گزینه درباره گسترش جهان اجتماعی نادرست است؟

- ۱ اعضای جهان متجدد، حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند.
- ۲ هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی آن مؤثر باشد، در بسط هویت جهان اجتماعی اثرگذار است.
- ۳ راه گسترش هر فرهنگ، شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن است.
- ۴ شناختن و عمل کردن از عهده افراد و اعضای جهان اجتماعی و ارتباطات آن‌ها با جهان‌های اجتماعی دیگر برمی‌آید.

- برای نمونه در خانواده
- ۱ افزایش مودت و رحمت میان اعضا با تولد اولین فرزند ← تسری رحمت و مودت زن و شوهر به رابطه فرزندان و والدین
 - ۲ گسترده‌تر شدن معانی و ارزش‌ها با تولد فرزندان بعدی و بزرگ‌تر شدن خانواده
 - ۳ با گسترش خانواده و ایجاد نسبت‌هایی چون مادربزرگ، خاله، دایی، شکل‌گیری نظام خویشاوندی و زمینه گسترش بیش‌تر مودت و رحمت

افزایش جمعیت جهان اجتماعی به منزله و کاهش جمعیت به منزله محدود شدن گستره جهان اجتماعی (زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر)

نکته

تأمین جمعیت مناسب برای جهان اجتماعی، مسئله‌ای هویتی

هدف اسلام: تأسیس و گسترش ← لازمه تحقق

- بنابراین اگر
- ۱ ← افزایش جمعیت ضروری
 - ۲

نکته

❖ پیامبر اسلام در روز محشر به کثرت پیروان خود مباحثات می‌کند.

❖ فقدان شرایط بالا مانع تحقق جهان توحیدی:

.....

تست ۳

درباره افزایش جمعیت و نگاه اسلام به آن، کدام گزینه **نادرست** است؟

۱ هدف اسلام، تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است؛ لازمه تحقق این هدف، داشتن جمعیت مناسب است.

۲ اگر فرهنگ و معانی آن حق باشد و اعضای آن نیز حاملان معانی حق باشند، افزایش جمعیت ضروری است.

۳ نبود شرط دوم، مانع تحقق جهان اجتماعی توحیدی است و جامعه مشرک را تشکیل می‌دهد و نبود شرط اول جامعه فاسق می‌سازد.

۴ افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی، به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است.

تست ۴

به ترتیب کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی زمینه‌ساز چیست و هدف اسلام چه بوده است؟

۱ محدود شدن گستره فرهنگ - تغییر کلیه جهان‌های اجتماعی

۲ بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر - تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن

۳ گسترش فرهنگ و معانی آن - داشتن جمعیت مناسب

۴ تسلط فرهنگ بر جهان‌های اجتماعی دیگر - تحقق جهان اجتماعی با تکیه بر اصول اخلاقی

تست ۵

جامعه فاسق چیست و در **نبود** کدام شرایط شکل می‌گیرد؟

- ۱ جامعه‌ای که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد - اگر فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد.
- ۲ جامعه‌ای که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد - اگر افراد و اعضای فرهنگ، حاملان و عاملان معانی حق باشند.
- ۳ جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند، ولی به آن‌ها پایبند نیستند - اگر فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد.
- ۴ جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند، ولی به آن‌ها پایبند نیستند - اگر افراد و اعضای فرهنگ، حاملان و عاملان معانی حق باشند.

بخوانیم و بدانیم:

- ۱ گروه سه‌نفره یک نفر بیش‌تر از گروه دو نفره است. (تفاوتی به ظاهر کم‌اهمیت)
- ۲ گروه دونفره واقعی‌تری فراتر از اعضایش ندارد. (کناره‌گیری یک نفر = نابودی گروه)
- ۳ در گروه دونفره رابطه فرد با فرد
- ۴ در گروه سه‌نفره پیدایش روابط جدید
- ۵ عضو سوم واسطه و داور و سبب کاهش تنش و مانع فروپاشی گروه یا سبب ایجاد تفرقه برای رسیدن به منافع خود
- ۶ در گروه سه‌نفره رابطه فرد و گروه ممکن است ← ایجاد پدیده جمع (محصول عضویت نفر سوم)
- ۷ افزایش جمعیت دارای آثار اجتماعی و فرهنگی
- ۸ در گروه کوچک رابطه مستقیم اعضا و برطرف کردن نیازها با دادوستد با یکدیگر
- ۹ افزایش جمعیت گروه و تبدیل آن به گروه بزرگ ← پیچیده‌تر شدن روابط متقابل ← ناممکن بودن روابط بدون واسطه

۱۰ برقراری روابط با

۱۱ به جای رابطه پایاپای، ضرورت واسطه‌ای مانند پول یا پیدایش زبان پیچیده

۱۲ افزایش جمعیت ← مسائل نوظهور ← نیاز به پاسخ‌دهی جهان اجتماعی با ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خود ←
چاره‌اندیشی جهان اجتماعی با گسترش و ایجاد

۱۳ هر نهاد مجموعه عقاید، برای رفع نیاز ویژه

۱۴ گسترش = گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی ← لازمه بسط هویت جهان اجتماعی
.....

سیاست‌های جمعیتی

● از کارکردهای مهم نهاد خانواده ← تأمین جمعیت و فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها

● اختلال در نهاد خانواده ← کاهش جمعیت جهان اجتماعی

● جوامع غربی مواجه با کاهش جمعیت و پیری و سالمندان جمعیت به علت بالا رفتن سن ازدواج، افزایش بی‌ثباتی، فروپاشی خانواده و طلاق، رفاه‌زدگی، عافیت‌طلبی، مصرف‌گرایی و هزینه پنداشتن فرزندان

نکته

کاهش جمعیت، شاخص جهان اجتماعی متجدد زیرا فرزندآوری در گرو فداکاری و محبت اما در جهان متجدد کاهش محبت و ایثارگری به دلیل فردگرایی و اصالت لذت ← فرزندآوری کمتر و کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن در چاله جمعیتی ← برای جبران کاهش جمعیت، سیاست تشویقی و پذیرش مهاجران

● نهاد سیاست مسئول هماهنگی نهادها، چاره‌اندیشی برای حل مشکلات جمعیت ← سیاست‌های جمعیتی =
اجرای راه‌حل‌ها و تدابیر با همراهی و همکاری مردم (سیاست جمعیتی در راستای رشد یا کاهش جمعیت)

تست ۶

چه عواملی به کاهش شدید جمعیت در جهان متجدد منجر شده است؟ و جوامع غربی برای جبران کاهش جمعیت چه راه‌هایی را در دستور کار خود قرار داده‌اند؟

- ۱) فردگرایی و اصالت لذت، کاهش محبت و ایثارگری - سیاست‌های تشویقی، پذیرش مهاجران
- ۲) کاهش محبت و ایثارگری، فرزندآوری کم‌تر - سیاست‌های تشویقی، دادن خدمات اقتصادی به خانواده‌های پرجمعیت
- ۳) مصرف‌گرایی، فردگرایی و اصالت لذت - پذیرش مهاجران، دوری از مصرف‌گرایی
- ۴) فرزندآوری کم‌تر، رفاه‌زدگی - دوری از مصرف‌گرایی، دادن خدمات اقتصادی به خانواده‌های پرجمعیت

تست ۷

کدام گزینه در ارتباط با «سیاست‌های جمعیتی» **نادرست** است؟

- ۱) فقط می‌تواند در راستای افزایش جمعیت عمل کند.
- ۲) برای چاره‌اندیشی در مورد حل مشکل جمعیت است.
- ۳) توسط نهاد سیاست، پیگیری و ارائه می‌شود.
- ۴) همراهی و همکاری مردم برای تأمین جمعیت را می‌طلبد.

تست ۸

علت هریک از پیامدهای زیر در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

- ⊙ کاهش محبت و ایثارگری در جهان اجتماعی متجدد
- ⊙ فرزندآوری کم‌تر در جوامع غربی
- ⊙ پذیرش مهاجران در جوامع غربی

- ۱) فردگرایی و اصالت لذت - کاهش محبت و ایثارگری - جبران کاهش جمعیت
- ۲) از بین رفتن قوام خانواده - مشکلات ناشی از بحران اقتصادی - جبران کاهش جمعیت
- ۳) از بین رفتن قوام خانواده - کاهش محبت و ایثارگری - سیاست‌های تشویقی جمعیتی
- ۴) فردگرایی و اصالت لذت - مشکلات ناشی از بحران اقتصادی - سیاست‌های تشویقی جمعیتی

سیاست‌های جمعیتی ایران

۱ ۳/۱٪ ← ۲/۷٪ در سال

۲ ۳/۹٪ ← ۱/۳٪ در سال

۳ از سال ۱۳۹۰ تجدیدنظر در سیاست کاهش و تصویب اصول کلی سیاست‌های جمعیتی کشور در سال ۱۳۹۳

بخوانیم و بدانیم:

۱ (پاک‌سازی نسل) اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی،

قومی، مذهبی

۲ پدیده ← نسل‌کشی در جهان نشانگر ابعاد هویتی جمعیت ← در گذر زمان نسل‌کشی‌های

بیش‌تر

نمونه اروپاییان در قاره آمریکا

در بوسنی (سربرنیتسا ۱۹۹۵ و در طول جنگ ۹۵-۱۹۹۲)

رژیم اشغالگر قدس برای تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی و بیش‌تر شدن تعداد

یهودیان و اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه، حذف فیزیکی اعراب مسلمان و آواره کردن آن‌ها همراه

با جذب مهاجران یهودی و کوچ آن‌ها به سرزمین‌های اشغالی

■ اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه رژیم اشغالگر قدس و تلاش برای تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی

■ قبرستان مسلمانان - ساریوو

هویت اقتصادی جامعه

مقدمه:

- ۱ کنش اقتصادی = فعالیت روزمره برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران
- ۲ کنش اقتصادی بخشی از کنش اجتماعی (در رابطه با دیگران)
- ۳ نهاد اقتصاد: مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعد تولید و مصرف کالا و خدمات و توزیع درآمد و ثروت
- ۴ در هر جامعه، شکل‌گیری اقتصاد در رابطه و تناسب با سایر نهادها ← یکی از وجوه تمایز جوامع، اقتصاد و مؤلفه‌های اقتصادی

نکته

- ۱ افراد خود را کارآفرین، تولیدکننده و کارگر معرفی می‌کنند.
- ۲ همه ما مصرف‌کننده و مالیات‌دهنده (به زبان نیاموردن به دلیل عدم ایجاد تفاوت)
- ۳ برخی افراد دلال، کم‌فروش و محترک (به دلیل ضدارزش بودن، مخفی کردن آن)
- ۴ همه این‌ها نشانگر هویت اقتصادی افراد
- ۵ گروه‌ها دارای هویت اقتصادی (مجمع خیرین مدرسه‌ساز، انجمن حمایت از بیماران خاص، شرکت تعاونی)
- ۶ جوامع دارای هویت اقتصادی (اشاره به ویژگی اقتصادی در معرفی جوامع) مثلاً اقتصاد دانش‌بنیان، تک‌محصولی (نفتی)، مقاوم‌اشکننده، دستوری / غیردستوری، سرمایه‌داری / سوسیالیستی / اسلامی

◀ اقتصاد امروز ما محصول رویدادهای گذشته و عملکردهای کنونی: معضلاتی چون تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر امکانات، تجمل‌گرایی و غلبه فرهنگ مصرفی - دارای دستاوردهایی مانند گسترش بهره‌مندی مردم از آب و گاز و برق و ارتباطات، ایجاد زیرساخت‌های مختلف مثل سد و نیروگاه، توسعه ظرفیت تولیدی کشور، ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان، موفقیت علم و فناوری، سازندگی خرابی‌های جنگ، مقابله با تحریم و عقب‌ماندگی تاریخی

از جمله عوامل شکل‌گیری اقتصاد در طول تاریخ معاصر ایران، کشف نفت و سرمایه حاصل از فروش نفت به خارجیان

اقتصاد نفتی

- ۱ سرمایه‌های نفتی: تبدیل به انواع دارایی‌ها و ثروت‌ها مانند صنایع و کارخانجات تولیدی مختلف
- ۲ سرمایه نفتی: اقتصاد وابسته (رشد و افول وابسته به قیمت درآمد نفتی)
- ۳ درآمد هنگفت و بدون زحمت
- ۴ شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده (مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت)
- ۵ دولت بزرگ با کوشش در افزایش رفاه اقتصادی به مدد نفت (نه رواج کسب و کار) و تأمین هزینه‌های آموزش و بهداشت به کمک درآمدهای نفتی (در بیش‌تر نقاط از محل مالیات)
- ۶ احساس رفاه بیش‌تر در با نوسانات زیاد برای مردم (ناپایدار)
- ۷ ایجاد وضعیت شکننده، مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی به‌عنوان ابزار ایجاد فشار بر جامعه ← انواع تحریم‌های اقتصادی و نفتی و مالی برای محدودکردن درآمد نفتی و ممانعت از انتقال درآمد به کشور

تست ۹

کدام‌یک در رابطه با اقتصاد وابسته به نفت، درست نیست؟ (کنکور ۹۸)

- ۱ در بلندمدت، احساس رفاه بیش‌تر برای مردم به ارمغان می‌آورد - وضعیت شکننده‌ای را به‌وجود می‌آورد که می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار گیرد.
- ۲ هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای نفتی تأمین می‌کند - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت نه رواج کسب و کار افزایش دهد.
- ۳ به کمک درآمدهای نفتی، هزینه‌های آموزش و بهداشت را تأمین می‌کند - تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای شکل می‌گیرد که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است.
- ۴ تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای شکل می‌گیرد که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت افزایش دهد.

تست ۱۰

کدام حالت نتیجه «شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است»، نمی‌باشد؟

- ۱ احساس رفاه بیش‌تر در کوتاه‌مدت
- ۲ سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی
- ۳ استفاده از این وضعیت برای فشار بر جامعه
- ۴ وضعیتی پرچالش اما پایدار

هجوم اقتصادی به ایران دارای تاریخ طولانی و در ادوار مختلف:

- ۱ در زمان تلاش برای اخذ امتیازات رویت‌ر و رژی
- ۲ در زمان از طریق تاراج نفت، فروش جنگ‌افزار و کالای مصرفی و صنایع مونتاژ و تخریب بنیان‌های تولید ملی (به‌ویژه روح خودباوری ملت)

نکته

تهاجم اقتصادی استعمارگران غربی در طول تاریخ علیه ملت‌ها ← مواجه با واکنش آن‌ها، چرا که اقتصاد روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع؛ برای نمونه: کمپانی ابزاری برای هویت‌زدایی و غارت و چپاول مردم هند، واکنش به آن مقاومت مردم به رهبری

جهان غرب

- ۱ شکل‌دهی هویت براساس
- ۲ عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی
- ۳ هویت انسان‌ها و جوامع وابسته به دارایی و توان اقتصادی
- ۴ جوامع تابع غرب با رویکرد سکولار و دنیوی، دارای هویت سرمایه‌داری
- ۵ برناتفتن مانع سر راه خود و در مسیر گسترش خود، نابودی
- ۶ از نظر برخی کشورهای سلطه‌گر غرب اقتصاد اساس است (نابودی تمامی شیوه‌های غیرسرمایه‌داری) ← پاشنه آشیل ایران ← به راه انداختن جنگ اقتصادی علیه ایران

تست ۱۱

کشورهای سلطه‌گر غرب، پاشنه آشیل ایران اسلامی را چه می‌دانند؟

۱ اقتصاد	۲ سیاست
۳ فرهنگ	۴ مذهب

تست ۱۲

در جهان غرب، هویت انسان‌ها و جوامع، بیش از هر چیز به چه عاملی وابسته است؟

- ۱ دارایی و توان اقتصادی
- ۲ رویکرد سکولار و دنیوی
- ۳ اعتقاد به اقتصاد مقاومتی
- ۴ بودن در چرخه تولید و توزیع در فضای اقتصاد

تست ۱۳

پاشنه آشیل دانستن اقتصاد برای ایران اسلامی، نتیجه کدام دو ویژگی برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب است؟ و نتیجه آن چه بوده است؟

- ۱ شناختن سرمایه‌داری به‌عنوان اصل هویت‌یابی افراد و ناتوان دانستن جوامع غیرغربی در خروج از اقتصاد تک‌محصولی - به راه انداختن جنگ اقتصادی تمام‌عیار علیه ایران
- ۲ اساس همه‌چیز پنداشتن اقتصاد و نابودشده دیدن تمام شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری - به راه انداختن جنگ اقتصادی تمام‌عیار علیه ایران
- ۳ ناتوان دانستن جوامع غیرغربی در خروج از اقتصاد تک‌محصولی و اساس همه‌چیز پنداشتن اقتصاد - شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده برای جامعه ایران
- ۴ شناختن سرمایه‌داری به‌عنوان عامل اصلی هویت‌یابی افراد و نابودشده دیدن تمام شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری - شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده برای جامعه ایران

اقتصاد سرمایه‌داری

۱ جستجوی سود از طریق بازار / هدف حداکثر سود / وسیله استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی برای تضمین حداکثر سود

۲ چون محور آن سود ← بیش‌ترین تخریب طبیعت و محیط‌زیست (ناسازگاری با فطرت انسان)

۳ انسان قادر به رفع نیاز خود و استفاده از تمام ظرفیت‌ها

۴ شیوه‌های غیرسرمایه‌داری در طول تاریخ: همیاری، تعاونی، دولتی، سوسیالیستی

۵ آیات زیر دلیل تقابل نگاه قرآن با اصالت بخشیدن به سرمایه:

«هرکس تقوای الهی پیشه کند، خداوند راه نجاتی برای او فراهم می‌کند و او را از جایی که گمان ندارد روزی می‌دهد» (طلاق، ۲) «اگر اهل شهرها و آبادی‌ها، ایمان می‌آورند و تقوا پیشه می‌کردند به یقین برکات آسمان و زمین را بر آن‌ها می‌گشودیم» (اعراف، ۹۶). «اگر آنان آن‌چه را از سوی پروردگارشان بر آن‌ها نازل شده برپا می‌داشتند از آسمان و زمین روزی می‌خورند» (مائده، ۶۶) «ای پیامبر از اموال آن‌ها صدقه‌ای (زکات) بگیر تا به‌وسیله آن، آن‌ها را پاک‌سازی و پرورش دهی» (توبه، ۱۰۳) «خداوند ربا را نابود می‌کند و صدقات را افزایش می‌دهد» (بقره، ۲۷۶)

● ایران به دنبال بازسازی هویت اقتصادی خود با اجرای قانون اساسی و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

اقتصاد مقاومتی

۱ الگوی اقتصاد پیشرفته، مستقل و مستحکم

۲ باور به تعالیم اسلام

۳ اتکا به ظرفیت مولد مردمی و دولتی، روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، امید و همبستگی

۴ حضور فعال در تعاملات جهانی

۵ ایجاد امنیت، رفاه، پیشرفت با عدالت برای ایران

۶ الگوی رشد و شکوفایی برای جهان اسلام و بشریت

- کوشش مردم و دولت
- ۱ براساس عدالت، اتکا به دانش و فناوری و استقلال و خودکفایی
 - ۲ منع خام‌فروشی ثروت طبیعی (بدون تبدیل به مواد دارای ارزش افزوده بالاتر مانند محصولات پتروشیمی)
 - ۳ حفظ اقتدار و عزت ملی
 - ۴ درون‌زایی (متکی بر تولید قوی داخلی) در عین برون‌گرایی (مبادله متعادل با سایر کشورها)
 - ۵ هدف تلاش: پایه‌ریزی هویت اقتصادی نوین

نکته

این هویت اقتصادی مقاوم و پایدار در مقابل انواع مشکلات برای ادامه مسیر پیشرفت بدون تأثیرپذیری از دشمنی‌های بیرونی و موانع درونی

تست ۱۴

- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.
- جمعیت و اقتصاد از عینی‌ترین ابعاد هویت جامعه محسوب می‌شود.
 - گسترش نهادی همان گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی است.
 - فروافتادن جهان متجدد در چاله جمعیتی، پیامد فرزندآوری کم‌تر و کاهش شدید جمعیت است.
 - دولت وابسته به نفت می‌تواند در کوتاه‌مدت اساس رفاه بیش‌تری را با نوسانات کم و ثبات بیش‌تر برای مردم به ارمغان آورد.

۱ ص - غ - غ - ص

۲ ص - ص - ص - غ

۳ غ - غ - ص - غ

۴ غ - ص - غ - ص

تست ۱۵

هر عبارت به ترتیب به کدام موضوع یا مفهوم اشاره دارد؟

- ① جامعه‌ای است که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسد، ولی به آن‌ها پایبند نیستند.
- ② نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

③ عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است.

① جامعه فاسق - تغییر ترکیب جمعیتی - اقتصاد نفتی

② جامعه مشرک - جمعیت مناسب - سکولاریسم

③ جامعه فاسق - پدیده نسل‌کشی - سرمایه‌داری

④ جامعه مشرک - پدیده حذف فیزیکی - سوسیالیسم

تست ۱۶

کدام گزینه، عبارات زیر را تکمیل می‌کند؟

- ① روزنه ورود استعمار است.
- ② زمینه‌سازی برای بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر پیامد است.
- ③ اولین شرط بقای هر جامعه است.

① فرهنگ - پدیده نسل‌کشی - اقتصاد

② اقتصاد - کاهش منابع طبیعی - فرهنگ

③ اقتصاد - محدود شدن گستره جهان اجتماعی - هویت

④ اقتصاد - کاهش جمعیت - جمعیت

تست ۱۷

هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد در ارتباط است؟

① محور شکل‌گیری اقتصاد سرمایه‌داری

② کمپانی هند شرقی

③ درون‌زایی در عین برون‌گرایی

① سود - ابزار هویت‌زدایی - مبادله تولید داخلی با کشورهای دیگر به‌طور متعادل

② رفع نیاز انسان‌ها - نابودی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌دارانه - طی مسیر پیشرفت بدون توجه به دشمنی‌های بیرونی و موانع درونی

③ سود - نابودی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌دارانه - طی مسیر پیشرفت بدون توجه به دشمنی‌های بیرونی و موانع درونی

④ رفع نیاز انسان‌ها - ابزار هویت‌زدایی - مبادله تولید داخلی با کشورهای دیگر به‌طور متعادل

تست ۱۸

کدام‌یک از گزینه‌های زیر درباره شرایط ضروری بودن افزایش جمعیت در اسلام، درست است؟

① عاملان و حاملان فرهنگ، آن را بپذیرند و عمل کنند - شناختن و عمل کردن صرفاً از عهده افراد و اعضای جهان اجتماعی برمی‌آید.

② فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، حق باشد. - افراد و اعضای این فرهنگ عاملان و حاملان معانی حق باشند.

③ هدف اسلام تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. - کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله بسط منابع آن می‌باشد.

④ فرهنگ و معانی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، مناسب باشد. - افراد و اعضای فرهنگ عاملان و حاملان معانی آن باشند.

تست ۱۹

کدام گزینه عبارات زیر را کامل می‌کند؟

- ① جهان غرب خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد.
- ② کمپانی هند شرقی عملاً ابزاری برای و غارت و چپاول دارایی‌های عظیم مردم هند بود.
- ③ جوامع دیگری که به تبعیت از غرب، رویکردی سکولار و دنیوی دارند نیز، پیدا می‌کنند.
- ④ ایران اسلامی، آرمان بازسازی خود را با اجرای قانون اساسی و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب می‌کند.

- ۱ علم - هویت‌زدایی - هویت اقتصادی - هویت فرهنگی
- ۲ هویت - هویت‌زدایی - هویت سرمایه‌داری - هویت اقتصادی
- ۳ فرهنگ - هویت‌زدایی - هویت سیاسی - هویت اقتصادی
- ۴ هویت - هویت‌زدایی - هویت فرهنگی - هویت اجتماعی

تست ۲۰

به ترتیب هریک از عبارات زیر نتیجه کدام‌یک از موارد داده شده می‌باشد؟

- ① گسترش جهان اجتماعی
- ② بسط بیش‌تر فرهنگ
- ③ تأسیس جهان اجتماعی توحیدی

- ۱ گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی - افزایش حاملان و عاملان یک فرهنگ - داشتن جمعیت مناسب
- ۲ گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی - انسجام و پیوستگی درونی فرهنگ - بسط فرهنگ حق
- ۳ گسترش فرهنگ‌های موافق حق - افزایش حاملان و عاملان یک فرهنگ - بسط فرهنگ حق
- ۴ گسترش فرهنگ‌های موافق حق - انسجام و پیوستگی درونی فرهنگ - داشتن جمعیت مناسب

جامعه یازدهم درس ۱ - جهان فرهنگی

- در عمیق‌ترین لایه‌های هر فرهنگ پاسخ به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر.
- عملکرد پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی به مثابه روح یا شالوده فرهنگ و ساختن عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان و جهان

سه دسته اصلی پرسش‌های بنیادی:

- ۱ هستی‌شناسانه:
- ۲ انسان‌شناسانه:
- ۳ معرفت‌شناسانه:

➤ پاسخ‌های متفاوت به این پرسش‌های اساسی ← پدید آوردن جهان‌های فرهنگی مختلف

تست ۱

- در ارتباط با مفاهیم پرسش‌های بنیادین «انسان‌شناسانه» و «هستی‌شناسانه» کدام گزینه درست است؟
- ۱ پرسش‌هایی از قبیل این که آیا تنها راه شناخت انسان، عقل و وحی است؟ - آیا تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان هستند؟
 - ۲ آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟ - آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود.
 - ۳ پرسش‌هایی از قبیل این که آیا تنها راه شناخت انسان، حس و تجربه است؟ - آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
 - ۴ آیا هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به این جهان است؟ - آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

➤ دسته‌بندی پدیده‌ها در مجموعه‌های بزرگ و مهم ← مجموعه‌ها به دلیل اهمیت و گستردگی، جهان نام دارند.

➤ جهان انسانی محصول شامل هرچه

بخش‌های جهان انسانی

..... (زندگی شامل ابعاد

..... (زندگی اجتماعی) محصول

نکته

۱ هر کدام از ما دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر در آن با ما شریک نیستند.

۲ فرهنگ شکل‌دهی به شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها

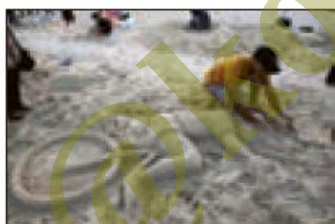
محدوده

..... فردی و ذهنی:

..... اجتماعی و فرهنگی:

نکته

بین دو بخش هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع اجازه بروز می‌دهد. هر اخلاق و عقیده‌ای جویای فرهنگ متناسب.

■ بخش فردی جهان انسانی؛ سه فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به سه شکل مختلف خلق می‌کنند.

تست ۲

در عبارت «هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به این جهان است.» منظور از «جهان» کدام یک از موارد زیر است؟

- ۱ جهان طبیعی
- ۲ جهان تکوینی
- ۳ جهان انسانی
- ۴ جهان ذهنی

تست ۳

کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- ۱ جهان فرهنگی بخشی از جهان انسانی است.
- ۲ بخش اجتماعی جهان انسانی، زندگی اجتماعی را پدید می‌آورد.
- ۳ بخش فردی جهان انسانی، هویتی فرهنگی دارد.
- ۴ جهان انسانی به دو بخش ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌گردد.

تست ۴

..... بدین ترتیب، جهان فرهنگی در برابر جهان ذهنی قرار داده می‌شود.

- ۱ ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها به بخش فردی جهان طبیعی مربوط می‌شود و بخش اجتماعی جهان طبیعی، حاصل آگاهی و عمل مشترک آدمیان است.
- ۲ از بخش اجتماعی جهان انسانی با عنوان جهان فرهنگی و از بخش فردی آن با عنوان جهان ذهنی تعبیر می‌شود.
- ۳ بین دو بخش فردی و اجتماعی یا ذهنی و فرهنگی جهان انسانی، تناسب و هماهنگی وجود دارد.
- ۴ هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع، اجازه بروز و ظهور می‌دهد و هر نوع اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

جهان فرهنگی

جهان ذهنی

وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

تست ۵

کدام یک از گزینه‌های زیر، به ترتیب، در مورد جهان انسانی، صحیح است ولی در رابطه با جهان فرهنگی، صحیح نیست؟

- ۱ جهان انسانی، محصول زندگی انسان است. - از بخش فردی جهان فرهنگی، با عنوان جهان ذهنی تعبیر می‌کنند.
- ۲ در مقابل جهان انسانی می‌تواند از جهان دیگری به نام جهان طبیعت نام برد. - بخش اجتماعی جهان انسانی، هویتی فرهنگی دارد و به همین دلیل، جهان اجتماعی را جهان فرهنگی می‌نامند.
- ۳ جهان فرهنگی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود و ابعاد ذهنی و روانی انسان‌ها به این بخش مربوط می‌شود. - جهان فرهنگی، بخش فردی جهان انسانی است و بین دو بخش فردی و اجتماعی جهان انسانی، تناسب و هماهنگی وجود دارد.
- ۴ جهان انسانی بخشی از جهان اجتماعی است که محصول زندگی انسان است. - جهان فرهنگی بخشی از جهان انسانی است و هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد.

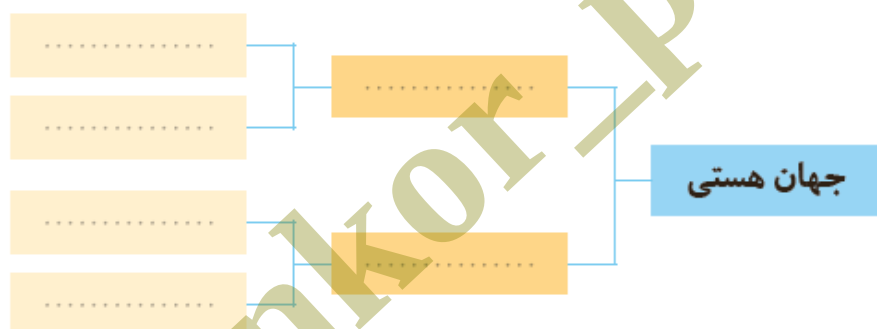
تست ۶

ابعاد اخلاقی انسان‌ها به کدام بخش از جهان انسانی مربوط می‌شود و در مقابل جهان انسانی از چه جهانی می‌توان یاد کرد؟

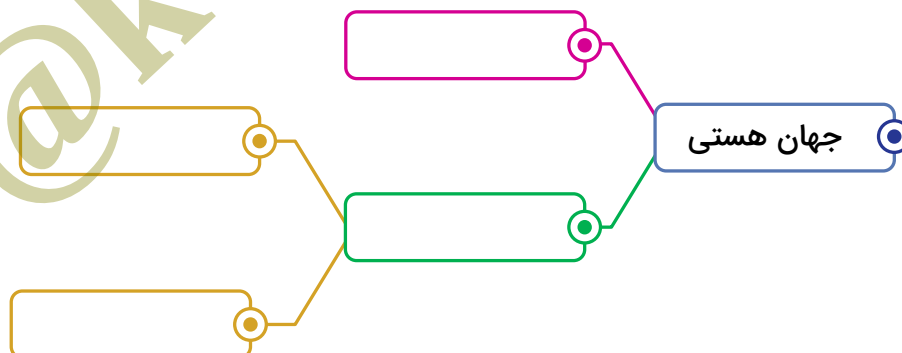
- ۱ اجتماعی - جهان تکوینی
- ۲ فردی - جهان تکوینی
- ۳ فرهنگی - جهان هستی
- ۴ فردی - جهان هستی

تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان نیستند. جهان در مقابل جهان انسانی است و پیش از انسان و مستقل از وجود دارد.

دیدگاه متفکران مسلمان به جهان هستی

دیدگاه افراد مادی‌گرا (محدود کردن جهان تکوینی به طبیعت):

نکته

بین جهان‌های مختلف رابطه و تعامل وجود دارد. (جهان تکوینی و انسانی)

تست ۷

چه کسانی از سه جهان سخن می‌گویند؟

- ۱ کسانی که هردو جهان فرهنگی و جهان تکوینی را در تعامل با یکدیگر می‌دانند.
- ۲ کسانی که جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق‌طبیعت تقسیم می‌کنند.
- ۳ کسانی که جهان ذهنی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند.
- ۴ کسانی که جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند.

دیدگاه‌ها به تعامل جهان‌ها:

دیدگاه اول:

- ۱ جهان تکوینی محدود به
- ۲ جهان طبیعت مهم‌تر از
- ۳ ذهن افراد و فرهنگ (علوم مربوطه نظیر
- ۴ عدم تفاوت بین

۵

نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی و طبیعی ← سلب ظرفیت‌ها از علوم انسانی و اجتماعی

■ باغ گلشن طبعی: باغ‌سازی ایرانی ارتباطی نزدیک با باورهای مذهبی و اعتقادات سازندگان آنها داشته است. باغ تمثیلی است از بهشت جاویدان و برگرفته از آیات قرآن درباره بهشت.

■ هنرمند عضوی از یک فرهنگ است و آثارش مطابق با نوع فرهنگی است که با آن مناسباتی دارد. هنر را می‌توان بیان ژرف‌ترین فردیت هنرمند دانست. اما این فردیت مجرد از اجتماع نیست.

تست ۸

جهان مستقل از خواست و اراده انسانی وجود دارد. نزد متفکران مسلمان، جهان طبیعت بخشی از جهان است و گروهی که بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی تفاوتی واقعی قائل نیستند.

- ۱ تکوینی - تکوینی - جهان تکوینی را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند.
- ۲ تکوینی - ذهنی و فردی - جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی و تکوینی می‌دانند.
- ۳ ذهنی - تکوینی - جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی و تکوینی می‌دانند.
- ۴ فرهنگی - ذهنی و فردی - هر دو جهان فرهنگی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند.

دیدگاه دوم:

- ۱ جهان فرهنگی
- ۲ جهان ذهنی و فردی تابع
- ۳ جهان تکوینی ماده خام
- ۴ از دست رفتن اهمیت و استقلال جهان ذهنی و تکوینی در برابر جهان فرهنگی

دیدگاه سوم:

- ۱ اهمیت و تعامل جهان
- ۲ در نگاه قرآنی جهان تکوینی نامحدود به
- ۳ ادراک و آگاهی منحصر به انسان نیست
- ۴ رفتار حکیمانه جهان تکوینی با براساس

۵ قرآن کریم: جایگاه ویژه برای جامعه و فرهنگ - سخن گفتن از نادیده نگرفتن جهان فردی اشخاص و تأکید بر

تست ۹

هر عبارت دیدگاه کدام گروه را در ارتباط با تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی نشان می‌دهد؟
(به ترتیب)

- علاوه بر آن که برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.
- طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند.
- جهان تکوینی را ماده خامی برای دخل و تصرف جوامع مختلف می‌دانند.

۱ با تقسیم جهان انسانی به دو جهان ذهنی و فرهنگی از سه جهان سخن می‌گویند - علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است - جهان ذهنی و جهان تکوینی استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۲ جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند - جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند - جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند.

۳ جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند - بین علوم طبیعی و علوم انسانی تمایز قائلند - از سه جهان سخن می‌گویند.

۴ جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم و مستقل از یکدیگر می‌دانند - از سه جهان سخن می‌گویند - بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

قرآن

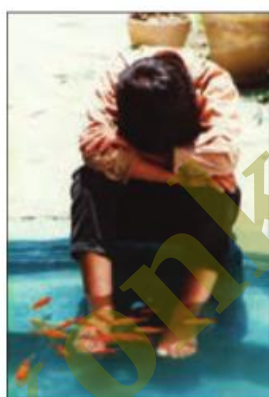
- ❖ اخلاق الهی انسان + ... ← گشودن درهای برکات جهان تکوینی
- ❖ هویت ← باز ماندن زمین و آسمان از تعامل سازنده با آن‌ها و پنهان کردن ظرفیت الهی و آسمانی

بخوانیم و بدانیم

برخی دیدگاه‌ها مانع شناخت صحیح انسان و جهان هستی - عدم شناخت درست انسان از خویشتن و جهان هستی ← درماندن از تعامل صحیح با جهان هستی و شکوفایی استعداد های خویش

قرآن کریم

باورها و اعمال مانع دستیابی انسان به حقیقت خویش و جهان هستی = ... (زنجیرهای به بند کشنده انسان در دنیا و آخرت)

■ سکانس باشکوه فیلم که به فرمان خدا، اجتماع ماهی‌ها به نشانهٔ سیاس از آن همه تلاش مردانهٔ پسر، برای تاول زدهٔ او یوسه می‌زنند. این سکانس یکی از معنوی‌ترین سکانس‌های تاریخ سینمای ایران است.

■ علی و زهرا در کوچه‌ای که بر سر در آن نوشته شده، «یا صاحب‌الزمان» کفش‌های خود را تعویض می‌کنند. آنها هر دو صاحب یک جفت کفش هستند.

نکته

- ۱ فیلم بچه‌های آسمان روایت خواهر و برادری با خانواده فقیر و شرافتمند با باورهای عمیق مذهبی. انتخاب نام قهرمان‌ها و نام فیلم و نمایش فقری زیبا و با عظمت جلوه‌هایی است از نگاه دینی سازنده فیلم.
- ۲ معنای مرگ و زندگی پرسش همیشگی بشر ولی بحران زیست‌محیطی مسئله دیروز نبوده اما مسئله امروز است و چه بسا مسئله فردا نباشد یا صورت دیگری بیابد.

تست ۱۰

- هر عبارت به ترتیب علت، مفهوم و پیامد کدام گزینه است؟
- پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های اساسی و بنیادین فرهنگ
 - ابعاد اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد.
 - سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی
- ۱ شکل‌گیری تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان - جهان اجتماعی - جهان تکوینی مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.
 - ۲ پدیدآیی جهان‌های فرهنگی مختلف - جهان ذهنی - نادیده گرفتن تفاوت‌های میان علوم انسانی و علوم طبیعی
 - ۳ عمل براساس روح یا شالوده فرهنگ - جهان فردی - جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.
 - ۴ شکل‌گیری جهان‌های فرهنگی مختلف - جهان فرهنگی - علوم مربوط به ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند.

تست ۱۱

هر عبارت، به کدام قسمت جدول مربوط می‌شود؟

جهان فردی	(د)	جهان تکوینی	فرهنگ
(الف)	آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟	(ب)	(ج)

- مستقل از خواست و اراده انسان وجود دارد.

- معرفت‌شناسانه

- اندیشه درباره مسئله‌ای خاص

- شیوه زندگی اجتماعی انسان

۱ ب - د - ج - الف

۲ الف - ج - ب - د

۳ ب - د - الف - ج

۴ ج - ب - د - الف

تست ۱۲

کدام گزینه به ترتیب با عبارت‌های زیر مرتبط است؟

- زنجیره‌هایی هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می‌کشند.
- جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، رفتاری حکیمانه با افراد و جوامع انسانی دارد.

- بیان اندیشه به صورت گفتار یا نوشتار

- مجموعه‌های بزرگ و مهمی که پدیده‌ها در آن دسته‌بندی می‌شوند.

- ۱) اغلال و سلاسل - تأکید بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه - ورود به محدوده ذهنی و فردی - فرهنگ

۲) باورها و اعمال - جایگاه ویژه جامعه و فرهنگ - ورود به محدوده شخصی و فرهنگی - جهان

- ۳) اغلال و سلاسل - ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود - ورود به محدوده اجتماعی و فرهنگی - جهان

۴) باورها و اعمال - نادیده گرفتن جهان فردی اشخاص - ورود به جهان انسانی - فرهنگ

تست ۱۳

در نگاه قرآنی، جهان تکوینی محدود به جهان نیست، ادراک و آگاهی نیز به منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس اراده خداوند، رفتاری حکیمانه با و دارد.

۱) انسانی - انسان - طبیعت - انسان

۲) طبیعت - فرهنگ - طبیعت - فوق طبیعت

۳) اجتماعی - انسان - طبیعت - انسان

۴) طبیعت - انسان - افراد - جوامع

درس ۲ - فرهنگ جهانی

مقدمه:

فرهنگ نمونه	تداوم تاریخی بالا	گستره جغرافیایی وسیع
زبان	✓	—
اینکها	—	—
اسلام	✓	✓
مسیحیت	✓	✓
.....		
.....		

۱ فرهنگ‌های مختلف یکسانی ندارند.

۲ در طول زمان در سرزمین واحد و در زمان واحد در سرزمین‌های متعدد، فرهنگ‌های متفاوت

۳ برخی فرهنگ‌ها عمر کوتاه و دارند.

۴ برخی محدود و عدم عبور از مرزهای جغرافیایی و برخی دارند.

۵ اجزا و عناصر فرهنگ هم دارند.

■ «تومان» واژه‌ای مغولی است به معنای ده هزار. در تقسیمات کشوری به ده هزار سرباز «تومان» و به فرمانده آن «امیر تومان» می‌گفتند. «ریال» از کلمه اسپانیایی و پرتغالی real به معنای شاهی و سلطنتی وارد فارسی شد.

■ فرش پازریک، اثر ایرانی دوره هخامنشی

نکته

فرهنگ‌ها متعددند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها بازمی‌گردد. یعنی روح و شالوده فرهنگ‌ها متنوع. فرهنگ‌ها از نظر گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی متنوع، این آموخته‌ها فراهم کردن زمینه پاسخگویی به پرسش‌های زیر:

فرهنگ جهانی چیست؟

چرا برخی فرهنگ‌ها جهانی می‌شوند؟

❖ فرهنگ جهانی: عبور از مرزهای جغرافیایی و قومی و گسترش در پهنه جهان

❖ فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌هایشان ناظر به قوم و منطقه خاص مگر آن که

● انواع فرهنگ‌های در حال جهانی شدن:

گونه نخست: فرهنگ با ← تقسیم جهان به

❖ مانند فرهنگ صهیونیسم بین‌الملل، آرمان‌ها و ارزش‌ها و سرمایه‌داری

گونه دوم: فرهنگی که عقاید و ارزش‌ها و هنجارها در خدمت گروه و قوم خاصی نیست بلکه

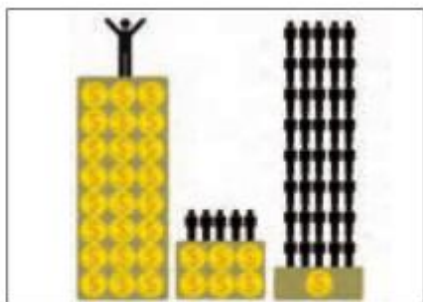
❖ فرهنگ سلطه یا استکبار:

❖ فرهنگ حق:

❖ مدینه فاسقه:

❖ برخی فرهنگ‌ها ظرفیت جهانی شدن ندارند.

دیوار حائل بتونی در کرانه باختری و نقاشی‌هایی که توسط فلسطینیان بر روی آن کشیده شده است. اسرائیل ساخت این دیوار را از سال ۲۰۰۲ آغاز کرده است.

پیامد	نمونه‌ها	انواع فرهنگ‌ها براساس قابلیت جهانی شدن
.....		دارای ارزش‌های عام و جهان شمول
.....		دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه
.....		دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه

تست ۱۴

کدام گزینه عبارت مناسبی برای «فرهنگ جهانی» ارائه می‌کند؟

۱. فرهنگی که عقاید و ارزش‌های آن ناظر به قوم و منطقه خاصی نیست.
۲. فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در پهنه جهان گسترش می‌یابد.
۳. فرهنگی که عقاید و ارزش‌های آن ناظر به قوم و منطقه خاصی است، اما نگاه سلطه‌جویانه دارد.
۴. فرهنگی که روح و شالوده آن سعادت بشر و پاسخ به پرسش‌های بنیادی آن می‌باشد.

تست ۱۵

صهیونیسم آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه خاصی می‌داند و با رویکرد خود، دیگران را در خدمت خود به کار می‌گیرد.

۱. فرهنگ - نژادی
۲. دنیای - این جهانی
۳. آرمان - فرهنگی
۴. نژاد - دنیوی

تست ۱۶

کدام گزینه، نادرست است؟

- ۱ فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی است جهانی می‌شوند، مگر این‌که نسبت به سایر اقوام و مناطق، نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند.
- ۲ فرهنگ صهیونیسم بین‌الملل و فرهنگ سرمایه‌داری از نوع نخست فرهنگ جهانی باشند.
- ۳ فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه است.
- ۴ فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن، مطابق نیازهای فطری باشد، همان فرهنگ حق است.

تست ۱۷

به ترتیب هر عبارت به کدام نوع فرهنگ بازمی‌گردد؟

- به خدمت گرفتن منطقه پیرامونی توسط منطقه مرکزی
 - به ضعف و ناتوانی کشاندن گروه‌های دیگر
 - سخن گفتن از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی
 - عقاید و ارزش‌های حق، هنجارها و رفتارهای ناحق
- ۱ گونه نخست فرهنگ جهانی - فرهنگ سرمایه‌داری - گونه دوم فرهنگ جهانی - فرهنگ ناحق
 - ۲ گونه نخست فرهنگ جهانی - فرهنگ سلطه - گونه دوم فرهنگ جهانی - مدینه فاسقه
 - ۳ گونه دوم فرهنگ جهانی - فرهنگ سلطه - گونه اول فرهنگ جهانی - فرهنگ ناحق
 - ۴ گونه دوم فرهنگ جهانی - فرهنگ سرمایه‌داری - گونه اول فرهنگ جهانی - مدینه فاسقه

تست ۱۸

فرهنگ‌هایی که به‌سوی جهانی شدن حرکت می‌کنند، بر دو نوع هستند؛ گونه دوم آن

- ۱ عقاید آن، ناظر به گروهی خاص است.
- ۲ کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد.
- ۳ از آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید.
- ۴ جهان را به مناطقی دوگانه تقسیم می‌کند.

عقاید و ارزش‌های مشترک انسانی = عقاید و ارزش‌های عام و جهان شمول

«هرکس، فردی را بی‌آن‌که مرتکب قتل یا فساد در زمین شده باشد بکشد، چنان است که گویی همه انسان‌ها را کشته و هرکس انسانی را از مرگ رهایی بخشد، چنان است که گویی همه مردم را زنده کرده است» (مائدة: ۳۲)

تار و پود عالم امکان به هم پیوسته است

عالمی را شاد کرد آن‌کس که یک دل شاد کرد

(صائب تبریزی)

مرد با نامحرمان چون بندی است
ای بسا دو ترک چون بیگانگان
همدلی از هم‌زبانی بهترست
صدهزاران ترجمان خیزد ز دل

هم‌زبانی خویشی و پیوندی است
ای بسا هندو و ترک هم‌زبان
پس زبان محرمی خود دیگرست
غیرنطق و غیرایمان و سـجل

(مولوی)

چمن زادیم و از یک شاخساریم
که ما پرورده یک نوبهاریم

نه افغانیم و نی ترک و تاریم
تمیز رنگ و بو بر ما حرام است

(اقبال لاهوری)

ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب

۱ حقیقت: فرهنگ بدون حقیقت

۲ معنویت: فرهنگ متوجه نیازهای مادی و دنیوی و چشم‌پوشی از نیازهای ابدی و معنوی (پاسخ نگفتن به، گرفتاری انسان)

۳ عدالت و قسط: مانع از و پیشگیری از تفرقه جوامع و تباه ساختن منابع و امکانات بشر

نکته

آسمان‌ها و زمین با عدالت پابرجا می‌مانند. (پیامبر اکرم (ص))

۴

آزادی و حریت: برای رهایی انسان از قید و بندهای مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی و فراهم‌کننده زمینه ظلم

پرسش‌های آزادی:

❖ آزادی یعنی رهایی از یک امر برای رسیدن به امر دیگر

❖ پاسخ به پرسش‌ها و تعیین معنای آزادی براساس

۵

مسئولیت و تعهد: برخی فرهنگ‌ها رویکرد جبرگرا و غیرمسئول، منکر نقش انسان در تعیین سرنوشت‌شان، گرفتن، تبدیل افراد به و فراهم کردن زمینه نفوذ سلطه‌گران

نکته

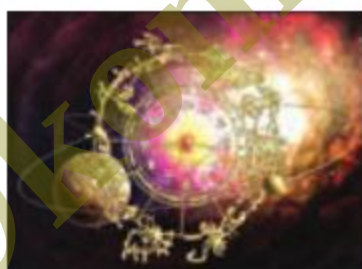
مسئولیت و تعهد، زمینه

۶

عقلانیت:

❖ سطح اول

❖ سطح دوم

■ در طالع‌بینی، خصوصیات خلقی و رفتاری افراد تحت تأثیر موقعیت اجرام آسمانی و زمان تولد آنها تصور می‌شود.

■ در فرهنگ‌های جبرگرا، انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد و محکوم به سرنوشتی محتوم است.

■ یکی از پاسخ‌های امروز بشر به رشد جمعیت کره زمین و کمبود منابع، تولید محصولات تراریخته است. اصلاح ژنتیکی شاید مزایای بالقوه فراوانی داشته باشد، اما بیم و خطرهای نهفته در آن غیرقابل پیش‌بینی و محاسبه‌ناپذیر است.

■ پیرشدن جمعیت، مسئله امروز بشر است و جوامع برای پاسخ‌گویی به آن چاره‌اندیشی می‌کنند.

■ پیدایش عرفان‌های دروغین، نوعی پاسخ‌گویی کاذب به نیازهای معنوی انسان است.

تست ۱۹

به ترتیب هریک از عبارات زیر با کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی در ارتباط است؟

- فرهنگ باید معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد.
- فرهنگ باید بتواند از تفرقه بین جوامع و تباه ساختن منابع و امکانات بشر، پیش‌گیری کند.
- فرهنگ‌هایی هستند که انسان‌ها را به موجوداتی منفعل، تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.
- برخی قید و بندهای فرهنگ‌هایی که مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه ظلم بر او را فراهم می‌کنند.

- ۱ حقیقت، حریت و آزادی، تعهد و مسئولیت، حریت و آزادی
- ۲ معنویت، عدالت و قسط، حریت و آزادی، تعهد و مسئولیت
- ۳ حقیقت، عدالت و قسط، تعهد و مسئولیت، حریت و آزادی
- ۴ معنویت، حریت و آزادی، تعهد و مسئولیت، حریت و آزادی

تست ۲۰

به ترتیب علت هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- عدم تعامل صحیح با جهان هستی
- گرفتار شدن بشر در بحران‌های روحی و روانی
- گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول
- ۱ عدم شناخت درست انسان از خویشتن و جهان هستی - نبود ویژگی و ارزش معنویت در فرهنگ - وجود ویژگی تعهد و مسئولیت در فرهنگ
- ۲ مهم‌تر دانستن جهان ذهنی از جهان فرهنگی و تکوینی - نبود ویژگی و ارزش معنویت در فرهنگ - وجود ویژگی عقلانیت در فرهنگ
- ۳ عدم شناخت درست انسان از خویشتن و جهان هستی - نبود ویژگی و ارزش حقیقت در فرهنگ - وجود ویژگی عقلانیت در فرهنگ
- ۴ مهم‌تر دانستن جهان ذهنی از جهان فرهنگی و تکوینی - نبود ویژگی و ارزش حقیقت در فرهنگ - وجود ویژگی تعهد و مسئولیت در فرهنگ

تست ۲۱

کدام گزینه پیامد فرهنگ جبرگرا و غیرمسئول **نیست**؟

- ۱ قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند.
- ۲ زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.
- ۳ نقش انسان‌ها را در تعیین سرنوشتشان انکار می‌کنند.
- ۴ زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم می‌آورند.

تست ۲۲

قیدوبندهایی که مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه ظلم بر او را فراهم می‌کنند، با اتکا به کدام ارزش رفع می‌شوند؟

- ۱ مسئولیت و تعهد
- ۲ عدالت
- ۳ آزادی
- ۴ حقیقت

تست ۲۳

مفهوم، از ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی است که براساس ارزش‌های جهان‌شمولی نظیر و معنا می‌یابد.

- ۱ آزادی - عقلانیت - حقیقت - عدالت
- ۲ عقلانیت - معنویت - عدالت - آزادی
- ۳ آزادی - حقیقت - معنویت - عدالت
- ۴ عقلانیت - آزادی - حقیقت - عدالت

تست ۲۴

کدام گزینه درباره ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب، صحیح نیست؟

- ۱) فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی است و از نیازهای ابدی و معنوی انسان چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.
- ۲) فرهنگ جهانی باید روح حریت و آزادی را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.
- ۳) فرهنگ‌های جبرگرا منکر نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان می‌باشند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند و آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند.
- ۴) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

تست ۲۵

فرهنگ جهانی ابتدا باید به و علاوه بر باید به نیز پاسخ دهد.

- ۱) پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان، پاسخ دهد - نیازهای متغیر - پرسش‌های متغیر
- ۲) نیازهای مادی و دنیوی انسان، پاسخ دهد - نیازهای مادی - نیازهای دنیوی
- ۳) پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد - پرسش‌های بنیادین - نیازهای متغیر
- ۴) نیازهای مادی و دنیوی انسان پاسخ دهد - پرسش‌های بنیادین - نیازهای متغیر

تست ۲۶

به ترتیب دومین سطح عقلانیت فرهنگ جهانی کدام است و کدام ویژگی فرهنگ جهانی مطلوب است که فرهنگ جهانی باید برای جلوگیری از تفرقه میان جوامع، در لایه‌های مختلف خود به آن معتقد و پایبند باشد؟

- ۱) به پرسش‌ها و نیازهای متفاوت که براساس شرایط تاریخی به وجود می‌آیند پاسخ دهد - عدالت و قسط
- ۲) به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد - حریت و آزادی
- ۳) توان دفاع از هویت خود را داشته باشد - عدالت و قسط
- ۴) فرهنگ جهانی باید بتواند براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به این پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد - تعهد و مسئولیت

● بخوانیم و بدانیم

قبول تفاوت‌ها و احترام به آن‌ها دارای اهمیت بسیار در فرهنگ جهانی - پذیرش تفاوت‌ها، پاسداشت صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت و فراهم کردن انگیزه شناخت متقابل (سوره حجرات: ای مردم ما شما را از یک زن و مرد آفریدیم و شما را تیره‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. همانا گرمی‌ترین شما نزد خدا باتقواترین شماست)

مراسم حج نمونه‌ای از تأثیر هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌های انسان‌ها و فرهنگ‌ها - جمع شدن انسان‌ها از زن و مرد تا اقوام، ملت‌ها و نژادهای متفاوت در جایگاهی برابر در یک مکان و زمان و رشد در مسیر خداپرستی در کنار همدیگر

تست ۲۷

کدام گزینه از نتایج قبول تفاوت‌ها و احترام به آن‌ها در فرهنگ جهانی نیست؟

- ۱ پاس داشتن صلح جهانی در برابر خشونت
- ۲ فراهم آوردن انگیزه شناخت متقابل
- ۳ تأکید بر اشتراکات و شباهت‌ها در فرهنگ جهانی
- ۴ پاس داشتن صلح جهانی در برابر جنگ

تست ۲۸

به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- دانسته‌ها، تجربیات و خلیات ویژه هر انسان به این بخش تعلق دارد.
 - محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است.
 - خانه شیشه‌ای نماد حیازدایی از خانه در معماری نوین
- ۱ بخش فردی جهان انسان - فرهنگ - تناسب میان جهان ذهنی و جهان فرهنگی
 - ۲ بخش فرهنگی جهان انسانی - جهان فرهنگی - تناسب میان جهان فرهنگی و جهان تکوینی
 - ۳ بخش ذهنی جهان انسانی - جهان اجتماعی - تعامل میان جهان اجتماعی و جهان انسانی
 - ۴ بخش اجتماعی جهان انسان - فرهنگ - تعامل میان جهان ذهنی و جهان تکوینی

تست ۲۹

درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به ترتیب کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- ۱) پیامد دیدگاه‌هایی که مانع شناخت صحیح انسان و جهان هستی می‌شوند، عدم شناخت درست انسان از خویشتن و جهان هستی است.
- ۲) علت عدم استقلال جهان تکوینی در برابر جهان فرهنگی، نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی است.
- ۳) هویت جهان اجتماعی بیش‌تر متأثر از لایه‌های عمیق فرهنگ است.
- ۴) هر فرهنگی نوع خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد ولی به هر نوع اخلاقی اجازه بروز و ظهور می‌دهد.

۱) ص - غ - ص - غ ۲) غ - ص - ص - غ ۳) ص - ص - غ - ص ۴) غ - غ - ص - ص

تست ۳۰

به ترتیب هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- پنهان ماندن ظرفیت‌های الهی و آسمانی از جامعه
 - ذهن افراد و فرهنگ، هویتی مادی دارند.
 - شکل‌گیری تصاویر بنیادین هر فرهنگ از انسان و جهان
- ۱) عدم وجود استقلال جهان ذهنی افراد - نادیده گرفتن شباهت‌های علوم انسانی با علوم طبیعی - پاسخ‌های مشابه به پرسش‌های اساسی هر فرهنگ
 - ۲) هویت مشترکانه فرهنگ جامعه - عدم شناخت جهان هستی و انسان - هویت جهان اجتماعی متأثر از لایه‌های سطحی هر فرهنگ است.
 - ۳) محدود شدن جهان تکوینی به طبیعت - جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعت است - دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در جهان تکوینی
 - ۴) هویت مشترکانه فرهنگ جامعه - جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است - پرسش‌ها و پاسخ‌های اساسی هر فرهنگ

تست ۳۱

کدام عبارت در مورد جهان تکوینی و جهان انسانی **نادرست** است؟

- ۱ در نگاه قرآنی، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست و ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به جهان ذهنی آن‌ها تعلق دارد.
- ۲ از دیدگاه گروه دوم، جهان تکوینی ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است، بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی، تناسب و هماهنگی وجود دارد.
- ۳ دیدگاه اول، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و بخش اجتماعی جهان انسانی محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.
- ۴ رویکرد سوم، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند و بخش فردی جهان انسانی، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد.

تست ۳۲

به ترتیب هریک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

- اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان کردن
 - جهان تکوینی را ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها دانستن
 - عبور کردن فرهنگ از مرزهای جغرافیایی و قومی و گسترش در کل جهان
 - فراهم کردن انگیزه شناخت متقابل
- ۱ ورود به محدوده اجتماعی و فرهنگی - دیدگاه اول به تعامل جهان‌ها با یکدیگر - فرهنگ سلطه - قبول تفاوت‌ها و احترام به آن‌ها
 - ۲ ورود به محدوده اجتماعی و فرهنگی - دیدگاه دوم به تعامل جهان‌ها با یکدیگر - فرهنگ جهانی - قبول تفاوت‌ها و احترام به آن‌ها
 - ۳ تناسب و هماهنگی بین بخش ذهنی و فرهنگی - دیدگاه دوم به تعامل جهان‌ها با یکدیگر - فرهنگ سلطه - ویژگی تعهد و مسئولیت در فرهنگ مطلوب جهانی
 - ۴ تناسب و هماهنگی بین بخش ذهنی و فرهنگی - دیدگاه اول به تعامل جهان‌ها با یکدیگر - فرهنگ جهانی - ویژگی تعهد و مسئولیت در فرهنگ مطلوب جهانی

تست ۳۳

به ترتیب هر کدام از عبارات زیر اشاره به کدام مفاهیم دارند؟

- شوونیسم به عنوان مکتب برتری یک نژاد
- دیکتاتوری پرولتاریا به معنای تسلط طبقه کارگر بر سایر طبقات
- اعتقاد به تعهد اجتماعی هنرمند
- ۱ فرهنگ استکبار - مدینه فاسقه - فرهنگ سرمایه‌داری
- ۲ فرهنگ استکبار - فرهنگ حق - فرهنگ دارای عقلانیت
- ۳ گونه اول فرهنگ جهانی - گونه اول فرهنگ جهانی - فرهنگ مسئول و متعهد
- ۴ گونه اول فرهنگ جهانی - گونه دوم فرهنگ جهانی - فرهنگ مسئول و متعهد

تست ۳۴

به ترتیب هر عبارت با کدام بخش از فرهنگ جهانی مطلوب ارتباط دارد؟

- مکاتب ماتریالیستی صرفاً به نیازهای مادی بشر توجه دارند.
- بعد از حادثه نیروگاه اتمی فوکوشیما عده‌ای از مسئولین ژاپنی استعفا کردند.
- اعتراض به نابرابری‌های اجتماعی از منظر برخی ادیان، از وظایف فرد است.
- ۱ ایجاد بحران‌های روحی و روانی - تعهد و مسئولیت - آسمان‌ها و زمین با عدالت پابرجا می‌مانند.
- ۲ ایجاد بحران‌های روحی و روانی - تعهد و مسئولیت - فرهنگ معتقد به آزادی
- ۳ جلوگیری از قطبی شدن جوامع - پاسخ به پرسش‌های بنیادین درباره انسان و جهان - فرهنگ مسئول و متعهد
- ۴ فرهنگ بدون حقیقت - فرهنگ جبرگرا و غیرمسئول - فرهنگ دارای معنویت

تست ۳۵

عبارت **نادرست** و درست در ارتباط با دیدگاه اول به ترتیب کدام گزینه است؟

- ۱) جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلالی در برابر جهان فرهنگی ندارند - جهان فردی اشخاص را نادیده می‌گیرند و برای جامعه جایگاه ویژه‌ای قائلند.
- ۲) جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند که با جهان فرهنگی و جهان ذهنی در تعامل با یکدیگر می‌دانند - علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است.
- ۳) علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم ابزاری است - جهان تکوینی ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است.
- ۴) جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند - نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

تست ۳۶

کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با تعامل جهان فرهنگی و عینی، **به ترتیب**، به نظر گروه اول صحیح نیست اما به نظر گروه سوم، صحیح است؟

- ۱) ذهن افراد و فرهنگ جامعه، هویتی طبیعی و مادی دارند. - جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی نیز محدود به حیات انسان نمی‌شود.
- ۲) جهان تکوینی و طبیعی، ماده خامی است که در معرض برداشت‌ها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرد. - جهان فردی اشخاص نادیده گرفته نمی‌شود و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌شود.
- ۳) جهان فرهنگی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند. - جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند.
- ۴) جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند. - علوم مربوط به ذهن افراد و فرهنگ جامعه را نظیر علوم طبیعی می‌دانند.

تست ۳۷

به ترتیب «مانع از قطبی شدن جهان» و «داشتن معیاری برای سنجش ارزش‌های فرهنگی»، به کدام یک از ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی اشاره دارد؟

- ۱ حریت - عقلانیت
- ۲ قسط - عقلانیت
- ۳ قسط - حقیقت
- ۴ حریت - حقیقت

تست ۳۸

عبارت‌های زیر **به ترتیب** با کدام موارد در ارتباط است؟

- فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن ناظر به قوم، منطقه یا گروه خاصی است. جهان را به مناطقی دوگانه تقسیم می‌کند؛ منطقه مرکزی، منطقه پیرامونی را به خدمت می‌گیرد.

- فرهنگی که بشر را به بحران‌های روحی و روانی، گرفتار نسازد.

- فرهنگ جهانی باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد.

- جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن، موافق حق باشد و هنجارها و رفتارهای آن موافق و هم‌سو با حق نباشد.

- ۱ استکبار - برخورداری از حریت و آزادی - عقلانیت فرهنگ جهانی - مدینه فاسقه
- ۲ مرکز - برخورداری از معنویت - برخورداری از تعهد و مسئولیت - پیرامونی
- ۳ صهیونیسم - برخورداری از تعهد و مسئولیت - حقانیت فرهنگ جهانی - صهیونیسم
- ۴ سرمایه‌داری - برخورداری از ارزش معنویت - عقلانیت فرهنگ جهانی - مدینه فاسقه

تست ۳۹

عبارت «فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد.» تعریف کدام گزینه است؟

- ۱ صهیونیسم
- ۲ نژادپرستی
- ۳ استکبار
- ۴ فرهنگ سرمایه‌داری

تست ۴۰

جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق حق نباشد، چه نام دارد و چه کسی این نام‌گذاری را انجام داده است؟

- ۱ مدینه فاسقه - فارابی
- ۲ مدینه جاهله - ارسطو
- ۳ مدینه جاهله - فارابی
- ۴ مدینه فاسقه - ارسطو

تست ۴۱

به ترتیب عبارت‌های زیر مربوط به کدام‌یک از ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب است؟

- عدم توانمندی در دفاع از ارزش‌های خود
- گرفتاری به بحران‌های روحی و روانی
- گرفتن قدرت مقاومت از انسان‌ها

- ۱ عدالت و قسط - آزادی و حریت - حقیقت
- ۲ حقیقت - معنویت - تعهد و مسئولیت
- ۳ آزادی و حریت - جبرگرایی - عدالت و قسط
- ۴ معنویت - عدم مسئولیت - عدالت و قسط

تست ۴۲

فرهنگی توان دفاع از هویت خود را از دست می‌دهد که

- ۱ نتواند براساس عقاید و ارزش‌های خود نیازهای متفاوت افراد را پاسخ دهد.
- ۲ نتواند به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد.
- ۳ نتواند روح تعهد و مسئولیت را در افراد جامعه خود نهادینه کند.
- ۴ نتواند زمینه گسترش و تحقق هنجارها و ارزش‌های خود را در سطح ارتباطات جهان‌شمول فراهم آورد.

تست ۳۳

به ترتیب هریک از عبارت‌های زیر به کدام‌یک از ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب اشاره دارد؟

- دفاع از حقانیت ارزش‌ها
- فراهم شدن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌ها
- پاسخ دادن به پرسش‌های بنیادین بشر
- جلوگیری از بهره‌کشی ظالمانه برخی، از برخی دیگر
- ۱ - حقیقت - تعهد و مسئولیت - عقلانیت - عدالت و قسط
- ۲ - عقلانیت - حریت - تعهد و مسئولیت - حقیقت
- ۳ - معنویت - عقلانیت - عدالت و قسط - حریت
- ۴ - حریت - تعهد و مسئولیت - حقیقت - معنویت

تست ۳۴

جهانی که مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد جهان و جهانی که محصول زندگی انسان است جهان و جهان اجتماعی را جهان می‌نامند.

- ۱ - فرهنگی - عینی - فرهنگی
- ۲ - عینی - انسانی - ذهنی
- ۳ - عینی - انسانی - فرهنگی
- ۴ - ذهنی - فرهنگی - انسانی

تست ۳۵

نگرش متفکران مسلمان، نسبت به جهان تکوین چگونه است؟

- ۱ - بین دو جهان عینی و انسانی ارتباط وجود ندارد - آن را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند.
- ۲ - آن را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند - نزد آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
- ۳ - آن را به جهان طبیعت محدود می‌دانند - نزد آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
- ۴ - جهان عینی را به دو جهان طبیعت و ماوراء طبیعت تقسیم می‌کند - بین دو جهان عینی و انسانی ارتباط وجود ندارد.

تست ۴۶

آن‌چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید مربوط به چه جهانی است؟ جهان فرهنگی در برابر کدام جهان قرار داده می‌شود؟ هر فرد بر چه اساسی مسائل روزمره‌ی زندگی خود را تفسیر می‌کند؟ کدام جهان پیش از انسان وجود داشته است؟

- ۱) انسانی - ذهنی - عقاید و ارزش‌های خود - عینی
- ۲) فرهنگی - ذهنی - خصوصیات ذهنی خود - عینی
- ۳) انسانی - عینی - هنجارها و رفتارهای خود - ذهنی
- ۴) اجتماعی - انسانی - عقاید و ارزش‌های خود - ذهنی

تست ۴۷

فرهنگ سلطه با فرهنگ استکبار چگونه فرهنگی است؟ فرهنگی که

- ۱) درصدد تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص بر دیگران است و سعادت همه‌ی انسان‌ها را دنبال می‌کند.
- ۲) عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشانند.
- ۳) تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشانند.
- ۴) عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست و سعادت همه‌ی انسان‌ها را دنبال می‌کند.

تست ۴۸

فرهنگ، حاصل چیست و چه چیز را شکل می‌دهد و جهان اجتماعی چه نامیده می‌شود؟

- ۱) عقاید و خصوصیات ذهنی افراد - تجربه‌ها و خلیات انسان‌ها - تکوینی
- ۲) آگاهی و عمل مشترک آدمیان - شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها - جهان فرهنگی
- ۳) هنجارها و رفتارهای فرد - ایجاد تناسب بین دو بخش ذهنی و فرهنگی - جهان تکوینی
- ۴) رفتار براساس اندیشه و تصمیم فرد - ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها - جهان انسانی

تست ۴۹

عبارت **نادرست** در رابطه با فرهنگ‌های مختلف کدام است؟

- ۱ عمر برخی فرهنگ‌ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است.
- ۲ در طول زمان، در سرزمینی واحد، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آیند.
- ۳ در زمان واحد، در سرزمین‌های متعدد، فرهنگ‌های یکسانی شکل می‌گیرند.
- ۴ برخی عناصر فرهنگی، تداوم تاریخی و گسترش جغرافیایی بیش‌تری دارند و برخی این‌گونه نیستند.

تست ۵۰

در نگاه قرآنی، ادراک و آگاهی محدود به و جهان عینی نیز محدود به

- ۱ حیات انسانی می‌باشد - جهان فرهنگی نیست.
- ۲ هویت طبیعی و مادی است - جهان طبیعت نیست.
- ۳ حیات انسانی نمی‌باشد - جهان طبیعت نیست.
- ۴ ذهن افراد و فرهنگ جامعه است - جهان طبیعت است.

تست ۵۱

وقتی فردی درباره‌ی مسئله‌ای خاص می‌اندیشد ولی هنگامی که اندیشه‌ی خود را به‌صورت گفتار و نوشتار بیان می‌کند یا براساس اندیشه‌ی خود با دیگران رفتار می‌کند به قدم می‌گذارد.

- ۱ در محدوده‌ی جهان اجتماعی و فرهنگی سیر می‌کند - جهان فردی و ذهنی
- ۲ در حیطه‌ی مسائل فرهنگی جامعه‌ی خود زندگی می‌کند - جهان ذهنی و فرهنگی
- ۳ در محدوده‌ی جهان فردی و ذهنی خود زندگی می‌کند - جهان اجتماعی و فرهنگی
- ۴ براساس عقاید و ارزش‌های خود مسائل روزمره را تفسیر می‌کند - جهان ذهنی و اجتماعی

تست ۵۲

جهان هستی از چه جهان‌هایی تشکیل شده است. کدام جهان شامل دو بخش ذهنی و فرهنگی است و کدام جهان دارای دو بخش طبیعی و فوق طبیعی است؟

۱	تکوینی و انسانی، عینی، انسانی
۲	فرهنگی و عینی، تکوینی، انسانی
۳	عینی و تکوینی، انسانی، ذهنی
۴	عینی و انسانی، انسانی، عینی

تست ۵۳

کدام یک در رابطه با جهان عینی درست نیست؟

- ۱ کسانی که جهان عینی را به طبیعت محدود می‌کنند، جهان طبیعت را در برابر جهان انسانی قرار می‌دهند و متفکران مسلمان جهان عینی را جهان تکوین نیز می‌دانند و آن را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند.
- ۲ همان‌طور که بین جهان ذهنی و جهان فرهنگی پیوند و ارتباط وجود دارد بین دو جهان عینی و انسانی نیز ارتباط وجود دارد و کسانی که جهان عینی را به طبیعت محدود می‌کنند، جهان طبیعت را در برابر جهان انسانی قرار می‌دهند.
- ۳ جهان عینی پیش از انسان وجود داشته و مستقل از خواست و اعتبار انسانی نیست و همان‌طور که بین جهان ذهنی و جهان فرهنگی پیوند و ارتباط وجود دارد بین دو جهان عینی و انسانی نیز ارتباط وجود دارد.
- ۴ متفکران مسلمان جهان عینی را جهان تکوین نیز می‌دانند و آن را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند و همان‌طور که بین جهان ذهنی و جهان فرهنگی پیوند و ارتباط وجود دارد بین دو جهان عینی و انسانی نیز ارتباط وجود دارد.

تست ۵۴

جهان مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد. نزد متفکران مسلمان جهان طبیعت بخشی از جهان است و گروهی که بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی تفاوتی واقعی قائل نیستند.

(سراسری ۹۳)

- ۱ عینی - عینی و تکوینی - جهان عینی را مهم‌تر / جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند.
- ۲ عینی - ذهنی و فردی - جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی و عینی می‌دانند.
- ۳ ذهنی - عینی و تکوینی - جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی و عینی می‌دانند.
- ۴ فرهنگی - ذهنی و فردی - هر دو جهان فرهنگی و جهان عینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند.

تست ۵۵

به این ترتیب کدام یک نظر کسانی است که جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و طبیعی و عینی می‌دانند و کدام یک دیدگاه گروهی است که جهان عینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند؟ (سراسری ۹۲)

۱ بین علوم طبیعی، انسانی و اجتماعی تفاوت واقعی وجود ندارد - ذهن افراد و فرهنگ جامعه هویتی طبیعی و مادی دارند.

۲ علوم مربوط به ذهن افراد و فرهنگ جامعه نظیر علوم طبیعی است. - جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند.

۳ جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ جامعه است. - ذهن افراد و فرهنگ جامعه هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است.

۴ ذهن افراد و فرهنگ جامعه هویتی طبیعی دارند. - جهان عینی و طبیعی را ماده خامی می‌دانند که در معرض برداشت‌ها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرد.

تست ۵۶

هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید مربوط به است. جهان فرهنگی در برابر قرار داده می‌شود و هر فرد براساس مسائل روزمره‌ی زندگی خود را تفسیر می‌کند. جهان پیش از انسان وجود داشته است. (خارج از کشور ۹۳)

۱ جهان انسانی - جهان عینی - هنجارها و رفتارهای خود - ذهنی

۲ جهان اجتماعی - جهان انسانی - عقاید و ارزش‌های خود - ذهنی

۳ جهان فرهنگی - جهان ذهنی - خصوصیات ذهنی خود - عینی

۴ جهان انسانی - جهان ذهنی - عقاید و ارزش‌های خود - عینی

تست ۵۷

در تعبیر قرآنی، از عوالم با عناوینی مانند دنیا و آخرت و ملک و ملکوت یاد می‌شود و در نگاه قرآن، جهان محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی نیز محدود به نیست.
(خارج از کشور ۹۲)

- ۱ عینی و انسانی - ذهنی - هویت طبیعی و مادی
- ۲ عینی و ذهنی - فرهنگی - حیات انسانی
- ۳ عینی و تکوینی - عینی - حیات انسانی
- ۴ ذهنی و فرهنگی - انسانی - ذهن افراد و فرهنگ جامعه

تست ۵۸

به ترتیب در صورتی که کدام یک از ارزش‌های متعلق به یک فرهنگ مطلوب جهانی تحقق نیابد این نتایج حاصل می‌شود؟
(خارج از کشور ۹۴)

«از بین رفتن قدرت مقاومت یک فرهنگ»، «گرفتاری انسانیت در بحران‌های روحی و روانی» و «نداشتن معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف».

- ۱ عقلانیت - حقیقت - معنویت
- ۲ مسئولیت و تعهد - معنویت - عقلانیت
- ۳ مسئولیت و تعهد - معنویت - حقیقت
- ۴ عدالت و قسط - معنویت - عقلانیت

تست ۵۹

به ترتیب در صورتی که کدام یک از ارزش‌های متعلق به یک فرهنگ مطلوب جهانی تحقق نیابد، این نتایج حاصل می‌شود؟
(کنکور ۹۴)

«نداشتن معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌ها»، «از بین بردن قدرت مقاومت یک فرهنگ» و «ناتوانی در دفاع از لایه‌های بنیادین هویتی خود»

- ۱ عقلانیت - معنویت - مسئولیت و تعهد
- ۲ حقیقت - مسئولیت و تعهد - عقلانیت
- ۳ معنویت - حریت و آزادی - حقیقت
- ۴ عدالت و قسط - معنویت - حقیقت

درس ۶ جامعه‌شناسی دوازدهم – قدرت اجتماعی

مقدمه:

- ۱ پرسش (علم بهتر است یا ثروت) از موضوعات معروف انشاء
- ۲ از دید انسان همواره سه‌گانه‌ی ارزش‌های واسطه‌ای و پیش‌نیاز دستیابی به کمال و سعادت (همه آن‌ها خیر و خوب)
- ۳ مقایسه عملکرد آن‌ها در دستیابی به سعادت ← ارزیابی دانش
- ۴ در دوره اخیر ادعای برخی: دست و پاگیر بودن داوری اخلاقی و نگاه وسیله‌ای به ثروت و قدرت (مانع توسعه و پیشرفت آن‌ها)
- ۵ پس از این ادعا، نادیده گرفتن داوری اخلاقی ثروت و قدرت برای توسعه و گسترش آن‌ها به‌منظور فراهم شدن زمینه آسایش و آرامش بشر / دانش محدود به
- ۶ در کنار نتایج خیره‌کننده توسعه ثروت و قدرت، ظهور پیامدهایی مانند فقر، نابرابری، سرکوب، جنگ، تخریب طبیعت ← ایجاد واکنش‌های شدید ← نخستین واکنش به ثروت، تعلق ثروت و مالکیت و واکنش دوم به دانش (تردید در خوش‌بینی به دانش)
- ۷ پیش از این قضاوت دانش در منازعات بر سر قدرت و ثروت اما حالا دانش مورد کشمکش (رو به ظلمت و تاریکی، نه ابزار سعادت)
- ۸ بدین ترتیب، تردید در هر سه ارزش ← بسنده کردن بشر به (گسترش این تجربه به کل دنیا)

نکته

حکایت سعدی (دو امیرزاده) درباره داوری ارزشی قدرت و دانش است.

تست ۱

خوب و خیر دیدن سه‌گانه قدرت، ثروت و دانش در نظرگاه انسان در چه حالتی معنا می‌شود؟ و ارزیابی منفی، خاکستری و مثبت این سه‌گانه، چه زمانی اتفاق می‌افتد؟

۱) هنگامی که آن‌ها ارزش‌های واسطه‌ای و پیش‌نیازهای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی دانسته شوند.

– زمانی که ارزش هر سه مزیت قدرت، ثروت و دانش، مورد شک و تردید بنیادی قرار بگیرد.

۲) هنگامی که آن‌ها مورد ارزیابی اخلاقی قرار نگیرند تا با توسعه و گسترش آن‌ها، زمینه آسایش و آرامش بشر فراهم شود. – زمانی که ارزش هر سه مزیت قدرت، ثروت و دانش، مورد شک و تردید بنیادی قرار بگیرد.

۳) هنگامی که آن‌ها ارزش‌های واسطه‌ای و پیش‌نیازهای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی دانسته شوند.

– وقتی عملکرد آن‌ها در دستیابی به سعادت، با یکدیگر مقایسه شود.

۴) هنگامی که آن‌ها مورد ارزیابی اخلاقی قرار نگیرند تا با توسعه و گسترش آن‌ها، زمینه آسایش و آرامش بشر فراهم شود. – وقتی عملکرد آن‌ها در دستیابی به سعادت، با یکدیگر مقایسه شود.

● موجود دارای قدرت: ← به همین دلیل، انسان قدرتمند است.

● انواع قدرت

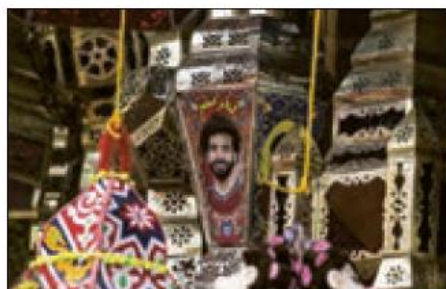
۱) فردی ←

۲) اجتماعی ← ← قدرت اجتماعی بیش‌تر

نکته

۱) افراد، نهادها، سازمان‌ها و جوامع نیز دارای قدرت اجتماعی هستند.

۲) فیلم سازدهنی اشاره به قدرت اجتماعی است.

■ محمّد صلاح، فوتبالیست مصری، آن قدر در میان مردم مصر محبوبیت دارد که در انتخابات ریاست جمهوری بدون اینکه نامزد شود، حدود یک میلیون نفر از مردم به او رأی داده بودند.

در سال ۱۹۸۰ م یک زن چینی به جریمه‌ای معادل ۲۰۰ دلار محکوم شد، چون مطابق قوانین، او اجازه نداشت که با داشتن یک فرزند، دوباره صاحب فرزند شود. علاوه بر این، نام کودک او تا چند سال در اسناد رسمی به ثبت نرسید و کودک از ورود به مدرسه و استفاده از امکانات و تسهیلات دولتی محروم شد.

■ نمونه‌هایی از قدرت نهادها و سازمان‌ها

◎ قدرت اجتماعی بدون پذیرش دیگران پدید نمی‌آید (پذیرش دیگران برای عمل مطابق خواسته فرد دیگر) ← تنها راه تأثیرگذاردن بر اراده دیگران و به خدمت گرفتن فعالیت ارادی ایشان، جلب تبعیت آن‌ها.

● انواع تبعیت

۱ ۱

۲ ۲

◎ مشروعیت قدرت: اعمال آن مطابق با ← مدار مشروعیت:

◎ مقبولیت قدرت: اعمال آن با ← مدار مقبولیت:

◎ اگر قدرت مطابق حکم الهی و تبعیت از روی رضایت ← قدرت

◎ اگر قدرت برخلاف حکم الهی و تبعیت از روی رضایت ← قدرت

◎ اگر قدرت مطابق حکم الهی و تبعیت بدون رضایت ← قدرت

نکته

در جامعه‌ای با فرهنگ عمومی دینی مردم، قدرت نامشروع

■ گاندی، رهبر مردم هند در مبارزه با استعمار انگلیس. مردم هندی به او لقب ماهشاه (روح بزرگ) و بابو (پدر ملت) داده‌اند.

■ مارتین لوتر کینگ، رهبر پرنفوذ جنبش مدنی سیاهان آمریکا، در سخنرانی مشهور «رو‌یایی دارم» از آرزوی خود برای احقاق حقوق سیاهان سخن گفت.

■ رئیس علی دلواری، رهبر محبوب مردم تنگستان در قیام علیه استعمار انگلیس. ۱۲ شهریور به نام او روز ملی مبارزه با استعمار نام‌گذاری شده است.

تست ۲

چه کسانی از قدرت اجتماعی بیش‌تری برخوردارند و چه قدرتی دارای مقبولیت است؟

۱ در زندگی توان تأثیرپذیری بیش‌تری از اراده دیگران دارند - برای گریز از تنبیه و با رضایت طرف مقابل به‌دست آید.

۲ در زندگی توان تأثیرگذاری بیش‌تری بر اراده دیگران دارند - بدون استفاده از زور و با رضایت طرف مقابل به‌دست آید.

۳ قدرت را براساس شریعت و موافق با حکم خداوند اعمال کنند - برای گریز از تنبیه و با رضایت طرف مقابل به‌دست آید.

۴ با استفاده از قدرت عضلات خود، اراده دیگری را تابع اراده خود کنند - بدون استفاده از زور شخصی با میل درونی مطابق اراده دیگری عمل کند.

انواع قدرت

۱ سخت (آشکار) از طریق ← در گذشته برای سلطه

۲ نرم (پنهان) از طریق ← امروزه سبب سلطه

۵ نظام آموزشی از ابزارهای قدرت برای اعمال قدرت در یک کشور از طریق نفوذ در نظام آموزشی و تغییر فرهنگ و جهان‌بینی نسل‌های آینده‌ساز مطابق منافع و اغراض خود

نکته

در گذشته نبرد ولی امروزه

نمونه: امروزه ارتباطات اجتماعی کنشگران فردی در شبکه‌های اجتماعی (فضای مجازی) و حتی گاهی قدرت تأثیرگذاری اجتماعی و فرهنگی بیش‌تر آن‌ها از دولت‌ها (سلبریتی‌ها، ستاره‌های هنری و ورزشی)

■ سلبریتی به معنای ستاره و فرد مشهور است. ستاره‌ها سلبریتی شدن خود را مدیون رسانه‌ها هستند. رسانه‌ها نیز از طریق آنها درآمدزایی می‌کنند. سلبریتی‌ها گاهی جریان‌ساز شده و جنبش‌هایی به راه می‌اندازند.

■ ادوارد اسنودن اطلاعات طبقه‌بندی شده‌ای از برنامه‌های سری سیا را فاش کرد. این اطلاعات درباره جاسوسی از شخصیت‌ها و مردم عادی در مکالمات تلفنی، ایمیل و استفاده از موتورهای جستجوی اینترنت در کشورهای مختلف بود.

تست ۳

به ترتیب هریک از عبارات زیر به چه مفهومی در ارتباط با قدرت اجتماعی اشاره دارند؟

- ① بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید.
- ② مطابق یک نظام عقیدتی و ارزشی اعمال می‌شود.
- ③ قدرت مشروع، موافق با ایدئولوژی‌های ساختگی بشری باشد.
- ④ موجب سلطه سیاسی و اقتصادی بر سایر کشورها می‌شود.
- ① تبعیت با رضایت – قدرت مشروع – قدرت نامشروع – قدرت سخت
- ② قدرت مقبول – قدرت مشروع – مشروعیت دروغین – قدرت سخت
- ③ تبعیت با رضایت – مشروعیت حقیقی – قدرت نامشروع – قدرت نظامی
- ④ قدرت مقبول – مشروعیت حقیقی – مشروعیت دروغین – قدرت نظامی

هژمونی: سلطه فرهنگی که بیش‌تر مورد رضایت و پذیرش است.

استفاده سلطه هژمونیک از ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی (استفاده رسانه‌هایی آمریکایی از اسلام‌هراسی برای بسط هژمونی آمریکا و همراهی مردم برای مقابله با اسلام)

انقلاب رنگین: انقلاب با استفاده از قدرت نرم رسانه‌ها برای براندازی حکومت‌های مخالف غرب

■ انقلاب گل سرخ در گرجستان

■ انقلاب نارنجی در اوکراین

📍 پدید آمدن سیاست در صورت سازمان‌دهی قدرت برای رسیدن به هدف معین

سیاست:

نظام سیاسی:

نکته

جهان اجتماعی بدون سیاست مناسب به آرمان‌ها و ارزش‌های ویژه خود دست نمی‌یابد. / در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های فرهنگی، اقتصادی و... باشد (در تعامل با یکدیگر)

■ شعار جمهوری فرانسه بر سردر یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵ م مبنی بر جدایی دین از سیاست.

■ با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی، مزرعه‌داری دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی به عنوان دو شیوه پیشبرد اقتصاد کشاورزی، رایج شدند.

■ مشروطه سلطنتی انگلستان

■ پارلمان هند

■ حزب کمونیست چین

● ملاک‌های تقسیم‌بندی نظام‌های سیاسی

۱ تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده

۲ روش تصمیم‌گیری: براساس

۳ دین‌مداری (براساس احکام الهی) و دنیا‌مداری (براساس آرمان‌های دنیوی)

● دسته‌بندی نظام‌های سیاسی از نظر ارسطو

تعداد حاکمان	روش حکومت	
	براساس فضیلت	براساس خواست و میل حاکم
فرد		
اقلیت		
اکثریت		

■ آلیگارشى مانند حكومت اقلیتی از سرمایه‌داران که در برابر اکثریت مردم مسئول نیستند و قدرت را در جهت منافع خود به کار می‌گیرند.

■ آریستوکراسی حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند.

■ حکومت پاپ پروتستان و کلیسای جهانی کاتولیک از جمله حکومت‌های موناشری دانسته شده است.

تست ۴

به ترتیب کدام گزینه جدول را به درستی کامل می‌کند؟

تعداد حاکمان	روش حکومت	
	براساس فضیلت	براساس میل و خواست حاکم
فرد	«۱»	استبدادی
اقلیت	«۲»	«۳»
اکثریت	جمهوری	«۴»

۱ دیکتاتوری – موناشری – الیگارشى – دموکراسی

۲ الیگارشى – آریستوکراسی – موناشری – دیکتاتوری

۳ آریستوکراسی – موناشری – دیکتاتوری – الیگارشى

۴ موناشری – آریستوکراسی – الیگارشى – دموکراسی

● لیبرال دموکراسی

۱ لیبرالیسم به معنای و دموکراسی به معنای

۲ نوعی نظام سیاسی با ادعای شکل‌گیری براساس و به رسمیت نشناختن حقیقت و فضیلت مستقل از خواست مردم

۳ حکومت و سازگار با فرهنگ دنیوی غرب

۴ مهم‌ترین ارزش اجتماعی؛ توسعه، ثبات، رفاه، سلطه بر طبیعت و جهان از دیگر ارزش‌های مهم

۵ در این نظام سیاسی فقط می‌توان از سخن گفت نه

● جمهوری اسلامی

۱ نظام سیاسی مورد توجه جهان اسلام

۲ جمهوری: / اسلامی: سازماندهی فعالیت مردم و نظام سیاسی براساس عقاید و ارزش‌های سیاسی

۳ تعیین قوانین با خواست مردم براساس احکام الهی اسلامی ← شناخت ارزش‌های سیاسی و قوانین و مقررات با ← مردم مسئول شناخت و اجرای آن‌ها

● داوری علمی ارزش‌های سیاسی

۱ هر کنش سیاسی یا برای

۲ تمایل به حفظ وضع موجود برای پیشگیری از وضعیت بدتر / تمایل به تغییر برای وضعیت بهتر ← هدایت تمام کنش‌های سیاسی با دو مفهوم بهتر و بدتر

۳ مهم‌ترین هدف زندگی، دستیابی به فضیلت فردی و سعادت همگانی ← به‌دست آمدن فضیلت و سعادت در زندگی خوب یا جامعه خوب ← فعالیت سیاسی در جهت دسترسی به جامعه خوب برای دستیابی به فضیلت و سعادت

۴ امور سیاسی همواره مورد تأیید یا رد انسان‌ها (طرد، ستایش، نکوهش) پس امور سیاسی خنثی نیستند
← امور سیاسی از انسان‌ها، وفاداری و تصمیم می‌خواهند ← لزوم ارزیابی آن‌ها براساس ملاک‌ها

نکته

در عمل تشخیص دقیق خوب از بد دشوار است اما غیرممکن نیست. شاید ارتفاع بیش‌تر یکی از دو کوه با قله‌ی پشت ابرها قابل تشخیص نباشد اما می‌توان تشخیص داد کوه بلندتر از تپه خاکی / اگر درباره جنگ میان دو کشور همسایه نتوانیم قضاوت کنیم اما می‌توان فهمید اشغال‌گری و تجاوز قابل قبول نیست (پس داوری عقلانی و علمی میان کنش‌ها و نظام‌های سیاسی غیرممکن نیست)

تست ۵

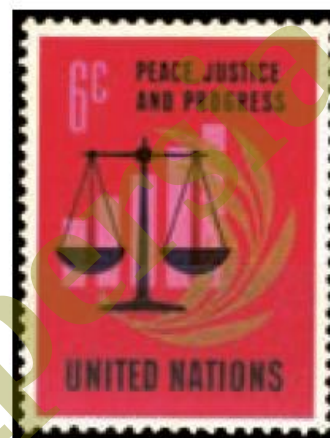
به‌ترتیب فعالیت‌های سیاسی باید در چه جهتی و برای دستیابی به چه چیزهایی باشد؟ و چرا؟

۱ تغییر وضع موجود - سعادت و فضیلت‌های انسانی - زیرا مهم‌ترین هدف ما در زندگی دستیابی به فضیلت‌های انسانی و سعادت همگان است و این حالت هم جز با تغییر وضعیت نامطلوب موجود برای رسیدن به وضعیت مطلوب، به‌دست نمی‌آید.

۲ تغییر وضع موجود - تشخیص دقیق خوب از بد - زیرا مهم‌ترین هدف ما در فعالیت‌های سیاسی تشخیص مصادیق درست از نادرست می‌باشد و این اتفاق پدید نمی‌آید مگر با تغییر وضعیت نامطلوب موجود و دسترسی به ارزش‌هایی برای پیمودن صحیح مسیر.

۳ دسترسی به جامعه خوب - سعادت و فضیلت‌های انسانی - زیرا مهم‌ترین هدف ما در زندگی دستیابی به فضیلت‌های انسانی و سعادت همگان است و سعادت و فضیلت نیز در زندگی خوب و جامعه خوب به‌دست می‌آید.

۴ دسترسی به جامعه خوب - تشخیص دقیق خوب از بد - زیرا مهم‌ترین هدف ما در فعالیت‌های سیاسی تشخیص مصادیق درست از نادرست می‌باشد و این قدرت تشخیص جز از طریق زندگی خوب و جامعه خوب به‌دست نمی‌آید.

■ اغلب جهان‌های اجتماعی رعایت حق و مقابله با باطل را لازم دانسته‌اند. حمایت از مظلومان، دفاع از عدالت، آزادی و... از ارزش‌های حق‌اند.

● طبیعت دارای نظم جهان‌شمول ← تعمیم نتایج مطالعه بر روی طبیعت به تمام مکان‌ها و زمان‌ها / نمی‌توان نتایج مطالعه جامعه را به همه جوامع تعمیم داد. مثلاً تعمیم نتایج مطالعه جوامع غربی به سایر جوامع

■ برگزاری سالگرد جشن استقلال الجزایر. الجزایر در طول ۱۳۲ سال استعمار فرانسه، برای دستیابی به استقلال، حدود یک میلیون قربانی داد. به همین دلیل به سرزمین یک میلیون شهید شهرت دارد.

■ روز بزرگداشت استقلال هند، تاریخی است که قانون اساسی هند به جای قوانین دولت استعماری انگلیس به اجرا درآمد. این روز محبوب‌ترین تعطیلات ملی هند است.

■ ماکس وبر شهر را زیستگاهی که دارای قلعه و برج و بارو، بازار، دادگاه مستقل و ... است، تعریف می‌کند. اگر پژوهشگری از منظر وبر به مطالعه جوامع غیراروپایی بپردازد، به اشتباه این‌گونه نتیجه‌گیری خواهد کرد که شهر فقط در اروپا وجود داشته است.

● برای پیشگیری از اشتباه، نیاز به مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها ← امکان خطای یعنی عدم توجه به معانی فرهنگی در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها و درک نکردن آن‌ها ← برای جلوگیری از این خطا، مطالعه (رویکرد)

● مشکلات این رویکرد

۱. تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی ← علوم اجتماعی درگیر
 ۲. محدود نماندن فرهنگ‌ها به مرز خود ← نیاز به
 ۳. بررسی صرف هر فرهنگ از منظر خودش ← از دست رفتن امکان
- جامعه‌شناسی تبیینی (علم محدود به علوم تجربی) ← ارزش‌ها غیرقابل مطالعه علمی ←
- جامعه‌شناسی تفسیری: امور سیاسی

● جامعه‌شناسی انتقادی

۱. رویکردهای بالا ← منفعل کردن انسان در برابر وضع موجود
۲. ضروری بودن راهی برای
۳. دست برداشتن از آرمان دآوری

نکته

زندگی انسان‌ها به ویژه در عرصه سیاسی، عرصه انتخاب ارزش‌هاست.

تست ۶

به ترتیب کدام گزینه به پیامد و نتیجه هریک از عبارات زیر اشاره دارد؟

① مورد شک و تردید بنیادی قرار گرفتن مزایای قدرت، ثروت و دانش

② استفاده یک کشور از قدرت نرم در برابر کشوری دیگر

③ خواستن اطاعت و وفاداری انسان‌ها از طرف امور و مسائل سیاسی

④ بررسی هر فرهنگ تنها از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند توسط علوم اجتماعی

① صرفاً بسنده کردن بشر به فایده و لذت ناشی از این مزایا - استعمار فرانسه - مورد ستایش یا نکوهش

قرار گرفتن این امور توسط انسان‌ها - از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها

② صرفاً بسنده کردن بشر به فایده و لذت ناشی از این مزایا - سلطه فرهنگی - لزوم ارزیابی آن‌ها

براساس ملاک‌ها - از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها

③ مقایسه و ارزیابی نسبی هریک از مزایا در مقابل ارزیابی مطلق آن‌ها - سلطه فرهنگی - مورد ستایش

یا نکوهش قرار گرفتن این امور توسط انسان‌ها - لزوم مطالعه فرهنگ‌ها و جوامع با رویکرد تفهیمی، تفسیری

④ مقایسه و ارزیابی نسبی هریک از مزایا در مقابل ارزیابی مطلق آن‌ها - استعمار فرانسه - لزوم ارزیابی

آن‌ها براساس ملاک‌ها - لزوم مطالعه فرهنگ‌ها و جوامع با رویکرد تفهیمی، تفسیری

تست ۷

در رویکرد تفهیمی - تفسیری:

(کنکور ۹۸)

① امکان مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط، به وجود می‌آید.

② جوامع و فرهنگ‌ها باید از منظر خودشان مطالعه شوند و امکان داوری و مقایسه فرهنگ‌ها وجود ندارد.

③ یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت ضروری دانسته می‌شود.

④ ارزش‌های انسانی را قابل مطالعه نمی‌داند، از این‌رو با ارزش‌زدایی از قدرت، آن را به‌عنوان پدیده‌ای

خنثی مطالعه می‌کند.

تست ۸

عبارات کدام گزینه به ترتیب با موارد زیر مرتبط است؟

● اشتراک فارابی و ارسطو

● مطالعه و بررسی جوامع و فرهنگ‌های دیگر از منظر خودشان

● معنای لیبرالیسم

۱) دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - رویکرد تبیینی - مباح دانستن هر نوع حقیقتی که مستقل از خواست و اراده مردم باشد.

۲) نظریه سیاسی - رویکرد تبیینی - حاکمیت اکثریت مردم بر اساس فضیلت

۳) دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - رویکرد تفسیری - مباح دانستن همه امور برای انسان

۴) گونه‌شناسی اقتصادی - رویکرد تفسیری - حاکمیت اقلیت مردم بر اساس خواست و میل خودشان

تست ۹

پیامد عبارات زیر را به ترتیب کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

● مطالعه جوامع غیراروپایی از منظر وبر

● منحصر کردن علم به علوم تجربی از منظر جامعه‌شناسی تبیینی

● عدم محدودیت فرهنگ‌های مختلف به مرزهای خودشان

۱) شهر فقط در اروپا وجود داشته است - ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت - مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط

۲) تعمیم دادن نظر وبر به جوامعی که با جهان غرب تفاوت دارند - یافتن قابلیت مطالعه ارزش‌های سیاسی - تشخیص و فهم معانی فرهنگی آن‌ها

۳) توجه به معانی فرهنگی در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها - توصیف نظام‌های سیاسی - مطالعه هر فرهنگ از نظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند.

۴) دستیابی به امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها - یافتن راهکاری برای داوری علمی به‌ویژه در عرصه قدرت - یافتن ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی

تست ۱۰

طبق نظریه ارسطو، به ترتیب آریستوکراسی، الیگارشی و مونارشی چه نوع حکومت‌هایی هستند؟

(کنکور ۹۹)

- ۱) اقلیتی که بر مبنای حق و فضیلت حکومت می‌کنند. - اقلیتی که بر مبنای میل و خواست خود تصمیم می‌گیرند. - حکومت فرد بر اساس فضیلت است.
- ۲) حکومت فردی بر مبنای میل و خواست خود است. - اکثریتی که بر مبنای حق و فضیلت تصمیم می‌گیرند. - حکومت اقلیت بر اساس اهداف و اغراض خود است.
- ۳) اقلیتی که قدرت خود را در جهت منافع خود به کار می‌گیرند. - اقلیتی که بر مبنای میل و خواست خود حکومت می‌کنند. - حاکمی که فضیلت و حقیقت را ملاک حکومت می‌داند.
- ۴) حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند. - حکومت فردی بر مبنای حق و فضیلت است. - حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران است که در برابر مردم مسئول نیستند.

@konkor - persia

درس ۳ جامعه‌شناسی یازدهم – نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱

◀ ابونصر فارابی:

- ۱ یکی از انواع جوامع جاهلی، جامعه است.
- ۲ در جامعه تغلب، همکاری مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها
- ۳ هدف مردم: خوار و مقهور کردن دیگران (ملت مقهور نه مالک جان، نه مال و نه هیچ چیز دیگر)
- ۴ علاقه این افراد برای چیرگی بر یکایک مردم خود اما به دلیل نیاز به بقا، غلبه بر اقوام دیگر و ممانعت از غلبه دیگران، ناچار به خودداری از چیرگی بر یکدیگر
- ۵ گمان این مردم بر برتری، خوشبختی و پیروز بودن خود و خوار و بی‌ارزش بودن سایر جوامع ← زنده شدن حس خودخواهی (نیاز به ستایش) ← عقیده مبنی بر این‌که ملت‌های دیگر موفق نیستند و این سعادت را نمی‌شناسند.

تست ۱۱

در جامعه تغلب، مردم به چه منظوری با یکدیگر همکاری می‌کنند؟

- ۱ زنده کردن حس خودخواهی
- ۲ غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها
- ۳ احتیاج به ارتباطات اجتماعی
- ۴ جهانی شدن فرهنگ خود

تست ۱۲

کدام عبارت از تعاریف فارابی درباره جامعه تغلب به‌عنوان یکی از انواع جوامع جاهلی نیست؟

- ۱ مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها، با یکدیگر همکاری می‌کنند و این هنگامی پیش می‌آید که همه آن‌ها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند.
- ۲ هدف این مردم خوار و مقهور کردن دیگران است؛ آن‌ها نمی‌خواهند ملت مقهور، مالک جان و مال خود باشند.
- ۳ آن‌ها همواره می‌خواهند دیگران را ستایش کنند، گمان می‌برند که ملت‌های دیگر نتوانسته‌اند به موقعیتی که آنان به‌دست آورده‌اند، برسند و اصولاً چنین سعادت را نمی‌شناسند.
- ۴ آن‌ها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند، این اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند.

تست ۱۳

براساس نظریات فارابی درباره جامعه تغلب، افراد این جامعه دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود چیره شوند ولی به دلایلی ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند، کدام گزینه از این دلایل نیست؟

- ۱ نیازمندی به یکدیگر برای تداوم هویت فرهنگی جامعه
- ۲ نیازمندی به یکدیگر برای بقای خود
- ۳ نیازمندی به یکدیگر برای جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود
- ۴ نیازمندی به یکدیگر برای غلبه بر اقوام دیگر

● از نظر برخی فرهنگ‌ها، سلطه ارزش اجتماعی برتر

● در گذشته تاریخ، فرهنگ سلطه و استکبار ← ایجاد (از طریق)

○ جهان‌گشایی و امپراتوری اغلب همراه با

نظیر:

نکته

یکی از اهالی بخارا در وصف حمله مغولان می‌گوید: آمدند و کندند و سوختند و کشتند و بردند و رفتند.
(تاریخ جهان‌گشای جوینی)

تست ۱۴

نحوه شکل‌گیری امپراطوری و شاهنشاهی چگونه بود؟

- ۱ با فرو ریختن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف نظامی
- ۲ با تصرف بازارها و مواد خام کشور دیگر از طریق قدرت اقتصادی
- ۳ از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز
- ۴ با غلبه نظامی و تسلط بر دیگر اقوام و حضور غیرمستقیم سربازان پیروز

◀ غلبه نظامی هرچند منجر به حضور مستقیم قوم مهاجم در مناطق مختلف اما همیشه

○ قوم شکست‌خورده از لحاظ نظامی ←

○ قوم شکست‌خورده از لحاظ نظامی ←

تست ۱۵

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورتی می‌تواند درون فرهنگ خود، گروه مهاجم را به خدمت گیرد؟ در صورتی که

- ۱ به تدریج قدرت نظامی و فرهنگی مهاجم ضعیف شود.
- ۲ هویت فرهنگی خود را حفظ کند.
- ۳ فرهنگی غنی و قوی داشته باشد.
- ۴ بتواند استقلال سیاسی و فرهنگی خود را به‌دست آورد.

تست ۱۶

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورتی می‌تواند بار دیگر استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد؟

- ۱ در صورتی که هویت ملی خود را حفظ کند و قدرت نظامی قوم مغلوب به‌تدریج قوی شود.
- ۲ در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند و قدرت نظامی قوم مهاجم تضعیف شود.
- ۳ در صورتی که فرهنگی غنی و قوی داشته باشد و قدرت نظامی خود را تقویت کند.
- ۴ در صورتی که شایستگی‌های لازم برای فرهنگ جهانی را داشته باشد و قدرت نظامی قوم مهاجم تضعیف شود.

تست ۱۷

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد در چه صورتی با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد؟

- ۱ اگر ارتباط خود را با جوامع دیگر از دست ندهد.
- ۲ اگر هویت فرهنگی خود را حفظ کند.
- ۳ اگر فرهنگش مطابق با نیازهای فطری باشد.
- ۴ اگر فرهنگ قوم مهاجم باطل باشد.

تست ۱۸

کدام گزینه عبارت «قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد...» را کامل می‌کند؟

- ۱ می‌تواند فرهنگ قوم مهاجم را از بین برده و هویت سیاسی خود را بازسازی کند.
- ۲ می‌تواند به حکومتی مستقل تبدیل شود و آثار نظامی را از بین ببرد.
- ۳ می‌تواند قوم مهاجم را نابود کرده و هویت سیاسی و استقلال خود را بازسازی کند.
- ۴ می‌تواند گروه مهاجم را درون فرهنگ خود هضم نماید و ایشان را به خدمت گیرد.

◉ ایرانیان باستان با فتوحات فراتر از مرزها ←

◉ مغولان با تصرف مناطق وسیع جهان و فرهنگ قومی و قبیله‌ای (ناشایسته برای جهانی شدن) ←

تحت تأثیر ← تشکیل سه حکومت مستقل

■ بنا و سنگ‌نوشته‌ای به خط یونانی به جا مانده از سلوکیان، حضور نظامی سلوکیان در ایران منجر به بسط فرهنگی آنان نشد.

■ غازان‌خان در حال قرائت قرآن، او هفتمین ایلخان از سلسله ایلخانان ایران بود که به اسلام روی آورد و اسلام را دین رسمی اعلام کرد.

■ به دستور غازان‌خان شهادتین (لا اله الا الله، محمد رسول الله) بر دو سوی سکه‌ها ضرب شد.

◉ در ۵ قرن اخیر، اروپا کانون شکل‌گیری فرهنگ جدید غرب و اشکال مختلف سلطه مانند امپریالیسم (استعمار)

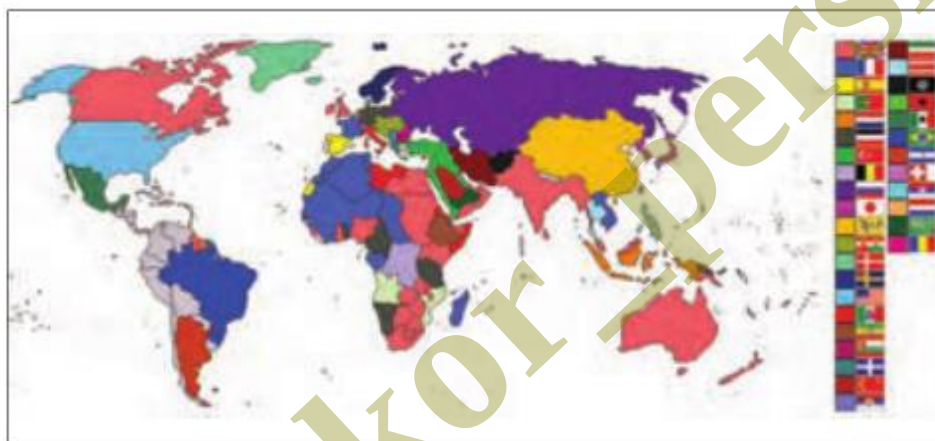
◉ امپریالیسم برگرفته از

■ تصاویر مسجدالاقصی و قبة الصخرة در حاشیه دامن وزیر فرهنگ و ورزش رژیم صهیونیستی در جشنواره سینمایی کن. با هدف تأکید بر این ادعا که بیت المقدس، پایتخت تاریخی و همیشگی اسرائیل به شمار می‌رود.

■ مسجد جامع النوری و منارة الحدباء، نماد شهر موصل با سابقه تاریخی ۸۰۰ ساله که توسط داعش منهدم شد.

■ نقشه مستعمرات در جهان، ۱۹۱۴

■ استفاده یک آمریکایی از کودک آفریقایی به جای صندلی

■ سربازان آفریقایی ارتش استعماراتی فرانسه در آفریقا

انواع امپریالیسم

- ۱ سیاسی:
- ۲ اقتصادی:
- ۳ فرهنگی:

استعمار: اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی / کشور فاتح دولت استعماری و کشور به بند کشیده، مستعمره

تست ۱۹

کدام گزینه به درستی انواع امپریالیسم را ذکر می‌کند؟

- ۱ سیاسی - اقتصادی - فرهنگی
- ۲ فرهنگی - اقتصادی - اجتماعی
- ۳ استعماری - سیاسی - اقتصادی
- ۴ سیاسی - اجتماعی - استعماری

تست ۲۰

کدام گزینه تعریف امپریالیسم اقتصادی است؟

- ۱ اشغال نظامی جوامع ضعیف و از بین بردن مقاومت آن‌ها
- ۲ پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط توسط قوم مغلوب
- ۳ تصرف بازارها و مواد خام یک کشور توسط قدرت اقتصادی کشور دیگر
- ۴ از بین رفتن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف اقتصادی یا نظامی

نکات استعمار (قدیم)

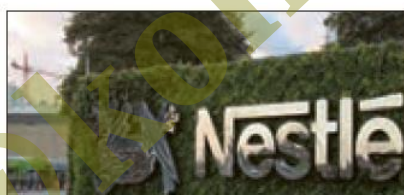
- ۱ نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری
- ۲ آغاز از
- ۳ در قرن ۱۹ افزایش تصرفات اروپاییان
- ۴ علل موفقیت
- ۵ در سده ۱۷ و ۱۸ م.
- ۶ در هجوم به قاره آمریکا

نکته

سلطه جهان غرب بر کشورهای دیگر محدود به سلطه نظامی نشد. (اشکال جدید)

■ بنای یادبود تجارت برده در امتداد جاده بردگان در غرب کشور بنین در قاره آفریقا؛ این بنا یادآور آفریقایی‌هایی است که در قرون ۱۶ تا ۱۹ میلادی ربوده و به غرب فروخته شدند.

■ تبلیغات شرکت‌های تجاری در هند و نیجریه

تست ۲۱

موفقیت‌های استعمار در قرن ۱۹، ناشی از چه بود؟

- ۱ اقتصاد صنعتی، کنترل بازار و فنون نظامی
- ۲ پیشرفت در زمینه دریانوردی، اقتصاد صنعتی و فناوری اطلاعات
- ۳ پیشرفت در زمینه دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی
- ۴ استفاده از ابزارهای اقتصادی و فرهنگی، رسانه‌ها و فنون نظامی

استعمارنو

۱ در قرن ۲۰ پس از

۲ در استعمارنو با استفاده از ظرفیت‌های ایجاد شده در دوران استعمار، استفاده از مجریان بومی و داخلی کشور مستعمره برای اهداف استعماری

۳ استفاده از برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته

مانند: ۱

۲

۳ (تیر ۵۹)

۴ در اختیار گرفتن بازار و سیاست کشورهای دیگر از طریق دولت‌های دست‌نشانده، با اتکا به و نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی

تست ۲۲

در استعمار نو، کشور استعمارگر با ابزارهای مختلف خود به دنبال در اختیار گرفتن کدام گزینه است؟

۱ کنترل دولت‌های دست‌نشانده ۲ قدرت سیاسی و نظامی بین‌المللی

۳ نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی ۴ کنترل بازار و سیاست کشورها

تست ۲۳

«استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره» و «استفاده از کودتای نظامی» به ترتیب بیانگر چیست؟

۱ شیوه استعمار - نحوه شکل‌گیری استعمار

۲ روش استعمار - تفاوت استعمار و استعمار نو

۳ ویژگی استعمار فرانو - شباهت استعمار و استعمار نو

۴ سیاست استعمار نو - تفاوت استعمار نو و فرانو

تست ۲۴

استعمار نو چگونه و چه زمانی به وجود آمد و چه ویژگی داشت؟

- ۱ با استفاده از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی - طی قرن نوزدهم - پیگیری غربی کردن جهان در پوشش نام جهانی شدن
- ۲ با استفاده از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی - طی قرن بیستم - پنهان بودن استعمارگران و مجریان
- ۳ پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره - طی قرن نوزدهم - استفاده از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی برای حفظ سلطه جهان غرب
- ۴ پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره - طی قرن بیستم - استفاده از کودتای نظامی و به‌کارگیری مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره

استعمارفرانو

- ۱ استفاده از بیش از استفاده از ابزار نظامی، سیاسی و اقتصادی
- ۲ هدف قرار دادن (هجوم به آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگی دیگر و ترویج)
- ۳ پذیرش برتری مطلق فرهنگی جهان غرب - جستجوی هویت - دنبال کردن مسیر

استفاده از ابزار رسانه‌ای در قالب بازی‌های رایانه‌ای؛ بازی رایانه‌ای که در آن حمله به ایران، بخش‌هایی نزدیک به قلعه دماوند، صحرایی نزدیک به تهران و مناطقی از تهران شبیه‌سازی شده است.

زبان فارسی پیش از آنکه هندوستان مستعمره انگلستان شود، دومین زبان رسمی و زبان فرهنگی و علمی این کشور بود. اما در سال ۱۸۳۶م، انگلیسی‌ها، زبان انگلیسی را زبان رسمی هند کردند.

جمع‌بندی

- ۱ در استعمار قدیم
- ۲ در استعمار نو
- ۳ در استعمار فرانو

نکته

مفاهیم تهاجم فرهنگی، شبیخون فرهنگی و ناتوی فرهنگی با استعمار فرانو مرتبط است.

تست ۲۵

موارد زیر در عصر خود به چه نتایجی منجر شدند؟

- تصرف کردن مناطق وسیع جهان بدون شایستگی جهانی بودن
- پذیرش برتری فرهنگی جهان غرب توسط جوامع غیر غربی
- پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، نظامی و...

۱ به سرعت تحت تأثیر فرهنگ غنی اقوام شکست خورده قرار گرفتند - با انطباق دادن هویت فرهنگی خود با فرهنگ غربی، به نوع جدیدی از فرهنگ می‌رسند که پیشرفت‌های علمی و اقتصادی بسیاری را به دنبال دارد. - این پیشرفت‌ها باعث موفقیت استعمار شد و اروپاییان به واسطه این پیشرفت‌ها بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کردند.

۲ باعث متزلزل شدن سایر فرهنگ‌ها شدند. - با انطباق دادن هویت فرهنگی خود با فرهنگ غربی، به نوع جدیدی از فرهنگ می‌رسند که پیشرفت‌های علمی و اقتصادی بسیاری را به دنبال دارد. - این پیشرفت‌ها باعث آن شد که اروپاییان به واسطه روش و فنون جدید، راحت‌تر کالاهای خود را به مستعمره‌های خود صادر کنند.

۳ به سرعت تحت تأثیر فرهنگ غنی اقوام شکست خورده قرار گرفتند. - هویت خود را در حاشیه جهان غرب، جستجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند. - این پیشرفت‌ها باعث موفقیت استعمار شد و اروپاییان به واسطه پیشرفت‌ها بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کردند.

۴ باعث متزلزل شدن سایر فرهنگ‌ها شدند. - هویت خود را در حاشیه جهان غرب، جستجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند. - این پیشرفت‌ها باعث آن شد که غربیان به واسطه روش و فنون جدید، راحت‌تر کالاهای خود را به مستعمره‌های خود صادر کنند.

تست ۲۶

کدام گزینه به ترتیب به عبارات زیر مربوط است؟

- ۱ سه هویتی که مغول‌ها تحت تأثیر فرهنگ‌های جوامع مغلوب کسب کردند.
- ۲ هجوم اروپاییان برای تأمین سلطه خود و نسل‌کشی ساکنان بومی مناطق آمریکا در این دوره اتفاق افتاد.

۳ در این دوران، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت برپا شد.

- ۱ چینی، ایرانی و هندی - استعمار نو - دو قرن ۱۷ و ۱۸
- ۲ ایرانی، عربی و هندی - استعمار قدیم - قرن ۱۵
- ۳ هندی، چینی و ایرانی - استعمار قدیم - دو قرن ۱۷ و ۱۸
- ۴ هندی، ایرانی و عربی - امپریالیسم اقتصادی - قرن ۱۵

تست ۲۷

کدام یک از عبارات زیر درباره استعمار و امپریالیسم، صحیح است؟

- ۱ استعمار نو از طریق کشورگشایی و جهان‌گشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان، شکل می‌گیرد.
- ۲ امپریالیسم اروپایی در سده هجدهم و نوزدهم میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.
- ۳ «کودتای انگلیسی سوم اسفند» و «کودتای امریکایی ۲۸ مرداد» دو نمونه موفق از کودتاهای استعمار نو بودند.
- ۴ در استعمار نو، استعمارگران و مجریان آشکارند و در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هردو پنهان‌اند.

تست ۲۸

ویژگی «استعمار»، «استعمار نو» و «استعمار فرانوَ» به ترتیب، کدام است؟

- ۱ قدرت نظامی – پیشرفت در زمینه دریانوردی – حضور استعمارگران فرهنگی
- ۲ قدرت نظامی و سیاسی – استفاده از مجریان بومی – استعمارگران پنهان و مجریان آشکار
- ۳ قدرت نظامی و سیاسی – استفاده از نیروهای فرهنگی و رسانه‌های داخلی – استفاده از قدرت اقتصادی
- ۴ فنون نظامی و اقتصاد صنعتی – استفاده از ظرفیت‌های دوره استعمار – استفاده از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

تست ۲۹

«سردار اسپانیایی کورتس، برای یافتن طلاهای شهر الدورادو، عده زیادی از سرخ‌پوست‌ها را قتل عام کرد.»
این عبارت با کدام جمله مرتبط نیست؟

- ۱ امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.
- ۲ در گذشته تاریخ، فرهنگ سلطه و استکبار، امپراتوری‌های بزرگی به وجود آورده است.
- ۳ جهان‌گشایی و امپراتوری اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوان همراه بوده است.
- ۴ در استعمار نو، کشور استعمارگر از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کند.

تست ۳۰

«سکه‌های منقوش به آیات قرآن دوره مغول» و «محراب الجایتو» درستی کدام عبارت را نشان می‌دهد؟

- ۱ قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد.
- ۲ ایرانیان باستان، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی آنان به جهانی شدن فرهنگ‌شان منجر نشد.
- ۳ حضور نظامی سلوکیان در ایران منجر به بسط فرهنگی آنان شد.
- ۴ قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

تست ۳۱

در زمینه انواع استعمار، کدام گزینه با نمونه‌های دیگر متفاوت است؟

- ۱ تقسیم جهان به استثنای قاره اروپا بین اسپانیا و پرتغال در پیمان تردسیاس
- ۲ تبلیغات شرکت‌های تجاری غربی در هند و نیجریه
- ۳ بنای یادبود تجارت برده در امتداد جاده بردگان، در غرب کشور بنین در قاره آمریکا
- ۴ تصویر استفاده یک آمریکایی از کودک آفریقایی به جای صندلی

تست ۳۲

به ترتیب هر عبارت مربوط به کدام یک از انواع استعمار است؟

- ➊ افزایش تصرفات اروپاییان از ۳۵٪ به ۶۷٪ کره زمین
 - ➋ کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان
 - ➌ اتکا به قدرت اقتصادی
 - ➍ آغاز از قرن پانزدهم توسط اروپاییان
 - ➎ استعمارگران و مجریان هردو پنهان
- ۱ استعمار – استعمار نو – استعمار – استعمار نو – استعمار فرانو
 - ۲ استعمار – استعمار نو – استعمار نو – استعمار – استعمار فرانو
 - ۳ استعمار نو – استعمار – استعمار فرانو – استعمار نو – استعمار
 - ۴ استعمار فرانو – استعمار – استعمار فرانو – استعمار – استعمار نو

تست ۳۳

«زبان فارسی پیش از آن که هندوستان مستعمره انگلستان شود دومین زبان رسمی و زبان فرهنگی و علمی این کشور بود. اما در سال ۱۸۳۶ میلادی، انگلیسی‌ها، زبان انگلیسی را به جای فارسی، زبان رسمی هند قرار دادند.» متن فوق با کدام گزینه مرتبط است؟

- ۱ جهان غرب در استعمار فرانسه هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد.
- ۲ جهان غرب به عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.
- ۳ دولت‌های استعمارگر در استعمار نو، برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته خود از کودتای نظامی استفاده می‌کنند.
- ۴ موفقیت‌های استعمار، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

تست ۳۴

به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- در استعمار فرانسه استعمارگران بیش‌تر از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی استفاده می‌کنند.
- مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند.
- غلبه نظامی همواره گسترش فرهنگی را به دنبال دارد.
- فرهنگ مغولان قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی جهانی شدن را نداشت.

- ۱ نادرست – درست – درست – درست
- ۲ درست – نادرست – درست – نادرست
- ۳ نادرست – درست – نادرست – درست
- ۴ درست – نادرست – نادرست – درست

تست ۳۵

به ترتیب هر عبارت مربوط به کدام نوع از استعمار است؟

- ① کودتای پینوشه علیه آلنده در شیلی
- ② ناتوی فرهنگی
- ③ درگیری سپاهیان انگلیسی با قوم زولو در جنوب آفریقا
- ④ افزایش برنامه‌های ماهواره‌ای در ایران
- ① استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار - استعمار فرانو
- ② استعمار - استعمار نو - استعمار - استعمار نو
- ③ استعمار نو - استعمار - استعمار فرانو - استعمار نو
- ④ استعمار فرانو - استعمار - استعمار نو - استعمار

تست ۳۶

کدام گزینه به دو ویژگی زمانی که امپریالیسم فرهنگی رخ می‌دهد اشاره دارد؟ و استعمار فرانو در پوشش نام جهانی شدن به دنبال چه چیزی است؟

- ① پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط توسط قوم مغلوب، نداشتن شایستگی‌های لازم برای حفظ فرهنگ - تبلیغ و ترویج باورها و ارزش‌های فرهنگ غرب
- ② نداشتن شایستگی‌های لازم برای حفظ فرهنگ، نبودن ویژگی‌های مطلوب فرهنگی - گسترش و سلطه فرهنگ غرب بر همه جهان و غربی کردن جهان
- ③ فروریختن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف درآمده، پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط توسط قوم مغلوب - گسترش و سلطه فرهنگ غرب بر همه جهان و غربی کردن جهان
- ④ فروریختن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف درآمده، نبودن ویژگی‌های مطلوب فرهنگی - تبلیغ و ترویج باورها و ارزش‌های فرهنگ غرب

تست ۳۷

«پیشرفت در زمینه اقتصاد صنعتی»، «استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره»، «استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی» و «استفاده از کودتای نظامی»، به ترتیب، بیان‌گر چیست؟

۱ نحوه شکل‌گیری استعمار – ویژگی استعمار فرانسه – روش استعمار فرانسه – شباهت استعمار و استعمار فرانسه

۲ نتیجه استعمار نو – روش استعمار – سیاست استعمار فرانسه – تفاوت استعمار و استعمار نو

۳ موفقیت استعمار نو – شیوهی استعمار نو – شیوهی استعمار نو – شباهت استعمار و استعمار نو

۴ موفقیت استعمار – سیاست استعمار نو – عملکرد استعمار نو – تفاوت استعمار نو و فرانسه

تست ۳۸

اروپا در قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام می‌شناسیم.

۱ چهار – فرهنگ غرب

۲ پنج – فرهنگ مدرن

۳ چهار – فرهنگ مدرن

۴ پنج – فرهنگ غرب

تست ۳۹

کدام گزینه بر اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی دلالت می‌کند؟

۱ استعمار

۲ امپریالیسم

۳ امپراتوری

۴ امپریالیسم سیاسی

تست ۴۰

استعمارگران پنهان و مجریان آشکار از ویژگی‌های کدام نوع از استعمار است؟

- ۱ استعمار فرانکو
- ۲ استعمار قدیم
- ۳ استعمار نو و فرانکو
- ۴ استعمار نو

تست ۴۱

علت به وجود آمدن امپراتوری‌های بزرگ در گذشته تاریخ کدام گزینه است؟

- ۱ فرهنگ سلطه و استکبار
- ۲ جامعه تغلب
- ۳ فرهنگ دنیوی
- ۴ جوامع جاهلی

تست ۴۲

فرهنگ مغولان به چه دلیل شایستگی‌های لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت؟

- ۱ باطل بودن
- ۲ استکباری بودن
- ۳ قومی و قبیله‌ای بودن
- ۴ استعماری بودن

تست ۴۳

کدام گزینه پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به وجود آمد؟

- ۱ استعمار
- ۲ استعمار نو
- ۳ استعمار فرهنگی
- ۴ استعمار فرانکو

تست ۴۴

در استعمار فرانسه، جهان غرب به دنبال تبلیغ و ترویج کدام گزینه است؟

- ۱) جریان جهانی شدن
- ۲) سلطه سیاسی و فرهنگی غرب
- ۳) برتری مطلق فرهنگی و سیاسی جهان غرب
- ۴) باورها و ارزش‌های فرهنگ غرب

تست ۴۵

به ترتیب کدام یک در رابطه با استعمار فرانسه درست است و در مورد استعمار نو درست نیست؟

- ۱) با اتکاء به قدرت نظامی و سیاسی یا اقتصادی از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات بهره می‌برد - استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند.
- ۲) پیش از آن که از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده کند از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی بهره می‌برد - پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره طی قرن نوزدهم به وجود آمد.
- ۳) استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند - کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش و سازوکارهای غیرمستقیم، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.
- ۴) استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند - کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت نظامی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش و سازوکارهای غیرمستقیم، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

تست ۴۶

وجه اشتراک انواع استعمار در چیست و ویژگی خاص استعمار نو کدام است؟

- ۱) فرآورده‌ی فرهنگ سلطه‌ی جهان غرب بودن - استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند.
- ۲) از بین بردن فرهنگ‌های بومی در کشورهای مستعمره - استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.
- ۳) فرآورده‌ی فرهنگ سلطه‌ی جهان غرب بودن - استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.
- ۴) از بین بردن فرهنگ‌های بومی در کشورهای مستعمره - استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند.

تست ۴۷

نوع استعمار را در این موارد به ترتیب مشخص کنید:

«استفاده از کودتا»، «نسل‌کشی»، «کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر» و «استفاده از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات»

۱ نو - قدیم - نو - فرانو	۲ قدیم - استعمار - فرانو - نو
۳ نو - نو - قدیم - فرانو	۴ استعمار - نو - فرانو - نو

تست ۴۸

کدام یک از مصادیق قدرت مشروع است و شروط داشتن قدرت چیست؟

- ۱ حکومتی که با خواست و اراده مردم اداره می‌شود. - آگاهی و اراده
- ۲ قدرتی که با رضایت تبعیت‌کنندگان به دست می‌آید. - آگاهی و هدفمندی
- ۳ حکومتی که معیار اعمال قدرتش حق بودن است. - آگاهی و اراده
- ۴ قدرتی که بر مدار یک نظام ارزشی اعمال می‌شود. - آگاهی و هدفمند

تست ۴۹

کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با قدرت اجتماعی نادرست است؟

- ۱ توسعه قدرت و ثروت، پیامدهایی همانند فقر، نابرابری، سرکوب، جنگ و... را همراه با واکنش‌های زیادی به دنبال داشته است.
- ۲ در نگاه پیشامدرن معمولاً دانش را کاملاً مثبت، ثروت را خاکستری، نه خوب و نه بد، و قدرت را اغلب منفی ارزیابی می‌کردند.
- ۳ در دوران جدید، خود دانش مورد نزاع و کشمکش است، یعنی با این که دانش کاملاً مثبت تلقی می‌شد، اما دیگر راهنمای سعادت نبود.
- ۴ در اثر به وجود آمدن منازعات بر سر قدرت، دانش و ثروت، بشر صرفاً به فایده و لذت ناشی از آن‌ها بسنده کرد.

تست ۵۰

- کدام گزینه در رابطه با قدرت سخت و نرم، درست است و لازمه به وجود آوردن قدرت اجتماعی چیست؟
- ۱ در گذشته، ابزار سلطه یک کشور بر سایر کشورها، خشن، قهری و به طور نهان بود. - پذیرش و توافق دیگران.
 - ۲ امروزه ابزار سلطه یک کشور بر سایر کشورها، نفوذ فرهنگی و به طور آشکار است. - از مجرای الهی نشأت بگیرد.
 - ۳ هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی صورت پذیرد، جامعه‌شناسان آن را «هژمونی» می‌خوانند. - پذیرش و توافق دیگران.
 - ۴ امروزه نبرد میان دولت‌ها در قلمرو فرهنگی و اجتماعی صورت می‌پذیرد. از مجرای الهی نشأت بگیرد.

تست ۵۱

- به ترتیب هریک از عبارات زیر در کدام بخش جدول قرار می‌گیرد؟
- حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند.
 - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدف
 - حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران که در برابر اکثریت مردم مسئول نیستند.
 - ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت

ب	آریستوکراسی	سیاست	ج
پدیده‌های خنثی و فاقد معنا	د	الف	الیگارشی

- ۱ د - ج - الف - ب
- ۲ د - الف - ج - ب
- ۳ ج - الف - د - ب
- ۴ الف - ج - ب - د

تست ۵۲

به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- ① یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن.
- ② اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت یا مقابله با آن‌ها را لازم دانسته‌اند.
- ③ حکومت پاپ بر واتیکان و کلیسای جهانی کاتولیک
- ④ مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد.

- ① کنش اجتماعی - حق و باطل - دموکراسی - نظام اجتماعی
- ② کنش سیاسی - حق و باطل - موناشرشی - نظام سیاسی
- ③ کنش اجتماعی - فضیلت و رذیلت - موناشرشی - نظام فرهنگی
- ④ کنش سیاسی - حق و باطل - دموکراسی - نظام سیاسی

تست ۵۳

پاسخ دهید:

(کنکور ۹۹)

① هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب بوده و ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

② نابودی پانزده میلیون سرخ‌پوست نتیجه چه بود؟

③ مسلمانان آسیای جنوب شرقی از چه طریق به اسلام روی آوردند؟

- ① برخورد‌های فرهنگی و تمدنی - نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی - تعاملات فرهنگی
- ② انسجام جامعه جهانی - اقدام اروپائیان برای تأمین سلطه خود بر آمریکا - روابط تجاری
- ③ وابستگی جوامع - اشغال سرزمین‌های آن‌ها توسط سفیدپوستان - روابط تجاری
- ④ ایجاد زمینه ستیز و چالش - بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ - روابط سیاسی

مقدمه:

🎯 گاهی یک ساختمان تکمیل شده و آماده سکونت را فارغ از زمان و مکان پیدایش آن بررسی می‌کنیم (زیربنا، ارتفاع، تعداد طبقات، امکانات، زیبایی، شکل و رنگ) یا ویژگی‌های غیرقابل مشاهده آن را (میزان استحکام و مقاومت در برابر زلزله) – گاهی روند احداث ساختمان و چگونگی ساخته شدن آن را بررسی می‌کنیم گویا با سازندگان آن همراه هستیم (مصالح، نقشه مشخص از پیش، تغییر نقشه و محدودیت‌ها و فرصت‌های ساخته شدن بنا)

نکته

ریشه فرهنگ غرب در گذشته تاریخی آن.

دوره‌های تاریخ فرهنگ غرب

۱ یونان و روم باستان

۲

۳

۴ غرب جدید

نکته

فرهنگ یونان و روم باستان، اساطیری (خداوندگاران متکثر) و فرهنگ مسیحیت

چند تن از خداوندگاران یونان و روم باستان؛ زئوس، ژوپیتر، نپتون، هرمس

قرون وسطی

۱ استفاده آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی، ضمن دنبال کردن رویکرد دنیوی (آبا کلیسا: متکلمان برجسته مسیحی - اندیشه‌های آنان دارای نقش مهم در آموزه‌های مسیحیت، نوشتن تفسیر بر کتاب مقدس، شرح امور مربوط به ایمان و شرایط آن، انتقال تعالیم مسیحی.)

۲ به نام خدا

۳ زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا:

۴ فروریختن اقتدار کلیسا ← در دوران رنسانس، بروز و ظهور پادشاهان ← به دلیل رویکرد دنیوی و برای حذف کلیسا به جای

دوران رنسانس

۱ به معنای / از قرن تا

۲ دلیل نام‌گذاری: بازگشت به

۳ در دوران رنسانس، آشکار شدن رویکرد دنیوی به عالم در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی:

مجسمه داوود اثر میکل آنژ؛ بازگشت به هنر یونان باستان

آ بازگشت هنرمندان دوران رنسانس به هنر یونان: بازگشت به

ب + ... + ... ← عبور از

ج رقابت شاهزادگان اروپایی با قدرت کلیسا و حمایت از

د پدید آمدن حرکت‌های اعتراض آمیز مذهبی در جهت اصلاح دینی (پروتستانتیسم)

انواع حرکت‌های اصلاح مذهبی

۱ عدم تقابل با دنیاگرایی

۲ تقابل با دنیاگرایی

بخوانیم و بدانیم

● آنا‌بپتیست‌ها گروهی از پروتستان‌های مخالف با جریان دنیاگرایانه (از دوران رنسانس) که با تحولات اجتماعی بعدی جهان غرب همراهی نکردند. آمیش‌ها گروهی از آن‌ها، از قرن ۱۶ تا امروز شیوه زندگی را تغییر ندادند. (تاریخ اروپا شاهد کشتار آنا‌بپتیست‌ها توسط کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها و باقی‌ماندن گروه‌های محدود)

■ شکنجه و قتل آنا‌بپتیست‌ها

■ آمیش‌ها

تست ۱

روند آغاز حرکتی دنیوی در فرهنگ غرب که حتی به دنبال توجه دینی و معنوی خود نیز نبود در کدام گزینه، به‌درستی ترسیم شده است؟

- ۱) فتح قسطنطنیه – بروز و ظهور پادشاهان – فروریختن اقتدار کلیسا – انتقاد از عملکرد آباء کلیسا
- ۲) جنگ‌های صلیبی – فروریختن اقتدار کلیسا – بروز و ظهور قدرت‌های محلی – انکار دخالت دین در امور دنیوی
- ۳) مواجهه با مسلمانان – بروز و ظهور قدرت‌های محلی – انتقاد عملکرد آباء کلیسا – انکار دخالت دین در امور دنیوی
- ۴) فتح قسطنطنیه – مواجهه با مسلمانان – بروز و ظهور پادشاهان – حذف کلیسا به دلیل دنبال کردن نوعی سکولاریسم عملی

تست ۲

کدام بخش از حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که در جهت اصلاح دینی پدید آمده بودند، امکان گسترش پیدا نکردند؟

- ۱) بخشی که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود و مورد هجوم کاتولیک‌ها قرار گرفت.
- ۲) بخشی که رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار می‌گرفتند.
- ۳) بخشی که به رقابت با قدرت کلیسا پرداخت و از حرکت‌های اعتراض‌آمیز شاهزادگان حمایت می‌کرد.
- ۴) بخشی که تنها با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابلی نداشتند.

تست ۳

رنسانس مربوط به چه دوره تاریخی است و به چه دلیل این دوره به رنسانس نام‌گذاری شده است؟

- ۱) قرن ۱۴ تا ۱۶ میلادی – بازگشت به فرهنگ یونان و رم
- ۲) قرن ۱۵ تا ۱۷ میلادی – بازگشت به فرهنگ دینی مسیحیت
- ۳) قرن ۱۸ تا ۲۰ میلادی – بازگشت به فرهنگ یونان و رم
- ۴) قرن ۱۹ تا ۲۰ میلادی – حذف کلیسا و رویکرد اساطیری

تست ۴

عملکرد ارباب کلیسا، طی قرون وسطی چگونه بود؟

- ۱) ارباب کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراطوری رم، به سوی نوعی دنیاگرایی عملی گام برداشته و عملکرد خود را تحت پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کردند و با استفاده از ایمان و وحی، به عقل اعتبار می‌بخشیدند.
- ۲) رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرایی قرار می‌گرفتند. به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی گرفته و به بهانه عقل و وحی، ایمان را از اعتبار می‌انداختند.
- ۳) علی‌رغم پوشش گرفتن از شعارها و مفاهیم معنوی، با رویکرد دنیوی خود نوعی دنیاگرایی و سکولاریسم عملی را دنبال کرده و بندگان خدا را به بندگی خدا واداشته و به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند.
- ۴) به رغم آن‌که از شعارها و مفاهیم معنوی پوشش می‌گرفتند با رویکرد دنیوی خود نوعی دنیاگرایی و سکولاریسم عملی را دنبال می‌کردند. به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی گرفته و به بهانه ایمان و وحی عقل را از اعتبار می‌انداختند.

تست ۵

رفتار ارباب کلیسا، طی قرون وسطی چگونه بود؟

- ۱) با رویکرد دنیوی خود، نوعی دنیاگرایی و سکولاریسم عملی را دنبال می‌کردند و به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند.
- ۲) به رغم آن‌که از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی پوشش می‌گرفتند، به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.
- ۳) به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند و با رویکرد معنوی خود، نوعی سکولاریسم عملی را دنبال می‌کردند.
- ۴) نوعی حرکت دنیوی را آغاز کردند که حتی به دنبال توجیه دینی و معنوی خود نیز نبودند و به بهانه‌های عقل و وحی، ایمان را از اعتبار می‌انداختند.

تست ۶

رنسانس به چه معناست و دلیل این نام‌گذاری چیست و شامل چه دوره‌ی تاریخی است؟

- ۱ پذیرش اومانیسم و سکولاریسم – حذف مسیحیت و کلیسا – قرن چهاردهم تا هفدهم
- ۲ پذیرش دین بدون شریعت – بازگشت به فرهنگ یونان و رم – قرن هفدهم تا بیستم
- ۳ تجدید حیات و تولد دوباره – بازگشت به فرهنگ یونان و رم – قرن چهاردهم تا شانزدهم
- ۴ تجدید حیات و تولد دوباره – حذف کلیسا و پذیرش دئیسم – قرن هفدهم تا نوزدهم

● رابطه فلسفه روشنگری و فرهنگ جدید غرب

نکته

روشنگری خاص، نوعی معرفت‌شناسی همراه سکولاریسم و اومانیسم ← فلسفه روشنگری

■ دکارت، روسو، دیدرو

- در فرهنگ اساطیری یونان و روم باستان، غفلت از نگاه توحیدی به عالم و پرستش / مسیحیت (توحیدی) موفق به مقابله با آن

تحریفات در مسیحیت

- ۱ در سطح اندیشه و نظر: آمیختن مسیحیت، دور ماندن از ابعاد عقلانی توحید
- ۲ در سطح زندگی و عمل: گام برداشتن مسیحیان و آباء در تعامل با به سوی
(توجیه)

● در دوره رنسانس، فرهنگ غرب برای گسترش خود، در جهت حذف پوشش دینی ← بازگشت به

● آغاز فرهنگ جدید غرب با فلسفه‌های

- ۱ گسترش رویکرد سکولار در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی از طریق
 - ۲ با فلسفه‌های، تسخیر (نهادینه شدن)
- دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، سبب گسترش فلسفه‌های روشنگری و تسری سکولاریسم از سطح عملی و ظاهری به سطح نظری و عمیق (پدید آمدن فرهنگ معاصر غرب)
- فرهنگ عمومی: دانش‌ها، تلقی‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای مشترک در میان عموم مردم

نکته

تغییرات هویتی یعنی رسیدن تغییرات از لایه‌های سطحی به لایه‌های بنیادین (تبدیل فرهنگ دینی به فرهنگ دنیوی) ← ساختن فلسفه روشنگری

■ ژان کالون و مارتین لوتر؛ اصلاح‌گران دینی که با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند.

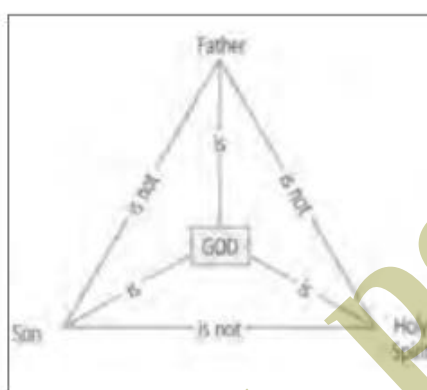
بخوانیم و بدانیم

۱ آریوس روحانی اسکندریه: عیسی مخلوقی که خدا جهان را به واسطه او آفریده.

۲ دستور کنستانتین برای تشکیل شورای نیکیه برای بررسی باور او (۳۲۵ م)

۳ شورای نیکیه: محکوم کردن آریوس، نفی مخلوق بودن عیسی، عیسی خدای حقیقی و هم‌ذات با خدا، لعن افراد بی‌باور

۴ حکم کنستانتین برای کشتن افراد دارنده کتاب آریوس

بنابر تثلیث، خداوند، عیسی و روح القدس با آنکه سه شخص‌اند، یک ذات واحدند.

۵ باور به خدا بودن عیسی، مناسب برای کسانی که عادت به پرستش اساطیر قبل از مسیحیت داشتند.

۶ شورای نیکیه: نخستین شورای عمومی کلیسای جهان

۷ ماسدنیوس اسقف قسطنطنیه: نفی الوهیت روح القدس

۸ محکومیت او در شورای دوم کلیسای جهانی (۳۸۱ م)

۹ شورای دوم: کلیسا طرفدار تثلیث (خدا، عیسی و روح القدس، با آن که سه شخص‌اند، دارای ذات و جوهر واحد)

۱۰ عدم پذیرش عقل ← تقابل عقل و ایمان در کلیسا

تست ۷

تحریفاتی که در مسیحیت رخ داد چه پیامدهایی داشت؟

- ۱) ارباب کلیسا در این مقطع رویکرد معنوی داشته و در تقابل با جریان دنیاگرایی قرار می‌گرفتند - از حیث نظری با قول به تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.
- ۲) از جهت نظری آمیخته با رویکردهای اساطیری شد - مسیحیان و از جمله ارباب کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراطوری رم در تقابل با دنیاگرایی قرار گرفتند.
- ۳) از جهت نظری آمیخته با رویکردهای اساطیری شد - مسیحیان و از جمله ارباب کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراطوری رم به سوی نوعی دنیاگرایی عملی گام برداشتند.
- ۴) مسیحیت از حیث نظری با فرهنگ قرون وسطی پیوند خورد - مسیحیان و از جمله ارباب کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراطوری یونان به سوی نوعی استقرار در فرهنگ اساطیری باستانی قدم برداشت.

تست ۸

در دوران رنسانس حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی، در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها که تنها با قدرت پاپ مخالف داشتند و بخشی دیگر که رویکرد معنوی داشتند
(کنکور ۹۲)

- ۱) با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند - مورد هجوم کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.
- ۲) با جریان دنیاگرایی تقابل داشتند و نتوانستند اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند. با جریان دنیاگرایی تقابل نداشتند و مورد هجوم کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها قرار گرفتند.
- ۳) علی‌رغم حمایت قدرت‌های محلی نتوانستند اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند - به سبب هجوم کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها امکان گسترش پیدا کردند.
- ۴) مورد هجوم کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند - با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

آثار فرهنگ جدید غرب در زندگی اجتماعی

نکته

نمودار شدن آثار فرهنگ جدید غرب در زندگی اجتماعی مردم و گسترش به شاخه و برگ‌های این فرهنگ. آثار عقاید و ارزش‌های بنیادین غرب از طریق هنر و دین و فلسفه‌های جدید در عرصه‌های دیگر

۱ علم و فناوری و صنعت:

نکته

از جوادی آملی: علم علاوه بر جنبه ملکی یعنی تأمین دنیا و معاش دارای جنبه ملکوتی (فراخواندن انسان به سمت خدای جهان و کمال حقیقی، وسیله رساندن انسان به کمال برای آبادی دنیا و آخرت، اما نامحدود به آبادی دنیا و ملک) – وظیفه محققان و نظریه‌پردازان، جهان‌بینی، جهان‌داری و جهان‌آرایی

- ① علم جدید با رویکرد دنیوی بدون مسئولیت رساندن انسان از ملک به ملکوت و شناخت حقیقت ← تبدیل آن به ابزار تسلط انسان بر طبیعت (دستاوردهای شگرف)
- ② در رویکرد جدید، بیش‌ترین اهمیت به ← رشد ← در قرن ۱۸ م

.....

یک تصویر چاپی از خانواده انگلیسی که در خانه، به سبک قبل از نظام کارخانه‌ای به دوختن لباس‌های نظامی برای ارتش اشتغال داشت.

۲ اقتصاد:

- ⊙ اقتصاد قرون وسطی بر مدار
- ⊙ نظام فئودالیسم (ارباب – رعیتی) نوعی برده‌داری فراگیر زیرا
- ⊙ گسترش تجارت + رشد صنعت ← پدید آمدن سرمایه‌داران ← تحول اقتصاد

انبوه کارگران در دوران انقلاب صنعتی انگلستان

۳ حقوق بشر:

- ⊙ حقوق انسانی در فرهنگ دینی برپایه ربوبیت پروردگار، فطرت الهی و برای حراست از خلافت و کرامت ذاتی انسان
- ⊙ در قرون وسطی، توجیه
- ⊙ حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی سبب رویگردانی از نگاه معنوی
- ⊙ شکل‌گیری به جای حقوق فطری الهی انسان
- ⊙ حقوق فطری الهی انسان براساس نیازهای معنوی از دنیوی انسان (ابزار شناخت)
- ⊙ حقوق طبیعی بشر براساس

۴ سیاست:

- ⊙ پدید آمدن فرهنگ غرب براساس باورهای بنیادین غرب (سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری) ←
- فرو بستن راه بر شناخت حقیقت الهی انسان و جهان

○ نظام سیاسی حاصل، نه به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی و نه توجیه دینی عملکرد یا خطاهای دنیوی خود

○ اندیشه سیاسی نوین (اصالت بخشیدن به انسان دنیوی): مبدأ قانون‌گذاری ← شکل‌گیری اندیشه سیاسی

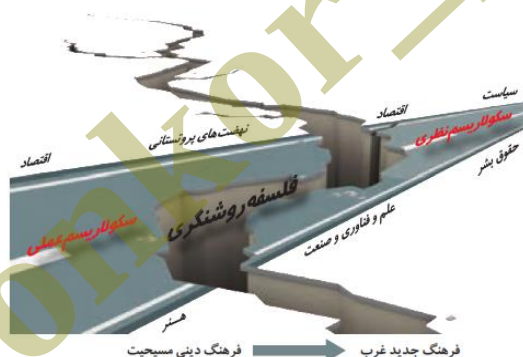
○ تعریف لیبرالیسم: (به معنای

○ انقلاب فرانسه، نخستین انقلاب لیبرال در تاریخ تحولات جهان اجتماعی، ریشه آن در حرکت‌های فرهنگی و اندیشه‌های فلسفی و تغییرات اجتماعی مربوط به

○ بعد از ۴ دهه انقلاب فرانسه الهام‌بخش انقلاب‌های دیگر اروپا

○ انقلاب صنعتی: مجموع نوآوری‌های فنی و اقتصادی اواسط قرن ۱۸ برای اولین بار در انگلستان – دگرگونی جامعه انگلستان از جامعه کشاورزی به جامعه صنعتی به دلیل ماشینی شدن صنعت نساجی، پیشرفت فنی و توسعه صنعت، مهار نیروی بخار، استقرار نظام کارخانه‌ای (سپس تأثیر بر کشورهای دیگر اروپا و امریکای شمالی)

○ ربوبیت: خداوند خالق انسان، تدبیرکننده و هدایت‌کننده او – کسی که فقط خالقیت خداوند و نه ربوبیت او را پذیرفت، واضع حقوق و تکالیف را غیر او و متعلق به خود انسان خواهد دانست.

تست ۹

کدام یک، بیانگر ریشه‌های انقلاب فرانسه می‌باشد؟

۱ سکولاریسم – اومانیسم – نظام ارباب و رعیتی

۲ حرکت‌های فرهنگی رنسانس – سکولاریسم – تغییرات اجتماعی مربوط به فئودالیت

۳ فلسفه اساطیری رم و یونان – روشنگری – تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب فرانسه

۴ حرکت‌های فرهنگی رنسانس – فلسفه روشنگری – تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی

تست ۱۰

اقتصاد در دوران رنسانس و اقتصاد در قرون وسطی

- ۱) با رشد تجارت و کشف امریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه‌های عبور از کشاورزی ارباب رعیتی را پدید آورد – برمدار کشاورزی و روابط ارباب رعیتی بود.
- ۲) با رشد تجارت و کشف امریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه‌های پیدایش کشاورزی فئودالی را پدید آورد – نوعی برده‌داری عام و فراگیر را به وجود آورد.
- ۳) ناشی از پیشرفت در زمینه‌ی دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود – برمدار کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب رعیتی بود که نوعی برده‌داری عام و فراگیر بود.
- ۴) موجب تحول اقتصاد و کشاورزی فئودالی به اقتصاد ارباب رعیتی شد – نوعی برده‌داری عام و فراگیر بود و روابط ارباب رعیتی به روابط کارگران و کشاورزان تغییر یافت.

تست ۱۱

کدام‌یک در رابطه با اندیشه‌های سیاسی جدیدی که در فرهنگ جدید غرب شکل می‌گرفت، صحیح نیست؟

- ۱) نظام سیاسی که شکل می‌گرفت باید صورتی کاملاً سکولار، دنیوی و این جهانی می‌داشت.
- ۲) آرمان شهر خود را بر مبنای حقوق فطری الهی انسان و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد.
- ۳) قوانین آن ریشه در خواست و اراده‌ای دارد که مستقل از ابعاد آسمانی و الهی انسان عمل کند.
- ۴) اندیشه‌ی سیاسی نوین بر اساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و اراده‌ی آدمی را مبداء قانون‌گذاری می‌داند.

تست ۱۲

کدام یک در نظام سیاسی که براساس عقاید و ارزش‌های جدید غرب شکل گرفته بود، دیده نمی‌شد؟

- ۱) صورتی کاملاً سکولار، دنیوی و این جهانی داشت - آرمان شهر خود را بر مبنای حقوق طبیعی و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد و قوانین این نظام، ریشه در علم و اراده‌ی الهی دارد.
- ۲) عملکرد و خطاهای دنیوی خود را توجیهی الهی نمی‌کرد - خواست و اراده‌ی آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌دانست - آرمان شهر خود را بر مبنای خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد.
- ۳) لیبرالیسم اندیشه‌ی سیاسی جدیدی است که از این رهگذر شکل می‌گیرد - صورتی کاملاً سکولار، دنیوی و این جهانی داشت - نمی‌توانست به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی باشد.
- ۴) نمی‌توانست به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی باشد - خواست و اراده‌ی آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌دانست - لیبرالیسم اندیشه‌ی سیاسی جدیدی است که از این رهگذر شکل می‌گیرد.

@konkor - persia

مقدمه:

- ۱ جامعه جهانی: ساخته شدن در هر دوره توسط
- ۲ حالت‌های متفاوت جامعه جهانی براساس
- ۳ اگر یک فرهنگ غالب در سطح جهانی ← هر قدر آن فرهنگ جامعه جهانی دارای انسجام
..... اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های جهانی
جامعه جهانی دچار چالش‌های درون فرهنگی
- ۴ فرهنگ سلطه ← تقسیم جامعه جهانی به ← وابسته کردن کشورهای پیرامون به مرکز ← ایجاد زمینه
- ۵ اگر جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت ← هم تعاملات، هم چالش‌ها بین تمدنی (مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام)

تست ۱۳

کدام یک در رابطه با نظام جهانی درست نیست؟

- ۱ اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب دارای ویژگی‌های مطلوب باشند نظام جهانی با چالش‌ها و تضادهای درونی مواجه خواهد شد.
- ۲ در صورتی که فرهنگ‌های مختلف در سطح جهانی حضور فعال داشته باشند، نظام جهانی صحنه تعامل فرهنگ‌ها خواهد بود.
- ۳ در صورتی که فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و تأثیرگذار فاقد ویژگی‌های مطلوب باشند، نظام جهانی با چالش‌ها و تضادهای درونی مواجه خواهد شد.
- ۴ اگر یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد چه میزانی که آن فرهنگ ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشند، نظام جهانی از انسجام بیش‌تری برخوردار خواهد بود.

تست ۱۴

چه موقع نظام جهانی صحنه‌ی تعاملات، گفت‌وگوها یا برخوردهای فرهنگی و تمدنی خواهد بود؟

- ۱ اگر فرهنگ با فرهنگ‌های غالب و تأثیرگذار فاقد ویژگی‌های مطلوب باشند.
- ۲ با حضور یک فرهنگ غالب در سطح جهانی، چنین وضعیتی پیش خواهد آمد.
- ۳ هنگامی که جامعه‌ی جهانی عرصه‌ی حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد.
- ۴ زمانی که فرهنگ غالب در سطح جهانی ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ در سطح جهانی را داشته باشد.

جامعه جهانی در گذشته و حال

■ در مرکز نقاشی دیواری شورای امنیت، پرندۀ افسانه‌ای ققنوس در حال پرواز از خاکستر تصویر شده که نماد بازسازی جهان از ویرانه‌های پس از جنگ دوم جهانی است. در این تصویر نمادهای امید به آینده‌ای بهتر برای بشریت به کار رفته است.

- ۱ در گذشته وضعیت جامعه جهانی متفاوت
- ۲ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف: ایجاد حاکمیت سیاسی در بخشی از جهان
- ۳ روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت ← جامعه جهانی حاصل از این روابط: تعاملات فرهنگی تابع
- ۴ کشور مورد هجوم نظامی در صورت داشتن ظرفیت فرهنگی برتر ←
- ۵ عبور فرهنگ‌های مختلف از مرزهای جغرافیایی از طریق
- ۶ نمونه:
- ۱ فرهنگ ایران در دوره سلوکیان با وجود پیروزی یونانیان
- ۲ چین با وجود شکست از مغولان

ج) نشر و گسترش اسلام متکی به قوت و قدرت فرهنگی آن، نه قدرت سیاسی و نظامی

د) پذیرش تدریجی

ه) آشنایی مسلمانان، آسیای جنوب شرقی با اسلام از طریق و پذیرش آن

■ مسابقات بین‌المللی قرآن در مالزی

■ قدیمی‌ترین مسجد شرق آفریقا در شهر زنگبار کشور تانزانیا قرار دارد. این مسجد را ایرانیان در قرن ششم هجری ساخته‌اند.

۷) فرهنگ غرب از سده ۱۷ تا ۲۰ م بخشیدن شکل جدید به روابط میان جوامع با جامعه جهانی

۸) در سده ۱۹ و ۲۰ م. سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدید ← تبدیل جوامع غربی به

← وضعیت متزلزل و آسیب‌پذیر کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی

تست ۱۵

نشر و گسترش اسلام مرهون چه چیزی بود و نحوه‌ی روی آوردن مسلمان آسیای جنوب شرقی به اسلام چگونه بود؟

۱) قوت و قدرت فرهنگی اسلام – به‌وسیله‌ی قدرت سیاسی و نظامی

۲) قدرت سیاسی و نظامی اسلام – به‌وسیله‌ی قدرت سیاسی

۳) قدرت سیاسی و نظامی اسلام – از طریق تجارت

۴) قوت و قدرت فرهنگی اسلام – از طریق تجارت

● شکل‌گیری نظام نوین جهانی

- در سده ۱۷ تا ۲۰ م شکل‌گیری اقتصاد گسترده ← فراتر رفتن از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود
 ← ایجاد نظام نوین جهانی ← تبدیل جوامع غربی به مرکز و سایر جوامع به پیرامون

فرآیند تکوین نظام نوین جهانی:

۱ پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۲

۳

۴ استعمار و ادغام

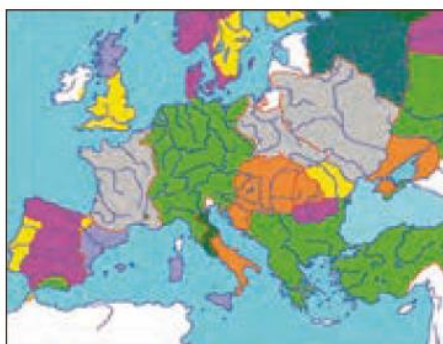
۱ پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار:

- زوال تدریجی قدرت کلیسا ← حاکمیت (کنت‌ها و لردها) ← با انقلاب فرانسه
 شکل‌گیری (اعلام رسمی جدایی از دین)

نکته

این دولت‌ها برخلاف حکومت‌های گذشته، تعریف خود در ابعاد جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی
 نه با هویت دینی ← شکل‌گیری دولت - ملت‌های جدید

- دولت - ملت: اعضای کشور خود را به‌عنوان ملت می‌شناسند و توسط یک دولت اداره و نمایندگی می‌شوند.

■ در سال ۱۵۰۰ م در اروپا حدود ۵۰۰ دولت یا بیشتر وجود داشت؛ در ۱۹۰۰ م این تعداد به ۲۵ دولت تقلیل پیدا کرد.

تست ۱۶

(کنکور ۹۸)

به ترتیب، هریک از موارد زیر به چه علت پدید آمده‌اند؟

① حاکمیت کنت‌ها و لردها

② تحولات فرهنگی (علل درونی)

③ جهان‌های مختلف

① افول حاکمیت فئودال‌ها - ابداعات مثبت و منفی اعضای جامعه - تنوع آموزش و تربیت انسان‌ها

② نادیده گرفتن خصوصیات نژادی و قومی - پذیرش ارزش‌ها و عقاید فرهنگ‌های دیگر - تغییر نسل‌ها

③ زوال تدریجی قدرت کلیسا - کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی -

تنوع معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها

④ شکل‌گیری انقلاب فرانسه - اخذ عناصری از هنجارها و شیوه‌های زندگی فرهنگ‌های دیگر - تغییر

سبک و شیوه زندگی انسان‌ها

② پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت:

① رشد تجارت، ← برتری جایگاه تجار به زمین‌داران ← نیاز دولت‌ها به

..... (برای افزایش قدرت خود) و نیاز بازرگانان به (برای تجارت و سود) ←

پیوند بین ← صنعت عنصر دیگر سرعت‌دهنده به فرآیند انباشت ثروت سرمایه‌داران

تست ۱۷

پیوند بین قدرت با ثروت و تجارت چگونه شکل گرفت؟

① حمایت مسلمان مسیحی داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود نیازمند حمایت سیاسی دولتمردان بودند.

② سرمایه و پول بازرگانان داشتند و بازرگانان برای تأمین منافع اقتصادی نیاز به مواد خام و نیروی کار

ارزان و بازار مصرف داشتند.

③ بازرگانان برای تجارت و سود نیازمند حمایت ناوگان نظامی دولتمردان بودند و دولت‌ها برای تقویت

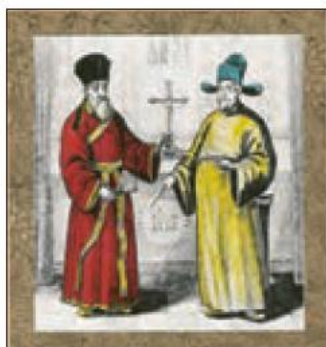
قدرت خود نیازمند سرمایه و پول بازرگانان داشتند.

④ مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف داشتند و بازرگانان برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم

شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه‌ی آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

۳ به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری:

⑤ نیاز کشورهای غربی به ← برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم شکستن
 ← نخست، استفاده از

■ به خدمت گرفتن مبلغان مسیحی

نکته

- ۱ دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی فاقد انگیزه دینی
- ۲ ابتدا استفاده از حرکت‌های پروتستانی برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار
- ۳ در این مرحله استفاده از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی
- ۴ با تبلیغ مسیحیت اختلال در و از طریق سازمان‌های فراماسونری، تأثیر بر

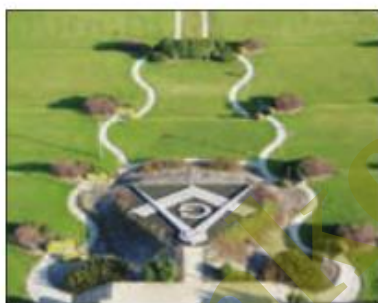
● بخوانیم و بدانیم

- ۱ در قرون وسطی، بناهایی که برای ساختن قصرها و کلیساها در شهرهای مختلف تردد داشتند، متمایز از اشراف، شاهزادگان، مقامات روحانی و انبوه رعیت‌ها (فاقد فرصت تحرک اجتماعی و جغرافیایی در نظام فئودالی) با هویت صنفی واحد خود ← روابط استاد - شاگردی همراه انتقال مهارت‌های فنی سبب افزایش انسجام گروه

۲ بورژوازی و سرمایه‌داری نوپای غربی (فاقد پایگاه اشرافی یا موقعیت موجه در جامعه): نظام ارزش و طبقاتی موجود مغایر با منافع خود ← هسته‌های نخستین فراماسونری (بیش‌تر یهودیان سرمایه‌دار و زراندوز غربی) با نفوذ در سازمان صنفی بناها (تمایز از اشراف و روحانیان)، سبب گسترش اندیشه‌های آزادی‌خواهانه (شعارهای مخالف نظام اشرافی و دارای هویت ضددینی)

۳ تلاش آن‌ها در جهت نسبت دادن تاریخچه حرکت خود به تلاش‌های حضرت سلیمان برای ایجاد جامعه جهانی: در تعالیم آن‌ها هر فراماسونر حیوانی که با ورود به سوی انسانیت حرکت می‌کند در نتیجه شایسته پی‌ریزی جامعه جهانی ← آرمان سیاسی فراماسونرها جهان وطنی (کاسموپولیتیسیم)

۴ پرداختن به تاریخچه سازمان‌های ماسونی و نقش آن‌ها در تحولات اجتماعی معاصر غرب به معنای استناد تام تحولات به شبکه‌های تشکیلاتی آن‌ها نیست ← نقش آن‌ها غیرقابل انکار، اما تحولات تاریخی عمیق‌تر از یک گروه سری و توطئه و پنهان‌کاری آن‌ها ← در سلسله عمل تحولات، قبل از شکل سری یا سازمان سیاسی، پدیدار شدن نظام فکری خاص و بعد از رواج اندیشه و تفکر خاص ← جذب عناصر مستعد و مناسب از میان گروه‌های مختلف اجتماعی ← پدید آوردن سازمان‌های آموزشی و سیاسی متناسب

نمادهای ماسونی در لژ جرج واشنگتن امریکا

لژ فراماسونری در ترکیه

۵ سازمان‌های ماسونی از ابزارهای آموزشی - سیاسی موردنیاز غرب در تکوین خود ← کمک گرفتن غرب از این سازمان‌ها برای تأمین نیازهای خود هنگام هجوم به مناطق غیرغربی

۶ بهره گرفتن فراماسونرها از سهمیم در حاکمیت سیاسی کشورهای غربی از شیوه‌های ماسونی برای بسط اندیشه‌های غربی در میان رجال و نخبگان سیاسی و اقتصادی کشورهای غیرغربی ← با عضوگیری از آن‌ها، سلب شخصیت و هویت سیاسی متعلق به نظام سنتی یا قومی جامعه بومی آن‌ها ← القای شخصیت نوین کاذب مرتبط با فراماسونری غرب به آنان

۷ یک فراماسونر غیرغربی (معمولاً از رجال سیاسی کشور خود) قبل از تلقی خود به‌عنوان کارگزار دولت خود، خود را برادر و هم‌مسلك وزیر خارجه انگلستان یا پادشاهان کشور غربی (در شهر او یا در لژهای دیگر دارای سمت استادی هستند) ← با ورود به لژ و آشنایی با تعالیم آن، خود را عضو تشکیلات بزرگ می‌بیند (تشکیلاتی دارای نقش در تکوین تمدن غرب، با قصد تحول و تبدیل همه جهان و تصرف آن)

۸ لژهای ماسونی در دهه‌های نخست ورود به کشورهای غیرغربی، برخوردار از جاذبه سیاسی و فرهنگی، ولی در دهه‌های بعد پس از راهیابی دیدگاه‌های غربی از طریق نظام آموزشی به اندیشه و ذهن جامعه، از دست دادن جاذبه فرهنگی خود و باقی ماندن به صورت گروه‌های سیاسی.

تست ۱۸

به ترتیب علت هر عبارت را کدام گزینه، نشان می‌دهد؟

● حاکمیت کنت‌ها و لردها

● حمایت از مبلغان مسیحی توسط دولت‌های غربی

● مواجه شدن جوامع با شرایط نیمه‌استعماری در نظام نوین جهانی

۱ انقلاب فرانسه - تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی - ادغام از طریق نفوذ کشورهای استعمارگر

۲ زوال تدریجی قدرت کلیسا - گسترش جهانی قدرت خود - ادغام از طریق نفوذ کشورهای استعمارگر

۳ انقلاب فرانسه - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند.

۴ زوال تدریجی قدرت کلیسا - تبلیغ مسیحیت - مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند.

تست ۱۹

عبارات زیر را به ترتیب از حیث صحیح و غلط بودن مشخص نمایید:

● حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) که با جریان دنیاگروی تقابل نداشتند، مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند.

● دولت‌های سکولار غربی با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال کردند.

● مسئولیت همه‌ی مراتب امر به معروف و نهی از منکر در جامعه به عهده‌ی سازمان‌های رسمی و حکومتی است.

● آسیب مهم رویکرد عقلی به علوم اجتماعی این است که امکان مقابله با ارزش‌های حاکم را از بین برد و به آن خصلتی محافظه‌کارانه نسبت به جهان و نظام اجتماعی موجود بخشید.

۱ ص - ص - غ - غ ۲ ص - غ - ص - غ

۳ غ - ص - غ - غ ۴ غ - غ - ص - ص

تست ۲۰

کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی، به چه چیزی نیاز داشتند و در نخستین مراحل چه اقدامی، می‌کردند؟

- ۱ به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و در نخستین مراحل به رشد تجارت، بردگی سیاه‌پوستان آفریقایی و انتقال آن‌ها به مزارع آمریکایی پرداختند.
- ۲ به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غربی نیاز داشتند و در نخستین مراحل از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.
- ۳ به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و ابتدا حرکت‌های پروتستانی را برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد یک سیاست سکولار به خدمت گرفتند.
- ۴ مقاومت‌های فرهنگی اقوامی که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند درهم شکسته می‌شد و در نخستین مراحل از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

۴ استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی:

- مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید
- دو نوع استعمار:

۱ اشغال کامل نظامی مانند هندوستان (کمپانی هند شرقی)، اندونزی (هند هلند) و الجزایر

۲ نیمه استعماری یعنی از طریق مانند

- جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌های طی قرن ۲۰، با استعمار نو و فرانو مواجه شدند.

پایگاه نظامی آمریکا در واین

تظاهرات ضد آمریکایی در ژاپن

تست ۲۱

کدام گزینه به ترتیب، در ارتباط با مراحل چهارگانه تکوین نظام نوین جهانی، جدول را تکمیل می‌کند؟

ویژگی	مراحل تکوین نظام نوین جهانی
الف	پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
ب	پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
ج	به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری
د	استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

- ۱ اعلام رسمی دولت‌ها مبنی بر جدایی از دین - جایگاه برتر تجارت نسبت به زمین‌داران - درهم شکستن مقاومت فرهنگی جوامع غیرغربی - مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید
- ۲ انقلاب فرانسه - شکل‌گیری دولت، ملت‌ها - ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - ادغام در نظام نوین جهانی از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی
- ۳ شکل‌گیری دولت، ملت‌ها - احتیاج به مواد خام و نیروی کار ارزان - نیاز دولت‌ها به سرمایه و پول بازرگانان - مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید
- ۴ انقلاب فرانسه - نیاز تجارت به حمایت ناوگان نظامی دولت‌مردان - ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی

تست ۲۲

این موارد به ترتیب متعلق به کدام یک از مراحل تکوین نظام نوین جهانی است؟
 «شکل‌گیری انقلاب فرانسه»، «نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در جوامع غیرغربی» و «تشکیل دولت - ملت‌ها»

- ۱ اول - چهارم - سوم
- ۲ اول - چهارم - اول
- ۳ دوم - سوم - اول
- ۴ سوم - دوم - چهارم

بخوانیم و بدانیم

بنای یادبود جنگ تریاک در چین

یادمان ۲۶ مبلغ کاتولیک رومی در ژاپن

- ۱ چین بزرگ‌ترین کشور شرق آسیا، در قرن ۱۹ از طریق تهدید نظامی، نفوذ مبلغان مسیحی و روابط اقتصادی ← کشور ضعیف (هر بخش تحت تسلط یکی از کشورهای اروپایی)
- ۲ عثمانی بزرگ‌ترین امپراتوری اسلامی (تهدید مرزهای جوامع اروپایی به دلیل قلمرو گسترده از عربستان، عراق، سوریه، فلسطین، مصر، ترکیه کنونی تا بلغارستان و بالکان) در اثر نفوذ مبلغان مسیحی و فراماسونری، تهدید نظامی و روابط اقتصادی، از هم پاشیدن عثمانی ← جدایی بخش‌های عمده ← سربرآوردن کشورهای مصر، سوریه، لبنان، اردن، عربستان، عمان، یمن، عراق و کویت (هرکدام تحت سلطه یکی از کشورهای اروپایی)
- ۳ ژاپن از قرن ۱۷ و بعد از نفوذ مسیحیت، بستن درها به روی کشورهای غربی، با تهدید کشورهای اروپایی مجبور به برقراری روابط تجاری تحت شرایط اروپا
- ۴ سرنوشت ایران مشابه عثمانی و چین، جدایی بخش‌هایی در شمال غرب، شمال شرق و شرق (آذربایجان، گرجستان، ترکمنستان، افغانستان، و تبدیل به کشورهای مستقل (افغانستان) یا پیوستن به روسیه / بقیه قلمرو در شمال تحت نفوذ روسیه و در جنوب تحت نفوذ انگلیس (وابستگی به اروپا از نظر اقتصادی)

نکته

به این ترتیب، پیکره جهان قدیم فرو ریخت و جهانی جدید سربرآورد.

حالت‌های مختلف جامعه جهانی (براساس ویژگی‌های فرهنگ غالب)	پیامدها و نوع چالش‌ها	نمونه
.....		
.....	بین فرهنگی - تمدنی	
.....		

تست ۳۳

بزرگ‌ترین امپراطوری اسلامی چه نام داشت و در قرن نوزدهم چگونه از هم پاشید؟

- ۱ عثمانی - در اثر نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و فراماسونری، تهدید نظامی و روابط اقتصادی
- ۲ چین - در اثر نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و فراماسونری، تهدید نظامی و روابط اقتصادی
- ۳ ایران - که بخش‌هایی از آن جدا شد و تحت نفوذ روسیه و انگلیس قرار گرفت و از نظر اقتصادی به اروپا وابسته شد.
- ۴ ژاپن - که بعد از نفوذ مسیحیت، دروازه‌های خود را به روی کشورهای غربی بسته بود با تهدید کشورهای اروپایی مجبور به برقراری روابط تجاری، تحت شرایط موردنظر کشورهای اروپایی شد.

تست ۳۴

در رابطه با موضوع فرهنگ، موارد زیر به ترتیب بیان‌کننده چیست؟ (کنکور ۹۷ خارج کشور)

- تبلیغ مسیحیت توسط دولت‌های سکولار غربی
 - دچار شدن به نسبیت فرهنگی
 - فرهنگ قرون وسطی
- ۱ اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - محروم بودن از عقلانیت - دینی مسیحیت
 - ۲ تأثیر بر نخبگان سیاسی - رویکردهای تقدیرگرایانه - دور بودن از عقلانیت توحیدی
 - ۳ انگیزه دینی - ویژگی فرهنگ‌های غیر توحیدی - اعتقاد به خدایان متکثر
 - ۴ ایجاد سیاست سکولار - ویژگی فرهنگ اومانیزم - اساطیری

تست ۲۵

به ترتیب «شکل‌گیری انقلاب فرانسه» و «نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در جوامع غیرغربی» در کدام یک از مراحل تکوین نظام نوین جهانی اتفاق افتاد؟

- ۱ پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت – پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
- ۲ پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار – استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
- ۳ پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار – به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی
- ۴ پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت – استفاده از سازمان‌های فراماسونری

تست ۲۶

به ترتیب کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟

پدیده	پیامد
(الف)	پرستیدن خداوندگاران متکثر
قبول تثلیث در مسیحیت	(ب)
فلسفه‌های روشنگری	(ج)
(د)	به وجود آمدن قشر جدید سرمایه‌داران

- ۱ پذیرش شعارهای دینی و معنوی – گام برداشتن به سوی نوعی دنیاگرایی – حذف پوشش دینی و تفسیر غیرتوحیدی از فرهنگ یونان و روم باستان – اهمیت پیدا کردن علوم تجربی در بین علوم مختلف
- ۲ غفلت از نگاه توحیدی – گام برداشتن به سوی نوعی دنیاگرایی – تسری سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن – اهمیت پیدا کردن علوم تجربی در بین علوم مختلف
- ۳ پذیرش شعارهای دینی و معنوی – دور ماندن از ابعاد عقلانی توحید – حذف پوشش دینی و تفسیر غیرتوحیدی از فرهنگ یونان و روم باستان – گسترش تجارت و رشد صنعت
- ۴ غفلت از نگاه توحیدی – دور ماندن از ابعاد عقلانی توحید – تسری سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن – گسترش تجارت و رشد صنعت

تست ۲۷

به ترتیب عبارات کدام گزینه به مراحل مطرح شده در فرآیند تکوین نظام نوین جهانی که در زیر آمده است، اشاره دارد؟

- ① پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
 - ② استعمار
 - ③ پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
 - ④ به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری
- ۱ زوال تدریجی قدرت کلیسا - مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی - مختل کردن فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوام و جوامعی که سلطه غرب را نمی‌پذیرند.
- ۲ زوال تدریجی قدرت کلیسا - انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی - جایگاه برتر بازرگانان نسبت به زمین‌داران - تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی
- ۳ حاکمیت کنت‌ها و لردها - مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی - جایگاه برتر بازرگانان نسبت به زمین‌داران - درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوام و جوامعی که سلطه غرب را نمی‌پذیرفتند.
- ۴ حاکمیت کنت‌ها و لردها - انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی - مختل کردن فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی

تست ۲۸

کدام یک بیانگر ریشه‌های انقلاب فرانسه می‌باشد؟

- ۱ سکولاریسم، اومانیزم، نظام ارباب و رعیتی
- ۲ حرکت‌های فرهنگی رنسانس - سکولاریسم، تغییرات اجتماعی مربوط به فئودالیت
- ۳ حرکت‌های فرهنگی رنسانس - اندیشه‌های فلسفی روشنگری - تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی
- ۴ فلسفه‌های اساطیری رم و یونان - روشنگری - تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب فرانسه

تست ۲۹

هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام عقاید و ارزش‌های فرهنگ غرب مرتبط است؟

① نهادینه شدن سکولاریسم در لایه‌های بنیادین فرهنگ غرب

② شکل‌گیری نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در جهان

③ پدید آمدن زمینه‌ی تکوین و پیدایش علم مستقل از وحی

① پیامد روشنگری در معنای علم – اندیشه‌های فلسفی روشنگری – انکار صریح ابعاد متافیزیکی و فوق

طبیعی توسط سکولاریسم

② از نتایج پیدایش فلسفه‌های روشنگری – حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس – انکار ارزش علمی

وحی توسط فیلسوفان روشنگری

③ پیامد ظهور پروتستانتیسم – اندیشه‌های سیاسی دوران رنسانس – بسط تفاسیر پروتستانی از دین و

محدود شدن به شناخت تجربی

④ بازگشت به جهان باستان برای عبور از مسیحیت – نهادینه شدن تفکر اومانیستی – عدم پذیرش

مرجعیت وحی و محدود شدن به شناخت عقلی

تست ۳۰

با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه مراحل پدید آمدن فرهنگ معاصر غرب را به‌درستی ذکر می‌کند؟

① اثرگذاری فلسفه‌های روشنگری

② فراهم آوردن زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری

③ تسری سکولاریسم به سطح نظری و عمیق فرهنگ غرب

④ دنیاگرایی در سطح هنجارها و رفتارها

② د – ب – الف – ج

① ب – الف – ج – د

④ ب – د – الف – ج

③ د – ب – ج – الف

تست ۳۱

با توجه به دوران رنسانس به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- ① گام برداشتن فرهنگ غرب به سوی حذف پوشش دینی به چه منظور بود؟
- ② نخستین قدم در این مسیر چه بود؟
- ③ شاهزادگان اروپایی برای رقابت با قدرت کلیسا از چه نوع حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی حمایت می‌کردند؟
- ④ رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه حذف چه چیزی را فراهم کرد؟
- ① تفسیری غیرتوحیدی از هستی – بازگشت به یونان و روم باستان – حرکت‌های کشیشانی که پیوند خود را با پاپ قطع کردند – اقتصاد کشاورزی ارباب‌رعیتی
- ② بسط و گسترش ابعاد دنیوی – تفسیری غیرتوحیدی از هستی – حرکت‌های کشیشانی که رویکرد معنوی داشتند و با جریان دنیاگرا نیز تقابلی نداشتند – نظام فئودالیسم
- ③ بسط و گسترش ابعاد دنیوی – بازگشت به یونان و روم باستان – حرکت‌های کشیشانی که پیوند خود را با پاپ قطع کردند – اقتصاد کشاورزی ارباب‌رعیتی
- ④ تفسیری غیرتوحیدی از هستی – عدم پذیرش فرهنگ اساطیری باستانی – حرکت‌های کشیشانی که رویکرد معنوی داشتند و با جریان دنیاگرا نیز تقابلی نداشتند – نظام فئودالیسم

تست ۳۲

(کنکور خارج ۹۷)

موارد زیر به ترتیب با چه نوع فرهنگی ارتباط دارند؟

- فرهنگ یونان و روم باستان
- عدم مسئولیت انسان در تدبیر معنوی این جهان
- دچار شدن به نسبیت فرهنگی
- ① دینی مسیحیت – فرعونیت آشکار – فرهنگ‌های غیرتوحیدی
- ② اعتقاد به خدایان متکثر – سکولاریسم پنهان – فرهنگ اومانیزم
- ③ قرون وسطی – پیامد غلبه جهان‌بینی سکولاریستی – رویکردهای تقدیرگرایانه
- ④ اساطیری – محدود شدن فرهنگ به موجودات متکثر جهان – محروم بودن از عقلانیت

تست ۳۳

(کنکور داخل ۹۷)

در رابطه با موضوع فرهنگ، موارد زیر به ترتیب بیان کننده چیست؟

- ① تبدیل مسیحیت توسط دولت‌های سکولار غربی
- ② دچار شدن به نسبیت فرهنگی
- ③ فرهنگ قرون وسطی
- ④ اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی – محروم بودن از عقلانیت – دینی مسیحیت
- ⑤ تأثیر بر نخبگان سیاسی – رویکردهای تقدیرگرایانه – دور بودن از عقلانیت توحیدی
- ⑥ انگیزه دینی – ویژگی فرهنگ‌های غیر توحیدی – اعتقاد به خدایان متکثر
- ⑦ ایجاد سیاست سکولار – ویژگی فرهنگ اومانیسیم – اساطیری

تست ۳۴

شاهزادگان اروپایی، در جهت رقابت با قدرت کلیسا چه می‌کردند؟

- ① برای بروز و ظهور، اقتدار کلیسا را فرو ریختند.
- ② برای حذف کلیسا، به انتقاد به عملکرد آباء کلیسا پرداختند.
- ③ از حرکت‌های اعتراض آمیز کشیشانی حمایت کردند که با قدرت پاپ مخالف بودند.
- ④ به انتقاد به عملکرد آباء کلیسا پرداخته و دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.

تست ۳۵

عملکرد پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، در دوران رنسانس و با فرو ریختن اقتدار کلیسا چگونه بود؟

- ① عملکرد ارباب کلیسا را مورد انتقاد قرار دادند و به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.
- ② به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند و به بهانه‌ی ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند.
- ③ به جای آن‌که عملکرد ارباب کلیسا را مورد انتقاد قرار دهند به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.
- ④ به رغم آن‌که از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی پوشش می‌گرفتند، با رویکرد دنیوی خود نوعی دنیاگرایی را دنبال می‌کردند.

تست ۳۶

رנסانس به چه دوره تاریخی تعلق دارد، معنی آن چیست و علت این نام‌گذاری چه می‌باشد؟

- ۱ قرن چهاردهم تا هفدهم – پذیرش اومانیسم و سکولاریسم – حذف مسیحیت و کلیسا
- ۲ قرن هفدهم تا بیستم – پذیرش دین بدون شریعت – بازگشت به فرهنگ یونان و روم
- ۳ قرن هفدهم تا نوزدهم – تجدید حیات و تولد دوباره – حذف کلیسا و پذیرش دئیسم
- ۴ قرن چهاردهم تا شانزدهم – تجدید حیات و تولد دوباره – بازگشت به فرهنگ یونان و روم

تست ۳۷

وظیفه‌ی علم جدید با رویکرد دنیوی خود چه بود، و بیش‌ترین اهمیت در بین علوم و معارف را کدام علم پیدا کرد و رهاورد آن چه بود؟

- ۱ وسیله و ابزار تسلط انسان بر طبیعت – علوم انسانی – اقتصاد صنعتی
- ۲ وسیله و ابزار تسلط انسان بر طبیعت – علوم طبیعی و تجربی – فناوری و صنعت
- ۳ شناخت حقیقت عالم – علوم طبیعی و تجربی – توسعه‌ی دریانوردی
- ۴ شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت – علوم انسانی – فناوری و صنعت

تست ۳۸

عبارات زیر به ترتیب، با چه مفاهیمی ارتباط دارند؟

«مباح دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان»، «شکل‌گیری با فرهنگ و آگاهی مشترک آدمیان» و «اموری که برای بقای اصل زندگی اجتماعی لازم است.»

- ۱ اومانیسم – نظام اجتماعی – سیاست
- ۲ مقبولیت – هویت اجتماعی – حاکمیت
- ۳ سکولاریسم – جهان نفسانی – اعتباریات
- ۴ لیبرالیسم – جهان اجتماعی – واجبات نظامیه

تست ۳۹

کدام یک در رابطه با ارزش‌های بنیادین غرب در رنسانس، در عرصه سیاسی درست نیست اما در عرصه علم و فناوری و صنعت، درست است؟

- ۱) اندیشه سیاسی جدید آرمان شهر خود را بر مبنای حقوق طبیعی و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد - علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را برعهده نداشت.
- ۲) نظام سیاسی که شکل گرفت صورتی کاملاً سکولار، دنیوی و این جهانی داشت - در قرن هجدهم، انقلاب صنعتی از انگلستان آغاز شد و به تدریج در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت.
- ۳) اومانیزم اندیشه سیاسی جدیدی بود که از این رهگذر شکل گرفت - در رویکرد جدید، علوم طبیعی و تجربی در بین معارف و علوم مختلف بیش‌ترین اهمیت را پیدا کرد و فناوری و صنعت رهاورد این بخش از علوم بود.
- ۴) قوانین این نظام ریشه در خواست و اراده‌ای دارد که مستقل از ابعاد آسمانی و الهی عمل می‌کند - در رویکرد جدید فناوری و صنعت در بین معارف و علوم مختلف بیش‌ترین اهمیت را پیدا کردند و علوم طبیعی و تجربی رهاورد این بخش از علوم بود.

تست ۴۰

«پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار» و «پیشرفت در زمینه اقتصاد صنعتی» به ترتیب بیانگر چیست؟

- ۱) پیامد استعمار فرانسه - موفقیت استعمار نو
- ۲) دستاورد لیبرالیسم - نتیجه استعمار فرانسه
- ۳) دستاورد انقلاب فرانسه - موفقیت استعمار نو
- ۴) از مراحل تکوین نظام نوین جهانی - موفقیت استعمار

تست ۴۱

قبل از ظهور غرب جدید، روابط بین‌الملل و نظام جهانی چگونه بود؟

- ۱ بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوتی که داشتند روابط اقتصادی، سیاسی نظامی و فرهنگی وجود نداشت.
- ۲ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف هریک در بخشی از جهان، حاکمیت و قدرت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بود.
- ۳ برای فرهنگ‌های مختلف امکان عبور از مرزهای جغرافیایی از مسیر روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی وجود نداشت.
- ۴ در صورت برقراری روابط اقتصادی، سیاسی و نظامی، سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع این روابط می‌شد.

تست ۴۲

دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی آن‌ها همان‌گونه که ابتدا حرکت‌های پروتستانی را برای به خدمت گرفتند، اینک از تبلیغ مسیحیت برای استفاده می‌کردند.

- ۱ انگیزه دینی نداشتند - حذف قدرت کلیسا و ایجاد یک سیاست سکولار - بسط جهانی قدرت خود
- ۲ انگیزه دینی نداشتند - بسط جهانی قدرت خود - تأثیرگذاری بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر
- ۳ انگیزه سیاسی داشتند - ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - تأثیرگذاری بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر
- ۴ منافع اقتصادی را دنبال می‌کردند - بسط قدرت کلیسا و ایجاد یک سیاست سکولار - ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی

تست ۹۳

اگر یک فرهنگ بتواند در سطح جهانی تأثیرگذاری بیش‌تری داشته باشد چه اتفاقی می‌افتد و در صورتی که فرهنگ‌های مختلف در سطح جهانی حضور فعال و تأثیرگذار داشته باشند، نظام جهانی چه صورتی خواهد داشت؟

۱) نظام جهانی متأثر از آن فرهنگ شکل می‌گیرد - صحنه تعامل فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف خواهد بود.

۲) صحنه تعامل فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف خواهد بود - نظام جهانی متأثر از آن فرهنگ شکل می‌گیرد.

۳) از انسجام بیش‌تری برخوردار خواهد بود - صحنه تعامل فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف خواهد بود.

۴) نظام جهانی متأثر از آن فرهنگ شکل می‌گیرد - از انسجام بیش‌تری برخوردار خواهد بود.

تست ۹۴

این موارد به ترتیب متعلق به کدام یک از مراحل تکوین نظام جهانی است؟

«کشورهای غربی، برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.» - «صنعت، عنصر دیگری بود که بر فرآیند انباشت ثروت و موقعیت سرمایه‌داران افزود.» - «با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفت که به‌طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند.»

۱) دوم - سوم - اول

۲) دوم - سوم - چهارم

۳) سوم - دوم - اول

۴) چهارم - دوم - سوم

تست ۴۵

کدام یک در رابطه با ویژگی‌های جامعه‌ی جهانی در گذشته‌ی جهان صحیح نیست؟

- ۱ روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوتی که داشتند برقرار بود.
- ۲ نظامی که شکل می‌گرفت به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد.
- ۳ برای فرهنگ‌های مختلف امکان عبور از مرزهای جغرافیایی از مسیر روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی وجود نداشت.
- ۴ اگر برخی از کشورها از جهت نظامی مورد هجوم قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را در درون خود هضم و جذب می‌کردند.

تست ۴۶

نظام جهانی را شکل می‌دهد که از آن با عنوان یاد می‌شود. روابط بین‌الملل متأثر از است.

- ۱ محیط بین‌المللی - جامعه‌ی جهانی - خصوصیات اجتماعی و قدرت تأثیرپذیری جوامع مختلف
- ۲ محیط بین‌المللی - جامعه‌ی جهانی - ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف
- ۳ جامعه‌ی جهانی - محیط بین‌المللی - ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرپذیری جوامع گوناگون
- ۴ روابط بین‌المللی - جامعه‌ی جهانی - خصوصیات فرهنگی و اجتماعی و قدرت تأثیرگذاری جوامع گوناگون

تست ۴۷

به ترتیب هریک از عبارات زیر در رابطه با آثار فرهنگ جدید غرب در زندگی اجتماعی با کدام گزینه مرتبط است؟

«علم و فناوری و صنعت در فرهنگ نوین غرب»، «به‌وجود آمدن رابطه کارگر - سرمایه‌دار» و «حقوق طبیعی بشر»

۱ علم کماکان نقش ابزار تسلط انسان بر طبیعت را حفظ کرد. - گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدیدی را به‌وجود آورد. - حقوق بشر مبتنی بر ربوبیت پروردگار و فطرت استوار شد.

۲ علم کماکان نقش ابزار تسلط انسان بر طبیعت را حفظ کرد. - گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدیدی را به‌وجود آورد. - حقوق طبیعی بشر با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این‌جهانی شکل گرفت.

۳ علم جدید دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم را برعهده نداشت. - به دنبال تغییر شیوه تولیدی فئودالی به شیوه تولید سرمایه‌دارانه رابطه جدیدی شکل گرفت. - حقوق طبیعی بشر با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این‌جهانی شکل گرفت.

۴ علم جدید دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم را برعهده نداشت. - به دنبال تغییر شیوه تولیدی فئودالی به شیوه تولید سرمایه‌دارانه رابطه جدیدی شکل گرفت. - حقوق بشر مبتنی بر ربوبیت پروردگار و فطرت استوار شد.

تست ۴۸

کدام یک از گزینه‌های زیر سیر تکوینی فروپاشی اقتدار کلیسا را به‌درستی بیان می‌کند؟

۱ علی‌رغم شعارهای توحیدی کلیسا، رویکرد کلیسا دنیوی، و نه معنوی بود. - جنگ‌های صلیبی، فروپاشی اقتدار کلیسا را به همراه داشت. - فرصت بروز و ظهور قدرت‌های محلی و پادشاهی فراهم گشت. - انکار نقش دین در امور دنیوی توسط پادشاهان و قدرت‌های محلی.

۲ جنگ‌های صلیبی، فروپاشی اقتدار کلیسا را به همراه داشت. - فرصت بروز و ظهور قدرت‌های محلی و پادشاهی فراهم گشت. - علی‌رغم شعارهای توحیدی کلیسا، رویکرد کلیسا دنیوی، و نه معنوی، بود. - انکار نقش دین در امور دنیوی توسط پادشاهان و قدرت‌های محلی.

۳ علی‌رغم شعارهای توحیدی کلیسا، رویکرد کلیسا دنیوی، و نه معنوی بود. - فرصت بروز و ظهور قدرت‌های محلی و پادشاهی فراهم گشت. - انکار نقش دین در امور دنیوی توسط پادشاهان و قدرت‌های محلی. - جنگ‌های صلیبی، فروپاشی اقتدار کلیسا را به همراه داشت.

۴ جنگ‌های صلیبی، فروپاشی اقتدار کلیسا را به همراه داشت. - انکار نقش دین در امور دنیوی توسط پادشاهان و قدرت‌های محلی. - علی‌رغم شعارهای تولیدی کلیسا، رویکرد کلیسا دنیوی، و نه معنوی بود. - فرصت بروز و ظهور قدرت‌های محلی و پادشاهی فراهم گشت.

تست ۴۹

هریک از عبارات زیر به کدام مفهوم مرتبط است؟

- ① قرن ۱۴ تا ۱۶ میلادی
- ② فرهنگ اساطیری
- ③ سکولاریسم عملی
- ④ آشکار شدن حرکت‌های اعتراض آمیز مذهبی
- ① رنسانس – یونان و روم باستان – قرون وسطی – رنسانس
- ② رنسانس – خداوندگاران متکثر – قرون وسطی – غرب جدید
- ③ غرب جدید – یونان و روم باستان – بی‌اعتباری ایمان – رنسانس
- ④ غرب جدید – خداوندگاران متکثر – بی‌اعتباری ایمان – غرب جدید

@konkor - persia

کلید سوالات جلسه اول - درس ۱ و ۲ جامعه‌شناسی دهم

۱۹	☐	☐	☐	☐	۳۳	☐	☐	☐	☐
۲۰	☐	☐	☐	☐	۳۴	☐	☐	☐	☐
۲۱	☐	☐	☐	☐	۳۵	☐	☐	☐	☐
۲۲	☐	☐	☐	☐	۳۶	☐	☐	☐	☐
۲۳	☐	☐	☐	☐	۳۷	☐	☐	☐	☐
۲۴	☐	☐	☐	☐	۳۸	☐	☐	☐	☐
۲۵	☐	☐	☐	☐	۳۹	☐	☐	☐	☐
۲۶	☐	☐	☐	☐	۴۰	☐	☐	☐	☐
۲۷	☐	☐	☐	☐	۴۱	☐	☐	☐	☐
۲۸	☐	☐	☐	☐	۴۲	☐	☐	☐	☐
۲۹	☐	☐	☐	☐	۴۳	☐	☐	☐	☐
۳۰	☐	☐	☐	☐	۴۴	☐	☐	☐	☐
۳۱	☐	☐	☐	☐	۴۵	☐	☐	☐	☐
۳۲	☐	☐	☐	☐					

نکته: برای سوالات نادرست پاسخی در کلید سوالات اعلام نشده است.
 به سوالاتی پاسخ داده شده که در فیلم‌های آموزشی و پاورپوینت جلسات نیامده و فقط در جزوه دانش آموز موجود است.

کلید سوالات جلسه دوم - درس ۱ جامعه‌شناسی دوازدهم

۱۷	☐	☒	☐	☐	۲۷	☐	☒	☐	☐
۱۸	☒	☐	☐	☐	۲۸	☐	☐	☒	☐
۱۹	☐	☐	☐	☒	۲۹	☐	☐	☐	☒
۲۰	☐	☐	☒	☐	۳۰	☒	☐	☐	☐
۲۱	☐	☐	☒	☐	۳۱	☐	☐	☒	☐
۲۲	☐	☐	☒	☐	۳۲	☐	☐	☐	☒
۲۳	☐	☒	☐	☐	۳۳	☐	☐	☒	☐
۲۴	☒	☐	☐	☐	۳۴	☐	☐	☐	☒
۲۵	☐	☐	☒	☐	۳۵	☒	☐	☐	☐
۲۶	☐	☐	☒	☐					

@konkor_persia

کلید سوالات جلسه چهارم - درس ۳ و ۴ جامعه‌شناسی دهم

۲۲	۱	۲	۳	۴	۳۹	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴	۴۰	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴	۴۱	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴	۴۲	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴	۴۳	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴	۴۴	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴	۴۵	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴	۴۶	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴	۴۷	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴	۴۸	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴	۴۹	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴	۵۰	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴	۵۱	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴	۵۲	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴	۵۳	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴	۵۴	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴	۵۵	۱	۲	۳	۴

کلید سوالات جلسه ششم - درس ۲ جامعه‌شناسی دوازدهم

۲۳	۱	۲	۳	۴	۳۲	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴	۳۳	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴	۳۴	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴	۳۵	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴	۳۶	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴	۳۷	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴	۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴	۳۹	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴	۴۰	۱	۲	۳	۴

@konkor_persia

کلید سوالات جلسه هشتم - درس ۵ و ۶ جامعه‌شناسی دهم

۲۹	۱	۲	۳	۴	۴۴	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴	۴۵	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴	۴۶	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴	۴۷	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴	۴۸	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴	۴۹	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴	۵۰	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴	۵۱	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴	۵۲	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴	۵۳	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴	۵۴	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴	۵۵	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴	۵۶	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴	۵۷	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴	۵۸	۱	۲	۳	۴

کلید سوالات جلسه دهم - درس ۷ جامعه‌شناسی دهم و درس ۳ جامعه‌شناسی

دوازدهم

۳۲	۱	۲	۳	۴	۴۰	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴	۴۱	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴	۴۲	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴	۴۳	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴	۴۴	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴	۴۵	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴	۴۶	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴					

@konkor_persia

کلید سوالات جلسه یازدهم - درس ۳ جامعه‌شناسی دوازدهم و درس ۸

جامعه‌شناسی دهم

۲۱	☐	☐	☒	☐	۳۶	☐	☐	☒	☐
۲۲	☐	☐	☐	☒	۳۷	☐	☐	☐	☒
۲۳	☒	☐	☐	☐	۳۸	☒	☐	☐	☐
۲۴	☒	☐	☐	☐	۳۹	☐	☐	☒	☐
۲۵	☐	☐	☐	☒	۴۰	☐	☐	☒	☐
۲۶	☒	☐	☐	☐	۴۱	☒	☐	☐	☐
۲۷	☐	☒	☐	☐	۴۲	☐	☐	☒	☐
۲۸	☐	☐	☒	☐	۴۳	☐	☐	☒	☐
۲۹	☐	☐	☐	☒	۴۴	☐	☐	☐	☒
۳۰	☒	☐	☐	☐	۴۵	☐	☐	☒	☐
۳۱	☐	☐	☐	☒	۴۶	☐	☐	☐	☒
۳۲	☐	☐	☐	☒	۴۷	☐	☐	☐	☒
۳۳	☐	☒	☐	☐	۴۸	☐	☐	☒	☐
۳۴	☐	☒	☐	☐	۴۹	☐	☒	☐	☐
۳۵	☒	☐	☐	☐	۵۰	☐	☐	☐	☒

کلید سوالات جلسه دوازدهم - درس ۸ و ۹ جامعه‌شناسی دهم

۹	۱	۲	۳	۴	۱۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴	۲۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴	۲۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴	۲۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴	۲۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴	۲۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴	۲۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴	۲۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴	۲۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴	۲۸	۱	۲	۳	۴

@konkor_persia

کلید سوالات جلسه چهاردهم - درس ۴ جامعه‌شناسی دوازدهم و درس ۱۱

جامعه‌شناسی دهم

۱۹	۱	۲	۳	۴	۳۰	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴	۳۱	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴	۳۲	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴	۳۳	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴	۳۴	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴	۳۵	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴	۳۶	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴	۳۷	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴	۳۸	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴	۳۹	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴	۴۰	۱	۲	۳	۴

کلید سوالات جلسه شانزدهم - درس ۱۲ و ۱۳ جامعه‌شناسی دهم

۱۹	☐	☐	☐	☐	۲۹	☐	☐	☐	☐
۲۰	☐	☐	☐	☐	۳۰	☐	☐	☐	☐
۲۱	☐	☐	☐	☐	۳۱	☐	☐	☐	☐
۲۲	☐	☐	☐	☐	۳۲	☐	☐	☐	☐
۲۳	☐	☐	☐	☐	۳۳	☐	☐	☐	☐
۲۴	☐	☐	☐	☐	۳۴	☐	☐	☐	☐
۲۵	☐	☐	☐	☐	۳۵	☐	☐	☐	☐
۲۶	☐	☐	☐	☐	۳۶	☐	☐	☐	☐
۲۷	☐	☐	☐	☐	۳۷	☐	☐	☐	☐
۲۸	☐	☐	☐	☐					

@konkor_persia